Karkerén hemû welatan û gelén bındest yekbın.!

NEWROZ ATEŞİ

AYLIK TEORİK HABER YORUM DERGİSİ
SAL:1 HEJMAR:1 SİBAT 7.000TL.

KÖRFEZ SAVAŞI SÜRECİ VE SONRASINDA G. KÜRDİSTAN
Şeref LAŞER

GEÇMİŞLE GELECEK ARASINDA KAYBOLMUŞ BİR ÜLKE G. KÜRDİSTAN
Gazeteci Yazar Günay ASLAN

ETİYOPYA'DA DEVRİM VE SONUÇLARI ÜZERİNE
S. ÇİYA

ESKİŞEHİR CEZAEVİNDEN MEKTUP

MÎTOLOJÎ SALIM BEGÉ Û NASIR BEGÉ
Beşé YEKİM

ZONE MA
Dr. Ali KILIÇ

SAĞCILIK ÇARE DEĞİLDİR
Hakan ÇALIM

www.arsivakurd.org

www.arsivakurd.org

ÇIKARKEN

Ülkemiz ve dünyamız II.Dünya Savaşı'ndan bu yana yaşamadığı en büyük olayları ve gelişmeleri ortaya çıkarmıştır. Muazzam alt-üst oluşlar yüzyılımızın son çeyreğinde ortaya çıkmış ve sonuçları itibarıyle bugünden yarına beklenen muhtemel gelişmelerin hareket noktasını oluşturmaktadırlar. Uluslararası çaptaki bu gelişmeler yeni bir durum yaratmıştır. Bu yeni durumda hiçbir şey eskisi gibi olmayacaktır. Yarınlar, herkes açısından yeniden "keşif" edilmeye muhtaç büyük bir istikrarsızlık, global bir kriz ve belirsizliklerle karakterize olacaktır. Tarihin hızlı bir şekilde yol alması ülkemiz ve halkımız için de sonuçları şimdiden "belli" olmayan gelişmeler ortaya çıkarmıştır. Ülke, halk ve ulusal kurtuluş hareketi olarak çok nazik bir süreçten ve dönemeçten geçmekteyiz; "Ya geçecek ya da kırılacak"

Yeni fırtınaların dünyayı saracağı günler işaretlerini verirken ülkemizde durulmak bilmeyen, ardı arkası kesilmeyen kitlesel bir hareketlilik ve eylemlilik yaşanmaktadır. Büyük umutlar yaratan bu durum kendisiyle birlikte daha da şekillenen bir dizi soru ve soruna cevap vermenin de zorunluluğunu dayatmaktadır. Devrimci çözümler bekleyen bu sorunlar ve soruların cevapları yarını bugünü bugünden kurmanın nüvelerini içinde taşıyacaktır. Ülkemizin temel sorunlarında ciddi handikaplar taşıyan ulusal kurtuluş hareketi, modern ama devrimci radikal müdahaleleri sorumluluk gereği dayatmaktadır. Uzun vadeli, aklı başında, doğru düşünen böylesi bir müdahale ancak, kendisinden itibaren şiddetle ihtiyaç duyulan nüveleri kurup geliştirebilir. Birçok yanıyla sözü edilen nüvelerin bazıları ortaya çıkmıştır. Ne var ki; onlara bilimsel bir içerik kazandırmak sorununa ne teorik ne de pratik cevaplar verilmiştir. İşin daha çok teorik olanıyla ilgilenecek olan NEWROZ ATEŞİ işte böylesi bir ihtiyaçtan doğmaktadır. Yeni durumlar yeni analizleri, yeni analizler yeni ve doğru sonuçların ortaya çıkartılmasını şart koşmaktadır. Bunu başaracak bir organın yayını paha biçilmez önemdedir.

Hiç şüphe yok ki; NEWROZ ATEŞİ, büyük sorumluluklar taşıyan bir yayın organı olarak belli bir geleneğin devamcısı durumunda olacaktır. Niteliği özellikle bağımsız, bileşik, demokratik ve sosyalist bir ülke yolunda mücadele geleneğinden alan o, misyonun tamıyla bilincinde olacaktır.

NEWROZ ATEŞİ'ni yayın hayatına sokmanın önceden görülmeyen sayısız rizikosu vardır. Sorumlu ve özverili çaba ve emekle olası zorluklar göğüslenecektir.

NEWROZ ATEŞİ, en geniş anlamıyla devrimin ve demokrasinin bir neferi olarak sınıf mücadelesinde yerine alacak, iktidar mücadelesi verenlerin yanında olacaktır. O, emperyalizme sömürgeci sisteme ve bütün köhnemiş çağ dışı kurumlara ve düşünce akımlarına karşı ezilenlerle birlikte olacaktır.

NEWROZ ATEŞİ, ulusal kurtuluş devriminin yazın düzeyinde desteklenmesinin, Kürt halkının özgürlük ve bağımsızlık davasının başarısı için etkin bir yayın politikası yürütecektir. Ulusal ve sosyal kuruluşun birbirine bağlanmasına, biri olmadan diğerinin olamayacağı anlayışıyla, bilinciyle bu sorunda üzerine düşeni yerine getirecektir. Ulusal davayı sosyal temellerinden koparan, o ilk adımda güdükleştiren anlayış ve düşünce sistemlerine karşı doğru ve gerçekçi olanı savunacaktır.

Devamı arka sayfada

İÇİNDEKİLER

Çıkarken	3	"Yeni Dünya Düzeni"	32
Başyazı	6	İşyeri Komiteleri ve	
Türk ve Kürt Kardeşliği Üzerine	10	Ülkemizde İşçi Sınıfı	34
Körfez Savaşı Süreci ve Sonrasında		Kültür ve Kültüre Yaklaşım Sorunu	36
Güney Kürdistan	12	Ağrı İsyanı (1926-1930)	42
Etiyopya'da Devrim ve Sonuçları	23	Ferit Uzun	44
Sağcılık Çare Değildir	27	Eskişehir Cezaevinden Mektup	45
M. Erbil Süleymaniye'den		"Kürt Realitesi"nde T.C.K. 125	46
Bildiriyor	28	Zoné Ma	47
Geçmişle Gelecek Arasında		Gelîyé Zîlan	50
Kaybolmuş		Mîtolojîa Salim Begé û Nasır Begé	51
Bir Ülke Güney Kürdistan	29	Şiirler	53

Med İletişim, Yayın, Tanıtım Sanayi ve Ticaret Limited Şirketi adına Sahibi ve Yazı İşleri Müdürü: Hüseyin CİCİ

YönetimYeri : Alaykoşkü Caddesi Sıdıka Batu Işhanı 12/5
Cağaloğlu/ISTANBUL **Tel: 511 52 93 Faks: 513 60 41**

Dizgi veTeknik Hazırlık : **Mavi** Dizgicilik
Baskı : Aydınlar Matbaacılık
Renk Ayrımı : Teknik Çözüm
Arka ve İç Kapak Fotoğrafı : Celal Deniz
Görsel Yönetmen : Ceren İncesu

Abone Koşulları : Yıllık 70.000.-TL, Yurt Dışı 50.-DM.
Diğer ülkelerin abone bedelleri Alman Markına göre belirlenecektir.
Abone Bedellerini; Med İletişim, Yayın, Tanıtım, Sanayi ve Ticaret Limited Şirketi adına aşağıdaki Banka Hesap Numaralarına yatırıp fotokopisini açık adresinizle birlikte gönderiniz.
T. Halk Bankası Kapalıçarşı Şubesi,
Döviz Tevdiat Hesap No.: 78692910
Vadesiz Hesap No.: 39011540

www.arsivkurdi.org

NEWROZ ATEŞİ, sömürgeci zulüme ve ulusal baskıya karşı doğru hedeflerin belirlenmesinde olası yanılşlıklara karşı kurallarına uygun mücadele yürütecektir.

Kürdistan'a reva görülen bütün çağdışı uygulama ve barbarlığın sorumlusu elbetteki Türk, Arap ve Fars halkları olamaz. Halkımıza herşeyi mübah gören onu çifte baskı ve sömürüye mahkum eden sömürgeci sistemler aynı zamanda bu halkları da ezmektedirler. Bu yüzden NEWROZ ATEŞİ, enternasyonalist bir hat izleyerek halklar arasında kardeşliğin, dostluğun ve barışın kurulmasını savunacaktır. Halkların birbirlerini gerici sınıflar ve devletlerin çıkarlarına boğazlamalarına karşı çıkacaktır. O emperyalizme ve sömürgeci faşist sisteme karşı özellikle Türk halkının ve işçi sınıfının devrimci-demokratik muhalefetiyle pratik mücadele birliğini savunur; iktidar mücadelesi veren devrimci güçlere değer vererek; onların eylemini destekler. Şoven şartlanmışlığın etkilerinin bu kesimlerde kırılması için üzerine düşen görevi kesintisiz sürdürecektir.

NEWROZ ATEŞİ, halklar arasında yüzyıllardır örülen güvensizlik duvarlarının yıkılması ve eşit düzeyde kardeşliğin kurulması için yürütülen doğru devrimci mücadeleye düşün alanından destek verecektir. Gerici güçler ve sömürgeci sisteme ait kuruluşlar Kürt ve Türk halkları arasında yoğun düşmanlıklar yaratmaktadır.

Tamamıyla haklı temeller üzerinde yürütülen ve yükselen Kürdistan ulusal kurtuluşuna karşı Türk milliyetçiliği ve şövenizmi dizginsizce körüklenmektedir. Buna "sol" saflardan da, katkılar! yapılmaktadır. Yurtsever bir içerik taşıyan Kürt milliyetçiliğini gerici-ırkçı Türk milliyetçiliğiyle aynılaştıran ve hedef şaşırtan sosyal-şöven kesimler ve düşünceler doğru temeller üzerinde eleştirilecektir. Bu işi yaparken NEWROZ ATEŞİ, pragmatik ve dar düşünen, ufku geniş olmayan ulusal kurtuluş devrimini esas temellerinden soyutlayan ve güdükleştiren Kürt milliyetçiliğine karşı da ideolojik tutarlı eleştiriler yöneltecektir. Halkımızın İran ve Irak'ta olduğu gibi yalnız bırakılması-ki bu, özellikle sömürgeci devletlerin istediği ve yaptığı bir durumdur-çabalarına karşı Türk halkının devrimci-demokratik hareketinin aktif desteğinin alınması amaçları doğrultusunda yayın düzeyinde üzerine düşeni yapacaktır.

Doğal olarak ulusal kurtuluş devrimi aynı zamanda, ülkemizde tarihsel gelişmenin önünde ayak bağı olan feodal aşiretçi ilişkilerin çok yönlü tasfiyesini hedeflemektedir. Ülkemizin, en küçük hücresine kadar demokratikleşmesinin, özgürleşmesinin temel şartlarından birisi çağdışı kurumların ortadan kaldırılmasıyla mümkündür. Bu aynı zamanda ulusal birliğimizin ayak bağlarından kurtulmasıdır; NEWROZ ATEŞİ, bu sorunda da üzerine düşeni yapacaktır. Bu meselede verilen mücadele, köylümüzün özgürleşmesini esasta hedeflemektedir. Sömürgeci sistemle birleşen feodal aşiretçi kurumlar, köylülüğü yıkıma uğratmakta, sayısız çelişki ve düşmanlıklarla bölünmesine, kardeş kavgasına zemin yaratmaktadır.

Bilindiği gibi ulusumuz birçok dinsel ve mezhepsel farklılıklara sahiptir. Bu tarihsel ve nesnel durum bir başka yönden ulusal birliğimizin kurulmasının engellerinden birini oluşturmakta, düşmanın bölücü hareketlerini kolaylaştırıcı bir rol oynamakta, ona dini açıdan da halkımızı bölmenin imkanını sunmaktadır. NEWROZ ATEŞİ, halkımızın dini inançlarına saygılı olma politikası güdecek ama dini inançların politikaya dökülmesine ve böylece nifak tohumlarının ekilmesine sessiz kalmayacaktır. Emperyalist devletlerin ve sömürgecilerin bu alandaki çabaları bilindiği gibi dini politik hareketlerin oluşturulması yönündedir. NEWROZ ATEŞİ, dinin her türlü istismarına ve dini politik hareketler yaratarak ulusal kurtuluş mücadelesinin verilmeyeceğine ilişkin kitleleri aydınlatma çabaları içinde olacaktır. O, hangi dini ve özgürlük hareketine kazanılması gerektiği inancındadır. NEWROZ ATEŞİ, din sorununda ideolojik ve felsefi çalışmalar yürütmeyi de önüne amaç olarak koyacaktır.

Ulusal kültürümüzün gelişip serpilmesi için kültürel kuruluşların kurulmasını teşvik edici bir politika izleyecek, kültürel değerlerimizin savunulması, korunması ve geliştirilmesi faaliyeti NEWROZ ATEŞİ'nin bir başka çabası olacaktır. Kürdistan'da tarihin tekerleği geçmişe nazaran farklı düzeylerde aydınlığa doğru, karanlığı yırtarak dönmeye başlamıştır; Karşı-devrim ne denli barbar ve örgütlü olursa olsun önleyemediği kaçınılmaz bir gelişmedir. Bu uzlaşmaz karşıtlıkların beslediği çelişki şiddet düzeyine vararak kopma yolunda ilerlemektedir. Ulusal ve sosyal deney ve birikim önemli bir yoğunlaşma yaratmıştır. NEWROZ ATEŞİ, kültürel faaliyetlerin bu büyük politik gelişmeyle diyalektik birliğinin kurulmasını savunacaktır.

NEWROZ ATEŞİ, milli olan bütün değerlerimize sahip çıkacak ve bunu demokratik olanla bütünleştirmeye çalışacaktır. Bu, devrimimizi güçlendirecek ve onun yolunu açacaktır. Ancak teorik plandaki bu faaliyet Kürdistan toplumunu ve çok yönlü yaşamının evrensel değerlere açık olmasına hizmet edecektir. Milli demokratik değerlerimizi evrensel değer ve mirasla tamamlama faaliyeti güdülecektir. NEWROZ ATEŞİ, hiçbir suretle ulusal değerlere kabaca yaklaşmayacaktır. İçinden geçmekte olduğumuz süreçte mücadeleye dayanak oluşturan, itilim veren değerlerin yükseltilmesine çalışacaktır. Geleceği olmayan, tarihi inkar ve eleştirel olmayan tarih takipçiliği anlayışlarını NEWROZ ATEŞİ, doğru görmemektedir. Her iki anlayış da ne tarihseldir ne de diyalektik.

NEWROZ ATEŞİ, ulusal ve sosyal kurtuluş mücadelesinde siyasi ve ideolojik eğitime önem verecek, teorik yetkinliğine ağırlık verecektir. O, çok yönlü eğitimden geçmeksizin başarıya ulaşmanın zorluğunun bilincinde olarak bu eğitimi kendisinden itibaren en devrimci tarzda vermeye özen gösterecektir. Bunu yaparken O kendisini asla politik bir kuruluş yerine koymayacaktır.

Geçmişin tarihsel devrimci birikimine yaslanmayan, O'nu kendi hareketinin temel dayanaklarından birisi haline getirmeyen geleceğe yönelemez. Tarihi inkar edenler tarihi yaratamazlar. Hiç şüphesiz bu, tarihe ve O'nun devrimci birikimine eleştirel yaklaşılmasını engellemez aksine bu eleştiri yapılmaksızın tarihsel birikimi tecrübe haline getirmek mümkün değildir. Geçmişin "kör" takipçileri onun zaaf ve yetersizlikleri karşısında eleştirel olmayan bir tutumla geçmişi yüceltenler, işi tapınmacılığa vardıran anlayış NEWROZ ATEŞİ'nin anlayışı olmayacaktır. Ama geçmişin, tarihsel birikimini inkar eden anlayışa karşı da mücadele edecektir; Devrimci mirası savunarak sahiplenmesi gereken ne varsa hepsini savunmayı görev bilecektir.

Devrim ve sosyalizm davası, revizyonist ihanetin yarattığı yıkımlarla birleşen büyük bir burjuva kapitalist saldırıyla karşı karşıyadır. ML hiçbir dönemde bu düzeyde karşı-devrimci bir direnişle karşılaşmamıştı. Dünya burjuvazisi devrim ve sosyalizmi teori ve pratiğiyle tarihin derinliklerine gömmek istemektedir. Bu durum "sol" politik saflarda yeni arayışlara ve inançsızlıklara neden olmuştur.

Kürdistan'da da revizyonizmin değişik varyantlarına iman getirenler bugün sağa kaymış bulunuyorlar. Devrim ve sosyalizm davasını terk etmek, mevcut karşı-devrimci duruma boyun eğmek, burjuva liberal dünyaya entegre olmak neredeyse bir erdem halinde yüceltilmektedir. NEWROZ ATEŞİ, bu sağa kayışa karşı Kürdistan'da büyük emekçi-işçi çoğunluğun çıkarlarına denk düşen devrim ve sosyalizm davasına bağlılığın bayraktarı olacaktır. Ulusal kurtuluş devrimimizi reformlarla bitirmek isteyen liberal burjuva akıma karşı ilkeli, uzlaşmaz bir mücadele yürütülecektir.

NEWROZ ATEŞİ

Polis kafalı sömürgeci sistemin gerici ideologlarından bile destek alan bu "akım" niyet ne olursa olsun-ulusal kurtuluş hareketini bölme gayretkeşliği içindedir. NEWROZ ATEŞİ, geliştirilmek istenen "akım"ın düşünsel ve siyasal dayanaklarına karşı tavizkar olmayacak, teşhire yönelecektir. Yılgınlık ve pasifizmi, inançsızlık ve teslimiyeti körükleyen sözkonusu kesimler emperyalizmin "yeni dünya düzeni"ne bir tapınmanın örneğini sergilemektedirler. Bütün bu duruma NEWROZ ATEŞİ, yazın düzeyinde müdahale edecektir. O, Kürdistan'da devrim ve sosyalizmin büyük davasının savunucusu ve karşıt görüşlerle hesaplaşan bir platform olacaktır. Bu sorunda alternatifler geliştirecek, ülkemizdeki tartışma ve polemikleri uluslararası tartışma ve polemiklere bağlayacaktır. Sorunun ulusal boyutları ön plana çıkarılırken uluslararası boyutları görmezlikten gelinmeyecektir.

NEWROZ ATEŞİ, demokratik geleneklerin ulusal kurtuluş devrimimize yerleşmesi ve derinlemesine yaygınlaştırılması için üzerine düşeni fazlasıyla yerine getirecektir. Demokratik geleneklerin derinlemesine yerleşmediği, özümsenmediği, tahammül ve toleransın zayıf olduğu bir toplum yapısına sahip olduğumuzdan bu sorunun hayati önem taşıdığı bilinciyle hareket edilecektir. Demokratik gelenekler yerleşmeden ulusal kurtuluş devrim süreci doğru bir hat izleyemez, toplumumuzun demokratikleşmesi yaratılamaz. Birçok ulusun ve ülkenin kurtuluş mücadelesinde demokrasi olayının doğru kavranamayışından ve bu sorunda köklü geleneğin yerleşmemesinden dolayı iç dinamikler büyük tahribatlara uğrayarak sözkonusu halklar bundan dolayı ayrıca acılar çekmişlerdir. **Güney ve Doğu Kürdistan'da uzun yıllar bu tahribatların yarattığı iç çatışmalarla binlerce peşmerge ve kadronun imhası pahasına yaşadı. Benzer durumların kuzeyde de yaşanmamasının garantisi demokrasi ilkesidir.**

Sömürgeci sistemlerden aşiret-feodal kurum ve geleneklerden toplumumuza yansıyan geri kültürel ve siyasi ilişkilerle beslenen şeflik, tartışma yoksunluğu, hoşgörüden uzak, katılımcı bir mantığa sahip olmama, grupçu olma gibi demokrasiyi zedeleyen ve körelten geri, çağdaş olmayan düşünce, davranış ve mantığa karşın eğitici ve doğruları ön plana çıkarma yolu izlenecektir.

Esasında, bir nebzecik de olsa demokrasiye ve hoşgörüye ihtiyacı olan bir halk varsa o da Kürt halkıdır. Özgürlüğe ve demokrasiye bu kadar susayan bir halkın iç tahribatlar yaratması akıl almaz bir durumdur. Nitekim, başka önemli nedenlerin yanısıra ulusal birliğin bugüne kadar kurulamamasının sebeplerinden biri hiç kuşku yok ki demokrasinin uygulanamamasıdır. Devrimci demokrasiyi ulusal kurtuluş hareketi ve halk kitleleri içinde hakim hale getirmeksizin ulusal birliği gerçekleştirmek ve sömürgeci sistemden kurtulmak düşünülemez. Ancak; NEWROZ ATEŞİ, demokrasi mücadelesini devrim ve sosyalizm davasına bağlı olarak yürütecektir.

NEWROZ ATEŞİ, ulusal birliğin kurulması faaliyetlerine hizmet edecektir. Birliğimizin bütün alanlarında ve bütün düzeylerde kurulup yaygınlaşması için ortaya çıkan politik çıkışları destekleyecektir. İç birliğini kuramamış bir halk zafere ulaşamaz. Oysa görüldüğü gibi ulusalcı-yurtsever güçler tam anlamıyla büyük bir dağınıklık ve bölünmüşlük içerisindedirler. Bütün bir ulusu temsil edebilecek ulusal birlikten maalesef uzak bulunulmaktadır. Birlik esprisi, birçok anlayışta hala belli bir olgunluğa ulaştırılmamıştır. Düşmanlıklar temelindeki rekabet, küçük ve anlamsız çelişki ve hesaplar, sekter ve grupçu yaklaşımlar ulusal birliğimizin kurulması önünde engeller oluşturmaktadır. Düşmanlar ise bu durumu teşvik etmekte, bölünmüşlüğü ve anlaşmazlıkları körüklemektedir. Bütün bunlardan dolayı NEWROZ ATEŞİ, ulusal kongrenin toplanmasını ve ulusal konseyin örgütlenmesini bıkmadan propaganda edecek ve isteyecektir. Bu sorunda o, ortaya çıkan ve çıkacak sekter, grupçu, baltalıyıcı bütün düşüncelere karşı "ulusal birlik" anlayışı ile sesini yükseltecektir.

NEWROZ ATEŞİ, belli bir dağınıklık yaşayan, ama temel sorunlarda-bazı çelişkiler ve görüş ayrılıkları olsa bile- **aynı düşünen kişi ve kuruluşların yakınlaşması ve birleşmesini savunacaktır. Aynı olanlar aynı bayrak altında yerlerini almalıdırlar.** Bu, tarihsel sorumluluk ve omuzlanmak istenen misyon gereği gerçekleşmelidir. Büyük ülküler ve tarihsel amaçlar yanında küçük kalan, ilerletmeyen, bölüp güçten düşüren davranış ve düşüncelere NEWROZ ATEŞİ'nce itibar edilmeyecektir. Kaybedilmiş davaların savunucusu, güven vermeyen, oyalayıcı, yenilikçi olmayan, varlık-yokluk arasındaki "yapı"larıyla sürekli, tecrübeli ve değerli kadronun yıpratılıp heder olmasına neden olan kuruluşların yapısal tıkanıklıkları ve krizleri ülkemizin temel sorunlarından hareketle eleştirilecek, böylece doğru tutarlı görüşler etrafında birleşilmesine hizmet edecektir.

NEWROZ ATEŞİ, anlamsız yıpratıcı ve gereksiz polemiklere kesinlikle girmeyecektir. Fakat doğru görüşlerin ilerletilmesi, görüş alış-verişinin gerçekleşmesi ve dinamik bir platformun yaratılması için devrimimizin bütün temel sorunlarında ideolojik, siyasi, kültürel vs. polemikler yapmak gerekli ve zorunludur. **Eleştirinin olmadığı donuk, cansız bir ortamda doğru fikir ve görüşlerin ortaya çıkması, netleştirilmesi ve derinleştirilmesi beklenemez.** Esasen eleştiri teorinin diyalektiğidir. O halde fikir çatışmasında polemikler ve eleştiriler kaçınılmazdır. Ancak NEWROZ ATEŞİ, eleştirinin ve polemiğin basitleştirilip bayağılaştırılmasına karşı çıkacaktır. İdeolojik, felsefi, kültürel seviyesi olan tartışmalara girmeyi savunacak, devrimci ve medeni üslubu elden bırakmayacak, düşmanlıkların doğmasına izin vermeyecektir. İyi bir geleneğin kök salmasına hizmet edilecektir. NEWROZ ATEŞİ **grupçu olmayacak, eleştirilere değer verecek, kapılarını okuyucularına açık bırakacak ve böylece katılımcı kollektif bir yayın politikası izleyecektir.** O, aynı zamanda her zaman canlı tartışmaların sürdürücüsü olacaktır. NEWROZ ATEŞİ için ayrılıkların ve çelişkilerin varlığı ne kadar doğalsa, eleştiri ve polemiğin de varlığı o kadar doğaldır.

NEWROZ ATEŞİ, **ideolojik ve teorik mücadelenin aracı olmaya bu çercevede kalmaya özen gösterecektir. Politik mücadelenin yönlendiricisi olmayacaktır. Legal bir yayın olarak kendisini sınırlayacak, 12 Eylül 1980 öncesi gibi örgütlenme aracı olmayacaktır.** NEWROZ ATEŞİ, bütün bu yayın düzeyindeki amaçlarına layık olmaya azami düzeyde itina gösterecektir. Bunun o, -hem teorik hem de haber- yorumu içeren bir yayın politikası izleyecektir. **Bu politikada kendisini gören ve ifade eden, bütün yurtsever-devrimci kesimleri yardıma, omuz vermeye çağırıyoruz...**

Aranızda ve yanınızdayız...

N E W R O Z A T E Ş İ

BAŞYAZI

"KÜRT SORUNU', erken seçimlerden sonra da Türk devletinin yumuşak karnı olmaya devam ediyor.

Sömürgeci güçler, derinleşen krizi frenlemek, aralarındaki konsensürü yeniden kurmak için "erken seçim" ve "milli mutabakat" siyaseti gütmüşlerdir. Ordu, bu doğrultuda tavır belirleyerek etkide bulunmaya çalışmıştır. Bu söz konusu siyaset bile, şimdiye kadar "Cumhurbaşkanı makamı" etrafında cereyan eden ve burjuva devlet güçlerini bölen çelişkiyi çözememiştir. Çelişki, kendine özgü biçimler alarak seçimlerden sonrada devam etmiştir. "Kürt sorunu"na karşı takınılacak tavır sorununda-başka önemli sorunlar yanı sıra-Türk devlet güçleri ve siyasal odaklar bölünmüştür. "Cumhurbaşkanı sorunu" bu çelişkinin hem dışa vurmasıdır, hem de derinleşmesidir. Aranan konsensüs seçimlerden sonra "koalisyon" hükümetince şimdilik kurulmuşa benzemektedir. Böylece sarsılmış olan iç dengeler onarılmaya çalışılmaktadır.

Seçimler öncesinde de belirtildiği gibi, hangi parti ya da partiler iktidara gelirse gelsin, Türk devlet politikasında esasa ilişkin bir değişiklik olmayacaktı. Rejim çok yönlü bir tarzda kurumlaşmıştır. 12 Eylül 1980 faşist generaller cuntası sisteme biçim vererek onu pekiştirmiştir. Türkiye tarihinin son11 yıllık kesidi incelendiğinde bunun böyle olduğu görülecektir. Bu yüzden mevcut burjuva partilerinden hiç birisi esasa ilişkin bir değişiklik yapmaya muktedir değildir. Uslup değişikliği ve bazı "düzeltmeler"in kapsamı ise dar olacaktır. Bundan dolayı, liberalizmin bir varyantı olan "sosyal demokrasi " SHP'den bir beklenti içine girmek, Türk devlet sistemi ve ideolojisi, politikası ve eylemiyle onun tamamlayıcı parçaları olan siyasi partileri hakkında fazla bir şey bilmemektir. SHP'nin "sol"culuğu hakkında hayele kapılmak özellikle ulusalcı güçler için büyük bir gafletin göstergesi olmuştur.

20 Ekim 1991 erken genel seçimler bir çokları için bir beklenti ortamı yarttı. Koalisyon hükümetinin programı yayınlanmasına rağmen bu beklentiler sürmektedir. Devlet güçler ive siyasi burjuva mihraklar, seçimin sonuçlarına uygun olarak DYP-SHP koalisyonu tercihini gündeme getirdi ve hükümet kuruldu. Bu aynı zamanda bir "milli mutabakat"ı temsil emektedir. Fakat bu koalisyon hakkında daha şimdiden ciddi kuşkular oluşmuştur; Türkiye'nin büyük sorunlarının koalisyon hükümetiyle çözülemeyeceği, zayıf kalacak olan hükümetlerin care yerine mevcut krizi daha da derinleştirecekleri anlayışı yaygınlaşmaktadır. Seçimlerde "istikrarın" çıkmadığı konusunda hakim Türk siyasetçileri hem fikirdirder. Türk burjuvazisinde bir belirsizlik ve karamsarlık görülmektedir. Büyük sermayedarlar "seçim ekonomisi" istemiyorlar; bunun için güçlü bir sağ koalisyon istemektedirler. Zaten mevcut koalisyon hükümeti henüz belli bir stabiliteye ulaşmamıştır; SHP kurultayının soruçları koalisyonu bozabilir. Bu durumda ya yeni bir koalisyon hükümeti kurulur yada yeni bir erken seçime gidilebilir ve böylece koalisyon hükümetinin uygulamak istediği bazı politik "reformlar" da ertelenebilir.

KÜRDİSTAN'DA SEÇİM SONUÇLARI

Erken seçimler, sömürgeci düzen partilerine Kürdistan'da umduklarını vermemiştir. Kürt halkı, seçim sisteminin çarpıklığı ve anti- demokratikliğine rağmen, seçimlerde örgütsüz ve programsız olmasına karşın büyük bir ulusal coşkuyla 22 milletvekilini parlemontoya göndermeyi başarmıştır. Ayrıca SHP'ye verilen oylarla 20 milletvekili daha çıkarılmıştır, yani, SHP-HEP "ittifakı" toplam 42 milletvekilini parlementoya göndermiştir. Bu oylar ulusalcı sol oylardır. HEP ile ittifak yapmamış olan bir SHP, Kürdistanlda bir tek milletvekili bile çıkaramazdı. ANAP'ın Kürdistan'da çıkardığı milletvekili sayısı 13'tür. DYP ise 22 milletvekili çıkarmıştır. Bu iki parti daha çok azınlık Türk nufüsunun olduğu yada feodal-aşiretçi kurumların önemli düzeyde hala varlık gösterdiği bölgelerde oy almışlardır. RP'ye gelince, özellikle Kürt ve Türk nüfusunun beraber yaşadığı ve mezhepsel çatışmaların geçmişen beri var olduğu şehirlerden aldığı oylarla 16 milletvekili çıkarabilmiştir. Örneğin,Kahramanmaraş'tan 6, Erzurum'dan 5, Elazığdan 2 milletvekili çıkarmıştır. Bu şehirlerde önemli oranda hem Kürt-Türk çelişkisi, hem de mezhepsel çatışmalar eskiden beri varolmuştur. RP'nin faşist Türkeş'in MÇP'si ile seçim ittifakı yapması da bu şehirlerde dinci-faşist oyların toparlanmasına yaramıştır. RP, Kürdistan'ın diğer şehirlerinde 3 milletvekili dışında bir şey alamamıştır.

Sonuç olarak denilebilir ki; Kürt halkı ilk defa bu düzeyde bir kararlılıkla seçtiği milletvekillerini parlamentoya göndermiştir. Şayet önceden belli bir seçim programıyla ve belli bir yurtsever demokratik ittifakla ve örgütlülükle seçimlere gidilmiş olsaydı çok daha parlak bir sonuç elde edilebilirdi. Ne varki, yurtsever-devrimci güçler seçimlerde hazırlıklı değillerdi ve önceden belirlenmiş bir seçim programıyla işe girişmediler. Çoğu yerde insiyatif tamamıyla dönemin HEP yöneticilerine bırakıldı. Bunda Özgür halk çevresinin rolü oldu. Aday belirlemede hem bir kaos hemde pazarlıklar, belirsizlik ve karışıklık oldu. Bu durum, Fehmi Işıklar ve ekibinin işine geldi tabi. Böylece daha nitelikli ve tecrübeli adayların seçiminde başarılı olunamadı. Kuşkusuz seçilen milletvekilleri arasında değerli yurtsever unsurlar vardır, ama görüldüğü gibi bir çoğu daha ilk günden devlet kurumlarının oluşturduğu baskılar karşısında suspus oldular. Gerçi baskılar büyüktür ve biz bunu görüyoruz; fakat zaten baskılar olacaktı.

-SHP-HEP Seçim "İttifakı" ne geirdi ne götürdü?

Ulusal kurtuluş mücadelesinin birikimleri ve son üç yıldır gelişen büyük kitle eylemleri, Kürt halkının, devlet ve onun siyasal uzantıları olan kurum ve partilerden ciddi bir kopuşunu yarattı. HEP'e ilişkin yoğun kitlesel ilgi ve 22 milletvekilinin seçilmesi bu kopuşun pratik bir ifadesiydi. Seçimler öncesinde düzen partileri durumu görmüşlerdi. İstisnasız bütün partiler Kürdistan'da eriyip birer tabela partilerine dönüştüler. Bu yüzden HEP'in seçimlere sokulmaması bilindiği gibi bilinçli tarzda tezgahlandı ve HEP,SHP ile bütünleşmeye zorlandı. HEP'in o dönemki yöneticilerinin

SHP'ye geri dönüşleri "seçim ittifakı" aldatmacasıyla temellerine oturtuldu. Seçimlerde büyük kitleleri aldatan, onlara yalan söyleyen HEP yöneticileri gerçek niyet ve amaçlarını gizleme korkaklığı içine girdiler.

Esasında bu baylar, HEP'in kuruluşuna bile gönülsüzce katıldılar ve her zaman da SHP'ye geri dönüşün hesapları içinde oldular. Hatta birçokları için HEP bir hülle partisi olarak işlev görecekti. Oysa gelişmeler ve kitlelerin legal plandaki arayışları onların planlarını alt-üst etti. Yurtsever kitlelerin doluştuğu, kendilerinin kontrol edemediği ve bunu fark eden devletin HEP üzerinde uyguladığı büyük terör, bu bayların istemediği bir durum yarattı. Ürktükleri muazzam kitle hareketleri ve devlet terörü HEP yöneticilerinin SHP'ye yeniden entegre olmalarının yolunu açtı. Böylece devletin ve siyasal partilerinin istediği olay HEP yöneticilerinin eliyle uygulamaya sokuldu.

Ayrıca HEP yöneticileri ve kurucularını mevcut sınıf konumları ne HEP olayına ne de bilinen gelişmelere hazır ve uygun değildi. Reformist hareket ve bazı küçük burjuva radikal güçler bunu göremediler. Dolayısıyla HEP'e sahip olmadığı ve hiç bir dönemde sahip olamıyacağı misyonlar yüklendi. Hesaplar yapıldı, hayaller kuruldu. Bu kesimler HEP'in bileşkenini göz önüne almadan onu bir sıçrama basamığı yapmak istediler. Sonuçta birçok yurtsever insanda büyük yanılgılara sebep oldular. hatta silahlı mücadelenini yoğun etkisinde olupta HEP içinde örgütlenip eriyen bazı kesimler, HEP'in programına ve yapısına bakmaksızın, belki de bütün bunlardan, olup bitenlerden bihaber olarak, düzen sınırları içinde kendisinin de reformizm yapığına bakmaksızın başkalarını reformistlikle suçlama acaipliğini bile gösterdiler. HEP ve kendilerine devrimci bir misyon biçmeye devam edilmektedir. Birçokları gerçekten iyi niyetli olan bu arkadaşlar tam bir yanılgı içinde olduklarını göremiyorlar.

HEP içinde örgütlenen bir çok kesim ise HEP'i devlet terörüne karşı bir korunak yada kalkan olarak görmektedirler. Ama ne varki; iyi niyetlerden uzak bütün bu kesimler HEP içinde "erime" konumunu yaratmışlardır. Böylece objektif planda HEP bir deşifrasyon ve legalleşme alanı haline getirilmiştir.

Esas soruna dönerek; HEP yöneticileri devlet terörünü bahane göstererek "bağımsız adaylar" çıkarma durumunda bu terörün göğüslenemeyeceği psikozunu kitleler için yaygınlaştırdılar. Bazı HEP yöneticileri "bağımsız olarak seçime katılarak kumar oynayamazdık" diyorla. Çünkü yeniden milletvekili olmak onlar için esastı, gerisini, sorunun ötesini düşünmek onlar için önemli değildi. Nitekim böyle olduğu seçimler sonrasında görüldü. Mantıklarına uygun tek doğru yolun SHP ile "Seçim ittifakı" yapılması olarak görüldü ve dayatıldı.

"Seçim ittifakı" nın hemen arifesinde, parlementoda bir grup yada bir blok kurup HEP'e geri dönüleceği propagandası bolca yapıldı. Bugün görüldüğü gibi söylenenler unutuldu. Aslında sadece HEP yöneticileri bu durumun doğmasından sorumlu değiller, aynı zamanda onların oyununa gelen güçlerde tarih önünde sorumludurlar. Şunu belirtmeliyiz ki; dönemin HEP yöneticileri, başta Fehmi Işıklar ve ekibi olmak üzere, Yeni Ülke ve Özgür Halk çevrelerinden arkadaşları da etkileyerek politikalarına ortak yaptılar. Bu durum HEP içinde, onun reformist amosferinde kendisini erimeye bırakan birçok yurtseverin SHP-HEP "ittifakı"na dört elle sarılma zayıflığına düşmelerinde etkileyici oldu.

Baskılara boğun eğen ve niteliği gereği teslimiyetçi olan HEP'i herşeye rağmen SHP'nin yanında görmek birçoklarını şaşkınlığa götürmüştür. İlk şaşkınlıktan sonra sözkonusu "ittifak" savunularak teorisi yapıldı. Bu "ittifak" ın arkasındaki kötülük görülmedi. Sorun salt SHP-HEP "ittifak"ı olarak görülemezdi, "ittifak"ı aşan bir durum sözkonusu olduğu için karşı çıkılmıştır. Çünkü bu "ittifak" kitlelerde bilinç körelmesine yolaçtığı için; çünkü Türk siyasal partilerinden umudunu kesmiş, onlardan herhangi bir beklentisi kalmamış olan, onlara olan inancını yitirmiş olan kitlelerin yeniden onların etki alanlarına çekilmek istendiği için, çünkü bu işte köprü vazifesini gören, atılmış olan köprüleri yeniden kuran HEP olduğu için bu "ittifak"a karşı çıkılmıştır. Ama tabiki, SHP-HEP" ittifak"ının kuyruğuna takılan, ona misyonlar yükleyerek "sol" diye lanse edenler, kısacası bu ittifaktan medet umanlar bu olumsuzluğu göremediler.

HEP yöneticilerinin SHP ile "seçim ittifakı"nın anlamı ne olmuştur, bunda kötü olan nedir, eleştirilen ve teşhir edilen durum nedir? Üzerinde düşünülmesi gereken bir olumsuzluk yok mudur? Olay iki partinin "seçim ittifakı" olarak görülebilirmi? Bu sorulara cevap vermek sorunun kavranması açısından önemlidir.

Kürdistan'da sömürgeci burjuva partilerinin döneminin kapandığı bu koşullarda SHP-HEP "itifakı" hakim Türk siyasallığının yeniden Kürdistan'a yerleşme olanağı yaratmıştır. Soruna böyle bakmamak ufku dar olmaktır. Devrimci bilinç ve eylem açısından hakim Türk siyasallığına bu olanağın verilmesiyle gerici bir rol oynanmıştır. Kürdistan'da karşıdevrimci davayı kaybetmekte olan sömürgeci siyasal güçlerin çırpınışları, SHP-HEP ittifakını alkışlayan devlet güçlerini SHP'nin "çok isabetli" bir iş yaptığını savunan asker kafalı ideologların sevinçleri gözden kaçırılmıştır. Söz konusu kopuş Türk devlet rejimini ve bütün siyasal partileri paniğe sürüklemiştir. Bu kopuşu ve paniği derinleştirme temel alınması gerekirken aksi yapılmıştır; HEP'i kendisine yakın gören, ondan beklentilere sokulmuş olan kitleler koptukları yere sürüklenmiştir. İşte, SHP-HEP ittifakı bur rolü üstlenmiştir. Sonuçta bu ittifak rejimin işine yaramıştır. Öyleki, SHP-HEP işbirliğini savunan siyasi Türk büyükleri, bu ittifakın bir "birleştiricilik" hareketi olduğunu savunmuşlardı. "Bütünleştirici" niteliğe sahip olduğu şeklinde savunulan bir "işbirliği"nin, halkımız için neyi temsil ettiğini açık bir şekilde görmek lazımdır. Neyi, kiminle bütünleştirdiler? SHP-HEP ittifakında birleştirici olan nedir? Bu sorulara doğru cevaplar verildiği takdirde, SHP-HEP "ittifakı"nın kuyruğuna takılmış olmanın zararları da görülmüş olacaktır. Büyük yıkımlar, kan ve ateş pahasına rejimin siyasallığının dışına çıkmayı başaran kitleleri yeniden kazanmak hakim Türk siyasi mihraklarının seçimlerde esas eylemini oluşturmuştur. Türk basınında dört koldan, Kürtleri, mevcut aşağılık sömürgeci düzen içinde kalmaya ikna etme işine girişmesi bunun bir parçası olarak gündeme gelmiştir.

Bütün bu olup bitene Fehmi Işıklar'ın açık cambazlıklarına rağmen hala maalesef bir çok iyi niyetli, yurtsever çevrenin SHP-HEP "ittifakı"ndan bir beklenti içerisinde oldukları görülmektedir. Oysa artık bu "ittifak" yoktur.

-KOALİSYON HÜKÜMETİNİN "KÜRT PROGRAMI"

SHP-HEP "ittifakı" ile yumuşatılan kitleler, Demirel ve İnönü'nün Kürdistan'ı "ziyaretleri"nin yolunu da açtı. Bunun için hazırlanan mitinglere kalabalık kitlelerin katıldığı görüldü. Daha önceleri devletin başbakanlarının ve parti liderlerinin bile gitmeye cesaret edemedikleri alanlar, seçimler öncesinde ve sonrasında bir beklenti içine sokulan ve parlementer mücadelenin eti alanına geri çekilen kitlelerle doldu. Yukarıda belirttiğimiz gibi bunda sağcı politikaların büyük payı olmuştur.

Dayarbakır, Siirt, Batman, Şırnak ve Mardin'e yapılan çıkartmalar istenileni vermiştir; devlet yöneticileri, Kürt halkının yeniden kazanılması hakkında umutlanmışlardır. Böylece, yeni hükümete, MGK'nin de onayını alarak, şiddet ve "yumuşatma"yı beraber uygulamanın koşulu olan, adı reform(!) olarak nitelenen bazı güdük siyasi girişimleri uygulama yolu açılmış oldu. Koalisyon hükümetinin siyasi

girişimlerin dört ana başlıkta toplamak mümkündür;

1- Kürdistan'da devlete güvenin onarımı ve "bölge" halkına yumuşak ve şefkatli (!) biçimde yaklaşmak,

2- Kendi deyimleriyle "terör"ün kökünü kazımak yani gerillayı bütün olarak imha etmek,

3- Kürdistan'da sosyal ve ekonomik koşulların iyileştirilmesini (!) ve "bölge"nin kalkınması için ekonomik planların uygulanması,

4- Kürt varlığının tanınması ve dil ile kültür araştırma ve geliştirme önündeki engelleri kaldırmak.

Türk basınında büyük bir abartma ile yayınlanan, hatta bazı basın kuruluşları için "devrim gibi" olan bu güdük ve reform niteliğine bile sahip olmayan tasarıların amacı açıkttır: 1) Kaybedilmiş kitleler yeniden devlet ve siyasal partilerin etki alanlarına kazanmak (Demirel Diyarbakır'da halkımıza şöyle seslenmişti: "Devlet sizi kucaklamaya geldi, sizde gelin devleti kucaklayın". Kürt halkına yönelik devlet politikasına halk desteği aranıyor). 2) Silahlı mücadeleyi kitlelerden soyutlamak, tecrit etmek için onun halk içindeki uzantılarını imha etmek, aynı zamanda olanaklı olan bütün imkanları kullanarak gerilla mücadelesine son vermek. 3) Ulusalcı güçleri ve halk kitlelerini tabandan bölmeye çalışmak. Liberal bir Kürt hareketinin oluşturulması için verilen sinyaller ve gösterilen çabalar tam da bunun içindir. 4) Ekonomik yatırımlarla kendilerine bağlı-feodallar belli ki yetmiyor-sosyal bir tabaka oluşturmak.

Devlet taktiğinde ve siyasetinde görüldüğü gibi bazı değişiklikler söz konusudur. Aslında "yeni" bir durum yaratılmak isteniyor. Eski siyasi ve askeri tedbirlerle ve sadece bastırma hareketiyle bir yere varılamayacağını Koalisyon hükümeti görmüştür. Artık bunlar hesaba katılmaksızın, Kürt halkının ve politik güçlerin siyaset yapması zorlaşacakır.

Bilinmesi gereken önemli bir olgu da şudur; devlet politikası esasa ilişkin-yazının başında da belirtilmeye çalışıldığı gibi-öyle bir-iki günde değişmeyecektir. Çok önemli olağanüstü durumlar olmadıkça devlet ani politika değişikliklerine gitmez. Kısa erimli taktik siyaseti-bugün Koalisyon hükümetinin yapığı gibi-devlette yapar elbette. Fakat, 12 Eylül 1980 faşist generaller cuntasının getirdiği değişiklikler ve buna meşruluk kazandıran 1982 Anayasası hala yürürlüktedir. Bununla, esasa ilişkin devlet politikasının sınırları belirlenmiştir ve geçerli olan da budur. "Milli Güvenlik Kurulu" bunun garantörü olarak mevcudiyetini korumaktadır. Türk ordusu da bu kurumun bekçisi olarak geldiği yede durmaktadır. Generaller gelir, generaller gider fakat kurum ve esas politika değişmez.

Bunlar, hiç şüphesiz bir çoklarınca da bilinmektedir. Ancak buna rağmen bir çok ulusalcı güç seçimlerde ve sonrasında, sanki bugünden yarına önemli değişiklikler olacakmış gibi davrandı ve beklenti içine girdi. Koalisyon hükümetinin, devletin esas politikasına ilişkin değişiklikler için zorlayacağı umuldu. bu yüzden bağımsızlığa ilişkin stratejiden taviz verildi. Bundan dolayı PKK bir çok çevre tarafından eleştiriye uğradı.

PKK'nın seçimlerdeki taktiği bu tavizin hazırlığıydı. Deng yazarlarının ve bir çok çevrenin soruna dar baktıkları gibi, PKK'nın taktiği sadece seçimlerle sınırlı değildi. PKK'nın seçim taktiği esasında devletle masaya oturma ve belli bir uzlaşmaya varma siyasetinden çıkmıştır. Abdullah Öcalan'ın seçimler öncesinde ve sonrasında verdiği demeçlerde masaya oturma isteğini sık sık vurgulaması, seçimlerde SHP-HEP "ittifakı"nı desteklemeye, oradan da belli bir beklentiye götürmüştür. Bundan dolayı Demirel'in Koalisyon hükümetine bahara kadar süre tanınmıştır. Oysa verilen mesajların, sürekli yükseliş içinde olan kitle "serhildan"ları üzerinde olumsuz etki yapıp hükümet programına ilişkin bir beklentiye neden olabileceği açıktır. Aynı işi, geçen sene Aralık ayında, Almanya'nın başşehri Bonn'da basına yaptığı açıklamada TKSP (Özgürlük Yolu) lideri Kemal Burkay'da yapmıştır. Hükümetin "demokratikleşme" faaliyetinin desteleneceği söylenmiştir. Her ikisinde de devletin esas politikasına es geçilmiştir.

Türk devletinin bilinen niteliği ve militarist yapısı hakkında yapılan değerlendirmelerde hataya düşmeksizin gerçeğe uymayan beklentiler içine girilemez.

3 Ocakta basına yapılan "Güneydoğu" sorununa ilişkin koalisyon hükümetinin idari programında PKK'nin ve TKSP'nin-ayrı ayrı hesaplar ve amaçlar hedeflense bile- beklentilerinin yanlış olduğunu ortaya koymaktadır. Soruna ilişkin idari program şöyledir:

1- Olağanüstü Hal Valiliği, yeni olağanüsü hal, yeni bastırma hareketi, devlet terörü devam edecektir.

2- Olağanüstü Hal Valiliğinin yetkilerine benzer yetkiler bölgede diğer valilere ve kaymakamlara da verilecek, böylece daha etkin ve hakim bir uygulama ortaya çıkarılmak isteniyor.

3- İstihbarat bilgi merkezi ve organizasyonu başkanlığı kurulacak.

4- Ajan ve köy korucuğu için 70 bin kadroya 50 bin kadro daha ilave edilecek.

5- Köylülüğü tarafsızlaştırmak yada yeniden kazanmak için faizsiz kredi verilecektir.

Görüldüğü gibi devletin terörü ve detlet birler gevşetilmiyor, aksine pekişiriliyor. Ayrıca bu tedbirlere yanı sıra maaşlı profesyonel paramilitar birlikler oluşturuluyor. Demirel'in İnönü ile yaptığı bir toplantıda dediği gibi "hükümet Güneydoğu'da devletçi olacaktır". Sorunun özü, rejimin yetkili ağızlarından ve icraatlarından yeteri kadar açıklık kazanıyor. O halde, hangi amaçlarla olursa olsun koalisyon hükümeti hakkında bir beklentiye kapılmak siyasi açıdan bir zaaftır. Açıktır ki; PKK ve TKSP aynı kefeye koyulmaz ve aynı düzeyde değerlendirilemezler. Fakat hükümetten beklentileri aynı kapıya çıkar.

-SEÇİMLER VE TÜRKİYE SOL/DEVRİMCİ HAREKETİ

20 Ekim 1991 erkenden genel seçimleri, Kürdistan ve Türkiye devrimci hareketleri açısından bir çok yönüyle hafife alınmayacak önemli derslerin çıkarılması gereken bir dönemi ifade etmektedir.

Türkiye sol ve devrimci hareketinin seçimlerdeki tutum ve pratikleri de incelenmeye değerdir: Seçimler, aslında bir bütün olarak sol-devrimci güçler açısından pek içaçıcı olmamıştır, hatta denilebilir ki tam bir hezimet yaşanmıştır. Böylece devrimci güçlerin gerçek realitesinde öyle hatırı sayılır düzeyde de olsa umutlanacak bir durumun olmadığı görülmektedir. Maalesef söylenip yazıldığı gibi, gittikçe gelişen büyüyen (!) bir devrimci hareketten henüz söz edilemez. Karamsar bir tablo ortaya çıkmıştır.

Türkiye devrimci hareketi belki de en zayıf, en dağınık sürecini yaşamaktadır. 12 Eylül 1980 darbesinin yarattığı tahribatlar ve açtığı yaralar büyük olmuştur. Ama yaralar henüz daha ciddi bir şekilde sarılmamış, büyük kadro kaybının yarattığı boşluklar doldurulmamıştır. Kanımızca, Türkiye devrimci hareketi gerçek anlamda yaşadığı bunalımdan kurtulamamışır. Bundan dolayı belli bir varlık gösterilememektedir.

Örneğin, işçi sınıfının ve hareketinin en yoğun olduğu, devrimci güçlerinde en yaygın çalışma alanı olan İstanbul'da 9 seçim bölgesinden yedi tanesinde "Bağımsız" adaylar çıkarılmıştır. Ayrıca bu adaylar birçok politik devrimci güç ve dergiler tarafından desteklenmiştir. Sonuç; 7 seçim bölgesinde toplam olarak (kesin olmayan sonuçlarla) 1074 oy alındığı görülmüştür. Bu sonuca itiraz edilebilir ama alınan oy birkaçbin fazlada olsa birşey değişmez. Sosyalist Parti ise İstanbul'da 9 seçim bölgesinde aday göstermiş ve

toplam aldığı oy (Kesin olmıyan sonuçlarla) 6938'dir. Durum yoruma tamamıyla açıkır ve Türkiye sol-devrimci hareketinin gücünü yaklaşık olarak göstermesi açısından ilginçtir.

Elbette biz, Türkiye devrimci hareketinin zorluklarını ve yetmezliklerini görüyoruz ve biliyoruz. Birçok anlamda aynı zorlukları Kürdistan'daki güçlerde fazlasıyla yaşamaktadırlar. Ayrıca söz konusu seçimlerin tek başına devrimci hareketin gerçek gücünü göstermediğini de biliyoruz. Fakat sonuçları itibarıyla belli bir fikir edinmek açısından seçim sonuçları oldukça önemlidir. Hiç şüphesiz devrimci örgütler, büyük fedakarlıklar pahasına faaliyetlerini sürdürmektedirler ve geleceğe hükmedecek olanlarda bunlar arasından çıkacaktır. Ne varki; ayaklar artık yere basmalıdır ve daha realist olunmalıdır.

Kürdistan devrimci hareketi sürekli bir yükseliş dönemini yaşıyorken, Türkiye devrimci hareketi bir kararsızlık belirsizlik dönemini yaşamaktadır. Her iki halkın ve ülkenin çıkarına Türkiye devrimci hareketi Kürdistan ulusal kurtuluş devrimine yetişebilmelidir.

-HEP, "HERRİ BATASUNA" OLABİLİR Mİ?

Seçimler öncesindeki gelişmeler yukarıda verilmeye çalışıldı. SHP'ye iltihak eden HEP'liler sayesinde seçimler sırasında bağımsızlığını yitiren adaylar, seçimlerden sonra iyice SHP'nin saflarına sinmeye kendilerini bıraktılar, böylece bütünüyle SHP'ye bağımlı hale geldiler. Öyleki, SHP'de nasıl kalınacağının, ona nasıl zararlı olunmamasının hesaplarıyla entegrasyon sürecine girildi. Ve sonuçta, parlamentoda bağımsız bir grup oluşturmanın şartları varken bundan vazgeçildi. Kişisel kaygılar ve siyasi yönden bağımsız parlamenter mücadeleye hazır olmama, baskılara göğüs germe niteliklerinden yoksunluk ortaya çıkan sonuçta rol oynamıştır.

Halka verilen sözler tutulmamıştır, ulusal davaya bağlılıktan ve halka hizmetten vazgeçilmiştir. SHP'yle seçim ittifakında yapılan yanlışlığa seçimden sonra daha kötü bir tarzda devam edilmişir. Parlementoda örgütlü bağımsız faaliyet yürütmekten korkanlar seçim dönemindeki söz vermelere ihanet etmişlerdir.

Fehmi Işıklar'a TBMM başkan yardımcılığı, diğer bazı milletvekillerine ise bazı komisyonlarda başkanlık yada üyelik verilerek ödüllendirilmişlerdir. Aslında İnönü'nün dolayısıyla devletin adamı olan Fehmi Işıklar, iki milletvekilinin tutarsızda olsa TBMM'deki yemin töreni sırasında mesajlar vermeye kalkışmalarını bile doğru görmemiş ve "SHP'ye zarar vermeye hakkımız yok" diyerek, kendilerinin "güvenilir müttefik ve yol arkadaşları" olduklarını beyan etmiştir. Ve Hatip Dicle ile Leyla Zana'nın SHP'den istifalarının doğru olacağını savunmuştur. Onun bu tepkilerine diğer HEP kökenli milletvekilleri sessiz kalmışlardır. Fehmi Işıklar'ın SHP ve hükümetin güvenilir müttefiki ve yol arkadaşı olduğundan kuşkumuz yok, ama diğer birçok iyi niyetli yurtsever milleitvekilinin tutarsız tavırları ve içine girdikleri silik durumun anlaşılır tarafı olamaz.

Birincisi; daha seçim arifesinin ilk günlerinde yurtsever milletvekilleri bir araya gelip meydanlarda verdikleri vaatlere uygun olarak bir grup yada blok oluşturabilirlerdi. İkincisi; rejimin ırkçı-şoven yemin'ini böylece örgütlü blok halinde etmiyebilirlerdi. Dolayısıyla olumlu bir gelişmenin yolu açabilirdi. Bu taktirde daha ilk gününde ulusal kurtuluş hareketinin bir bileşkeni olma doğrultusunda adım atılmış olunacaktı ve milletvekillerinin devlet ve düzenle uzlaşma geleneği yıkılacaktı. Ne varki; bu fırsat kaçırıldı. Gerçi devletin değişik kurumları ve sözcülerinin baskıları büyüktür ve daha ilk çıkışta dizginsiz bir sindirme hareketine girişilerek yurtsever milletvekillerinin direnci kırıldı. Ama gerçekten yurtsever olanın buna hazır olması gerekmez miydi, sonuçları önceden tahmin edilmez miydi? Sorun elbette, kişisel münferit çıkışlarla bir yere vardırılamaz, fakat bazen kişisel tutarlı bir tavır umulmadık olumlu sonuçlara neden olabilir. Oysa böylesi bir tavrı geliştirecek bir milletvekili çıkmadı.

İspanya'nın 1984'de seçime giden Bask halkı "HERRİ BATASUNA" ya (Halk Cephesi'ne) oy vererek 7 milletvekili çıkarttı. Fakat milletvekilleri örgütlüydü ve belli bir programa sahiptiler. Daha İlk günde Franko faşizminin kalıntısı noraşist gerici rejime tavır aldılar ve parlementoya girip yemin etmeyi reddettiler. Arkalarına büyük kitleleri alarak muhalefetlerini parlamento dışında sürdürme kararlığını ve cüretini gösterdiler. Böylece gerici-uzlaşmacı geleneği yıkmayı başardılar. Tüm bunlara rağmen yılmayan "HERRİ BATASUNA"nın milletvekilleri parlamenter mücadeleyi devrimci savaşıma bağladılar. Faşist "ölüm mangaları"nın açık saldırılarına uğradılar ve iki milletvekillerini kaybettiler. Buna rağmen parlamento dışı mücadele sürdü, ta ki İspanya rejimi Bask milletvekillerinin istedikleri tarzda yemin etmelerini kabul edinceye kadar bu tavra devam edildi.

"HERRİ BATASUNA"nın geliştirdikleri tavırlar Bask halkının mücadelesine katkı yaparak ivme kazandırmıştır. Kazanılan mevzilerden mücadeleye devam etmektedir.

Ne yazık ki "bizim" milletvekillerimiz yukarıda sıralanan nedenlerden dolayı yeni bir parlamenter gelenek yaratamamışlardır. Buna rağmen Özgür Halk'tan arkadaşların beklentileri bitmemiştir. Şunlar söyleniyor: "...izlediğimiz seçim taktiğininin doğruluğu; parlamentoda önemli bir gücü temsil eden ulusal demokratik muhalefet grubunun oluşması, Kürt halkının ulusal tavrın referandum şeklinde geliştirmesi ve pratik olarak önemli siyasal sonuçlara ulaşması anlamında bütün niteliğiyle ortaya çıkmıştır." (a.g.dergi, Kasım 1991 tarihli sayısı - "Erken Genel Seçimi Sonuçları...").

Gerçeğe uymayan bir abartmayla bu sonuçlara varmak mümkün elbette, fakat gerçeğe bakıldığında durum tamamıyla farklı. Parlamentoda "önemli bir gücü temsil eden ulusal demokratik muhalefet grubun "olmasını bizde isterdik, nevar ki; Özgür Halk'tan arkadaşlarında bildiği gibi böyle bir muhalefet oluşmadı. Ne HEP "HERRİ BATASUNA" de nede milletvekillerimiz Bask'lıydılar.

O halde kitlelere doğruyu propaganda etmek daha doğru olmaz mıydı? Söz konusu milletvekillerinin 22'sinden sadece birkaç tanesinin tutarsız da olsa sesinin çıktığını söylemek daha gerçekci değil midir? Ve dahası, bütün bunlardan tecrübeler çıkarıp kitlelerde bilince çıkarmaya çalışmak daha doğru değil mi?

HEP kökenli milletvekillerinin SHP ve koalisyon hükümetinden, birçok kuruluş ve çevreninde HEP kökenli milletvekillerinden beklentileri olduğu görülüyor. Hatip Dicle ve Leyla Zana'nın istifa gerekçelerinde SHP'den hala beklentilerinin olduğu görülüyor gerekçeleri tutarlı ve doğru bir içerik taşımamaktadır. "Açılım içinde olan SHP"ye zarar vermemek (!) için isfa etmek başından beri geriye atılan adımlara yenisini eklemektir. SHP'ye ilişkin neden bu kadar hassas davranılıyor? Ona karşı neden bu düzeyde sorumluluk duyuluyor? Taviz üstüne tavizler neden veriliyor?

Gelinen aşamada yurtsever milletvekilleri SHP saflarında kayıtsız şartsız ayrılmalıdırlar ve verdikleri desteği geri çekmelidirler. Ancak böylelikle kendi halkının milletvekilleri olabilirler. Parlamento içinde bağımsızlık yolu seçilmek isteniyorsa bu "eylem" gerçekleşmelidir. Türk parlemantosu içinde bağımsız olmadıkları müddetçe gerçek misyonlarını yerine getiremezler.

Yazımızın başında da belirtildiği gibi ulusalcı-yurtsever güçler parlamenter mücadeleye hazır olmadıklarını ortaya koymuşlardır. Amaçlar belirsizlik taşımıştır. En önemlisi ise, seçimlerde ağırlığını koyacak ve eğer mümkünse bütün yurtsever çevreleri ve potansiyeli temsil edebilecek bir örgütlülüğün hala yaratılamamış olmasıdır. Bu durum hep böyle devam mı edecektir? Buna daha fazla müsaade edilecek midir?

TÜRK VE KÜRT KARDEŞLİĞİ ÜZERİNE

BİŞAR NORŞİN

"Kürt Türk kardeştir, bu kardeşliği bozan kalleştir. En büyük kalleşlik de birinin inkarı ve imhası üzerinde kurulan bir devletin varlığından yana olmaktır."

Dünyamızda geçmişe oranla her şey daha hızlı gelişiyor. Yalnızca teknolojik bilimsel sahada değil aynı zamanda politik arenada da gelişmeler baş döndürücü bir hızla ilerliyor, 21. yüzyıla yaklaşırken son iki yıldaki politik gelişmeler dünyanın çehresini köklü değişikliğe uğrattı. Paktlar kuruluyor, bloklar dağılıyor, parçalanmış milletler birlik, sömürge halklar kurtuluş istiyor. Her ne kadar emperyalist güçler birbirlerine karşı uzlaşır görünüyorlarsada, aslında birbirlerinin kuyularını kazmaya devam ediyorlar. Emperyalist sömürü ve rekabet geçmişe oranla daha sinsi, daha riyakar ve daha ince metodlarla yürütülüyor. Tüm bu gelişmelere bağlı olarak dünyamızda "yeni" bir milliyetçilik dalgası gelişti. Bu milliyetçilik dalgası özellikle şu veya bu şekilde sosyalizme bulaşmış ülkelerde atbaşı gidiyor.

Sözde 70 yıllık sosyalizmin yaşandığı eski Sovyetler Birliği'nde başta olmak üzere birçok doğu ve orta Avrupa ülkesinde, milliyetçilik dalga dalga herkesi şaşırtacak bir tarzda ortalığı kasıp kavuruyor. Herkesin milliyetçilikten mezara gitmesini beklediği bir ortamda, milliyetçilik bir anda şahlanıyor ve halkları biribirine kırdırtıyor binlerce insanın telef olmasını sağlayıp, binlerce ailenin ocağını söndürüyor. Tüm bunlar niçin? Türk aydının "milliyetçiliğin doğrusu yoktur" deyip işin içinden sıyrılmak isteyişi gibi olaydan sıyrılmak mümkün müdür? Türk aydını bu tespiti yaparken aynı bildirgesinde yakasını milliyetçilikten niçin kurtaramıyor? Nasıl oluyorda milliyetçilik onları kendi batağına halen çekebiliyor? Kaş yapayım derken gözmü çıkarıyorlar? Yoksa bilmediğimiz başka hesaplarımı var?!!

Türkiye'de son yıllarda Bay Ecevit'in başını çektiği, kaale alınabilecek Türk aydınında buna destek olduğu bir anlayış geliştirilmeye çalışılıyor. "Türk" kavramı yalnızca Türk ırkından gelenlere tekabül eden bir kavram değilmiş, "Türkiye'de bugün yaşıyan "Türk Ulusu" şu anda "Türkiye" üzerinde yaşayan Kürdün, Lazın, Çerkezin, Arabın, Türkün velhasıl bir zamanlar Anadoluda yaşayan birçok halkın kaynaşması neticesinde meydana geliyormuş! Amerikan ulusunun oluşmasının bir benzeri yolla uluslaşmış ve "Türkiye"de bu ulusun ülkesiymiş vs. vs. Milliyetçiliğe karşı çıkma adı altında bu şoven kirli milliyetçiliğe niçin gerek duyuluyor? 70 yıldır TC (sınırları) içerisinde halklar arasına ekilen düşmanlık tohumları yetmedimi? Kürt ve Türk ulusları arasında kalmış son yıkık köprülerde niçin temelinde dinamitleniyor? Geçmişin bizlere bıraktığı pislik ve enkazı güçlü dozerlerle kaldırma göreviyle karşı karşıya olduğumuz günümüzde milliyetçilik yapılarak başta Anadolu - Trakya halkları olmak üzere Anadolu ve Kürdistan halkını yakınlaştırmak mümkün mü? Bizce hayır.

"Türkiye" kelimesi biz istediğimiz kadar sağa veya sola çekelim politik-siyasi bir kavramdır. Tıpkı "Yugoslavya", "Sovyet Sosyelist Cumhuriyteler Birliği," "Çekoslavakya" gibi kavramlar nasıl politik-siyasi kavramlarsa, "Türkiye"de öyle oluşturulmuş politik-siyasi bir kavramdır. Boşuna oluşturulmamıştır, hizmet ettiği bir güç ve taraf vardır. "Yugoslavya" terimi "Yug" ve "Slav" kelimelerinin birleşmelerinden türetilmiştir. "Yug" güney, "Slav" slav demektir. "Yugoslavya" güney Slavlarının birliği manasına gelmektedir. Tarihte ülke olarak Makedonya, Sırbistan ve Hırvatistan'ın adları geçmektedir. Bu adların kökü çok eskilere dayanmaktadır. Yugoslavya denilen bir ülkeye tarihte rastlanılamaz. "Yugoslavya" Avrupa'nın güneyindeki bu Slav milletlerinin birliği olarak I. Dünya Savaşı sonrası 1918'de kurulmuştur. Geçmişte "SSCB" olarak bilinen birlik 1922'de 16 Sovyetik cumhuriyetin birleşmesi neticesinde ortaya çıkmış bir birlikti. "Çekoslavakya", "Çek" ve "Slovak" kelimelerinin birleşmesinden oluşturulmuş Çek ve Slovak milletlerinin birliğini ifade etmek için türetilmiş politik-siyasi bir kavramdır. Yugoslav birliğinde Sırplar giderek dominant olmuşlardır, ordu içerisinde ve devletin diğer kurumlarında Sırplar gittikçe önemli kilit noktalarını ele geçirmiş başta Arnavutlar olmak üzere birliğin içerisindeki diğer milletleri baskı altına almışlardır. Onun içindir ki Yugoslav devletinin temelleri birden çatırdamaya başladı. Hırvatlar ve Slovenler bağımsızlık ilan ettiler, onları Makedonya izledi."SSCB başlangıçta çarlığın esareti altında Ekim Devrimi ile birlikte kurtulan birçok milletin Ruslarla beraber eşitlik temelinde 1922'de kurdukları bir birlikti.

"SSCB" teorik olarak birliğe üye milletlerin eşitlik esasları üzerinde kuruldu. Fakat daha önce çarcı devlet mekanizmasını elinde bulunduran Rus burjuvazisi, eşitlik temelinde kurulan bu birliğe uzun dönem tahammül etmediği için bir dizi entrika ve karşı devrimci komplo neticesinde, "SSCB" içerisinde Rus burjuvazinin at oynattığı bir birliğe dönüştü. Onun içindir ki birliğe bağlı diğer milletlerden giderek hoşnutsuzluk sesleri yükselmeye başladı. Bu hoşnutsuzluk sesleri büyük Rus şovenizmine yöneleceği yere yanlış bir temelde "SSCB"nin şahsında bir bütün olarak sosyalizme yöneldi ve nihayetinde bu günkü tabo ortaya çıktı. Şimdi bu cumhuriyetler yangından mal kaçırır gibi eski "SSCB" birliğinden mal kaçırıyorlar. Tabi ki Rus burjuvazisi eski geleneğinden hareketle geçmişte olduğu gibi aslan payını herhalükarda kendisine almak istiyor. Rus burjuvazisinin bu tavrı kaçınılmaz olarak ileriki dönemlerde bir dizi çatışmayı gündeme getirecektir. Çekoslavakya her ne kadar Çek ve Slovak milletlerinin birliğini temsil ediyorsa da, devletin birçok kademesinde Çekler dominant. Onun içindir ki son dönemlerde Slovaklardan ayrılma yönünde sesler yükselmeye başlamış durumdadır. Çekoslavakya'nın geleceği hakkında şimdiden kesin birşeyler söylemek oldukça zor, fakat çeklerin her yönüyle devlet mekanizmasında egemen oldukları bir Çekoslavak devletinin ömrünün uzun olamayacağı açık.

Bu kısa örneklerden sonra "Bizim" Ecevit'gillerin "Türkiye" sine dönmek istiyorum. İnsanlık tarihinde hiçbir eski tarihi belgede "Türkiye" kavramına rastlanılmamaktadır. Ülke halkları olarak, Makedonya, Trakya, Anadolu, Ermenistan (Hayastan), Kürdistan, Arabistan gibi kavramlar hem Osmanlı hem de daha eski tarihi belgelerde sıkça geçmektedir.

"Türkiye" kelimesinin tarihi belgelere girmesi oldukça yeni olup Türk milliyetçiliğiyledir. Osmanlı Devletini bir Türk Devletine dönüştürmek isteyen Türkçü akımın geliştirdiği, Osmanlı Devletini Türkçe esaslar üzerinde yükselen bir devlete dönüştürmek isteyen akımın kullandığı ve sarıldığı bir terimdir. İttihat-ı Terakki'nin ilk kurulduğu Mayıs 1889'da henüz Türkçülüğün prensipleri kesin bir formasyona uğramamıştı, hatta denilebilinir ki İttihat-ı Terakki'nin kendisi başta bu düşünceden uzaktı. Balkanlarda gelişen anti-Osmanlı ulusal kurtuluş hareketleriyle birlikte, Arabistan, Kürdistan ve Ermenistan'da da bu yönde hareketler gelişince Osmanlı Devlitini bir Türk Devletine dönüştürmek isteyen ve Türk burjuvazisi olmaya aday olan kesim de boş durmadı, İttihat-ı Terakki'yi tamamiyle ele geçirdi ve bu kanat yangından mal kaçırır gibi geçmişte Osmanlıların hakimiyetinde olup geriye kalan to-

praklar üzerinde bir Türk devleti kurmak için kolları sıvadı, ilk etapta içerisindeki esas planları deşifre etmeyerek, Trakya, Anadolu, Kürdistan ve Ermenistan üzerinde yaşayan hristiyan dinine mensup halklara karşı bir savaş başlattı. Bu savaşta Türk olmayan diğer islam halklarda kullanıldı. Balkanların ve Arabistan'ın tamamiyle Osmanlı hakimiyetinden çıkmasından sonra Trakya, Anadolu ve Kürdistan emperyelist ülkelerin saldırısına uğradı. Bu saldırı döneminde de Osmanlı Devletini Türkçü esaslar üzerinde kurulmuş bir devlete dönüştürmek isteyen kesim henüz sesini Türklük adına açıktan açığa yükseltememektedir. Bu kesim emperyalist işgali tek başına kırmaya gözü kesmediği için o dönem kimliğini geçici olarak saklar, İslam Milletinin Kurtuluş Mücadelesi perdesi arkasına sığınır. Bugün Türkiye'de yeni kuşaklara "Türk İstiklal Harbi" olarak empoze ettirilen savaşın başlangıç noktası olarak kabul edilen Erzurum Kongresi'nin 10 maddelik sonuç bildirisinde, Türk İstiklal Harbi'nden tek kelimeyle söz edilmemektedir, bu bildirgede İslam Milleti'nin kurtuluşundan söz edilmektedir. Keza Sıvas Kongresi'nin 10 maddelik sonuç birdirgesi de öyledir. Ki bu dönemde kullanılan millet kelimesiyle Avrupalıların kullandıkları millet kelimesi de aynı anlama gelmemektedir. Bu belgelerde İslam Ümmetinden olup o dönem şu veya bu şekilde Türklerle ortak hareket etmeye çekmek istenilen ulusların hepsi dahildir. Bunların başında Kürtler gelmektedir. Osmanlı Devliti'nin Türkçü prensipler üzerinde yükseltmek isteyen kesim esas olarak Erzurum ve Sivas Kongre'lerinden sonra gerçek yüzünü adım adım göstermeye başlamış ve artık Türk olmayan diğer halkların varlığını inkar temelinde 1923'de "Türkiye Cumhuriyeti"ni ilan etmiştir. "Türkiye" Misak-ı Milli sınırları içerisinde kurulan ve yalnızca Türkleri temsil eden bir devlet olarak Anadolu ve Kürdistan üzerinde olmayan diğer halklara yönelmiştir. Hristiyan dinine mensup diğer halklar daha önceden haklandığı için artık tüm hesaplar Kürt ulusunun imhası ve eritilmesi üzerine yapılmış, Kürt ulusu suni kırım ve eritme politikasıyla yok edilmek istenmiştir. "Türkiye" kavram olarak kullanıldığı günden itibaren Türklerin dışında hiçbir halkı ifade etmemektedir. TC'nin pratiğide esas olarak bu düşünceyi doğrulamaktadır. 1930'larda Adalet Bakanı olan Mahmut Esat Bozkurt "bizim" Ecevit'gillerin korosunun sonradan ortaya çıkacağını bildiği (!) için şöyle diyordu: "Sadece Türk milletini bu memlekette milli haklar bulunma isteğinde bulunma hakları vardır. Diğer unsurların böyle bir hak talebinde bulunmalarına imkan tanınmaz". "Gerçekleri saklamanın gereği yoktur. Türkler bu memleketin yegane sahipleri yegane efendileridir. Türk orijininden (ırkından bn.) gelmeyenlerin bu memlekette sadece bir tek hakları vardır: asil Türk milletine kusursuz olarak hizmetkarlık ve kölelik etmek..". Dünyadaki gelişmelere ayak uydurmak isteyen Cumhurbaşkanı Turgut Özal "koca" Cumhuriyet tarihinde Kürtlerin varlığını resmen kabul eden ilk Türk Cumhurbaşkanı sıfatıyla Ecevit'giller ailesine mensup Coşkun Kırca'nın saldırısına uğradı ve Çoşkun elde kalemi çoşarken TC'nin niteliğine ilişkin şu dahiyane (!) tespiti yaptı: "bir ülkede vatandaşlar arasında dini inanç ve beraberliğinin bulunması, elbette, bu alanda ayrılıkçılık yapılmasını önleyen bir olgudur ama, milletin Ümmet olmadığı ve bütün Türk vatandaşlarının ırk ve etnik farklarına bakılmaksızın Türk oldukları ilkesi, Cumhuriyet'in temelidir." Köşe yazılarında sürekli dahiyane tespitler yapan Çoşkun'a pek dahiyane olmayan bir soru sormakta yarar var. Hitler bir kaç günlüğüne Allahtan izin alıp cehennemden çıkıp gelse ve gelir gelmez bugünkü Alman anayasasını beğenmeyip ve Alman anayasasına; "Fedaral Almanya vatandaşlarının ırk ve etnik köken farklarına bakılmaksızın hepsinin Alman olduğu ilkesi, devletimizin temelidir." maddesini ekleyip bir kaç günde bu dünyada gezdikten sonra iznini bitirip cehenneme dönse; Çoşkun Kırca ve onun geldiği aile fertleri günümüz Almanya'sında yaşayan Türklerin, Alman olduklarına inanırlar mı? !

TC'nin temeli Türkçülüğün esasları temelinde atılmıştır. "Türkiye" kelimesi Türklerin dışında hiç kimseyi ifade etmemektedir. TC kuruluşdan sonra Trakya, Anadolu ve Kürdistan üzerinde yaşayan Türk olmayan halklara karşı zoraki bir yok etme ve asimilasyon politikası dayatmıştır. Asimilasyon politikası neticesinde bazı milliyetler hemen hemen Türkleşmiş bir konuma gelmişlerdir. Günümüz Anadolu ve Trakya'sında birçok büyük kent de sonradan Türleştirilmiş nüfusun sayısı milyonları bulmaktadır. Şu veya bu şekilde asimilasyon potası içerisinde eritilen kesimler günümüzde Türk ulusuna mensupturlar bu kesimin geriye dönüşü mümkün değildir. Böyle bir şeyi savunmakta itopik gericiliktir. Ama şu bir gerçek ki bu gün tüm özellikleriyle ayakta duran bir Kürt ulusuda mevcuttur. TC'nin tüm önlemlerine rağmen Kürt ulusu eritilememiştir. Yani "bizim" Ecevit'gillerin değişiyle Kürtler Amerikalıların geçtiği yoldan geçip Türkleşmemişlerdir. TC'nin midesi Kürtleri sindirememiştir. Bırakalım sindirilmeyi bir yana, Kürtler çeşitli vesilelerle Kürdistan'a yerleşmiş bir çok halka mensup insanları kendi içlerinde eritmişlerdir. Günümüz Kürdistan'ında Kürtler içerisinde erimiş, geçmişte değişik halklara mensup, sayıları milyonlara varan bir nüfus mevcuttur. Tarihten çarkını geriye döndürmesini isteyip bugün Kürtler içerisinde eritilen nüfusun eski benliklerine geriye dönmesini savunmakta ütopik gericiliktir.

TC kurulduğu günden beri dört dörtlük bir Türk devletidir. Başta İslam Halkının Kurtuluş mücadelesi olarak örgütlendirilen Kurtuluş Savaşı daha sonraları "Türk İstiklal Harbi" olarak lanse edilmiştir. İslam bir kenara atılmış Türkçülüğün prensipleri esas alınmıştır. Cumhuriyetin kurulmasından sonra Kürtlere verilen sözler unutulmuş yapılan anlaşmaların henüz mürekkebi kurumadan Türk parlamentosundaki Kürt kimlikli 72 milletvekili hertürlü yönteme başvurularak devre dışı bırakılmıştır. Herşeyiyle yalnızca Türklüğün hizmetinde olmuş bir devleti kalkıp günümüzde Türkün ve Kürdün ortak devletiymiş gibi lanse edebilmek için akli-meleklerini yitirmiş olması gerekir. Yugoslavya, SSCB, Çekoslavakya örneklerini verdim. Geçmişte çeşitli milletlerin ortak birlikleri temelinde kurulan bu devletler dahi, günümüzde temelden çatırdarken; cumhuriyetin kuruluşundan beri Kürtlüğün imhası ve yok sayılması temeli üzerinde kurulan, Kürtler bir yana Anadolu ve Trakya toprakları üzerinde halen varlıklarını sürdüren hiçbir milliyetin varlığını tanımayan ve onlara saygı göstermeyen ve bu anlamıyla baştan beri temeline nifak tohumları atılarak kurulan TC eski politikasıyla daha ne kadar ayakta durabilir? 2000 yılına merdiven dayadığımız bu dönemde dünyamızda köklü değişiklikler yaşanırken, Kürtlüğün imhası ve inkarı temelinde kurulmuş bir devleti "bütün TC vatandaşlarının devletidir." şeklinde propaganda eden Ecevit'giller kaç kişiyi inandırabilirler? ! Son dönemlerde Türk ve Kürt kardeşliğini vurgulayan Çok iyi bir laf vardır şöyleki; " Kürt, Türk kardeştir Bu kardeşliği bozan kalleştir." En büyük kalleşlikte birinin inkarı ve imhası üzerine kurulan bir devletin varlığından yana olmaktır, birisini efendi diğerini köle görmektir. Türk ve Kürt kardeşliği her alanda eşit haklara sahip olmakla mümkündür. "Devlet baba" olarak bilinen kurum birinin elinde diğerine karşı sopa oldu mu o kardeşlik yürümez.

Faydalanılan Kaynaklar:

1) İstiklal Harbimiz S. 99, 100, 101, 201 ,202, 203 Kazım Karabekir.
2) İttihat-Terakki ve Kürtler S.24 Naci Kutlay
3) Kürt Millet Hareketleri ve Irak Kürdistan İhtilali (Dr. Şivan) Sait Kırmızı Toprak
4) 2 Eylül 1991 Tarihli Milliyet Gazetesi
5) Türk Aydınlarının Kürt Sorunlarına İlişkin Ortak Bildiri.

KÖRFEZ SAVAŞI SÜRECİ VE SONRASINDA GÜNEY KÜRDİSTAN

ŞEREF LAŞER

Dergimiz Güney Kürdistan'da bir dönüm noktası olarak gördüğü Körfez Savaşı sürecini haber tekellerinin yanıltıcı bilgi aktarımından öte *yaşayanların dilinden* aktararak günümüz ve geleceğe ışık tutacağı düşüncesi ile Ala Yekiti'de yayınlanan bu yazıyı yayınlamayı uygun görmüştür.

Sözkonusu edeceğimiz devrimin objektif ve subjektif koşullarıdır. Örgütlenme, kitle bağları, mücadele bilinci ve istemi ulsal talebin formüle edilmesi savaş, için bilgi ve tecrübe birikimi, ulusal zeminde iç ittifakların sağlamlaştırılması, uluslararası ittifakların kurulması gibi devrimin subjektif ön koşulları gerçekleşiyordu. 30 yıldır sürekli savaşan Güney Kürdistan halkı ani gelişmelere hazırlıklıydı. Halk ulusal kimliğini bulmuş, ırkçı BAAS iktidarının uygulamalarına tepkiler büyüyor ve bu iktidardan kurtulmak ulusal bir istem halini almıştı. Siyasal örgütlülük ve önderlik, Kürdistani Cephe içinde somutlaştırmıştı. Siyasal ve askeri potansiyel bu cephe içinde merkezileştirilmişti. Ulusal irade ve talebi Kürdistani cephe dile getiriyor ve Güney Kürdistan halkı bu cephe tarafından temsil ediliyordu. Cephe içinde, bağımsızlıkçı ve otonomcu, sosyalist ve liberal, sağ ve sol partiler ulusal zeminde uzlaşmışlardır.

Kitlelerin, sömürgeci BAAS iktidarından kurtulma istemi hergün daha da güçleniyor ve yaygınlaşıyordu. 30 yıldır süren Kürdistan ulusal kurtuluş savaşı, Kuveyt işgali ve ABD önderliğindeki müttefik güçlerle savaş, Kürt, Arap, Asuri ve Türkmen halklarını bıktırmış. BAAS'ın zulüm ve katliam cenderesine sıkıştırılan, BM ambargosunun da etkisiyle açlık ve yoksulluğa itilen halk BAAS ve Saddam'dan istemini eylemliliğe dönüştürmek için zaman kolluyordu.

Güney Kürdistan'da kitleler devrime hazırdı ve devrimin ön koşulları olgunlaşıyordu. Devrimin öncesine kadar ulusal mücadele dışında kalan kesimler, hatta "Cahş"lar, aşiret reisleri devrimden yana tavırlarını koydular. Çoğu yerde de halkı devrime katılmaya teşvik ettiler. Bu anlamıyla devrimden önce tam bir ulusal birlik sağlanmıştı. Kürdistan'daki azınlıklarda, kendilerini KUKM içinde ifade ettiler ve Kürdistani Cephe içinde örgütleri ile yer aldılar.

Siyasal ve örgütsel sorunların halledilmesi için ortam olgunlaşırken, askeri hazırlıklarda hızla tamamlanıyordu. Kürdistani Cephe, ulusal başkaldırı için gerekli olan askeri imkanlara sahipti. Onbinlerce piyade silahı, R.P.G (arpici), havan, uçaksavar, askeri kadro, onbeş bin hazır bekleyen Peşmerge, savaş tecrübesi ve yeteneği gibi her türlü imkana sahipti. Gerçi çok iyi örgütlenmiş, ateş gücü yüksek, düzenli bir orduyu imha edecek askeri olanaklar söz konusu değildi; fakat ayaklanma ve devrim hareketini başlatmak için yeterli olanaklar vardı. Ayrıca sömürgecilerin silahlandırdığı yarım milyon Cahş'ın devrime katılmaları sözkonusuydu.

Uluslararası ortam da uygundu. Düşman tam teşir ve tecrit edilmiş askeri olarak güçten düşürülmesi sözkonusuydu. Dünya halkları KUKM'i ilgi ile-ne var ki dünya sosyalist güçleri, kapitalist emperyalist sistemi zorlayarak KUKM ile dayanışacak güçte değildi-izliyorlardı. Arap muhalefet güçleri, özellikle Şii güçler yoğun bir hazırlık içindeydiler. Kürdistan'ın diğer parçalarındaki devrimci güçler ve halkları Güney Kürdistan halkına büyük bir destek veriyordu.

Kürdistani Cephe Kuveyt krizi süresince içeride büyük yerleşim birimlerinde ayaklanma komiteleri oluşturdu. Bu komiteler ayaklanma planları yaptılar, Cahş güçleri ve aşiret liderleriyle görüşmeler yapıp ortak tavır belirlediler.

Şehirlerde ayaklanma sonrası için bir hazırlık yapılmamıştı. Yerel yönetim organları oluşturulmamıştı. Ayaklanma son-

www.arsivalan.org

rasında, "Komiteyi Bala" atandı. Komiteyi Bala, şehirlerde en yüksek yönetim organıydı ve Cephe içindeki siyasi örgüt temsilcilerinden oluşuyordu. Komiteyi Bala, gerek gördüğü, gerekli gördüğü komiteleri atıyordu: İaşe, yakıt, asayiş, askeri komiteler gibi. Bu komitelere Cahş liderleri alınmıyordu. Ancak ayaklanan ve savaşan halkın da katılma durumu yoktu. Süleymaniye'de K. Cephe'nin insiyatifi dışında işçilerin, öğrencilerin, kadınların örgütlenmeler; hatta siyasi partilerin dışında halkın oluşturduğu örgütlenmelerin yönetimde ağırlığı sözkonusuydu. Örneğin asayiş komitesini kadın örgütü ele geçirmişti. Diğer bölgelerde halkın yönetime doğrudan katılımı sözkonusu değildi. Devrim öncesi ve sonrasında bu yönde bir çalışma da sözkonusu değildi. Ne varki, Saddam'dan kurtulmak için savaşan halk, savaş şartlarında, K. Cephe'nin oluşturduğu komitelere tam destek vermişti. Devrimin subjektif şartları olgunlaşmıştı.

Devrim sadece iradi bir olay değildir. Salt istek ve çabaya, fedakarlığa ve savaşa bağlı değildir. Kitlelerin ve örgütlerin devrime hazır olması yetmez. İrade olmayan, devrimci güçlerin çabasına bağlı olmayan bazı şartların da gerçekleşmesi gerekir. Lenin, buna devrimin objektif şartları demektedir. Devrim anı, bir yanıyla bu şartların gerçekleşmesine bağlıdır. Bunlar; düşmanın ekonomik ve siyasi kriz içinde olması, yönetenlerin artık eskisi gibi yöneltilmek istememeleri, kitle eylemlerinin yükselmesidir. Gerçi Lenin'in konuyla ilgili söylediği şartlar Güney Kürdistan için uzatılabilir veya geçerli olmayabilir.

Örneğin, kitle eylemlerinin yükselmesi şartı Güney Kürdistan için geçersizdir. Sömürkgeci yönetim muhalefet veya kitle eylemlerine karşı derhal acımasız ve kanlı yönünü gösterip kitle katliamlarına girişmektedir. Bu nedenle kitle eylemleri ancak ve ancak ayaklanma şeklinde mümkündür. Devrimle mümkündür. Kitle eylemlerinin amacı protesto değil, düşmanın kesin imha şartına bağlıdır. Çelişki kesin, ancak ve ancak şiddetle çözülür. Bu nedenle ezilenlerin eskisi gibi yönetilmek istememesi ve kendiliğinden kitle eylemlerinin yükselmesi şartı, Kürdistan'da, özelliklede Güney Kürdistan'da aranmamalıdır. Bu şartlar, Kürdistan'da çoktan gerçekleşmiştir. Sömürge ülkelerde bu koşulların oluşması, diğer ülkelere nazaran daha olanaklı ve daha kolaydır. Düşmanın ekonomik ve siyasi kriz içinde olması ve eskisi gibi yönetememesi şartı da Güney Kürdistan'da defalarca gerçekleşmiş ve Kürdistan ulusal kurtuluş hareketleri, bu anlarda hep harekete geçmişlerdir. Bu anlar düşmanın en zayıf anlarıdır. Ekonomik ve siyasi bunalım en yüksek safhasındadır. Gerçi, Irak BAAS Partisi, Irak burjuvazisinin ekonomik ve siyasal kamplaşmasına izin vermemiş, Tikriti ve Bağdat Arap burjuvazisi ile siyasi ve ekonomik olarak bütünleşmemiş diğer burjuva kesimlerini yok etmiş, şiddet ve zorbalığa dayalı bir istikrar, daha doğrusu bir istikrarsızlık yaratmıştır. Ne var ki, siyasi istikrarsızlık, sadece yönetici kamplar arasındaki çatışmadan değil, aynı zamanda, ekonomik ve siyasal nedenlerden dolayı, veya dış siyasi gelişmelerden dolayı oluşan siyasi krizden de kaynaklanabilir. Siyasal otorite, devlet otoritesi, yönetsel işlevini yeterince yerine getirmeyebilir. Özellikle Irak devleti gibi, varlığı esas olarak zor ve şiddete, militarizme dayanan bir devletin, savaş sonucunda bu dayanağı zayıflar, hakim olma ve yönetme görevini görmez. İşte o zaman siyasal kriz gündeme gelir. Bu açıklamaların ışığında Güney Kürdistan'da ayaklanma öncesi duruma ilişkin şunları belirtebiliriz.

Devrim öncesi gerek Güney Kürdistan'da gerek tüm Irak çapında, devrimin objektif şartları tamamen olgunlaşmıştı. Irak sömürgecileri, 1. ve 2. Körfez savaşının getirdiği büyük bir yıkıntı, ağır bir ekonomik yük ve borç altına girmişti. Sanayi durmuş var olan petrol geliri silaha yatırılmıştı, üretici olan nüfus silah altına alınmıştı, Sanayi tesisleri ya tahrip edilmiş, ya da hammadde eksiği nedeniyle çalışamaz duruma gelmişti. Bir yıl süren savaşta aldığı dış borç 70 milyar doları, savaş sonrası ödemek zorundaydı. İşçilerin ve emekçilerin gelir düzeyi düşmüştü. BAAS yöneticileri, generaller ve polisler dışındaki diğer kesimler gelir durumlarından şikayetçiydiler.

Savaş sonrası yıkıntıları inşa etmek, sanayiyi yeniden işletmek, yeni yatırımlar ve teknoloji transfer etmek, borçları ödemek için Irak sömürgecileri yeni gelirlere ihtiyaç duyuyordu. Ekonomik krizi gidermek için Irak kapitalizminin yeni pazarlara ihtiyacı vardı. Bu ihtiyacını gidermenin yolu Irak gibi geri bir devlet için diğer kapitalist ve emperyalist devletlerle rekabet etmek değildir. Geri ülkeler yeni pazar ihtiyacını ekonomik rekabetlerle değil, siyasi ve askeri gücünü kullanarak sermayeyi süngünün arkasına saklayarak klasik sömürgecilik yöntemleriyle giderirler. Onun için sık sık komşu ülkelere saldırırlar. Irak, Kuveyt pazarını ve petrollerini, ABD ve diğer emperyalist güçler gibi uzaktan denetim altına alamazdı. Buna ekonomik ve siyasi gücü yetmez... Irak'ın Kuveyt üzerinde söz sahibi olması, ancak Kuveyt'i işgal etmekle mümkündür. Ancak o zaman Kuveyt pazarını ele geçirir ve petrol gelirlerini kullanabilir. Oysa ABD, Japonya ve Avrupa emperyalistleri Kuveyt'i işgal etmeye ihtiyaç duymadan o alanı meta tüketim, sermaye ihracı, hammadde sağlama alanı olarak kullanmak da ve Kuveyt zenginliğini bankalarında tutma imkanını elde tutmaktadır. Suriye'nin, Türkiye'nin, İran'ın ve Irak'ın Kürdistan'ı klasik sömürge tutmadaki ısrarı bu nedenledir. Askeri ve siyasi ilhak ortadan kalkınca veya zayıflayınca Kürdistan pazarları üzerindeki denetimlerini kaybedeceklerdir.

Irak sömürgecileri, ekonomik krizi atlatmak için, Kuveyt'in zenginliğine, petrolüne göz koymuştu. Bu nedenle 2 Ağustos'ta Kuveyt'i işgal ve ilhak etti. Bu işgal Irak'ta ekonomik ve siyasi krizi derinleştirdi. ABD emperyalistleri, kendilerinin yeni dünya düzeni için tehlike olarak gördüğü bu işgale karşı hemen askeri ve siyasi gücünü harekete geçirdi. BM'i, kendisine dayanak yaparak, siyasal ve ekonomik yaptırımlar uyguladı ve ardından Irak'a karşı askeri harekete başladı. Kuveyt'in işgalinden sonraki gelişmeler, ekonomik ambargo, siyasal tecrit ve bütün emperyalistleri içine alan koalisyon güçlerinin Irak'a karşı askeri zaferi, siyasal ve ekonomik krizi derinleştirdi. Militarizmi, siyasal varlığının biricik temeli yapan Irak rejimi, Kuveyt savaşında aldığı ağır askeri yenilginin ardından siyasi bir bunalıma yuvarlandı. BAAS iktidarının olan militarist güçleri, ordu ve polisi savaştan aldıkları yenilgi nedeniyle iktidarı emekçi Arap halkına ve Kürdistan ulusal güçlerine karşı koruyamaz oldu. Halk açlıktan, yoksulluktan, savaştan ve baskıdan, zulümden bıkmıştı. BAAS, ekonomik siyasal ve askeri açıdan zayıflamıştı. Kürdistan ulusal devrimci güçleri siyasal ve askeri hazırlıklarını hızla tamamlamakta idi, devrim anı yaklaşıyordu. Bu anı doğru tesbit etmek ve anında harekete geçmek hayati öneme sahipti. Karşı devrimin toplanıp askeri ve siyasi olarak güçlenmesine fırsat verilmemeliydi. Sıfır saati düşmanın en zayıf, devrimci güçlerin ise en kuvvetli oldukları andı. Devrimin objektif ve subjektif şartları tamamdı. Devrimin anını, sıfır saatini tesbit edip harekete geçmek gerekiyordu.

Bu konuda Kürdistani Cephe içindeki güçler arasında iki görüş vardı. 1-Kesin bir tarih belirleyip harekete geçmek. 2-Irak ve dünyadaki gelişmelerin sonucunu beklemek. Cephe içindeki Yekiti güçleri Kuveyt krizi ile birlikte hemen hazırlıklara giriştiler. Şehirlere örgütleyici ve savaşçılarını soktular. Yoğun bir propaganda savaşı verdiler ve kesin zafer inancını halkla pekiştirip, harekete geçme konusunda cesaret verdiler. Irak sömürgeci BAAS yönetiminin dünyada örneği az görülen katliam, zulüm ve baskısındandan kurtulmak isteyen Kürdistan halkı hemen Cephe güçlerinin insiyatifi altında örgütlenmeye başladı. İran-Irak savaşını takip eden süre

içinde Irak sömürgecileri Kürdistan'ı kan gölüne çevirmiş, katliamı müteakiben köyler ve şehirler yerle bir edilmişti. Güney Kürdistan toprağının üçte biri insansızlaşmıştı. Yurt dışına kaçmayan kitleler BAAS'ın denetiminin güçlü olduğu alanlara toplatıldı. Kürdistan'da bazı küçük yerleşim birimleri, büyük yerleşim birimleri haline geldi. Güney Kürdistan'da 88 yenilgisinden sonra kendisini çok güçlü hisseden katil Saddam Hüseyin Kürdistan'da yarım milyonu bulan Cahşlara ve liderlerine artık eski değeri vermez oldu. Onları da aşiretleri ile birlikte yerlerinden sürerek toplama kamplarına sürdü. Durumlarından memnun olmayan Cahşlar, Kuveyt krizi ve savaşının getirdiği yoksullaşma ile birlikte ulusal devrimci güçlerin güçlenmesi halkın hızla Peşmerge güçlerine katılması, Saddam'ın Kürdistan'daki denetiminin zayıflaması Cahş'ların tavır değiştirmesine neden oldu. Kırsal kesimden boşaltılıp şehirlere ve toplama kamplarına yerleştirilen Kürt halkı gizli örgütleniyordu. Karşı devrimin devrimcileri denetlemek amacıyla oluşturduğu bu yerleşim merkezleri devrimcilerin faaliyet merkezleri oldu. Cahş'larında tavır değiştirmeye başlaması sömürgeci mekanizmanın işlemesini felce uğrattı. Kürdistani Cephe içindeki güçler, Cahş'ları eskiden devrime karşı suç işlemiş kesimleri af ederek, kazanmaya çalıştı. Zaten Saddam'ın baskısından bıkmış ve eski değerlerini yitirmiş bu kesimler kitlelerin yoğun baskısı altında, ve aynı zamanda BAAS'ın sonunu iyi görmeyişleri, yüzünden Kürdistani Cephe önderliğinde ulusal birlik ve ulusal irade ortaya çıkmış ve şekillenmişti. İşbirlikçi ve uzlaşmacı özelliklerinden dolayı Cahş'lar arasında George Bush'un Saddam'a karşı ayaklanma çağrılarında etkili oluyordu. Kürdistani Cephe ve BAAS yönetimi arasında sıkışıp kalan bu kesimler bağımsız tavır belirleme ve ABD emperyalisleri ile ilişki kurma konumları olmadığı için, cephenin insiyatifine girmek zorunda kaldılar. Hazırlık dönemindeki sorunlardan biri içeri giren Peşmerge birliklerinin beslenmesi idi. Binlerce Peşmergeyi açıktan şehirlere sokmak mümkün değildi. Denetim altında tutulan bu şehirlerden İran ve Türkiye sınır boyunca uzanan onlarca kilometre bazen 130 km bulan derinliklere kadar insansızlaştırılmış, hiç bir yerleşim birimi ayakta bırakılmamıştı. Bu durum barınma ve yiyecek sorunu yaratıyordu. Soğuk bir kışın hüküm sürdüğü bu dönemde, Peşmergeler çok gizli olarak bu bölgelerde ara ve geçici barınma istasyonları oluşturdu. Ancak sorun bütünüyle çözülemiyordu. En büyük Peşmerge gücü İran - Irak sınırında tutuluyordu. Sınır boyunca Irak sömürgecileri alanı mayınlamış ve sınır birlikleri takviye edilmişti. Giriş sadece belirli noktalarda mümkündü. Yekitinin elinde tuttuğu ve Irak sınırları içinde kalan Zelê yöresi önemli bir toplanma ve Güney Kürdistan'a geçme yeridir. Sınır aynı zamanda İran birlikleri tarafından da çok sıkı bir denetim aldında idi. İran Güney Irak'ta Şii ayaklanmasına kadar ana yollardan Peşmergelerin sınırı geçmesine izin vermiyordu. Ancak Şii ayaklanmasından sonra İran Peşmergelerin Hacı Ümran ve Süleymaniye'ye giden ana yolların kullanılmasına göz yummuştur.Bu alanlarda mayın tarlalarında yolların açılması kış ve kar şartlarında oldukça zordu. İçerde cephe bünyesinde ulusal birlik ve iç ittifaklar sağlanıp, bu zeminde de cephe örgütlenmesi enine ve derinliğine geliştirilirken, askeri hazırlıklar tamamlanıyordu.

Ayaklanmanın zamanlaması sadece iç hazırlıklara bağlı değildi. Aynı zamanda Kuveyt savaşı sonucuna ve uluslararası ilişkileri, politikalara ve güç dengesine de bağlıydı. Kürtlerin en çok ince eleyip sık dokudukları nokta bölge ve uluslararası durumdu. Dört tarafı düşman tarafından çevrilmiş kürtler, düşmanlarına saldırı fırsatı vermeden, onlara tavizlerde vermeden Irak sömürgeci ordularını Güney Kürdistan'da çökertmeliydiler. Dört sömürgeci devlet dışında Irak'la savaşan müttefik güçlere karşı tavırda önemliydi. Kürtler, Kuveyt savaşı döneminde taraf olmak istemiyordu. Saddam'ın Kuveyt işgaline karşı olan kürtler, ABD ve Avrupalı emperyalistlerin ortadoğu politikalarına da karşıydılar. BAAS diktatörlüğüne ve zulmüne karşı yıllardır savaşan kürtler, BAAS'a karşı Kuveyt davası nedeniyle açılan haksızlar arası savaşa taraf olamazlardı. BAAS'a karşı savaşın asıl tarafı kürtler ve arap halkı idi. Demokrasi için ve insan hakları ihlallerine karşı yıllardır savaşan kürtler, savaşın sahte ikilemlere kaydırılmasına alet olmamalıydılar. ABD ve batılı emperyalistlerin çıkarlarına hizmet etmemeliydiler. Onların müttefikleri durumuna, onların zeminine ve onların politikalarına çıkar sağlar duruma düşmemeliydiler. ABD, İsrail ve TC. sömürgecilerinin ortadoğu politikasına dayanak olmamak için, Kuveyt savaşı bitinceye kadar ayaklanmama düşüncesindeydiler. Kuveyt savaşı sürerken Kuzey Irak'ta ayaklanmak, ABD cumhurbaşkanının ayaklanma çağrısını emir kabul edip ayaklanmak, kürtleri fiilen ABD emperyalistlerinin müttefiki yapar, Kürdistan kurtuluş savaşını sahte zemine ve sahte ikileme zorlamış olurdu. Kürtler savaş süresince dünya devrimci, demokrat güçlerine ve dünya kamuoyuna seslendiler. Esas müttefiklerinide bu güçler ve Irak emekçi halkı olarak gördüler. Politikalarını bu temelde oluşturdular. Arap halkı ve Kürt ulusunun ortaklaşa kuracakları demokratik bir hükümet kendi öz güçleri ile Saddam'a karşı kazanacakları askeri ve siyasi bir zaferin sonucu olmalı; bağımsız, demokratik olmalı; emperyalistlerin vesayetine red etmeli, bölge devletlerinin hegemonyacı emellerine karşı koymalıdır. Bu nedenle Kuveyt savaşına taraf olmamak Kuveyt savaşı sonrasında kendi öz gücü ile Irak ordularını Kürdistan'da çökertmek gerekiyordu. Bu ayaklanma zamanlama sorunu ile yakından ilgiliydi.

Kürtler, tarihlerinden çıkardıkları, derslerle bu sonuca varıyorlardı. Yoğurdu üfleyerek yemek gibi. Kürtler kendi özgücü dışındaki diğer güçlerin taahütlerine güvenemiyorlardı. Bu nedenle müttefiklerin ayaklanma çağrılarına karşı duyarsız davrandılar. Kürtler Kürdistani Cephe önderliğinde kendi savaşına kendi güçleri ile hazırlanıyorlardı. Kürtler emperyalistlerin kazanacakları zaferle kuracakları sofrada kendilerine hizmetçi muamelesi göstereceklerini biliyorlardı. Onun için kendilerinin kazanacakları zaferle kendi sofralarını kurmaları, kendi ülkelerine

kendi güçleri ile hakim olmaları gerekiyordu. Politikaları buydu ve ayaklanma zamanı bu politikaya uygun düşen bir tarih olmalıydı. Bu tarihte her halukarda Kuveyt savaşı sonrasına ertelenmeliydi. 27 Şubat'ta Kuveyt savaşı sona erdi. Takip eden bir iki gün içinde Güney Irak'ta Arap halkı ayaklandı. Kürdistan ulusal devrimci güçleri için harekete geçmenin zamanı gelmişti. Yekiti hemen harekete geçti. 4 Mart'ta sınır karakollarına, mayınları temizleyerek varan peşmergeler çatışmaya başladılar.

GERİ ÇEKİLMENİN NEDENLERİ VE DEVRİMİN ZAAFLARI

Irak sömürgeci orduları 27 Mart'ta Halit askeri birlikleri; 1,4,5 ve 7. orduları, Cumhuriyet Ordularıyla karşı saldırıya geçti. Güney'deki Şii ayaklanmasına karşı büyük ve güçlü ordu birlikleri kullanılmadı. Askeri olarak güçsüz ve örgütsüz Şii kitlesine karşı BAAS milisleri, polis ve istihbarat birlikleri kullanıldı. Kuveyt savaşından hemen sonra Irak sömürgecileri elde kalan birliklerini Bağdat'ta topladı. Kürdistan'daki ordu birlikleri savaştan zarar görmemişti. Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesine karşı Kerkük-Tikrit yolu boyunca konumlarından büyük bir ihtimamla eğitilip mükemmel bir şekilde teçhizatlandırılan Halit Askeri, Musul'daki 5. ordu, Kuzey - Güney Kürdistan'ı bölen "sınır" boyunca konumlarından 200 bin kişilik ordu birlikleri Kuveyt savaşında yara almadan çıkmıştı. Kerkük savaşında Halit Askeri, imha olmamak için Tikrit'e doğru geri çekilip mevzilenmişti. Kürtlerin esir olarak alıp serbest bıraktıkları 200 bin asker Güney'e giderek çoğu yakalanıp yeniden Güney Kürdistan'a saldırıya hazırlanan birliklere verildi. 27 Mart'ta Saddam elindeki bütün seferi gücünü en güvenilir birliklerini Kürdistan'a gönderdi. Bu savaş ya Saddam'ın sonu olurdu ya da savaşı uzatırsa yaşamak için zaman kazanırdı. Kerkük'e 250 bin kişilik bir güçle saldırdı. Kürdistani Cephe sömürgeci orduları Kerkük'ün girişinde karşıladı. Savaş Kerkük'te mevzii savaşına dönüştü. Kürdistani Cephe, Kerkük'teki bütün askeri gücünü en değerli askeri kadrolarının komutasında savaşa soktu. Sömürgeci ordu Kerkük'ü havadan ve karadan top yağmuruna tuttu. Milyonluk şehirde panik başladı. Halkın büyük çoğunluğunu oluşturan Kürt, Asuri ve Türkmen toplulukları kitle halinde panik ve bozgun havasında kuzey ve doğuya doğru çekilmeye başladı. Bu durum, direnişe katılan Çekdar ve Peşmergeleri olumsuz yönde etkiledi. Özellikle Çektarlar ailelerinin güvenliğini sağlamak için cepheden çekilmeye başladılar. Nokta savaşında ısrar eden bir çok değerli komutan şehit oldu. Peşmerge birlikleri 29 Mart'ta yorgun, morali bozuk olarak Kerkük'ten çekilmek zorunda kaldı. Kerkük savaşının değerlendirilmesi elbetteki askeri otoritelerin işidir. Fakat ilk gözlemlerle de anlaşılabilen, kaba hataların ve zaafların olduğuda açıktır. Derin askeri tahlillere girmeden ana başlıklar halinde sıralarsak: Herşeyden önce savaşın Kerkük'ün içlerinde kabullenilmesi askeri bir hatadır. Savunma mevziileri Kerkük'ün top menzili dışında tutan alanda olmalıydı. Ayaklanmanın ta başından beri, bütün stratejisini Kerkük üzerine inşa eden, Kerkük'te ısrarlı ve inatçı davranan, "ya Kerkük ya hiç" sloganıyla hareket eden Kürdistani Cephe Kerkük'ü savunmada aynı duyarlılığı göstermedi, düşmanı Kerkük'ün en az 30-40 km dışında karşılamalıydı. Öyleki düşman Kerkük'e varmak için yarmaya zorlandığı mevziilerde yıpratılmış, güçten düşürülmüş ve son darbe ile Kerkük'te imha edilecek duruma getirilmiş olmalıydı. Oysa düşman Kerkük'e kadar hiç ciddi bir direniş göstermemiştir. Jamel Hemri-Jamel Kurdi(Kürt dağları) olarak bilinen, Tikrit'in hemen kuzeyinden Süleymaniye'nin güneyine doğru Kürdistan'ın güneyinde doğal bir engel gibi uzanan, Irak'ın kuzeyle bağlantılarını denetleme olanağı veren dağlar savunma mevzisi yapılmalıydı. Bu mevziler, düşmanın Kerkük, Musul hattını keser, Kürdistan'a saldırılarını engellerdi. Kürdistani Cephe, güneyde Arap ovalarının bitiminde bir duvar gibi yükselen bu dağlara Peşmerge göndermişti. Fakat gönderilen Peşmerge gücü, savaşmadan Kerkük'e kadar geri çekiliyorlar. Böylece tabii savunma hattı olan Jamel Kurdi, BAAS güçleri tarafından kontrol altına alınıyor, ve hiç bir direnişle karşılaşmadan Kerkük önlerine varıyor. Kerkük halkı savunma mevzilerinden ve sığınaktan yoksun, düşmanın top atışları altında paniğe kapıldı. Bir hafta evvel kahramanca savaşan Kerkük halkı, Saddam'ın elini kolunu sallayarak aniden bütün gücü ile şehire saldıran ordularının, intikam, alacağını düşünmüyordu. Kesin yenilgiye uğrattığına inandığı BAAS ordularının inatçı saldırısı karşısında şoke olmuştu. Kürdistani Cephe halka yönelik güven veren, koruma tedbirlerini yaygınlaştıran bir tavıra ve çalışmalara girmemiş olması da hatadır. Yönetimi ele alan, halkın güvenliğinden de sorumludur. Cephe bu sorumluluğu savaş şartlarında da hiç olmazsa hissettirmeliydi. Huzur ve güveni sağlamalıydı. Savunma mevzilerini buna göre oluşturmalıydı. "Kerkük Kürdistan'ın kalbidir, Kerkük'ün kurtuluşu Kürdistan'ın kurtuluşudur, Kerkük'ün düşüşü Kürdistan'ın düşüşüdür" anlayışı başından beri savaşçılara ve halka empoze edildi. Bu anlayış doğru idi, savaşı sürdürmek ve Kürdistan'da günlük yaşamı düzenlemek için Kerkük petrollerini elde tutmak zorunlu idi. Dünya ile bağları koparılmış Kürdistan'da çok hızlı gelişen ve büyüyen savaş cephelerine hızla güç ve malzeme yetiştirmek için Kerkük petrollerini elde tutmak gerekiyordu. Kürdistani Cephe bu doğru tesbiti yaptı. Fakat "Kürdistan'ın Kalbini" savunmada zayıflık gösterdi. Kerkük kurtulduktan sonra güneye doğru saldırıları durdu. Tek taraflı bir ateşkes uygulandı. Oysa en etkili savunma hatları oluşturulmalıydı. Devrim güçleri ellerindeki hafif savunma silahları ile, tek savunma hattı oluşturmaları doğru değildir. Düşmanın üstün ateş gücü ve saldırıları silahları karşısında kısa vadeli sonuç alıcı, tek hatlı savunma mevzi, savaşın sonucunu belirleyen topyekün çatışmalar; nokta savaşı kabul etme taktikleri yanlıştı. Düşmanın tüm askeri gücü de Kürdistan'a, özellikle Kerkük'e karşı taaruza geçtiği, Kerkük savaşı başlamadan önce biliniyordu. Ağır silahlarla donatılmış 250 bin kişilik bir gücün Kerkük'e doğru hareket ettiği önceden söyleniyordu. Bu durumda yapılması gereken nokta savaşı, mevzi savaşı yerine Sathi savaş ve kademeli savunma hatları oluşturulmalıydı. Öyle ki Kerkük son savunma mevzisi olmalıydı yıpratılmış güçsüz bırakılmış, ikmal yollarından yoksun bırakılmış düşmana son darbe Kerkük'te vurulmalıydı. Savaş kısa vadeli değil, uzun bir süreye yaydırılmalıydı. Savaşa bütün devrim güçleri değil, güçler parça parça sokulmalıydı ve ancak Kerkük'te düşmanı imha savaşına bütün güçlerin katılmasına müsade edilmeliydi. 12 yıldır savaşan düşman askeri, son Kuveyt savaşında aldığı darbelerle savaş isteğini ve gücünü önemli oranda yitirmiş, ciddi direnişler karşısında teslim olurdu. İki hafta içinde 200 bin düşman askeri teslim alınmıştı. Kerkük savaşı uzun bir süre bir iki gün değil de bir iki hafta sürse idi, zamanın devrim güçleri lehine işlediği, savaşmak istemeyen düşman askerlerinin teslim olmaya başlayacağı uzak bir ihtimal değildi.

Kerkük savaşına katılan bütün Peşmerge güçleri arkadan yedek güç bırakmadan savaşa katılması da ayrı bir hata idi. Düşman yorgun düşen birliklerin yerini dinlenmiş birliklerle değiştirerek, devrim güçleri sürekli kılınan bir taaruz karşısında silah elde sürekli direnmiş, yerini alan birlikler olmadığı için yorgun bitkin düşmüş, yedek güçlerin gecikmesi karşısında umutsuzluğa düşmüştü. Bazı komutanların, savaşçılarının moral gücünü yükseltmek için, ferdi çıkışlarla düşman üzerine atıldığı, şehit olduğu sıkça görülmüştü. Yedek güçlerin Kerkük'e yetişmesi oldukça gecikti. Süleymaniye-Hevler yöresinden toplanan halk güçleri, Kerkük'e yetişirken panik başlamış, Kürt, Asur, ve Türkmen halk güçleri Kerkük'ü boşaltmıştı. Savaşan devrimci güçler Kerkük'ün dışına doğru

çekilmekte idi. Düşman hızla Hevler'e yönelmişti ve Kürdistan'ın kalbi Kerkük 30 Mart'ta düşmanın eline geçti. Kerkük'ün düşüşü devrim cephesinde kötü etkiler yarattı. Yollara düşen göçmen kitlesinin ruh hali tüm Kürdistan halkını sardı. Benzin yokluğu günlük yaşamı durduruyordu. Devrim güçlerinin hareket gücü kırıldı. Taşıtlar gereksiz demir yığını oldu. Sınır boylarında, dağ başlarında, vadilerde oluşturulan pazarlardaki(Ambargoyu delen gizli kapılar) mallar şehirlere taşınmaz oldu. Peşmergeler, bir iki tanker benzin almak için, petrol tesislerine saldırılar düzenlemek zorunda kaldılar. Kerkük'te kader savaşı verildi. Bu savaş stratejisi gelecekte de tartışılacaktır. Bunun bir kader savaşı yapılması, bütün güçlerin bu alanda savaşa sokulması da tartışılacaktır. Kerkük, savaşan güçler için ambargonun uygulandığı şartlarda petrol tesisleri nedeniyle, stratejik önemi çok büyüktü. Kerkük düştükten sonra, üç haftada, Kürdistan'ın %95'ini kurtaran devrimin silahlı güçleri sağlam bir savunma mevzini tutturamadılar. Ve bir hafta içinde Kürdistan'ın önemli yerleşim merkezleri ile birlikte üçte ikisini kaybettiler, sömürgeci ordular yine Kürdistan'da katliama giriştiler.

Geri çekilmenin asıl nedeni Kerkük şehri savaşının kaybedilmesi değildir. Bu belki bir sonuç olabilir. Geri çekilmenin asıl nedenleri salt askeri de değildir. Siyasi, ekonomik, idari sebepleri de vardır. Biz geri çekilmenin askeri nedenlerine değinelim. Daha sonra diğer nedenleri de sıralayacağız.

Savaş boyunca teknik eleman sıkıntısı çekildi. Irak ordusundan ele geçirilen modern araç ve gereçleri, top, tank, helikopter, uçak, elektronik savaş malzemeleri, değişik kimyasal silahlar vs. kullanabilecek teknik eleman yoktu veya çok yetersizdi. İmha edilenler dışında sağlam ele geçirilen 120 tank, sayısız panzer, zırhlı araç, 12 uçak, helikopter ve değişik çapta toplar kullanılmaz demir yığını şehirlerde çocukların oyuncak silahları olmuştu. "Teknik elemanların cepheye başvurmaları" şeklindeki günlerce yapılan çağrılar sonuçsuz kaldı. Peşmerge, kalaşnikof ve tanksavar gibi hafif silahlarla yetinmek zorunda kaldı. Düşmanın ağır silahlarla, tank, panzer gibi zırhlı silahlarla donatılan birliklerine karşı, hafif savunma silahları yetersiz kalıyordu. Özellikle saldırı durumlarında devrimin silahlı güçleri, düşmanın hareketine zaman bırakmıyordu, ani saldırılar yapmak zorunda idiler. Düşmanın ateş gücü de yüksekti. Düşmandan alınan ağır silahların kullanılmaması büyük eksiklik ve zaaftan kaynaklanıyordu.

Cephane eksiksizliği de askeri eylemliliği sınırlıyordu. 21 Mart Kerkük zaferi kazanıldıktan sonra, cephane eksikliği hat safhaya ulaştı. En çok kullanılan kalaşnikof mermisi bile Peşmergelere sınırlı dağıtılıyordu ve zorunlu durumlarda kullanılıyordu. Zaxo dan Xaniqin'e kadar uzanan 600 km'lik mevziinin savunulması 1 milyonu bulan silahlı güce yeterince mermi, araç-gereç bulmak büyük bir sorun olmuştu. Oysa 21 Mart'ta Newroz şenliklerine Kerkük zaferi de eklenince, milyonlarca kişi, kendisini kaybetmişcesine mermi harcamıştı. Yüzlerce yıllık kölelikten sonra, tarihinde ilk defa, özgür ülkesinde özgürlük bayramını özgürce kutlayan milyonlarca insanın çoşkusuna gem vurmak olanaksızdı. Newroz'dan sonra Kürdistani Cephe cephane konusunda talimatlar yayınlamak zorunda kalmıştı.

Kürdistani Cephe ciddi bir savunma sisteminde, plan ve programından da yoksundu. Kerkük şehir savaşından sonra, düşman çok ciddi bir direnişle karşılaşmadan Hawler'e, Dhok'a, Süleymaniye'ye girebiliyor. Savaşmak istemeyen, teslim olma veya dağılma ile yüzyüze olan düşman birden bire cesaretleniyor. Hiçbir şehirde, düşman şehir dışında karşılanmıyor. Şehir önlerinde veya içlerinde karşılanıyordu. Oysa birçok şehir, coğrafi olarak savunmaya çok elverişlidir. Bu şehirlere, dağlık ve dar boğazlardan geçilerek girilebilir. Bu boğazlar ve dağlar, birer savunma mevzi yapılmalıydı.

Özellikle Peşmerge güçleri, taktikleri ve donanımı bu alanlarda düşmanın saldırılarını durdurmaya, püskürtmeye müsaitti. Yeter ki şehirler dışında söz konusu coğrafik yerler tutulsaydı, Nitekim düşman, bu şehirleri işgal ettikten sonra, ilk iş stratejik noktalarda savunma mevziilerini oluşturmak oldu.

Bugüne kadar sokak savaşı vermemiş, kırsal kesimde ustalaşan Peşmergeler, düşmanı şehir önlerinde görünce paniğe kapılmıştır. Düşman Hewler'e, kimine göre 7, kimine göre 12 tank, ama her halûkarda küçük bir zırhlı birlik ve birkaç bin piyade gücü ile girmiştir ve ciddi bir direnişle karşılaşmamıştır. Düşman, Hewler önlerine geliyor, şehiri top ateşine tutuyor, içeride de Halkın Mücahitleri adlı iranlı karşıdevrimci örgüt ses bombaları vs. provakasyonları ile halkı ve Peşmergeleri panik havasına sokuyor ve direnişi kırıyor. Oysa güçlü bir savunma olsaydı, düşmanın bu birliği 100 peşmerge tarafından bile imha edilebilirdi. Dhok ve Süleymaniye'de de aynı durum sözkonusuydu. Oysa kademeli savunma hatlarında düşman vurulsaydı, direniş süre olarak uzatılabilseydi, zamanın devrim lehine işlediği açıktı. Düşman tükenmişti. Birçok düşman birliği savaşa değil, teslim olmaya gelmişti. Teslim olması için, küçük bir direniş bile yeterliydi ve düşmanın teslim olması için bir gerekçe idi. Çünkü savaşmadan teslim olan düşman askerinin ailesi de cezalandırılıyordu. Bu nedenle teslim olmak için küçükte olsa bir çatışma bekleyen düşman askeri, savaşmadan teslim olmaktan korkuyordu.

Devrimi savunmak kazanmaktan daha zordur. G.Kürdistan'da bu bilince çıkarılmamıştı. Askeri zaferler ve şehirlerin kurtuluşunu gerçekleştiren, örgütlü peşmerge güçleri, "Cahş" güçleri, Heza Brusk (veya Heza bist u yek olarak da biliniyor) ile silahlanmış halk güçlerinin ortak hareketi sözkonusuydu ve toplu ayaklanma yöntemi ile zaferler kazandılar. Ayaklanma dönemi düşmanın en zayıf olduğu zamandı. Düşman, Kuveyt savaşı ile hırpalanmış, birçok birliği dağılmış, güneyde Şii ayaklanması yaygınlaşmıştı. Kürdistan ulusal devrimci güçleri tam da bu anda, düşmanın en zayıf anında harekete geçtiler ve kısa zamanda büyük başarılar elde ettiler. Düşmanın daha sonra toparlanıp güçlendiği, bütün gücü ile Kürdistan'a saldırdığı dönemde devrimin siyasi ve askeri kazanımlarını savunmak için daha büyük güçler ve daha fazla fedakarlık ve disiplini gerektiriyordu. Başka bir deyimle düşmanın zayıf olduğu dönemde kazanılan devrim, düşmanın

www.pdkurd.org

güçlendirip saldırdığı dönemde savunmak için daha büyük güçleri seferber etmeyi zorunlu kılar. Oysa G. Kürdistan'da durum bunun tersi oldu. Devrime katılan güçler, Devrimi sonuna kadar savunmaya hazır değildiler ve savunamadılar. Cahş güçleri, bulundukları bölgeler kurtulduktan sonra yerine oturdular. Silahlanıp devrime katılan halk, devrimi savunmak için seferber edilmedi. Ülke çapında merkezi ordu, merkezi savunma yerine, mahalli güçler, mahalli savunma anlayışı hakimdi. Mahalli güçlerin K. Cephe'nin inisiyatifi ile başka bir bölgeye sevk edilmesi, gönüllülük veya grup reislerinin iznine bağlıydı. Kısaca, devrime katılan bütün güçler, devrimi sonuna kadar savunma durumunda değillerdi. Salt peşmerge güçleri ile güçlü bir savunma oluşturmak olanaksızdı. Devrim güçleri durgunlaşmamalıydı, sürekli gelişip güçlenmeli, birleşmiş bir ulus, askeri olarak da merkezileşmiş olmalıydı. Geri çekilmenin ve yenilginin nedeni de budur.

Savunma hakkında söyleyebileceğimiz diğer bir nokta da güçlü, merkezi, disiplinli bir savunma oluşturmak için cephe gerisini sağlama almak için, devrimi zeminine oturtmak için, kitlelere yönelik bir çalışmanın olmayışıydı. Bu gerek Kürdistani Cephe'nin gerekse de siyasi hareketlerin asil görevidir, ve bu görev yerine getirilmemiştir Direniş fedakarlık ve kararlılık ruhunu kitlelere taşımak için, ne mitingler ne yürüyüş, ne bildiri, ne günlük veya haftalık basın, ne afişleme vs. gibi faaliyetler görülmedi. Düşman güçlü radyo, televizyon ve basından yararlanırken, devrimci güçler bu olanakları kullanamadılar. Çok cılız olan radyo istasyonları yetersiz kalıyor, onlar da ayaklanmadan çok kısa bir zaman sonra parazitlerle susturuldu. Kitle eylemlilikleri de yoktu. En güçlü iletişim, fısıltı ve dedikoduydu. Bu fısıltılar da çoğunun direniş ruhunu kırıyordu. Yıllarca faşist, ırkçı, BAAS rejimi en ufak bir muhalefet belirtisine, kitle örgütlenmesine, kitle gösterilerine karşı kanlı saldırılar düzenlemesi nedeniyle yürüyüş ve mitinge, kitle gösterilerine, kitle toplantılarına yabancı olan bu doğrultuda bir geleneğe sahip olmayan G. Kürdistan devrimden sonra bu hak ve özgürlükleri tatmalıydı. Devrim pekiştirilmeliydi. Kitle psikolojisinden, direnişten yararlanmalıydılar. Kitlelerin desteği aktif ve sürekli kılınmalıydı. Kitle direniş örgütleri oluşturmalıydılar. Çoşku içinde olan kitleler, seferber edilmeli hedefler gösterilmeli, yönlendirilmeli ve merkezileşmiş savaşan askeri ve siyasi güç haline getirilmeliydi. Gerçi eleştirilerde insaflı olmak gerekiyor.

Öyle ki, üç hafta gibi kısa bir zaman süresi bu işleri başarmak için kısadır denilebilir. Fakat bu işlere teşebbüs bile edilmedi ve bazı işler bu süre içinde de yapılabilirdi. Kısaca kitleler harekete geçirilmedi, kitlelerin gücü yeterince açığa çıkarılmadı, aktif konuma getirilmedi, cephe gerisi sağlama alınmadı. Direniş ruhu yaratılarak güçlü direniş hatları oluşturulmadı. Geri çekilmenin nedenleri bunlardır.

Güney Kürdistan devriminin gerçeği, Kürdistani Cephe'yi bir çıkmaza sokmuştu. Bir taraftan devrimin, kazanımları, ayaklanmanın zaferini korumak için düzenli merkezi ordunun gerekliliği vardı. Diğer taraftan toplumsal yapı, ekonomik ve siyasal gerçeklik buna elvermiyordu. Aşiretçi yapı, Cahş grupları, peşmergenin geleneksel mücadele anlayışı ve disiplini, bilgi ve tecrübe, eldeki malzeme, teknik eleman, eldeki maddi olanaklar ve silahlar düzenli ordunun oluşturulmasına izin vermiyor, diğer taraftan düşman saldırıları karşısında halkı ve devrimi savunmak için düzenli ordunun zorunluluğu gerçeği ulusal devrimci güçlerin geri çekilmesinin başlıca nedenlerinden biridir. Bu çelişki çözülmeden bu engeller aşılmadan Kürdistan devrimi nihai bir askeri zaferi kazanamaz.

Devrimi etkileyen diğer askeri hata ve eksikliklere gelince:

Kürdistani Cephe 200 bin düşman askerini esir aldığını açıklamıştır. 250-300 kişilik üst düzey BAAS yöneticisi, general ve halka karşı suç işlemiş polis ve istihbarat yöneticileri hariç, hepsini serbest bırakmıştır. Bu askerler serbest bırakıldıktan sonra, BAAS rejimi tarafından yakalanıp, Kürdistan devrimine karşı savaştırılmıştır. Ekonomik sıkıntı içinde olan Kürdistani Cephe 200 bin esiri beslemekte zorluk çekiyordu. Bu zorluğundan dolayı, düşman savaşından darbelenmiş 100 bini Suidi Arabistan'a sığınmış, G. Irak'lı Şii kökenliler askerden kaçmış BAAS diktatörlüğüne karşı gelişen ayaklanmalara katılmış, Kürdistan'da asker toplayamayan, asker sıkıntısı çeken BAAS parti üyelerini silah altına çağırıyordu. Bu durumda 200 bin düşman askerini esir aldıktan sonra serbest bırakmak yanlıştı. Bu BAAS rejimine, askeri gücüne kan verme idi. Esirler savaş sonunda BM veya Kızıl Haç'a verilebilinirdi veya bu kuruluşların desteği alınabilinirdi. Hiçbiri gerçekleşmezse Suriye, İran ve Türkiye sınırına getirilip bu ülkelere iltica etmeye zorlanabilinirdi, ama serbest bırakılmamalıydı.

Askeri durumu ve savaşma kararlılığını kıran diğer bir etken Kürdistani Cephe içindeki iki büyük gücün PDK-1 ve YNK'nin gerek askeri Fermandeleri (komutanlıkları) gerekse peşmerge gücünün küçümsenmeyecek bir bölümü, G. Kürdistan dışında çeşitli ülkelerde Penahende (mülteci) oluşumları idi. Bunlar çok zor kaldıkları bir durum sözkonusu olsa başlarını sokacakları bir barınakları olduğu duygusuna sahiptiler. Penahende olarak bulundukları ülkede kötü de olsa bir düzenleri vardı. Ailesini koruyacak bir sığınakları var olması duygusuyla savaşıyorlardı. Nitekim ülkeyi ilk terk edenler savaşa dışarıdan katılan bu gruplardı. Kaçışlarına meşruiyet kazandırmak ve gerekçe bulmak için savaşın gidişatını en çok eleştiren, umutsuzluk yayan bu gruplardı.

DEVRİMİN SİYASAL VE TOPLUMSAL ZAAFLARI-HATALARI VE EKSİKLERİ:

Devrimi savunmak sadece profesyonel askerlerin, sadece peşmergelerin görevi değil, esas olarak kitlelerin işidir. Sadece erkeklerin işi değil, aynı zamanda kadınların da işidir. G. Kürdistan'da kadınların pasif konumu, devrimi çok olumsuz bir şekilde etkilemiştir. Kadının pasif konumu, sadece savaşan güçleri olumsuz etkilemekle kalmıyor, bütün toplumu, cepheyi ve cephe gerisini de etkiliyordu. Kadınlar güçsüz, zavallı ve korunmaya muhtaç bir varlık olarak görüldüğü için, savaşan peşmerge ve Çektdarlar savaşı değil korumakla yükümlü olduğu kadını güvenceye alma işini öne çıkardılar. Vatanını savunma yerine karısını savunma, koruma duygusu öne geçti. Cepheyi terk eden binlerce savaşçı karısını ve çocuklarını sınır bölgelerine taşımaya başladı. G. Kürdistan toplumunda bunun ayıplanacak bir davranış olarak görülmemesi devrimi olumsuz etkilemiştir. Kadınların yaratıcı gücü devrime katılmadı, toplumun yarısını oluşturan kadın kitleleri devrim için seferber edilemedi, aksine kadın, devrime katılan gücü olumsuz etkiledi. Çocuklarını isyan ve direniş sütüyle emziren kadınlarımız ne yazık ki yığınlar halinde bu ulusal kurtuluş direnişinde, savaşımında yerlerini almadılar. Bu durumda G. Kürdistan'da partilerde, örgütlerde kadını ikincil bir varlık olarak gören ve kadınları örgütleme doğrultusunda bir çabaları olmayan feodal önderliklerin büyük rolü vardır. Bu haklı savaşımda eğer geçmişten beri kadınları devrime katma doğrultusunda bir çaba sarfedilmiş olsaydı hiç şüphesiz ki devrim günlerinde kadınlar ordulaşır yığınlar halinde direnişe kararlılıkla katılır, hem kitlesel hem de gerilla eylemleriyle devrime güç katmış olurlardı. Oysa sömürgeci zulme kin ve nefret dolu olan Kürdistan kadını, devrim anında kendiliğinden harekete geçmiş birçok düşman askerini, katilleri, işkencecileri ellerindeki taş ve sopalarla yakalamış ve cezalandırmıştır. Süleymaniye'de 21 yaşındaki genç bir kız olan Hatice, onu geri ve pasif konuma iten gerici anlayışa başkaldırarak peşmergelerle omuz omuza çoğu yerde peşmergeleri de hayrete düşüren bir cesaret ve atılganlıkla "kadınsız devrim olmaz" şiarının doğruluğunu bir kez daha kanıtlarcasına düşman saflarına dalmış, birçok

düşmanı esir almıştır. Bu genç kadın kahraman ön saflardaki çarpışmaların birinde şehit düşmüştür. Hatice, yetenek, başarı ve dehasıyla peşmergelerin ve halkın dilinde direnenlerin ilham kaynağı ve direniş sembolü olmuştur. O bir kişi olarak savaşmadı; savaşan binlerce insanın savaş gücünü, kararlılığını ve mücadele ruhunu da pekiştirdi. Kadınların devrime katkısı Yekiti'nin etkin olduğu bölgelerde nispeten kendisini hissettiriyordu. O katılımda savaşa doğrudan katılım değil, erkeğin yardımcısı şeklindeydi. Yekiti'ye bağlı kadın örgütlenmeleri vardı. Süleymaniye'de asayiş komitesi kadınlardan oluşturulmuş ve asayiş konusunda görev alanların da birçoğu kadındı. Bu durum Süleymaniye'nin devrimdeki rolünü öne çıkarmada etken olmuştur. Ne yazık ki bunlar sadece numunelerdir. Tüm Kürdistan genelinde geçerli değildir. Evde ve hayatın her alanında geri bıraktırılmış, pasif bir konuma sokulmuş kadını koruma görevi de Cephe de savaşan peşmergelerin işi olarak görülürse; savaş gücü ve ruhu yarı yarıya azaltılmış demektir. Nüfusun yarısını oluşturan kadın, devrime aktif bir şekilde katılmıyorsa devrimin gücü yüzde elli azalmış demektir. Sadece bu da değil, kadın zavallı, korunmaya muhtaç bir yaratık olarak görülürse, kendisini devrimi savunmakla yükümlü gören erkeklerin gücü de yüzde elli azalmış, direnme ruhu kırılmış, vatanı savunma yerine karısını koruma görevini üstlenmiş demektir. Bu da devrimin yıkılışı demektir. Demek ki; devrimler- ister burjuva ister sosyalist- kadın ve erkeklerin eseri olmalıdır. Bir kez daha "kadınlar katılmadan devrim olmaz, devrim olmadan kadınlar kurtulmaz." şiarı acı ve yakıcı bir şekilde kendisini gözler önüne sermiştir.

Güney Kürdistan'da yaşanan olaylar bunu çok güzel kanıtlamaktadır. Kerkük savaşı başlar başlamaz Kürdistani Cephe sürekli cepheye peşmerge güçleri istedi. Oysa silahlanmış binlerce erkek, savaşa gitmek yerine, karısı ve çocuklarını almış Türkiye, İran yollarını tutmuştu ve bu tavır kimse tarafından ayıplanmıyordu. Kürdistani Cephe de kadınları koruma görevi üstlenmediğine göre de herkes kendi ailesini "güvenli" yerlere taşımakla yükümlü tutuluyordu. Şehirler boşalmaya başlayınca yeterince savaşan güç bulamayan Cephe de kaçanların ardından geri çekilmek zorunda kalıyordu. "Çocuklarımı bırakıp döneceğim" diyenler, sınırlara gidip dönebilenler düşmanı hemen yanıbaşında buldular. Düşman da sınırlara yaklaşmıştı.

Kürdistani Cephe gerek hazırlık döneminde gerekse de ayaklanma döneminde ve gerekse savunma döneminde, kendisini tek siyasal ve askeri merci gördü ve öyle lanse etti. Bu Cephe içinde de özellikle de iki büyük güç Yekiti ve PDK-1 kendilerini, örgütlüklerini ülkenin tek yetkili siyasal ve askeri organları olarak lanse ettiler. Siyasal ve askeri güçleri itibariyle fiilen G. Kürdistan'da ağırlığı olan yönetime, iktidara talip olana ve mücadele içindeki yeri itibariyle hak eden güçlerdi. Ama bu fiili durumu meşru demokratik ve yasal zemine oturtmak gerekmektedir. Bu gereklilik hem ulusal iradenin tescilli hem de faşist ırkçı, sömürgeci BAAS iktidarının Kürdistan'daki gayrimeşruluğunun konusuzluğunu ve anti-demokratikliğinin tescili için Kürdistani Cephe ve onun içindeki siyasi merkezi ve mahalli iktidar organları oluşturulmalıydı. Bunlar ulusal iradeyi temsil eden, cepheyi ve siyasi partileri de kapsayan ama onlardan ayrı bir devlet örgütlülüğüdür.

Bunun başında Federe Kurucu Meclis gelir. Kerkük zaferinden hemen sonra Federe Meclis oluşturulmalıydı. Kürt ulusu Irak sömürgecilerine karşı topyekün ayaklanmış, ulusal irade ortaya çıkmış, şekillenmişti. G.Kürdistan halkının Irak sömürgecilerinden kurtulma istemi ve eylemliliği tartışılamaz. Bu ulusal birliktelik içinde ayaklanma ile ifade edilmiştir. Bu şekilde ortaya çıkan ulusal iradeyi temsil eden kurum, ancak ulusal kurucu bir meclis olurdu. Bu meclis, Kürt ulusunu ve devrim güçlerini ulusal ve uluslararası düzeyde temsil eder. Kürt ulusunun taleplerini dile getirir, yasal ve siyasal statüsünü belirler, Kürt halkını temsilen devletin en üst organı; Kürt ulusu adına iktidarı elinde tutan en üst kurum olmalıydı. Merkezi iktidarı oluşturma ve denetleme görevi olmalıydı. Oysa Kürdistani Cephe ve siyasi partiler, ulusal temsil, merkezi ve mahalli devlet ve iktidar gücünü ele geçirdiler, devlet örgütlülüğü ortaya çıkmadı. Yasama, yürütme, yargı gücü, askeri güç Kürdistani Cephe'ye verilmişti. Devlet örgütlülüğü ve iktidar organları doğrudan siyasi partilerin örgütlülüğü olmamalı, halk komitelerinin, direniş örgütlerinin, meslek kuruluşlarının ve halkın doğrudan katılacağı ve denetleyeceği iktidar organlarını oluşturmalıydılar. Siyasi partiler halktan aldıkları güç ve destek oranında merkezi ve mahalli iktidarda söz ve yetki sahibi olmalıydılar. Bu halkın devrime kendi iktidarına ve kazanımlarına dört elle sarılıp savunmasını da gündemleştirir. Söz, yetki ve karar hakkının halka ait olacağı demokratik bir örgütlenme yaratılmalıydı. Bununla Kürdistani Cephe'nin anti-demokratik olduğunu belirtmek istemiyoruz. Aksine savaş şartlarında bile alabildiğine demokratik ve halkın devrime gönüllü katılımını teşvik eden bir uygulama sözkonusuydu. Kürdistan halkı Kürdistani cephe önderliğini ve iktidarını kabulleniyor, ve onaylıyordu. Ama bu fiili bir durum ve geçici bir yönetimdi. Bu yönetime destek veren Kürt ulusunu temsili kurumu yürütmeye meşru, hukuki zemin verir ve devlet örgütlülüğünü siyasal statüsünü Kürt ulusunun iradesi ve isteği doğrultusunda çizerdi. Kürt ulusu -Otonomi, Federe devletini, Bağımsız Devletini- kararı kurucu mecliste formüle edilmeliydi. Statüsü belirlenen bu örgütlülüğün temel yasaları çıkarılmalı ve Kürdistani Cephe'yi belirli bir süre için hükümet etmekle görevlendirilmeliydi.

Kurucu Meclisin oluşturulması zaman ve şartları göz önünde tutulduğunda Demokratik bir seçimle oluşturulması olanaklı değildi. Önceden belirlenmiş kriterlerle devrime katılan tüm sınıf ve katmanleri, parti, meslek kuruluşları, demokratik kitle hareketleri, devrim anında ortaya çıkan devrimci örgütlülükleri, komiteleri, silahlı birlikler vs. temsili, halk kitleleri Kürdistani Cephe içinde oluşturulan bir komisyon tarafından atanabilirdi ve vekiller her zaman temsil ettiği grup ve çevre tarafından geri alınabilinirdi.

Kurucu Meclis oluşturma şartları ve olanakları var mıydı? Evet vardı. Savaş şartları ve zamanın kısalığı belki böyle bir kurumu en demokratik yöntemlerle oluşturmaya elvermiyordu. Fakat böyle bir kurum, G.Kürdistan halkını ve devrimi temsil eden devrimin ve iktidarının siyasal statüsünü yasal zeminini ve meşrutiyetini çizen, onaylayan bir kurucu meclis, ayaklanmaya hazırlık döneminde bile planlanmalıydı, hazırlıklarına girilmeli idi. Ayaklanma döneminde de ilan edilmeli idi. Bu görevin yerine getirilmemesi devrimin bir zaafı ve Kürdistani Cephe'nin büyük bir hatasıydı. Gerçi Otonomcu bir anlayışla böyle bir görevin yerine getirilmesi ve sonuca gitmesi de zordur.

Güney Irak'taki Şii ayaklanması, elbette ki ciddiye alınması gerekiyordu. Fakat G.Kürdistan devriminin kaderini, geleceği henüz belli olmayan böyle bir ayaklanmanın kaderine bağlamak, Kürdistan halkının kendi yönetimini oluşturmasını, kendi geleceğini tayin etmesini, Şii ayaklanmasının zaferine bağlamak, Irak Arap muhalefetiyle ortak Federal bir hükümet oluşturmak koşuluna bağlamak yanlıştır. Kürdistan devrimi ve yönetimi meclis ve hükümeti meşruiyetini ve gücünü Irak muhalefetinden veya Federal hükümetten almıyor; Kürt ulusunun devrimci gücünden ve iradesinden alıyor. Kürt halkı da bu isteğini ve gücünü ortaya koymuştu. Önderliğe, iktidar kurma, hükümet ve meclisi oluşturma zeminini ve desteğini vermişti. Önderlik bu imkanı kullanamadı, Arap muhalefeti ile Federal Merkezi Hükümet kurma çabalarına girişti. Sanki biri diğerinin ön koşuluydu. G.Kürdistan'da iktidar fiilen Kürdistan ulusal güçlerinin elinde idi. Bu fiili durumu Irak ve uluslara-

rası çapta "de fakta" idi. Irak muhalefetinin onay vermesi gerekmiyordu.

G.Kürdistan'da Federe bir yönetimin ilan edilmesi, Arap muhalefeti ile ilişkileri ve Federal Merkezi hükümet kurma çalışmalarını da olumsuz etkilemez, aksine ivme kazandırırdı. Kaldı ki güneydeki Şii ayaklanması zafer vaat etmiyordu, askeri olarak güçsüz ve dağınıktı, siyasal bir birliktenlikten yoksundu. BAAS iktidarı, dağınık, askeri olarak güçsüz bu ayaklanmış kitlelere karşı, güçlü ordu birliklerini bile kullanmıyordu. Polis ve BAAS milislerini kullanıyor ve ayaklananları kısa çatışmalarla dağıtıyordu. Siyasal programları, kimlikleri belirsizdi. Zafer umudu vermeyen bu güçleri, Kürdistan devrimi güçlerinin kamburu yapmanın hiçbir gereği yoktu. Onlardan onay almanın anlamı ve gereği yoktu. Bu sakat ve zararlı anlayış, otonomcu anlayışın bir sonucudur. Kürdistan halkının beklentilerine cevap vermeyen çıkarlarını, devrimi, koruyamayan bir tavırdır. Ve otonomcu anlayıştan kaynaklanmaktadır, Irak'ın bütünlüğü esas alınmaktaydı.

Kürtlerin kendi yönetimlerini oluşturmaları, güneyde Şii Arap muhalefetinin ezildiği BAAS'ın nispeten hakim olduğu Kürdistan'da devrimci güçlerin geri iç mevzilere çekildiği günümüzde de acil ve zorunludur. Dün olduğu gibi bugün de meclis, hükümet, merkezi ve mahalli iktidar organları oluşturmalıdır. Kürdistan devrimci güçleri G.Kürdistan'da büyük yerleşim birimlerinden çekildiler. Ama hala ülkenin üçte birini denetimleri altında tutuyorlar ve Kürdistan'daki Kürt, Asuri ve Türkmen nüfusunun tamamının, yedi milyon insanın aktif desteğini almaktadır ve onları temsil etmektedirler.

Kürdistan Devrimci İktidarı, Merkezi Federal hükümeti Arap halkı ile ittifak içinde oluşturulmalıydı. Bunun için mücadele etmelidir. Ama uluslararası güç dengesi ve Irak'ın iç ilişkileri anti-faşist demokratik güçlerin iktidar olamayışı vs. nedenlerle demoktarik bir Federal Irak hükümeti oluşturulamazsa Kürdistan kendi yönetimini sürdürmek zorundadır. Devrim güçleri bunun askeri ve siyasi tedbirlerini almalıdır. Siyasi tedbir, kendi siyasi örgütlülüğünü yani devletini oluşturmasıdır. Sonuç; ya Bağdat yönetimi kim olursa olsun boyun eğer Demokrasi ve Kürdistan ulusal hakları önünde engel olmaktan çıkar, ya da Kürdistan devrimci iktidarı yıkılır ve Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesi yeni bir zeminde daha uzun bir dönem için gündemlenir, yanyana birbirinden bağımsız geçici bir ateşkes antlaşması ve ya özerklik antlaşması ile varlıklarını sürdürürler ve süreç Bağımsız bir Kürdistan'a varır. Ama herhalükarda Kürdistan halkı kendi iktidarını kurmalıdır, Bağdat'ta kurulup kurulmayacağı belli olmayan demokratik bir yönetimin kaderine bağlanmamalı, onun onayı beklenmemeli, istenmemeli, hak sahibi Kürdistan halkı karar, yetki, onay sahibi olmalıdır. Kendi kaderini ayaklanma ile tayin etmiş halk, kararını vermiştir. Ulusal karar uygulanmalıdır. Pratik ifadesini bulmalıdır. Bağdat yönetimi ile, ne Arap muhalefeti ne BAAS iktidari ile nede emperyalistlerle pazarlık konusu yapılmamalıdır, buna kimsenin yetkisi ve kudreti yetmemelidir. Herkes Kürdistan halkının verdiği karara saygı duymalı, boyun eğmelidir. Kürt ulusu, güney parçasında kendi kaderini tayin etmiştir, kendi ulusal kurucu meclisi toplanmalı, hükümeti, merkezi, mahalli ve iktidar organları derhal kurulmalıydı. Bunun zemini ve olanakları vardır. KAWA bağımsız bir Kürdistan'ın kurulmasından yanadır. Kürdistan halkının kararı budur, çıkarı da bundadır. Bundan ürken otonomiyi de koruyamaz. Kürdistani Cephe ayaklanmadan hemen sonra bu doğrultuda adım atmadığı için bir çok zaafiyet göstermiş, hatalar işlemiştir. Herşeyden önce iktidara hazırlanmadı ve iktidar sorumluluğunu üstlenmedi. Irak sömürgeci mekanizması, ordusu, polisi, yerine devrimci yönetim idaresi, polisi konmadığı için iktidar boşluğu doğmuştu. Günlük yaşam, denetlenmez olmuştu. Asayiş, iaşe, eğitim, sağlık, maliye, mahkeme, belediye hizmetleri durmuştu. Bu konuda ciddi bir çalışma görünmüyordu. Bu işler hükümet işiydi ve ortada bir hükümet yoktu, ticaret durmuştu, ambargodan dolayı zaten mal darlığı vardı, karaborsacılık alıp başını gitmişti. Para birimi Irak Dinarı olduğu için paranın kaynağıda düşmanın elinde idi, piyasa sahte dinar söylentileriyle haklı olarak çalkalanıyordu. Kürdistani Cephe bu işi ele alacak kudreti ve yetkiyi kendisinde görmüyordu. Er veya geç para biriminin de değiştirilmesi gerekiyordu ve bunun için bağımsız bir iktidar gerekiyordu. Otonomcu Kürdistani Cephe kendisini bu konuda yetkili görmüyordu. Kürdistan'da devrimden sonrada sömürgecilerden kalma kanun ve nizamlar, devam ediyordu. Çünkü yeni kanun ve nizamı çıkaran bir meclis ve bunları uygulayacak bir iktidar yoktu, eskisi yıkıldı, yenisi yerine konamıyordu. Sömürgeci polis teşkilatı dağıtıldı. Fakat yeni, tüm ülke çapında örgütlenmiş kanun ve genelgelerle belirlenmiş bir polis teşkilatı kurulamamıştı. Gerek yerel otoritelerin keyfi davranışlarını engelleme, heryerde kanun ve devrimin öngördüğü nizamı hakim kılmak, asayişi sağlamak ve özellikle de BAAS güçlerinin, Halkın Mücahitlerinin karşı devrimin beşinci kolunun ülkedeki provakasyon faaliyetinin yoğunlaştığı bir sırada merkezi bir polis teşkilatının kurulmaması büyük bir hata ve eksikliktir. Porvakasyon eylemleri başladığı zaman, harekete geçen örgütlere bağlı gençler, kontrolleri sıklaştırmasına rağmen, asayişi sağlayamıyor, halka güven duygusu veremiyorlardı, otonomcu önderlik, bu konuda sorumluluk duymuyordu. Çünkü hükümet olma iddiasında ve düşüncesinde değildi. Diğer bütün kuruluşlarda da durum aynı idi. Devrim kendi dünyasını, yaşamını, çıkarlarını örgütleyemiyorlardı. Sömürgeciliğe karşı kendi kuruluşlarını dayatmıyordu, alternatifini sunmuyordu. Bir nevi eski mekanizmayı işletmeye çalışıyordu. Bu durum halka güven mermiyordu. Kürdistan devriminin bağımsız örgütlenmesini engelliyordu. Bunların temelinde yatan otonomcu anlayıştır. Otonomcu anlayış Irak devletine, onun örgütlülüğüne, bağımsız alternatif örgütlenme çıkarmıyor, Bağdat'ın hakimiyetini onun varlığını reddetmiyor.Bağdat'ın hakimiyetini yıkan, kendi bağımsız devrimci iktidarını koyan bir anlayışa sahip değildir. Bu nedenledir ki; devrim cephe gerisinde kendi içi örgütlenmesini bile gerçekleştiremedi. Kendi iktidarını kurup ilan edeceğine, Federal merkezi hükümetin kuruluşu için Arap muhalefeti ile pazarlığa girişti. Bu muhalefetin yenilgisi sonrasında BAAS iktidarı ile görüşmelere ve kendi otonom programları için Bağdat hükümetinin onayını almaya çalışacaklar, bu anlayış Kürdistan devriminin dinamizmini köreltmektedir. Yönetim ve iktidar olmaya hazır olmayan bir anlayış; merkezi hükümetin işi ve görevi olarak gördüğü; eğitim, sağlık, iaşe, asayiş, savunma, maliye, yargı, idare vs. konularda ciddi bir örgütlenme ve bu doğrultu da çaba gösteremezdi. Halkın güvenliği bile düşmanın inisiyatifine bırakıldı. Sömürgeci faşist güçler hükümet güçleri olarak kabul ediliyordu. Bunun sonucudur ki kararsız kesimler, gelecekte daha güçlü olacak ve hükümet olarak kabul gören, düşmandan unsurlara karşı saygılı davranmaya, onları korumaya, misafir etmeye, saklamaya, yiyecek vermeye itiyordu. Bu kararsız kesimler , böylece gelecekte de Kürdistan'da varlığını sürdürecek sömürgecilerle iyi ilişkiler kurarak geleceğe yatırım yapma ön hesabıyla hareket ediyordu. Kürdistani Cephe ve diğer siyasi örgütler de sömürgecilerle gelecekte birarada dostça yaşama anlayışına sahip olduklarına göre düşmanla uzlaşmaz taraf olmadığına göre kararsız kesimlerin; savaşan her iki tarafla iyi ilişkiler kurmasını kim engelleyebilirdi ki! Düşmanın gelecekteki hışmından ve kininden onun intikam almasına yol açan tavırlara girmesinden çoğu kişi korkuyordu. Birçok örneğine açıkça şahit olduk. Düşmanı saklayan, esir bırakan, yemek veren hoş sözlerle gönlünü alan bir çok Çekdar ve eski Cahş -

Cahşmerge şeklinde alaya alınıyorlardı-görüldü.
Bunun, devrimin karalılığını, bağımsızlığını, savaş gücünü ve devrimci içeriğini olumsuz bir şekilde etkilediği kesindir. Kararsız kesimler, eskiden devrimci güçlere karşı sürekli suç işlemiş kesimler, devrimde umdukları yeri elde edemeyen güçlerdir. Kürdistan'da savaşçılıklarıyla bilinen büyük aşiretlerden Zebari, Surçi, Herki aşiretlerinin bir bölümü ayaklanma döneminde düşmanın ağır yenilgiler aldığı dönemde devrime karşı çıkma gücünü ve cesaretini gösteremediler. Ayaklanmadan sonra otonomcu önderliğin tavrı, devrime katılmayan bu aşiretlere cesaret verdi. Devrimin kendilerini zorlamadığı, ayıplanacak bir tavırlarının olmadığını teşhir ve tecrit edilmediklerini görünce, düşmanla da ilişki kurmaya başladılar. Devrime silah sıkmayan fakat düşmanla ilişkisi olanlar daha çok silahsızlandırılıyordu. Kalaşnikov'un 15-20 dolar olduğu veya vadilerde silahların toplandığı şartlarda silahsızlandırmanın anlamsız ve caydırıcı bir tedbir olmadığını önderlik te biliyordu. Bazı aşiretlerin yanında eski Cahş gruplarından bazıları devrimde umduklarını bulamadılar. Bazı kesimler devrimin kesin zaferine olan inancını kaybettiler. Bu kesimler düşmanla diyalog yolunu aradılar. Her iki tarafla dost geçinme tavrına girdiler. Önderliğin otonomcu anlayışı, bu güçlerin güçlenmesine zemin hazırlıyordu. Birçok savaşçı gruplar, aşiret savaşçı grupları, Çektar, devrimci şiddeti sonuna kadar düşmana dayatamıyorlardı. Gelecekte ortak yaşamanın zeminini tahrip etmemek, düşmanla arasındaki köprüleri tamamen atmamak için, kararsız, arada güçlerin tavrını benimsiyordu. Çünkü önderliğin otonomcu anlayışı düşmanla arasındaki köprüleri tamamen atmamıştı, ortak yaşamın zeminini canlı tutmak istiyordu. Oysa düşman ortak yaşam kabul etmiyordu! Kürtlerin düşmanlığını ve kinini kazanmaktan korkmuyordu. Gerekirse onbirlercesini katlederek teslim almak istiyordu. Otonomcu anlayış düşmanın kininden kızgınlığından, intikamcılığından korkuyordu ve gelecekte birlikte yaşamın zeminini tahrip etmek istemiyordu. Bu da halkın devrimci şiddetini savaş gücünü ve alanını sınırlıyordu. Kararsız kesimleri düşmanın yanına itiyordu. Nitekim düşman toparlanıp saldırdığı dönemde kararsız kesimler, örneğin; Zebari, Surçi, Herki aşiretlerinin bir kesimi düşmanla birleşip halk güçlerine saldırdı.
Otonomcu anlayış, tüm Kürdistan çapında dört parçadaki devrimci güçlerin, devrimci potansiyelin G. Kürdistan devrimi potasında birleşmesini, merkezileşmesini de teşvik etmedi. Gerçi Kürdistan'ın diğer parçalarındaki devrimci güçlerin dayanışmasını şükranla karşılıyorlardı. Fakat Kürdistan'da sorun, bir dayanışma sorunu değil, bir ulusun ulusal kurtuluş mücadelesiydi ve dört parçanın sorunuydu. Dolayısıyla dört parçadaki ulusal birlik güçleri mücadele hangi parçada öne çıkmışsa, o parçada ulusal kurtuluş mücadelesini merkezileştirmeliydi. Kawa bu anlayışla hareket etmiştir. Doğru olan da budur. Kürdistani Cephe diğer parçalardaki devrim güçlerine ve halkına çağrılar yapmalıydı. Bu doğrultu da hareket eden güçlere açık destek verilmeliydi. Bu belki savaşın kaderini değiştirecek bir askeri güç olmayabilirdi. Fakat büyük bir siyasi destek ve lojistik destek göreceği ve cephe gerisi görevini üstleneceği açıktır. Daha öncede bu doğrultuda hazırlık döneminde, çalışmalar yapılsaydı büyük bir askeri destek göreceği kesindi. Kürdistan halkı olarak ortak bir kadere, ortak bir geleceğe, ve ortak bir savaşıma sahip olduğunun bilincindedir. Sevinç ve acılarımız, zafer ve yenilgilerimiz birdir. Sunni sınırlar bu gerçeği değiştirmez, ortak bir ruhi şekillenme sözkonusudur. Ortak çıkarlar sözkonusudur. Düşmanlarımız kendi aralarında zaman zaman savaşmış olmalarına rağmen Kürdistan ulusal mücadelesi karşısında her zaman birleşmiş, dayanışma içinde olmuşlardır. Hiçbir taktik Politika onların dayanışma içinde olmalarını engellememiştir. Güya otonomcular mücadelesini Irak iç sorunu veya G. Kürdistan'la sınırlamak ve Türkiye , İran, Suriye sömürgecilerinin dayanışmasını engellemek istemektedir. Oysa Kürt Ulusal Kurtuluş Mücadelesinin uzak ve yakın tarihi, bu politikayı yüzlerce kez mahkum etmiştir. Özellik hala Güneyde önderlikte bulunan kadrolar, otuz yıllık savaş tarihinde bir çok kez gördüler. Çıkan sonuç şudur; düşmanlarımıza vereceğimiz taviz onları bize düşmanlık yapmaktan vazgeçirmez, dost yapmaz bizim vereceğimiz taviz değil, kendi aralarındaki çelişkiler, sürtüşmelerdir. Kürdistan sömürge olduğu müddetçe dört ülkenin egemen sınıfları Kürdistan halkının azılı düşmanlarıdır. Bu gerçek ulusal kurtuluş mücadelesinin temel gerçeğidir. Politik tavrımızı belirleyen önemli bir etkendir. Tavır dört parçadan devrimci güçlerin birlik ve dayanışmasıdır. Hedef Bağımsız Birleşik Demokratik Kürdistan'dır. Bu hedefe varmak için, ara duraklar olabilir. Ama Kürdistan halkının birlik ve dayanışma isteği ve talebi doğrultusunda hareket etmek gerekir. Güney Kürdistan'daki otonomcu önderlik bu süreci görmesine rağmen, düşmanlarının şimşeklerini üstüne çekmemek düşüncesiyle dört parçada ulusal devrimci potansiyelin Güney Kürdistan'daki ulusal devrimci savaşın ekseminde merkezileşmesini teşvik etmedi. Açık tavır bile takınmadı. Dört parçadaki devrimci örgütleri kapsayan Ulusal Konsey çalışmalarına bile otonomcu güçler ürkek katılıyorlar, hatta katılmıyorlar. Çünkü diğer sömürgeci devletlerin saldırısından korkuyorlardı. Oysa savaşın bu aşamasında Kürdistan devrimci güçlerinin birlik ve dayanışması zorunluydu.
Otonomcu güçlerini çabası olmadan G. Kürdistan devrimine, Kürdistan'ın diğer dört parçasından güçler büyük destek verdiler. (KAWA, KUK, PDK-I, KOMELA-I) bizzat savaş alanında idiler. Yurt dışında dört parçadaki güçler birlikler oluşturdular. Kuzey, Doğu ve Güney-Batı Kürdistan'da G. Kürdistan devrimine destek için seferber oldular. Kürdistan tarihinde bu birlik ilk defa bu düzeyde ortaya çıkmıştı. Bu muazzam olayda otoncu önderliklerin bir katkısı yoktur. Bu Güney Kürdistan devriminin bir zaafı idi, önderliğinde hatasıydı.

DEVRİM VE ULUSLARARASI İLİŞKİLER

Kürtler yüzelli yıllık ulusal kurtuluş mücadelesinde savaşın askeri boyutunu ele almış, siyasi ve diplomatik yönünü önemsememiştir. Kürdistan sorunun, savaşarak, düşmanı askeri yenilgiye uğratarak çözmeye çalışmıştır. Kürdistan sorunun uluslararası boyutunu ele almamış, buna uygun siyasi diplomatik çabalara girmemiş; mücadeleyi, kendisi uluslararası bir sorun olmasına rağmen, düşman bölgesel ve uluslararası müttefikleri ile birlikte ulusal güçlere saldırırken, kürtler uluslararası ittifaklarını kurmadan kendi gücü ile savaşmıştır. Sorunu kendisi ile sömürgeci güç arasındaki sorun olarak ele almışlardır ve buna uygun çözüm yollarına başvurmuşlardır. Her fırsatta düşmanla silahlı bir hesaplaşmaya girmiştir. Gerçi sol çevrelerde bunun tersi bir imaj vardır. Onlar kendi egemen sınıflarının etkisinde kalarak, Kürt direnişlerinde yabancı parmağı aramakta, kürt hareketlerini emperyalistlerin piyonu veya işbirlikçisi olarak görmektedirler. Oysa dünyaki ulusal kurtuluş savaşlarına baktığımızda bunların içinde emperyalıst güçlerle işbirliği yapmayan hatta onların bölgedeki ve dünyadaki politikalarına zorunlu ve objektif olarak karşı koyan çok az ulusal kurtuluş hareketlerinden birisidir. Bu konuda egemen ulus sol güçlerinin haksız yaklaşımları, onlarada Kürtlerede yarar sağlamamıştır. Aksine Kürt ulusal hareketi sorunun uluslararası boyutuna uygun olarak uluslararası ilişkiler kurup ittifaklar geliştirmeliydiler. Emperyalizmle birlikte uluslararası çapta bütün ulusal sorunlar gibi, Kürdistan sorunu da uluslararası bir savaşım sonucu çözülebilirdi. Oysa G. Kürdistan'daki önderlik savaşı coğrafi olarak G. Kürdistan'la sınırlandı. Siyasal savaşı, bırakalım uluslararası çapta sürdürmeyi; Irak içinde bile askeri savaşın yanında tali plana düşürdü. 1988 yenilgisinden sonra, Güneyli hareketler

bu noktadaki hatalarını ve zaaflarını açıkça tesbit ettiler. Ve bazı olumlu adımlar da atmaya çalıştılar. Kuzey Kürdistanlı devrimci hareketlerin, 1980 sonrası birazda şartların zorlamasıyla Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesini dünyanın değişik bölgelerine taşırması, müttefikler edinmesi, sorunu enternasyonalist zemine oturtması, Güneyli hareketlercede olumlu bulunmuş ve örnek alınmıştı. Sömürgecilerin kapıları kapatıp, kan ve barut kokan vahşi katliamlarını hiç bir kural tanımaz şekilde hayata geçirdikleri, her türlü insanlık suçunun rahatlıkla işlendiği Kürdistan'ın durumu her yerde görüldü. Dünya devrimci güçleri ve kamuoyu sömürgecilerin gizlemeye çalıştıkları yüzlerini gördüler, emperyalist güçlerin, kolaylıkla suç ortaklığı yapamıyacakları, veya onları temkinli olmaya zorlayan bir ortam yaratıldı. T.C. gibi BAAS gibi Kürt ulusunu imhayı önlerine koyan güçlere verilen desteğin, Dünya demokrasi güçlerine vurulan birer darbe olduğu, Dünya kamuoyu nezdinde açığa çıkmış, emperyalist güçler bile onların Kürdistan'daki uygulamalarına katılmakta çekingen davranmak zorunda kalmıştır. Kürdistan ulusal kurtuluş hareketleri, dünya siyaset arenasında izole edilmişti. Emperyalist, sosyal emperyalist ve en kötüsü de "Sosyalist güçler" arasında izole edilmişlerdi. Bunun birtek nedeni yoktur. Bazıları bunu Kürdistan'daki önderliklere bağlıyorlar. Güneydeki önderliğin niteliği ve politikasının bu izolasyonda bir etkisi vardır. Ama esas neden değildir. G. Kürdistan'daki önderliğe karşı tavır alan uluslararası sosyalist güçlerin çıkarlarına emperyalizme ve revizyonizme karşı savunan Kürt Sosyalist güçleri de ulusal sorunun devrimci çözümünü önlerine koydukları bu dönemde Dünya devrimci güçlerinden layık oldukları ilgiyi görmediler. Kürdistan sorununu bu güçlerin gündemine sokamadılar. Emperyalistler ve S. emperyalistlerinde Kürdistan'ının sömürge kalmasında çıkarları vardır. Kürdistan devrimci hareketleri, dünyaki doğal müttefiklerinden gereken desteği göremediklerini söylerken haklıdırlar. Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesinde, emperyalistlerce "Kominist parmağı"; sosyalist ve sol güçlercede "Emperyalist parmağı" aranmıştır. Ve hala da aranmaktadır. Kürtlerin kendisi ve ülkesi için savaştıklarını ne sağ nede sol kabul etmemiş, mutlaka Kürtlere bir efendi aranmıştır, bulunmuştur. İnandırıcı olması içinde dehşetli senaryolar yazılmış, Kürtlerin uluslararası herhangi bir girişimi "ajanlık" olarak lanse edilmiştir. Lanse edenlerin başında ise, çok ilginçtir, daha çok uluslararası işbirlikçilerin kendileri gelmektedir. Emperyalistlerin işbirlikçileri; T.C hükümeti, İran şahı veya Mollalar, BAAS yöneticileri gibi emperyalistlerin uşakları; Kürdistan hareketlerini "yabancı kışkırtması", "emperyalisterin ajanı" veya çıkarına gelince de "komünist uşaklar" olarak suçlanmışlardır. Kürdistan ulusal hareketinin herhangi bir uluslararası girişimini kuşku ile karşılamışlardır. Bu günde bu imaj değişmemiştir. Örneğin, Türk solu Kürdistani Cephenin dış ilişkiler sorumlusu C. Talabani'nin uluslararası herhangi bir girişimini, ziyaretini (örneğin, Fransa, Avusturya, İsveç ve ABD ziyaretlerini) ellerinde hiçbir veri olmadan, kolaylıkla kafalarındaki subjektif olumsuz imaj ve ön yargılarından dolayı kolaylıkla suçlamaya ve mahkum etmeye çalışmışlardır. Kürdistani Cephe bu genel imajı değiştirmek için 1988'den sonra özel bir çaba gösterdi. Körfez krizi ve Kuveyt savaşı sırasında güneyli hareketlerin tavrını etkileyen bir faktör de buydu. Haksız olarak savaş yürüten taraflardan hiçbirinin çıkarlarına ve politikalarına hizmet etmemek için onlardan hiçbiriyle aynı zemine oturtmamak için, dikkat ve özen gösterdiler. Ayaklanma zamanını da buna göre tespit ettiler, uluslararası ittifaklarını buna göre yaptılar.

Kuveyt savaşı sırasında Kürtlerin uluslararası ilişkilerini etkileyen, belirleyen faktörler şunlardır: Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesinin doğal müttefikleri, UKH, devrimci ve demokratik güçler, anti-sömürgeci demokratik bir savaşın sonucunu etkileyebilecek düzeyde G. Kürdistan halkına siyasal ve askeri destek sunabilecek durumda değildirler. G. Kürdistan'da açılan anti-emperyalist anti-sömürgeci demokratik savaşın uluslararası düzeyde sürdürülmesine katkıları sınırlıdır. Bu güçlerin, emperyalistlerin düşmana yardım etmesini engellemek, suç ortaklığını açığa çıkarmak, kamuoyu nazarında siyasal destek sağlamak vs. konularında desteğini almak için çaba gösterildi. BAAS iktidarının korkunç yüzü emperyalistlerin suç ortaklığı tüm dünya halklarına gösterildi. Bu Kürdistan halkına büyük bir siyasal destekti. Kürtler belkide tarihinde ilk defa dünya halklarına ve devrimci demokrat güçlerine güçlü bir şekilde seslenebildiler. Seslerini duyurabildiler, destek alabildiler. Bu destek sömürgecilerin ve suç ortakları emperyalistler Kürdistan halkını istedikleri gibi katledilmesini engelleyen bir faktör oldu.

Düşmanlar arası çelişki, G. Kürdistan devrimi için uygun bir zemin yarattı. Kürdistani Cephe askeri ve siyasi olarak hiçbir devletten yardım almadı. Ancak önemli olan Kürdistan'ı dört taraftan çeviren düşman devletlerinin aynı anda devrime saldırmasıydı. Sömürgeciler devrime saldırmak için Kürdistani Cepheyi, KUKM, karşı yanına almak istediler. Fakat Kürdistani Cephe bu noktada ne İran ne de Türk egemen güçlerine taviz verdi. Düşmanlar arası çelişkiden yararlanırken, doğru politika izledi, hiç bir tarafın safhına düşmedi. ABD emperyalistlerine karşı da haklı olarak ölçülü bir politika güttü, hizmet etmedi. ABD, avrupalı emperyalistlerin KUKM siyasi ve askeri desteği vermeyeceğini, KUKH Saddam'ı zayıflatan bir faktör olarak gördüğünü, Kürdistan devrim güçlerinin kesin bir zaferini engelleyeceğini biliyordu. KC bu nedenle sırtını ABD ve müttefiklerine dayamadı. KUKH'lerinin en çok önem verdikleri, ezen ulus halkının devrimci güçleridir. Bu nedenle Güneyli hareketler yıllardır Arap muhalefetini sırtlarında taşıdılar, birgün işe yararlar diye savaş sonrası da kürt halkına en büyük siyasi ve askeri destek Arap Şii ayaklanması oldu. Kürtler güneydeki Arap ayaklanması nedeniyle geç kalmaktan korkuyorlardı. BAAS ordusunun çoğunu kuzeye çekme planlarını uyguladılar müttefiklerinin zaferini sağlamak için kendi kazanımlarını riske ettiler. Eldeki sınırlı olanaklarını sundular, kendi yönetimlerini oluşturmadan, onları iktidar yapmanın yollarını aradılar.

BM, ABD ve müttefikleri BAAS ordularına karşı savaş açmıştı. Fakat Kürdistan politikası değişmemiştir. İnsan hakları ve demokrasi sorununun artık bir iç sorun olarak ele alınamayacağını söyleyen emperyalistler bu gerekçe ile dünyanın bir çok ülkesine müdahale edip,işgal ederken çıkarına gelmediği için Kürdistan sorunu her ülkenin kendi "iç sorunu" olduğu gerekçesiyle sınırlamayı ve kolayca bastırılır halde tutmayı yeğlemiştir. Kürdistan halkı ve devrimci güçleri, emperyalist çevrelerin Kürdistan devrimine karşı tavrını bildikleri için, savaş ve siyaseti kendi özgül güçleri üzerine inşa etmiş, emperyalistlerin savaş planlarının bir parçası olmayı ret etmişlerdir. Emperyalistler, Kuveyt savaşı sırasında kürt ayaklanmasını planlamıştı. Fakat kürtler kendi savaşlarını bekliyorlardı. ABD cumhurbaşkanının açık isyan çağrılarına ajanların faaliyetlerine kürtler kesin tavırla karşı koydular ve kendi savaşını, ABD oradan çıktıktan sonra başlatmakta kararlıydılar. Kürdistani Cephe açık tavrını çeşitli basın toplantılarında "bizim müttefiklerimiz arap muhalif gücüdür" şeklinde açıklamıştı. "Saddam'ı ABD ve müttefikleri değil, biz devireceğiz." diyordu.

Kuveyt savaşından sonra, ABD ve müttefiklerinin Kürdistan politikası, Irak politikası bütünlüğü içinde idi. ABD zayıf bir Irak ve BAAS iktidarı istiyordu ve kürtlerde Irak'ı bu noktaya getiren ama zafer kazanmaması gereken güçler olarak görüyordu. Hızla gelişen ve iki hafta içinde Kürdistan'da sömürgecileri kovan isyan, sömürgecileri ve emperyalistleri ürkütmüştü. Bağımsız gelişen Kürdistan devrimi kontrol altına

alınmazsa, müttefiklerin Kuveyt zaferi yenilgiye dönüşmekle kalmayacak, bu durum dünyanın atar damarının geçtiği bu bölgede köklü siyasi ve sosyal dönüşümlere yol açacaktı. Emperyalistlerin ayaklanmaya, Saddam'ı devirmeye çağırdığı bu güçlere, Saddam'la birleşip saldıramazdı. Yapılması gereken hareketi kontrol altına almaktı. Bunun için BAAS'a destek vermekti. Kürdistan'da ayaklanma hızla yayıldığı zaman,müttefik güçler, güneyde hareketsiz tutturduğu BAAS güçlerinin ve cumhuriyet ordusunun kuzeye doğru hareketine izin verdi; uçuşlarını yasakladığı savaş helikopterlerinin Kürdistan'da kullanılmasına izin verdi, ateşkes antlaşmasıyla denetimine aldığı fakat hala Saddam'ın elinde olan (Skut) füzelerinin kullanılmasına izin verdi. Kuzeyde de Türk ordusu yeni tedbirler aldı. Kimin tarafından uçurulduğu bilinmeyen Habur köprüsü onarılmadı, dağ yolları kaçak yolları denetim altına alınarak daha önce ambargoya rağmen giren mal ve yiyecek akışı engellendi. Devrimi denetim altına almak istiyordu. Saddam'ın saldırıları karşısında Kürdistan devrim güçlerinin kendilerine sığınmasını, teslim olmasını ve "yeni dünya düzenine" hizmet etmesini istiyorlardı. Körfez krizinde savaşan her iki tarafa tavır alan Kürdistan ulusal güçleri, taraflardan birine ya BAAS'a ya da müttefik güçlere sığınmaya zorlanıyorlardı. Kürdistan ulusal devrimci güçlerini bağımsız bir siyasi güç olarak ortaya çıkmasına göz yumulmayacaktı. Ortadoğu da küçük zayıf petrol bekçisi devletçiklerin karşısında, 25 milyonun desteğini alan zengin petrol yataklarını denetleyen, bağımsız, bölge ve dünya devrimci demokratik güçlerinin ürünü olan bir Kürdistan'ın doğuşu engellenmeliydi. Kerkük'ün kurtuluşu anına kadar devrimin gücünü tahmin edemeyen dünya karşı devrim cephesi, o ana kadar Kürdistan devrimci güçlerini, Saddam'ı dizginleyen, zayıflatan güçler olarak görüyordu. BAAS güçlerini Güneyde hareketsiz tutan müttefikler, Kerkük düştükten sonra telaşa kapıldılar, dünyanın bu bölgesinde filizlenen devrimci bir gücü durdurmak için Saddam'ın güçlerini kullanmasına izin verdiler. Fakat BAAS'ın da kesin zafer kazanmasını istemiyorlardı. Kürdistan'da katliama girişen sömürgeci ordular ilerlerken ABD emperyalisleri hemen kürt sorununu "zavallı insanları koruma" sorununa indirgediler. Kürdistan sorununa bu zeminde "insan boyutu" ile zalim Saddam'a karşı koruyucu melekler pozu ile dünya halklarına karşı Kürdistan halklarına karşı suçlarını örtemeye çalışmaktadırlar. Saddam'ı yaratan onlar, Kürdistan'ı sömürge olarak tutan onlar, halkımıza saldırtan onlar, korumaya kalkan onlar! ABD 130 milyar doları ödemeyi taahüt eden Saddam'sız bir BAAS arayışı içindeydi. Kürdistani Cephe bu külfetin altına girmemekte ve taahütte bulunmamatadır. Dolayısıyla Kürdistan devrimci

güçlerinin BAAS'ı dağıtmasına sessiz kalamazlar, karşı koyarlar. Saddam ABD'nin bütün isteklerini emir kabul edip hemen uygulamasına rağmen, ABD yönetimi Saddam'a güvenmemekte çıkarlarını ona teslim etmek istememektedir. Irak bölgede yenilgilerine rağmen önemli bir güçtür. Emperyalistlerin Irak'tan ve dolayısıyla Kürdistan'lı güçlerden beklentileri şunlardır: 130 milyar dolarlık (70 milyar doları İran-Irak savaşı, 60 milyar doları da Kuveyt savaşı nedeniyle) dış borç ve tazminatı taahüt eden bir yönetim, "yeni dünya düzenine" hizmet, ABD ve diğer emperyalistlerin bölgedeki çıkarlarını koruyacak şekilde kullanmak emperyalistlerin bölgedeki uşaklarına dokunmamak vs. emperyalistlerin bu beklentilerini ancak BAAS uyguluyabilirdi. KUK güçleri, bu çerçeveye sokulup denetlenen BAAS'la anlaşmaya zorlanacaktır. Kürdistani Çephe buna yanaşmazsa BAAS aracılığı ile saldırıp zorlanacaklardır. Emperyalistlerin G. Kürdistan politikası Irak bütünlüğü içinde kendisine hizmet eden koalisyon güçleri içinde Kürdistani güçlere de yer vermektir.

Kürdistani Cephenin geri çekilme ile birlikte savaşı sürdürme kararı, yeniden toparlanıp saldırı kararı olumludur. Savaşın nasıl sonuçlanacağını kestirmek zordur. Savaş süresince siyasal çözüm yollarının aranacağı açıktır. BAAS uzun süreli bir savaşı sürdürecek kudrette değildir. Kürtler savaş kudretinden gücünden birşey kaybetmediler. Fakat toplumsal olarak büyük acı ve sıkıntı içindedirler. Peşmergelerin şimdi sivil toplumu koruma endişesi yoktur, BAAS'ın sivil kitleleri katletme kozu elinden alınmıştır. Fakat Kürdistan insansızlaştırılmıştır. Bu durumun Peşmerge açısından dezavantajı iç kesimlerde lojistik desteğin azalmasıdır. Peşmerge şehirlerde konumlanan düşmanı rahatlıkla vurmaktadır. Düşman sivilleri kendisine siper edememektedir. Peşmerge siyasal va silah gücü olarak savaşı rahatlıkla sürdürebilir ve bu güç hergün artmaktadır. Askeri olarak durum iyileşmesine rağmen, Kürt toplumu barışı arzulamakta ve bu acılara uzun süre katlanamayabilirler. Bu da savaşın sonucunu etkileyebilir. Bağdat hükümetinin de savaş gücü olmadığı için, bir anlaşma uzak bir ihtimal değildir. İç ve dış şartlar buna zorlamaktadırlar. Özerkliğin nihai bir çözüm olmadığı açıktır. Kürtler BAAS'la Saddam'la birlikte yaşamayı kabullenmemektedirler. BAAS'ta gerek ideolojisi ve yapısı, gerekse Kürtlere karşı işlediği suçlar nedeniyle dost güçler olarak birarada yaşaması olanaksızdır. Özerklik, bugünkü devrim ve karşı devrimin güç dengesinin zorunlu kıldığı bir ateşkes antlaşması haline gelmektedir. Taraflar güç dengesini, ateşkes süresince -özerklik süresince- lehlerine değiştirmek için, çalışacaklardır ve güçlenen taraf yeni tavizler koparmak için saldıracaktır. Dolayısıyla özerklik geçici bir çözümdür, ara bir aşamadır. Bunun geçici bir çözüm olduğunu, BAAS ve faşist Arap milliyetçiliği varoldukça Irak'ta demokrasinin olmayacağı, demokrasinin olmadığı yerde özerkliğin olmayacağı kanaaati Kürtlerin genel kanaatidir. Bugünkü otonomcu önderlik, Bağdat'la yapılabilecek bir özerklik antlaşmasını sürekli kılmaya çalışabilir. BAAS'la ve Saddam'la birlikte Kürdistan halkını yaşamaya zorlayabilir. Fakat Kürdistan halkı bu dayatmayı redddedip sosyal ve sınıfsal içeriği doğru verilmiş, Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesini, sürdürmeye kararlıdır. Kürdistan bağımsızlıkçı devrimci güçlerin, halkın gerçek temsilcileri olarak ulusal kurtuluşu doğru zemine oturtmuş, bağımsız birleşik demokratik Kürdistan hedefine yönelecektir. Böylece otonomcu güçler bugüne kadar oynayabildikleri rollerini oynayıp, ömürlerini doldurmuş olacaklardır.

Ranya 21 Nisan 1991

ETİYOPYA'DA DEVRİM VE SONUÇLARI ÜZERİNE

S. ÇİYA

Her renkten ve her boydan burjuva ideologlarının, devrimlerin "sonunun" geldiği üzerine fırtınalı propagandalar yürüttüğü bir süreçte, dünya halklarının devrimci güçlerinin mücadele seviyelerinin gerilediği bir momente ETİYOPYA devrimi, emperyalist kapitalist dünyanın suratına patlamış bir yumruk rolü oynadı. Özellikle Sovyetler Birliği ve onun dümen suyundaki revizyonist bürokratik sistemlerin üstlerindeki şaşaalı perdenin yırtılarak yıkılması, kapitalist sınıfın vaftiz çocuğu Gorbaçov'un "sınıf mücadelesinin bittiğini", "barış, karşılıklı bağımlılık" üzerine teoriler ürettiği son birkaç yıllık dönemde, devrim ve sosyalizm davasından uzaklaşmalar, burjuvazinin kampına açıktan iltihaklar arttı. Burjuva ve küçük burjuva aydınlarının "zamana uyarak" geçmiş prestijlerini de kullanarak umutsuzluk yaymaları, emperyalizmin ve batı türü sözde "Liberal Demokrasi"nin erdemleri üzerine teoriler keşfetmeleri devrimin saflarındaki bir dizi akımı etkiledi, etkilemeye devam ediyor. Onlar, geçmişin eski sosyalist ülkelerinin, içten çürüyerek yıkımlarının oluşturduğu dış olumsuz etkiyi de kullanarak yanı sıra kapitalist metropollerdeki işçi sınıfını nispeten uzun bir süreden beri içine girdiği hareketsizliğin ortaya çıkardığı durgunluğun etkisiyle dünya halklarının sömürge ve bağımlı ülke halklarının devrimci enerjilerini küçümsemekle kalmadılar, çoğu zaman onu tümden yok saydılar. Halkların örgütlenip, devrim ve özgürlük için ayağa kalktıklarında her şeye kadir olabileceklerini kendi yazgılarını ellerine alabileceklerini imkansız görüyorlar. Bu sonucu sadece halklar cephesindeki görece durgunlaşan mücadeleyi kanıt olarak göstermiyorlar; aynı şekilde bir yandan kapitalist emperyalist dünyanın askeri-siyasi gücünü oldukça abartarak, teknolojide ve onun silahlanmada meydana getirdiği önemli değişiklikleri göstererek, korku ile karışık bir yılgınlıkla teslimiyetin teorilerini yapıyorlar. İşin ilginç olan bir diğer yanı ise, bu sözde "bilimsel" çevrelerin aynı anda emperyalistlerin "barışçı"lığından söz etmeleridir. Çelişki, üstlendikleri burjuva-emperyalist sistemin ekonomik piyasasında bulunuyor. Daha önce de çok doğru bir şekilde belirtildiği gibi burjuvazi günümüzde şiddet ve pasifikasyonu birlikte yürütüyor. Etiyopya devrimi böylesi bir güncel konjoktürde gerçekleşti. Şüphesiz bu durum tüm olumsuzluklarına rağmen halkların devrim barutunun tükenmediğini devrim ve kurtuluş mücadelesinin engellenmeyeceğini de bir kez daha göstermektedir.

19. y.y sonlarından, II. Dünya Savaşı'nın sonuna kadar İtalya'nın sömürgesi olan Etiyopya savaştan sonra İngiltere'nin egemenliği altına girdi. 1952'de ise Eritre, Birleşmiş Milletlerin kararıyla sözde federal bir yapı ile birleştirildi. Gerçekte ise, Eritre'nin federatifliği tamamen sözde kalıyordu. Etiyopya daha o zamanlardan Eritre üzerinde egemendi. Emperyalizmin, II. Dünya Savaşı'ndan sonra yaygınlık kazanan yeni-sömürgeci ilişkiler ağı içinde Etiyopya, emperyalizmin dönemsel ihtiyaçlarına cevap veriyordu. Emperyalistlerle imzalanan bir dizi askeri siyasi ve ekonomik antlaşmalarla adeta emperyalizmin Afrika'da 2. bir karakolu haline gelmişti. Eritre'yi 1962 yılında Kral Selasiye, Eritre ile olan sözde federatif yapıya son vererek ilhak etti. Eritre halkının üzerinde sömürgeci egemenlik pekiştirildi. Eritre halkının ulusal istemlerine, haklarına zincir vuruldu. Eritre halkının sömürgeciliğe karşı mücadelesi ise 1961'den itibaren başlayarak aralıksız devam etti. EPLF (Eritre Ulusal Kurtuluş Cephesi) bu mücadele içinde doğdu gelişti.

Eritre halkının Ulusal Kurtuluş Mücadelesi sadece Etiyopya Sömürgeciliğne karşı değil aynı zamanda Etiyopya rejimini destekleyen emperyalist sisteme karşı bir mücadele idi. Sonradan, gelen "Derg" rejimini destekleyen Rus sosyal - emperyalistlerini, emperyalist yayılmacı pratiğine karşı savaşarak onların yüzündeki sahte "sosyalist" maskenin yırtılmasına dünya halkları tarafından gerçek yüzlerinin görülmesine hizmet etti. Eritre halkının mücadelesi özellikle 1970'li yılların ortalarından itibaren anti-emperyalist mücadelede turnusol görevini gördü. Sahte anti-emperyalistlerin sözde enternasyonalistlerinin niteliğini ele veren iyi bir denek taşıydı. Eritre halkının mücadelesine karşı tavır: Biz Kürdistan'da proleter- enternasyonalist çizgimiz doğrultusunda başından itibaren Eritre halkının Ulusal ve Sosyal Kurtuluş Mücadelesini destekleyen anlayış durumunda kaldığımızı söylersek abartma yapmış olmayız.

www.sivakurd.org

Etiyopya'da Kral Selasiye yönetimine karşı gelişen mücadele, Eritre halkının kahraman mücadelesinin, yalnızca kara Afrika'da değil dünya çapında oluşturduğu etki Oromo-Tigre halkının mücadelesi kralın sonunu getirdi. Krala, ABD'nin verdiği askeri siyasi olanaklarda sonunun gelmesini engelleyemedi. Ne var ki devrimci güçlerin örgütsel planda yetersizlikleri, mücadelenin önderliğini eline alıp yönetecek bir partinin olmaması gibi nedenlerin de yardımıyla yönetime Mengistu geldi. Mengistu rejimi Etiyopya halklarının gözünü boyamak, mücadelesini bastırmak gibi amaçlarının da etkisiyle kendini sosyalist göstermek zorunda kaldı. Kral Selasiye rejimini aratmayacak bir faşist rejimi halkların üzerinde uygu-

ladı. Mengistu rejiminin uluslararası planda her düzeyde destekleyicisi ise Rus sosyal-emperyalistleri, Demokratik Almanya ve Küba idi. SB kendi emperyalist çıkarları doğrultusunda "Derg" e her alanda destek sundu. Eritre, Tigre, Oromo halklarının katliamının dizginsiz baskı ve sömürünün suç ortağı oldu. Tabii ki karşılığında askeri-siyasi-ekonomik ayrıcalıklar aldı. Rus sosyal-emperyalistlerinin sözüm ona "barış ve yumuşama" politikası böylesi bir görünüm arz ediyordu. Demokratik Almanya gibi "sosyal-faşist" rejimler ise zaten hem dış politikada hem de iç politikada büyük efendi Rus sosyal-emperyalistlerinin dümen suyunda yürüyorlardı. Nitekim SB'de meydana gelen çözülme ve çürümüşlüğün sonuçları, bu gibi ülkelerin iç yapılarındaki sorunlarla birleşerek yıkımlarını gündeme getirdi. Bazılarının vazgeçilmez "enternasyonalist" kale dedikleri bu bürokratik-revizyonist yönetimler yüzlerindeki maske, sosyalist etiketi de çıkartarak açıktan kapitalist dünyaya eklemlendiler. Sonuç sadece Mengistu gibi sosyal-faşistlerin hezimetini getirmekle kalmadı, bir çok pro-sovyet örgütünün çözülüp dağılmasını hızlandırdı. İki arada bir derede kalanlar ise "taktik" vs. diyerek işin üstünü örtüp geçiştirmeye çalışıyorlar. Günümüzde Etiyopya halklarının mücadelesine ve devrimine destek sunulup övgüler dizilirken, biraz da işin tarihsel kesiti görülmeli, geçmişte izlenen hatalı çizgi ve taktiklerin samimi özeleştirisi verilmelidir. Bu kesitte Küba'nın izlediği politika üzerinde de durma gerekiyor. Küba, Sovyetler Birliği ile geliştirdiği siyasi - ekonomik askeri ilişkilerin belirleyici olduğu bir dizi nedenden dolayı, Sovyetler Birliği'nin desteklediği gerici rejimler, askeri diktaları halklara karşı (askersel destekler dahil) her düzeyde destekledi. Bu destekte Küba'nın geleneksel anti-ABD'ci tavrının da önemli yerinin olduğu da belirtilimelidir. Küba, dış politikasını anti-ABD'cilik üzerine kurmuştur. Bu etken hala günümüzde Küba'nın kimi faşist, ırkçı rejimleri desteklemesine yol açmaktadır. Küba önderliği Sovyetler Birliği'ndeki hızlı kapitalist cereyanın, emperyalizme teslimiyeti o düzeyde izleyicisi olmamakla birlikte, yanlızlığın getirdiği sorunlarında etkisiyle gerici rejimleri, askeri düzeyde olmasada siyasi - diplomatik düzeyde desteklemektedir. Bu politika aynı zamanda Küba'nın sözde emperyalizme karşı desteklediği içinde yer aldığı "Bloksuzlar" politikasanın devamıdır. Gerçekte ise "bloksuzlar" denilen ülkeler binlerce bağla kapitalist-emperyalist dünyanın askeri-ekonomik aygıtına bağlıdırlar. Emperyalizmin örgütlenmesinin halkalarını oluşturuyorlar. Kendi halkları üzerinde gerici egemenlikler kurmakla kalmıyorlar sömürgeci-yayılmacı çıkarları için bölgesel savaşlar çıkartıp zayıf halkları köleleştirmek istiyorlar. "Bloksuzlar" ın emperyalizmle olan "çelişmesi" ara paylarının arttırılması, kendi etki alanlarının genişletilmesi isteğidir. Esasen anti-emperyalist bir karekter taşımamaktadırlar. Anti-emperyalist mücadeleyi Çin revizyonistlerinin dediği gibi "üç dünya ülkeleri" ya da Küba önderinin dediği gibi "bloksuzlar" değil, dünya halklarının, gerçek anti-emperyalist güçleri verebilir. Küba'nın körfez savaşında da gündeme gelen tavrı bu aynı sonucu doğurmuş, Ortadoğu halklarının gerici egemenliğini desteklemek durumuna düşmüştür. Teorik ve pratik gelişmelerin gösterdiği gerçek bu tutumun proleter-enternasyonalist bir tutum değil, daha çok devlet olarak Küba'nın çıkarlarının yol gösterdiği pragmatist reformcu tutum olduğudur.

Etiyopya sadece Eritre açısından değil Tigre, Oromo ve diğer azınlık açısından da halklar hapishanesiydi. Etiyopya egemenliği altında bulunan Tigre'de 1975'den itibaren silahlı mücadele başladı. TPLF (Tigre Halk Kurtuluş Cephesi) önderliğinde mücadele hızla Tigre'yi etkisi altına aldı. Bu etki Etiyopya'nın diğer bölgelerini de sardı. Tigre'deki mücadeleye önderlik eden MLLT (Tigre Marksist Leninist Ligası), geleneksel ulusal hareketlerden önemli farklılıklar gösteriyordu. ML bir çizginin doğrultusunda ulusal ve sosyal kurtuluş mücadelesini omuzlamakla kalmıyor, dünya genelinde ML hareket içinde yer alarak revizyonizmin türlerine karşı da mücadele ediyordu.

Etiyopya'da mücadelenin belirleyici dinamiği ulusal etmenlerdi. Egemen Amhara ulusundan başka Eritre, Tigre, Wollo, Gondor halkları başta olmak üzere burda ismini saymadığımız bir dizi milliyet etiyopya rejiminin ulusal-sömürgesel baskısı altındaydı. Tigre, Eritre'de ve öteki ezilen ulusların bölgelerinde belirleyici çelişki ulusal çelişkiydi. Mücadele ve örgütlenme bu durumdan kaynaklanıyordu. Etiyopya'da Etiyopya Devrimci İşçi Partisi (ERWP) kurulma-

www.ersi.org

dan önce Tigre ML Ligası (MLLT), Oromo ML hareketi gibi akımlar ulusal düzeyde doğdular ve örgütlendiler. Tigre ve Eritre gerçeğinin iyice belirlendiği durum, ulusal mücadeleyi öne çıkarıyordu. Örgütlenme ise mücadelenin ihtiyaçlarına cevap veren bir araçtır. Onun alacağı biçimde tamamen mücadelenin karşı karşıya kaldığı sorunlar ekonomik-siyasi yapının niteliği, ML güçlerin subjektif plandaki durumları tarafından belirlenir. Nitekim Tigre devrimcileri de " ortak örgütlenme" hobisine kapılıp mücadeleyi tatil etmemişler, ulusal çelişkiyi çözmek için, mücadeleye atılmışlardır. Yaşamın kendisi öğreticidir. Teoriyle yaşam canlı bir şekilde birleşmiş ve iktidarın yolunu açmıştır. Devrimciler, ML bilimini ölü kalıplar olarak ele almazlar. ML'ler daima teorinin griliğini, yaşamın yeşilliği ile birleştirmişlerdir. Biçime bakıp özü yakalamamak ML'nin tavrı olamaz.

Etiyopya da sonraki birleşik örgüt türünü görmek ve bunu fetişleştirmek, öncesini ise inceleyip öğrenmemek doğru ML bir yöntem değildir.

ML örgütlerin gerek önceden bağımsız örgütlenmeleri, gerekse de sonradan birleşmeleri Etiyopya'nın özgür koşullarının, mücadelenin ihtiyaç ve seviyesinin sonuçlarıdır.

Buradan bazı sonuçları olduğu gibi aktarmak, öteden beri bazı güçlerin kurtulamadıkları öykünmecilik hastalığıdır. Halklara, işçi sınıfına lazım olan ise öykünme değildir. Öteki halkların mücadele tecrübelerini kazanmalarını, kendi ülkelerinin gerçeğiyle birleştirerek teorinin yol göstericiliğinde sonucun ihtiyaçlarına cevap veren bir örgütlenme ve mücadele biçimini ortaya çıkarabilmektir.

Biz devrimin pratiğini yapıyoruz. Teorimiz ise pratiğin ihtiyaçlarının öne çıkardığı sorunları aydınlatmakla yükümlü. Öykünmeciler ise işin lafzını öne çıkarıyorlar. Öykünmeyle iktidar olunmaz.

Etiyopya'da sonraki birleşik örgüt türünü görmek ve bunu fetişleştirmek, öncesini ise inceleyip öğrenmemek doğru M-L'ist bir yöntem değildir. M-L örgütlerin gerek önceden bağımsız örgütlenmeleri gerekse ve sonradan birleşmeleri Etiyopya'nın özgül koşullarının, mücadelenin ihtiyaç ve seviyesinin sonuçlarıdır. Buradan bazı sonuçları olduğu gibi aktarmak, öteden beri bazı güçlerin kurtulmadıkları öykünmecilik hastalığıdır. Halklara, işçi sınıfına lazım olan ise öykünme değildir.

Tigre, Eritre halkları başta olmak üzere, halkların mücadelesi Mengistu rejimini iyicene çıkmaza soktu. 1988'de Sovyetler Birliği'nde meydana gelen liberal çözülme Sovyet rejimini iç sorunlarının etkisiyle, dışta izlediği yayılmacı pratiğinin zayıflaması, Mengistu rejiminin dış desteğini zayıflattı. Halkların mücadeleleri karşısında kaçınılmaz sonunu geciktirmek için Mengistu, ABD ile ilişkilerini geliştirdi. ABD Mengistu rejimini açıktan desteklemeye başladı.

ABD emperyalistleri, esas olarak ilk başlarda gerillayı etkisiz hale getirmenin yolu olarak Mengistu ile devrimci güçlerin uyuşmalarını istiyordu. Bu temelde İngiltere'de barış görüşmeleri yapıldı. Mengistu'nun daha fazla dayanamayacağını anladıkları anda ise, devrimci güçlerin Adis-Ababe'ye girmelerine "müsaade" ettiler. Burada belirleyici olan halkların mücadelesidir. Zaten Tigre başta olmak üzere bir dizi bölgede Mengistu iktidarı kaybetmişti. Onun kaçışını hazırlamak ise ABD'ye düştü. 28 Mayıs 1991'de EPRDF (Etiyopya Halkları Devrimci Demokratik Cephesi) Adis-Ababe'ye girerek ülkenin tümünde egemen oldular. Ancak ABD emperyalistlerinin Etiyopya devrimine belli bir "yeşil ışık" yaktığını da kabul etmek gerekiyor. ABD dış işleri bakanlığı Afrika masası şefi Cohen, devrimci güçlerin başkente girmesini bizzat kendisi tavsiye etmiştir. Burada halkların mücadelesinin belirleyici bir rolü olmakla birlikte "olumlu dış etkenleri" rolü de vardı. ABD emperyalistleri müdahale yerine "uyuşma" yolunu seçmişlerdir. Dışardan bakıldığında özellikle belirleyici darbeyi vurma anında, ABD'nin hiç değilse hayır-hah bir desteğinin olduğu görülebilir. Bir yerde ABD kendisini buna mecbur hissetti. Yalnız devrimci güçlerin bundan sonra ülke içinde ve ülke dışında izleyecekleri çizgi, durumu daha da açıklığa kavuşturacaktır.

Klasik bir belirleme ile soruna yaklaşırken iktidarı almak sadece bir başlangıçtır. Önemli olan onu korumak, geliştirmek ve devam ettirmektir. Bu gün dünya halklarının mücadelesini tek tek parçalarda destekleyip yaşatacak güçlü enternasyonalist kitle hareketleri, sosyalist devletler yok, iktidar alındıktan sonra çok büyük ekonomik siyasi sorunlarla baş etmek gerekiyor. Devrim eğer yeni bir ülkede meydana gelmişse, iç savaşın getirdiği yıkımla birleşen yetmezlikleri aşmalı, halkın ekonomik siyasi ihtiyaçlarına cevap vermek belirleyici önemde.

Emperyalistler işgal yerine ekonomik siyasi alanda ambargo ve ağır ekonomik koşullarla devrimleri, iktidarları çökertmek ya da kendilerine bağlamak istiyorlar. Yine de devrimi yapan güçler ML'de sebat ederlerse kitle inisiyatifini geliştirip bürokrasiyi önleyecek öncü ile kitle arasında canlı kopmaz bağlar geliştirirlerse, kendi öz güçlerine dayanarak devrim ve sosyalizm yolunda ilerleyebilirler. Belirleyici olan iç koşullardır. Dış koşullar şüphesiz etki yapacaktır. Ne var ki ML bir önderlik doğru bir taktik çizgileştirerek emperyalistler ve gericiler arasındaki çelişkilerden yararlanmak pratiğinde kimi tavizler vererek iktidarı koruyabilir, sosyalizm yolunda ilerleyebilir. Bu noktada siyasi çizgide tutarlılık cesaret ve karakararlılık öne geçerek belirleyici olmalıdır. Şüphesiz siyasi hat, emir ve kararnameleri kendiliğinden sihirli olarak hallettiği bir olgu değil. Siyaset ideolojinin yol göstericiliğinde, dönemin ihtiyaçlarına cevap verdiği oranda karmaşık bir dizi neden ve etmenin arasında belirleyici halkayı yakaladığı oranda, dahası siyasi hat doğrultusunda kitleleri harekete geçirip, örgütlediği oranda başarılı olacak, gelişmenin motoru olabilecektir. Sosyalist ülkelerde meydana gelen kapitalist restorasyon pratik alanda olumsuzlukları doğurmakla birlikte, ML devrimcilere ders çıkarılması gereken bir dizi tecrübe bırakmış bulunuyor. Öğrenmesini bilenler, öğrenip uygulamasını bilenler her şeye rağmen başarabilirler. Aksini düşünmek kapitalizmin kader olduğu sonucuna varır. Bu yolun sonunda kapitalizmin sömürü ve baskının her türlü ürünlerini izleyicileri toplayabilirler. Bu faşist bir dairenin içinde dönerek bir sömürü biçiminden, bir başka, daha gelişkin biçimine geçiş demek olur. Tarihsel tecrübe, bilimsel

teorik gelişmeler halkların bu yolu izleyemeyecekleri konusunda yeteri derece de kanıt sürüyor.
Etiyopya özgülünde kapitalizmin yeterince gelişmemesi, sanayinin oldukça zayıf olması, işçi sınıfının nicel oranda güçsüz olması, başkaca olumsuzlukları oluşturuyor. Dışarıda ise emperyalistlerin hiç değilse şimdilik kendi aralarındaki büyük kamplaşmaları ve çelişkileri geçici olarak ikinci plana düşürerek halklara ve direnme noktalarına karşı birlik oluşturmaları dikkate değer olumsuzlukları teşkil etmektedir.
İçeride devrimci demokratik önlemlerde sosyalist önlemlere güç ve koşullar oranında sosyalizme geçmek konusunda sebat etmek, ulusal sorunda başta Eritre halkının ayrılma talebi olmak üzere demokratik eşitlikçi bir hat izlemek belirleyici etmenleri oluşturuyor. Devrimci pratiğin dünya genelindeki tecrübeleri hem sosyalist inşanın sorunları hem de ulusal sorunun çözümü konusunda olumlu ve olumsuz anlamda bir tecrübe yığını bırakmış durumda. Sosyalist inşayı her alanda öncü önderliğinde dalgalar halinde ilerleyen mücadelelerine dönüştürmek, sınıf mücadelesini sadece devrilmiş sınıfların artıklarına karşı değil, devrimin içinden çıkacak bürokratik etkiye, soysuzlaşmaya karşı yürütmek gerekiyor. Gelişmeler devrilmiş sınıfın inatçı direnişi kadar, belki de on katı daha inatçı ve kararlı olarak devrimin kendi içinde burjuva etkisinin, kapitalist yolcuların doğup geliştiğini gösteriyor.
Soruna bu açıdan bakıldığında devrimi yapmak sadece başlangıç oluyor. Devrim devam etmeli; ekonomik alanda, siyasi alanda, kültürel alanda kısacası devrimin her alanda, sınıfsız topluma kadar devam etmesi gerekir. Devrim yitirilmemeli. Yani toplumun sadece ekonomik, siyasi ilişkileri değil, insanın kendisi de değişmelidir. Buna yeni insan yaratma mücadelesi, bir bütün olarak ise KÜLTÜR DEVRİMİ diyebiliriz. Başarının ve zaferin garantisi burada yatıyor. Bu koşulların global anlamda dünya devrimleriyle tamamlanabileceğini belirtmeliyiz. Dünya devrimi ise tek tek ülkelerde meydana gelen devrimlerin birleşmesinin, öteki ülke devrimlerini destekleyip ilerletmesinin ürünü olarak doğup gelişecektir. Yine de, görev bir ülkede yapılabilenin azamisini yapmaktır. Bundan anlaşılması gereken nokta ise "Enternasyonalizmin tek ülkede sosyalizmin zaferinin kendi başına bir amaç olmayacağı, bilakis diğer ülkelerde devrimi geliştirme ve desteklemenin aracı olması gerektiğidir". (Stalin, Bütün Eserler, Cilt 7, S.143)
Dış ilişkiler üzerine özellikle dünya bankası ile olan ilişki üzerinde önemle durmak gerekiyor. Devrimin kaderi bu andan itibaren emperyalistlere onların da dayattıkları acı reçetelere karşı alınacak tavıra bağlıdır. Biz Etiyopya devrimini destekleyip savunurken; onun gözü kapalı bir izleyicisi değiliz. Belirttiğimiz çizgide ilerlediği ölçüde destekleyecek ve hatta sapmalarına karşı uyanık olup eleştireceğimizi bu günden belirtmeliyiz.
Ulusal sorun üzerinde önemle durulmalı. Yıllarca baskı altında yaşamış, kin ve düşmanlıklarla birbirine düşürülmüş büyük güvensizliklerin oluştuğu halklar arasında, gönüllülük ilişkisi dışında en ufak bir zorlama olmamalı. Gerçekte gönüllü birliklerin doğup gelişmesinin yolu halkların kendi özgür ortamlarında yaşayıp tarihsel güvensizlikleri, kendi pratiğiyle aşması gerekiyor.
Öncüye düşen görev pratikte ve teoride proleter enternasyonalist bir hat izleyerek burjuva milliyetçiliğinin her türüne, özellikle egemen ulus milliyetçiliğine karşı mücadele etmektir. Sanıldığının aksine ulusal duygu ve ilişkiler kısa sürede kaybolacak, kararsız, geçici görüntüler değildir. Lenin şu belirlemeyi yaparken o günden büyük bir öngörüde bulunuyordu. "Ve bu da, devlet tedricen yok olduğu zaman tamamlanacak olan en küçük ulusal sürtüşmenin bile, en küçük ulusal güvensizliğin bile pratikte ortadan kaldırılması için, ulusların gittikçe daha büyük bir hızla birbirine yaklaşması, birbiriyle kaynaşması için bir temel görevini yerine getirecektir." (UKTH, S.172)
Lenin'in belirlemesinden öğrenilmesi gereken en önemli yanlardan birisi onun, ulusal sorunu tümüyle ortadan kalkması için "devlet tedricen yok olduğu zaman"a kadar sorunu yaymasıdır. Demek ki sosyalist biçimde dahi olsun devletin varlığı ulusal sorunun varlığını korunmasına yol açan nedenlerden birisi olarak gündemde kalacaktır. Bu açıdan uluslar ve milliyetler açısından çeşitlilik arzeden Etiyopya'da devrimin geleceğini belirleyen temel faktörlerden birisi de ulusal sorundur.
Özellikle bu gün pratikte Eritre halkının ayrılma isteği, kendi kaderini belirleme isteği karşısında alınacak tavır denek taşlarından birisidir. Eritre halkının ayrılma ya da federasyon isteğine açıktan karşı çıkmasa dahi, kimi ekonomik-siyasi koşullar öne sürmek bu yönde güvensizliğin tohumlarını atacaktır. Etiyopya'daki iktidarı elinde bulunduran güçler arasındaki ilişkilerde devrimin gelişmesinde rol oynayacaktır. Bu güne kadar meydana gelen birçok devrimde bu durum kendisini gösterdi. Şu anda Etiyopya'da EPROF (Etiyopya Halkları Devrimci Demokratik Cephesi) aşağıdaki güçlerden oluşuyor: TPLF (Tigre Halk Kurtuluş Cephesi), EPOM (Etiyopya Demokratik Halk Hareketi), OPDO (Oromo Demokratik Halk Örgütü), EDORM (Etiyopya Demokrat Subaylar Devrimci Hareketi) önderliğin ise ERWP (Etiyopya Devrimci İşçi Partisi)'de olduğu görülüyor.
Etiyopya devriminin ortaya çıkarttığı gerçeklerden birisi ise burjuva basın-yayın dünyasının her zamanki yalana dayalı çirkef propagandasıdır. Burjuva kalemşörler iktidarda dahi Mengistu rejiminin sahte "sosyalizmine" büyük değer biçerek, rejimi "komünist" gösterdiler. Onlara göre "komünist" rejim devrilmişti. Ne var ki, aynı "dürüstlüğü" Mengistu'yu deviren güçlerin nitelikleri konusunda gösteremediler. İktidara gelenler kendilerine ML sosyalist demelerine rağmen, burjuva propagandacılarının ilgisini pek çekmiyor, yeni rejimin rengi konusunda sessiz kalıyor. Bu, devrim ve sosyalizm davasına karşı burjuva kampta oluşan pratik konsensusun bir yansımasıydı. Devrimi dahi kendi karşı devrimci amaçları doğrultusunda kullanmak istediler. Sahip oldukları geniş propaganda araçları ise onlara büyük imkanlar sunuyor.
Şüphesiz, Etiyopya devrimi bütün içeriğiyle incelenmedi, devrimci dayanışma ile birlikte eleştirel analizden geçirilmedi. Kimilerinin karşı bir propagandaya dönüştürdüğü, kuru ajitasyonla sorunu geçiştirmek izlenecek bir yol olmamalı. Üstelik herhangi bir ülkenin devrimini desteklemek, onun yanlışlarını eleştirmeyi dıştalamaz. Bilakis biricik devrimci enternasyonalist tavır bu olmalıdır. Enternasyonalizmde belirleyici olan kendi ülkesinde kişinin ya da siyasi hareketin devrim için çalışması, öteki ülkelerde devrimci hareketi desteklemesidir. Eğer kişi ya da siyasi hareket burnunun dibindeki halkların hareketlerine gerekli desteği sunmuyor ve fakat başka halkların mücadelesini desteklemekle enternasyonel görevini yerine getirdiğini sanıyorsa, açık ki yanılgı halindedir. Özellikle Etiyopya devriminde, ABD emperyalistlerinin tavrı dikkatle izlenip, soruna kuşku ile yaklaşmamak da gerçeği yansıtmamaktadır. Aynı güçlerin Kürt ulusal hareketi ve emperyalizm bağlamında takındıkları tavır ise, oldukça yüzeysel ve gerçek durumun aksine abartmalı bir anti-emperyalistliktir. Politikada inandırıcı olmanın yollarından birisi, çifte standart sahibi olmamaktır.
Bakış açımız eleştirel ve devrimseldir. Etiyopya devrimi emperyalizm ve onun yeni dünya düzenine indirilmiş ağır bir darbedir. Görev yeni devrimlerle cepheyi yarmak. Devrimci iktidarı her yanda gerçek haline getirmektir. Herşeye rağmen gelecek, mücadele eden halkların olacaktır.

SAĞCILIK ÇARE DEĞİLDİR

HAKAN ÇALIM

Kürt sorunu otonomcu güçlerin eliyle, kültürel bazı tavizlerle boğdurulmaya çalışılmaktadır. Emperyalist çözüm devrimci özün boşaltılarak teslimiyetçi kılınmak istendiği bir çözümdür. Ekonomik bağımlılık yanında, otonomcu yapı yırtılsa bile yarı-sömürge olacak bir statüye hayır demeliyiz.

Fransız, İngiliz emperyalistleriyle, Kemalistler, Arap ve Fars monarşistleri el ele verip Kürdistan'ı parçalamışlardır. "Lozan Anlaşması"yla sonlanan emperyalist bir çözümdür.

Emperyalist 1.Paylaşım Savaşı'ndan sonra, (1914-1920'ye kadar) aynı kültür, dil, din, örf adet ve gelenekleri! aynı tarihsel geçmişe sahip! aynı geri kalmış ekonomik ve siyasal bunalımı! aynı uluslaşma hareketini yaşayan Ortadoğu'daki Arap halkını, daha iyi kontrol etmek ve daha iyi bir sömürü düzeni kurmak için, kendi aralarında paylaşıp çeşitli devletçiklere, emirliklere bölmeleri emperyalist paylaşım savaşının bir sonucuydu. Ortadoğu'daki bu durumdan Kürdistan da nasibini aldı. Aynı zamanda emperyalist böl ve yönet politikası tüm dünyada olduğu gibi Ortadoğu ve Kürdistan'da da uygulandı. Tabii emperyalistler bunu kendi başlarına gerçekleştirmediler. Statünün bozulmasında belki de belirleyici rol oynadılar. Ama Kemalistler başta olmak üzere Arap ve Fars sömürgecileri de etkileyici bir rol oynadılar. Zaten 1639 Kasr-ı Şirin anlaşmasıyla Osmanlı ve Fars sömürgecileri Kürdistan'ı aralarında ikiye bölmüşlerdi. 1920'lerden sonraki Lozan anlaşmasıyla Osmanlıların ve İttihat Terakki Cemiyeti'nin bir devamı olan Kemalist iktidar ne pahasına olursa olsun Kürdistan'dan payını almak niyetindeydi ve aldı da. Yalnız eski statü yine değişti. Osmanlıların elinde bulunan iki parça Irak ve Suriye'ye verildi.

Kuzey-Güney Kore ve Viatnamların parçalanmaları; Filistin halkının mülteciliğe zorlanması, emperyalist bir çözümdür. Demek ki emperyalist çözümler hiçbir zaman bağımsız devlet ve barışçıl bir çözüm getirmeyecektir.

Filistin halkının 1970'lerden sonra hızlanan silahlı mücadelesi, son yıllar içinde Filistin topraklarında yayılan ayaklanmayla birleşince devrimi hızlandıran bir konuma girdi. Ancak FKÖ'nün reformcu, milliyetçi örgüt ve unsurları son yıllarda emperyalist bir çözümden yanadırlar. Filistin-Ürdün ortak komitesinin önce Madrit daha sonra Waşinghton'daki toplantıya katılmaları FKÖ'nün işlevini yitirmesineve Filistin halkını teslimiyete götürecek çok kötü emperyalist bir çözümdür. Emperyalistler ve klasik sömürgeciler Kürt reformcu teslimiyetçi, otonomcu, milliyetçi ve işbirlikçi güçlerin desteğiyle böyle bir çözüm hazırlamaya çalışıyorlar.

Kürdistan devrimi ML bağımsız, sosyalist bir çözümden yana güçlerin eliyle gerçekleşebilir. Ulusal ve sınıfsal mücadele alternatifi çözümsüz bir perspektife sahip değildir. Aksine devrimci ve demokratik bir platformla oluşacak şartlar, subjektif durumun olgunlaşmasıdır. Bir yandan bağımsızlıktan dem vururken, öbür yandan Kürdistan'ı sömürgeleştiren ülkelerle her türlü ilişkiye girmekle bağımsızlık kazanılamaz. Dünya konjoktüründeki değişiklikler tüm dünyayı etkilediği gibi ülkemizi de etkileyebilir. Ancak bu değişikliklerle, Kürdistan bağımsızlık ve sosyalizm isteğinden vazgeçmek veya çağımızın temel çelişkilerinin değiştiğini vurgulamak saçmalıktır. Dünya devrimlerinde olduğu gibi Kürdistan devrimi de bu dört temel çelişki içinde proleteryan tutarlılıkla çözülebilir.

Kürt ulusal sorununun çözümü bizlere çok dikkatli davranmamızı ve reformucu çözümlerden uzak durmamazı gerektirmektedir. Dünyada bunca yaşanmış deney varken, sabırla ve bilinçle devrimci bir çözümü sağlayabiliriz.

Ne emperyalistlerin, ne sömürgecilerin, ne de Kürt işbirlikçilerinin hilekarca, ikiyüzlü vaatleri artık Kürt halkını bağımsızlık yolundan saptırmayacaktır.

Kürt halkı direniş savaşını devrimci bir ruha kavuşturmalı, savaş sanatını öğrenmeli ve kurtuluşa kadar yaşamının genel bir parçası haline getirmelidir. Artık Kürt halkı yok olmamak için direnmeli, ama zamansız bir ayaklanmanın getireceği zararları da somut süzgeçten geçirmeli, objektif şartların olduğuna devrimin aynasından bakmalıdır. CIA yöntemlerinden olan kontrgerillaya aktarılan zamansız ayaklanma-bastırma durumu son yıllarda Türk sömürgecileri tarafından Kürdistan'da hayata geçirilmek istenen bir yöntemdir. Elbette ki devrime kadar nicel bazı kazanımlar ve kısmi ayaklanmalar birikimiyle, nitel bir patlamaya dönüştürecek uzun bir mücadele dönemi gerekiyor. Sabırlı ve uzun vadeli bir mücadele, haklı durumu halkın gözleri önüne serecektir.

Belki bugün bütün Kürdistan parçalarında "milliyetçi, otonomcu" güçlerin önderliği daha fazla ağır basıyor. Ama bağımsız, birleşik, demokratik ve sosyalist ülke şiarı her geçen gün daha fazla stratejik bir önem kazanıyor.

www.arsivevrd.org

MUHABİRİMİZ M. ERBİL SÜLEYMANİYE'DEN BİLDİRİYOR

Muhabirimiz Medar Erbil Süleymaniye'den bildiriyor.

Güney Kürdistanda baş sömürgecilerine karşı yoğun kitlesel gösterilerin yaşandığı Aralık 1991'de başta Süleymaniye, Ranya ve Odea dize yareleri olmak üzere Güney Kürdüstanın birçok yerleşim bölgesi yankı bulan geri ve kitlesel eylemlilik sürecini muhabirimiz Medar Erbil Roya ve Süleymaniyeden bildiriyor.

05.12.1991 tarihden ranya ve Odea dize halkından 27 kişinin başladığı ölüm orucu. Öncesinde Ranya ve Süleymaniyede Kawa'nın güney komitesi üye ve taraftarlarınında Kürdistan bayrağıyla katıldıkları yürüyüş de B.M binası önünde Kürtçe ve değişik dillerde yapılan konuşmalar sık sık Bağımsız Birleşik Demokratik Kürdistan; ya birlik ve bağımsızlık ya şereflice ölüm Kürdistan bizimdir, işgalciler defalsan kimyasal silahlara son sloganlarıyla kesilirken Kürdistan halkının televizyonu (T.G.K) Kürdistanın sesi radyosu, IKDP-nin sesi RADYOSU Alayekisi muhabiri ve yabancı basın mensuplarınca kawa temsilcileri kak zerdest ve kak Cewher Misadeli'iyle yapılan röportajlardan sonra B.M. milletler temsilcilerine verilen dilekçeyi ve ölüm orucundakilerle yapılan söyleşiyi soran lehçesinden çevirerek yayınlıyoruz.

Birleşmiş Milletlerin Ranya'daki temsilciliğine (Güney Kürdistan)

Muhterem Bay ve Bayanlar!

Irak direktörü Saddam Hüseyin'in saldırı tehlikesi yeniden büyümektedir. Biz , halk olarak yeni saldırılardan çekinmekteyiz. Ayrıca önümüzde uzun sürecek, tehlikeli bir kış duruyor. İşgalci Irak rejimi öldürücü boykot önlemlerini gitikçe arttırmaktadır, özelliklede temel ihtiyaç maddeleri ve petrole uyguladığı ambargo ile Kürdisan'da yaşamı çekilmez kılmaktadır. Bu boykotun sonucu tahammül edilmeyecek toplu ölümleri beraberinde getirecektir. Bu dayanılmaz şartları protesto etmek için bizler, 27 kişi olarak 05.12.1991 tarihinde ölüm orucuna başladık. bu ölüm orucunda daha şimdiden bazı insanlarımız şehit düşü. Bu açlık grevi tüm KÜRDİSAN halkının istemlerini dile getirdiği için bir anda tüm Güney Kürdistan'a yayılmış bulunmaktadır. bizde MRanya halkı olarak bu hayati nitelikteki eylemlere katılmaya karar verdik ve sizlerden şunları talep ediyoruz:

1) BM Irak rejiminin KÜRDİSTAN'a karşı uyguladığı ambargonun kaldırılması için, kısa sürede önemli adımlar atmalıdır.

2) Irak'taki Baas rejimi, Saddam'ın önderliğinde iktidarda olduğu müddetçe, KÜRDİSAN halkı yokedilme tehlikesi altındadır. Bunu önlemek için BM'e bağlı birlikler KÜRDİSTAN Irak coğrafik sınırının başladığı alana yerleştirilmelidir. Kerkük, Sencar ve Mendali Kürdistan sınırları dahilindedir.

3) BM Halepçe şehrinde yapılan katliamın sorumlularını yargılamak için, Halepçe'de bir Uluslararası Mahkeme kurmalı, olayın faaillerini mahkeme önüne çıkarıp yargılamalı, gerçekleştirdikleri insanlık dışı soykırımdan dolayı hakettikleri cezalara çarpırılmalıdırlar.

4) Bm, tüm işgalci devletleri (Irak, İran, Türkiye ve Suriye) savaştan dolayı meydana gelen zararın ve aynı zamanda Kürdisan doğal kaynaklarında yapılan tahribatın tazminatını Kürdistan halkına ödemek için zorlamalıdır.

5) BM, Medico, KRO, BM ve diğer yardım kuruluşlarına bağlı personelin bölgede rahat faaliye yürütebilmesi için gerekli önlemleri almalıdır.

6) BM Kürdistan'a öngörülen yardımı Kürdistan'ı işgal altında tutan devletler (Irak, İran, Suriye ve Türkiye) üzerinde değil, Kürdistani Cephe ile ortak organize ederek: Kürdisan'a iletmeli, kıtlık ve sefalet içerisinde olan halka kendisi dağıtmalıdır.

7) BM öngörülen yardımın miktarını ve bugüne kadar ne kadarının halka dağıtıldığını kamuouna açıklamalıdır.

8) BM şu anda gerçekleşmekte olan Ortadoğu Konferansın'da kendi otoritesini kullanarak tüm Kürdistan için adil ve kalıcı bir çözüm ve aynı zamanda Ortadoğu'da çözüm bekleyen diğer sorunlar için müdahele etmelidir.

9) BM Kürdistani Cephe ve Kürdistan'ın diğer parçalarının da temsilcilerinin katıldığı ve BM üye bütün devlelerin temsilcilerinin hazır bulunduğu bir toplantıda, Kürdistan'' işgal altında tutan devletleri (Irak, İran, Suriye ve Türkiye) mahkum etmeli ve Kürk ulusunun kendi kaderini tayin etmesi için karar almalıdır.

Bizler, tüm BM makamlarına ve unutulmayacak bir tarzda bizlere desek olup yardım eden değerli BM personeline yüreken teşekkür ediyoruz.

Kardeşce selamlar. 09 /12/1991
Ranya ve Qeladize halkı (G.Kürdistan)

MUHABİRİMİZ Madar Erbil Süleymaniye ve Ranya'da 9/12/1991'de ölüm orucuna yatanlarla konuştu.

Adım Azad Musafa Ömer aslen Kerkük ahalisindenim. Şimdi Ranya'da oturuyorum. M.Erbil-Ölüm orucuna yatmanızın nedenlerini anlatır mısınız?

-Faşist Bağdat rejimi bizim halk olarak istemlerimize katliamcı ve imha edici bir tavırla cevap vermektedir. Bu rejimin uygulamaları karşısında BM'de sessiz kalmıştır. Bu aşamadan sonra ya halkımızı haklı istemleri kabul edilecek yada biz sonuna kadar ölüm orucunu sürdürüp öleceğiz.

M.Erbil-Siz ölüm orucundakilerin somut talepleri nelerdir?

-BM'lerden Irak'a baskı yapmasını ve şu taleplerimizi kabul ettirmesini isiyoruz:

1- Kürdistan'a uygulanan ekonomik ambargo derhal kaldırılmalıdır.

2- Tüm siyasi tutuklular serbest bırakılmalıdır.

3- BM'lerin 686 ve 706 No'lu kararları pratiğe geçirilmelidir.

M.Erbil-Sizi tanıyabilir miyiz?

- Qadır Heme Resul.

M.Erbil-Şu anda Güney Kürdistan'ında hükümet durumunda olan kürdistan Cephe'den isteminiz nedir?

-Kürdistani Cephe'den bir an önce Güney Kürdisan halkı adına temsilcisini Cenevre'deki BM Merkezine yollayıp yanlızca 36.paralelin üstünde kalan topraklarda değil, tarihi olarak Kürdistan'a ait tüm topraklarda güvenliğin sağlanması talebinde bulunmasını istiyoruz. (Qadır Heme Resulun hemen yanında yaan Mustafa Xıdır Hazen ise sorularımızı şöyle yanıtladı.

M.Erbil- Bugünkü Kürdistan'ı nasıl görüyorsunuz?

-Kürdistan halkı şimdi fakirlik ve açlık içersinde özgürdür. Baas faşistlerinin yeni saldırılarından çekinilmektedir.

M.Erbil-Ölüm orucunun dışında başka mücadele araçlarınız yok muydu?

-Maalesef başka seçeneğimiz yoktu. Açlık ve sefalet içersinde insanlarımız ölmektedir. Var olan tecrübelerimizden dolayı tüm halk olarak öleceğimize biz ölüme karar verdik, ki tüm insanlığın dostları Kürdün durumunu görsün, tüm uluslararası kuruluşlar, siyasi partiler ve tüm dünya siyasetçileri halimizi görsünler ve Kürdistan halkıyla dayanışmalırını göstersinler.

M.Erbil-Kürdistan'ın diğer parçalarındaki insanlardan istemleriniz nelerdir?

-Sömürgeciler tarafından parçalanmış tüm yurtsever Kürdistan halkı bilmeli ki bugün Kürdistan'ın bir parçası özgürdür. Küdistan'ın diğer parçalarındaki halktan bizleri desteklemelerini Irak rejimine karşı sokaklara dökülüp yoğun kitle gösterileri yapmalarını talep ediyoruz. Saddam tehşir edilmelidir.

GEÇMİŞLE GELECEK ARASINDA KAYBOLMUŞ BİR ÜLKE

GÜNEY KÜRDİSTAN

GÜNAY ASLAN

Güney Kürdistan'da uzun zamandır kaosa ve kargaşaya yol açan belirsizlik süreci aşılma yolunda. Siyasal ve ekonomik süreçlerde bir niteliğe doğru seyreden Güney'de halk, açlık, hastalık, karaborsa ve kıtlıkla uğraşmayı bir kenara bırakıp, "kaçınılmaz" olduğuna inandığı yeni bir savaşa hazırlanıyor. Özcesi Güney Kürdistan'da önce seçim, sonra savaş var.

Günay Aslan
Gazeteci-Yazar

KARAKIŞTA KARABORSA

Güney Kürdistan'da günlük yaşam felç olmuş durumda. Temel gıda madddelerinin fahiş fiyatla satıldığı ülkede, Saddam yönetiminin uyguladığı ekonomik ambargo sebebiyle kıtlık başgöstermiş. Öte yandan Irak askerlerinin baskısından kaçarak Süleymaniye yakınlarındaki Seyit Sadıg kampına sığınan yaklaşık 80 bin sivil Kürt insanı ölümle pençeleşiyor. Salgın halini alan üst solunum yolu enfeksiyonu ve ishalden son bir ayda yüzlerce çocuk öldü. Kampta görev yapan Medlecine, Sans Frontieres yetkilileri (sınırsız doktorlar), "acil ilaç ve gıda yardımı yapılmaması halinde kitlesel ölümlerin başlayacağını" belirtiyorlar.

Ekonomik ambargonun yol açtığı bir diğer olumsuzluk ise fiyat artışları. Daha önceden kilosu çeyrek dinara satılan şekerin, şimdiki kilogram fiyatı tam altı dinar. Yine bir kilogram yağ 500 filts (yarım dinar)ten 13 dinara, bir kilo un ise 20 filtsden 3 dinara yükselmiş durumda. 20 litresi 2 dinardan satılan benzin ise karaborsada litresi 5 dinardan satılmakta. Çoğu gıda maddeleri Türkiye ve İran'dan geliyor. Ne var ki fiyatlar çok yüksek ve halkta para yok. Türkiye ve İran'dan gelen yiyecek dolu kamyonlar genelde yüklerini Arap bölgelerinde indiriyorlar. Süleymaniye valisi Kadir Haci Ali işsizliğin had safhaya ulaştığından şikayetçi. Peşmerge sayısındaki patlamayı da işsizliğe bağlayan vali G.Kürdistan'da görev yapan Birleşmiş Milletler mensuplarının malzeme ve personel açısından takviye edilmeleri gerektiğini söylüyor.

HASTAHANELER İLAÇSIZ, DOKTORLAR MAAŞ ALAMIYOR

Süleymaniye, Erbil ve Dahok hastanelerinde kelimenin tam anlamıyla bir insanlık trajedisi yaşanıyor. İlaç ve araç-gereç yetersizliği nedeniyle hergün onlarca insan acı çeke çeke canından oluyor. Narkoz bulunmadığı için ameliyatlar hastaları bayıltmadan yapılıyor. Penjuin yakınlarında mayına basan 35 yaşındaki Tahir Ahmet Reşit'in çığlıkları, yankılandığı hastane koridorlarında canlı-cansız herşeyi buza kesiyordu. Reşit'in kopmak üzere olan iki bacağı ilkel bir yöntemle-bıçakla-kesildi.

Günde ortalama 600 hastanın polikliniğe alındığı Süleymaniye Müsteşfa El Talimi Hastanesi doktorlarından Fatma Ahmed, "ambulanslarımız benzin yokluğu sebebiyle acil vakalarda bile hasta taşıma işlerini yapamıyor. Saddam yönetimi üç aydır maaşlarımızı ödemiyor. Kürdistani Cephe'nin ise olanakları sınırlı. Günde bir kez yemek veriliyor hastalara. Bu yemek de bir koğuşa bir tabak taksim edilerek veriliyor" diyordu.

İran-Irak savaşı sırasında İranlı ve Iraklı askerlerce mayınlanmış sınır bölgesi İsviçre peyniri gibi delik deşik olmuş. Son bir yılda bine yakın insan, mayına basması sonu-

www.arsivakurdi.org

cu yaşamını yitirmiş. Bir o kadar da yaralı ve sakat mevcudu var. Ölü ve yaralı mayınzedelerin başında ise çocuklar geliyor. 10 yaşındaki Halepçe'li Azat Muhammed'in mayın serüveni dünya klasiklerine taş çıkartacak kapasitede. yazmaya benim yüreğimin yeteceğini sanmıyorum. Azat Muhammet, başucundan ayrılmayan annesinin çaresiz bakışları altında kırkiki gündür ölümle pençeleşiyordu. Vücudunun yarısı gitmiş, geri kalan yarısı ise ölüme karşı olağanüstü bir direnişe geçmişti.

SOKAKLAR SEYYAR PAZAR GİBİ

Gerek Erbil ve Dahok, gerekse Süleymaniye'de göze çarpan önemli bir olgu ise sokakların birer Pazar Yerine dönüşmesiydi. Buralarda satılanlar ise kullanılmış ev eşyaları. Televizyonlar, kilimler, Alaaddinler(gaz lambası). İnsanlar açlıktan ölmemek için evlerinde ekmek bekleyen çocuklarına birşeyler götürebilmek ümidiyle ellerindeki, evlerindeki neleri var-yok hepsini satışa sunuyorlar. Türkiye ve İran'la mal ticareti yapan ve son bir yılda hayli gelişmiş olan ticaret burjuvazisini ise ilgilendiren tek şey var: Dolar! Doların olmaması halinde ise binbir türlü nazla dinar alınıyor. On yıllardır büyük alt-üst oluşlarda varını yoğunu yitiren halkta ise para yok. Kürdistani Cephe bırakalım halkı, Peşmergelerin bile ihtiyaçlarını karşılayamamakta. Cephe yetkilileri, Irak yönetiminden arta kalan kimi makineleri İran'a yok pahasına satarak bir dönem idare etmiş. Şimdilerde yeni kaynak arayışı içindeler.

Kürdistani Cehpe, Irak'ın çekilmesiyle doğan idari boşluğu doldurmada yetersiz kalmış. Süleymaniye, Erbil, Dahok, Zaho, Amadiya, Şaklava, Salahaddin, Ravanduz, Dukan gibi yerleşim birimleri ve şehirlerin yönetiminden Kürdistani Cephe'nin atadığı vali ve "mesul"lar sorumlu. Bunların yanında yine cepheye bağlı partilerden birer temsilci yeralıyor. Cepheye bağlı partiler arasında açık bir rekabet yaşanıyor. Halk bu rekabette kullanılan basit bir araç durumuna düşürülmüş. Cehpe'nin iki büyük gücü Irak Kürdistan Demokrat Parti ile Kürdistan Yurtseverler Birliği arasındaki tartışma ve rekabet ise gün geçtikçe şiddetleniyor. Halk bunu Talabani-Barzani zıtlaşması şeklinde algılıyor. Şubat'ın ilk haftasında yapılacağı ilan edilen seçimler bu çelişkiyi çözmek yerine daha da arttıracağa benziyor. Zira, kürtlerde geleneksel bir zaaf olan farklı görüş ve fikirlere tahammül ve bu ayrılıklara rağmen birarada olabilme yeteneği gelişmiş değil. Güney'in modern bir önderliğe kavuşması için ise zamana ihtiyaç var. Yeri gelmişken belirtelim, çeşitli kürt siyasi hareketlerine dağılmış hiç de azımsanmayacak çağdaş bir politik potansiyel de var ülkede. Ancak binlerce yıllık geçmişi olan ve siyasal yaşam üzerine kara basan gibi çöken aşiretçi gelenek bu potansiyelin iradesi ve insiyatifinin ön plana çıkmasını şimdilik engelliyor.

PEŞMERGEDEN PROFESYONEL ORDUYA

Güney Kürdistan'da profesyonel savaşçı sayısı yok denecek kadar az. Uzaktan bakıldığında 40-50 yıllık peşmergeler var. Ancak derine inildiğinde bu 40 veya 50 yıllının topu topu 3-5 yılı savaşçılıkla geçmiş. Bu olguya Barzani'nin sağ kolu sayılan ve IKDP sözcüsü olan Fadıl Mirani, özetle şu gerekçelerle dikkat çekiyordu: "Bu bir güç meselesidir. Biz hiç bir zaman için peşmergelerimizin ihtiyaçlarını karşılayacak bir ekonomik güce sahip olamadık. Bırakın bunların ailelerine, tek tek her peşmergenin ihtiyaç duyduğu mermi, silah, tütün, giysi ve yiyeceği bile bulmak büyük mesele. Büyük bir ekonomi gerektiriyor bu ve ne yazık ki bizde yok. Bu nedenle oturmuş bir peşmerge gücümüz de yok. Bir bakarsınız 600-700'e düşmüş sayı. Bir bakarsınız ki 30-35 bine çıkmış. İnsanlarımız özverilidir. Ailelerinin birkaç aylık gereksinimlerini karşıladılar mı, bu birkaç aylık süreyi peşmergelik yaparak

Güney Kürdistan'da ilk defa özgür bir ortamda seçim yapılacak. Halk yöneticilerini seçecek KDP ve YNK arasındaki çelişkilerin kısa vadede çözümü mümkün görülmüyor. Özcesi, Güney Kürdistan halkı geçmişle gelecek arasında kaybolmuş ülkesini arıyor...

geçirirler. Yani evde, elde, avuçta birşeyler varsa, gelir savaşırlar. Yoksa onları getirmekte, tutmakta zor olur..."

Kaleçulan adlı Süleymaniye yakınlarındaki bir askeri gazinoda görüştüğüm Kürdistan Yurtseverler Birliği Lideri Celal Talabani'nin yaklaşımı ise özetle şöyle: "Peşmergenin profesyonelleştirilmesi acil hedefimiz. Ordusuz ayakta duramayacağımızı öğrendik. Kürt ordusu bize ekmekten, ilaçtan, akaryakıttan daha çok gerekli. Yekiti olarak biz böyle bir uygulama başlattık. Peşmergeden seçtiğimiz savaşçıları eğitiyoruz. Onlara her türlü silahı kullanma taktiği öğretiyoruz. Ayrıca bu seçkinleri ağır silahlarla donatıyoruz. Yakın bir gelecekte ordumuz Irak ordusunun sahip olduğu

www.arakurd.org

tüm kara savaşı silahlarına sahip olacaktır..."
Süleymaniye'de bulunduğumuz günlerde yüzbinlerce insanın katıldığı Şehitler Günü'nde, çok sayıda anti-tank, uçaksavar, havan ve toplarla resmi geçit yapan yeni bir üniformaya sahip Yekiti peşmergelerini Talabani bize Kürt Ordusunun Çekirdeği olarak tanıtıyordu.

GÜNEY'İN GELİRİ: GÜMRÜKLER

Kürdistani Cephe'nin tek gelir kaynağı, gümrük kapılarından aldığı vergi. Habur ve Hacül Ümran kapılarından ülkeye giriş yapan her kamyondan 300 dinar, ayakbastı parası alınıyor. Özellikle Türkiye'den giriş yapan kamyonlar mazot yüklü olarak dönüyorlar. Bunların mazotun 1000 litresi için ödedikleri ücret ise 150 dinar. Habur kapısından günde yaklaşık 1200 kamyon giriş-çıkış yapıyor.
Kürdistani Cephe bu parayla ancak peşmergenin ülkenin denetimi yönündeki harcamalarını karşılayabiliyor.
Güney Kürdistan şehirlerindeki Irak hükümeti ve Araplara ait binaların büyük çoğunluğu tahrip edilmiş. Yalnız binalar değil, araçlarda yakılıp yıkılmış. Bu yüzden de bölgedeki alt yapı hizmetleri sürekli aksıyor. Mart 91'deki halk ayaklanması sırasında bir yağma ve çapul olayı yaşanmış. Halk bilinçsizce çöp arabalarını, vidanjörleri, su ve elektrik şebekelerini tahrip etmiş. Şimdilerdeyse bunları onaracak ya da yerine yenilerini alacak para bulunamıyor. KDP Zaho sorumlusu Razaman Beheşti o günleri şu sözlerle anlatıyordu: "Yıllarca kafeste tutulan bir hayvanı düşünün. Gün geliyor kafes açılıyor ve bu hayvan dışarı çıkıyor. Tabi ne yapacağınıda şaşırıyor. Bizim durumumuz işte bu hayvanın içine düştüğü şaşkınlığı andırıyor..." Yanlış veya doğru; güneydeki gerçeklikten bir kesitti bu.

TÜRKİYE İLE İLİŞKİLER

"Güvenlik Bölgesi" uygulamasıyla birlikte, Güney Kürdistan ile Türkiye arasında ekonomik ve kültürel bir entegrasyon sürecide başlamış oldu. Gayri resmi de olsa boyutları Türkiye-Irak ticaret hacmini aratmayacak ölçüde bir ekonomik alışveriş sözkonusu. Türkiye'nin akaryakıt tüketiminin % 20'lere varan kısmı da yine bu bölgelerden karşılanır oldu. Irak'la kopmaya başlayan süreçler, Türkiye ile yakınlaşmaya başladı. YNK (Kürdistan Yurtseverler Birliği) Londra temsilcisi Ahmed Bamerni, bu süreci "doğal" karşıladığını belirtiyor ve şöyle gerekçelendiriyor: "Kürtler III. dünyalı değil. Ortadoğulu olmakta istemiyorlar. Güney Kürdistan halkı uygar dünyanın bir parçası olma azminde. Türkiye ise batıya açılan bir pencere ve köprü. Türkiye'yi tercih sebebimiz, çağı ve uygarlığı tercih sebebimizin bir sonucudur..."
İbrahim Tatlıses, Küçük Emrah, Hülya Avşar kasetleri revaçta. TRT'nin bütün kanalları ile star-1 ülkenin birçok yerleşim biriminde seyrediliyor. Son dönemlerde PKK taraftarlarının bunu bozmaya yönelik ciddi kültürel atakları gözleniyor. Avrupa'da yapılmış kaset, video bandı ve yayınlara heryerde rastlamak olası. Güney Kürdistan halkının yakın bir gelecekte latin alfabesine geçmesi yönünde de ciddi hazırlıklar yapılıyor. YNK'nin hazırlayıp sunduğu Kürdistan TV, ingilizce,arapça ve kürtçe yaptığı yayınlara türkçeyi de katmayı düşünüyor. Kürdistan TV'den sorumlu olan Hüseyin Sincari bunu "Güney Kürdistan'daki Türkmen azınlık için" yapacaklarını belirtiyor.
Türk savaş uçaklarının "sınır ötesi" saldırılarına duyulan öfke halk nezdinde yerini şüpheli bir bekleyişe bırakmış. DYP-SHP koalisyonuna ise "iyiniyetli" yaklaşım söz konusu başbakan Demirel'in "yeni Halepçe'lere izin yok" açıklaması buralarda yankısını bulmuş. Talabani bu mesajının kendilerini "moralize" ettiğini belirtiyordu.
Türkiye Güney Kürdistan ilişkilerinde en önemli sorun elbette PKK. Bunu ne Türk tarafı, nede Kürdistani Cephe yetkilileri inkar ediyor. Ancak cepheyi oluşturan partilerin bu soruna yaklaşımı farklı. Kürdistan Sosyalist Parti önderlerinden Mahmut Osman Türkiye'nin bu tutumunu "bölücülük" olarak adlandırıyor. Ve şöyle söylüyordu: "PKK yurtsever bir örgüt. Dostluğumuz sürecek. Türkiye bizimle olan ilişkilerinde PKK faktörünü bir kenara koymalı."
Talabani ise PKK olgusuna bilinen görüşlerinden pekte farklı yaklaşmıyordu. Soruma yanıtı aynen şöyle: "Türkiye'deki yeni hükümetle eski politika değişecek. Türk Devletine hakim farklı görüşler var. Kemalist ve şovenistlerin ikna edilmesi gerek. Türkiye Kürdistanı için yapıcı şeyler isteyen kürt örgütlerinin desteklenmesi gerekir. PKK'yla Türk devleti arasında bir uzlaşma noktası bulunmalı. PKK bizi güç duruma sokan tavırlarından ve bölgemizde kaynaklanan eylemlerine son vermelidir..."
KDP'ye bağlı peşmergeleri ile PKK gerillaları arasında her iki taraftanda insanların ölümüne yol açan çatışmalar meydana gelmiş. Ancak durum şimdi sakin. Üst düzey sorumluların aksine KDP tabanında PKK'ya sempati duyan hayli insan var. PKK'nın mevcudiyeti PAK'ı gölgelemiş. PAK denince akla ilk gelen PKK. PKK konusu, Türkiye Güney Kürdistan ilişkilerinde Türkiye'nin Saddam'la anlaşması yada Saddam'ı devre dışına iten organisazyonlarda aktif rol alması seçeneğiyle karşı karşıya koymuş. Mevcut yönelimlerine bakılırsa Türkiye tercihini Saddam'ın ortadan kaldırılması yönünde yapmış olmalı. 1992 yılı Türkiye-Irak kapışmasına sahne olabilir.

SONUÇ ÜZERİNE

Güney Kürdistan halkına yönelik dış dünya desteği sürüyor. Ancak bu desteğin tek bir koşulu var; o da kendi aralarında uyumlu olan kürt örgütlerinin üst bir organizasyonu. Saddam'la anlaşmaya hiç kimsenin niyeti yok. Bütün çalışmalar geleceğin özgür ülkesini inşaya yönelik.
Ekonomik ambargo büyük sorun. Yiyecek giriyor, ancak halkta para yok. Saddam yer yer saldırarak halkın ve dış desteğin tutumunu "test" ediyor. Fiilen yaşanan kopuşunun resmileşmesi bir savaşla mümkün. Bu yöndeki hazırlıklar yoğunlaşmış.
Güney Kürdistan'da ilk defa özgür bir ortamda seçim yapılacak. Halk yöneticilerini seçecek. Dahok, Amadiya, Zaho'da KDP etkisi, Süleymaniye, Erbil ve Dukan'da YNK etkisi yoğun. KDP ve YNK arasındaki çelişkilerin kısa vadede çözümü mümkün görünmüyor.
Özcesi, Güney Kürdistan halkı geçmişle gelecek arasında

> Güney'in modern bir önderliğe kavuşması için ise zamana ihtiyaç var. Çeşitli Kürt siyasi hareketlerine dağılmış hiçte azınsanmayacak çağdaş bir politik potansiyelde var ülkede. Ancak binlerce yıllık geçmişi olan ve siyasal yaşam üzerine karabasan gibi çöken aşiretçi gelenek bu potansiyelin iradesi ve insiyatifinin ön plana çıkmasını şimdilik engelliyor.

YENİ DÜNYA DÜZENİ

S O N U Ç

Yer darlığı nedeniyle Ali Biçer arkadaşımızın Yeni Dünya Düzeni'ne ilişkin değerlendirme yazısını ilerki sayılarda yayınlamak üzere bu sayımızda sonuç kısmını yayınlıyoruz.

A L İ B İ Ç E R

"Yeni Dünya Düzeni"nin gerçekten "Yeni Düzen" olmadığını, emperyalist propagandanın bir safsatası olduğunu daha önce de sık sık vurgulamaya çalıştık. Emperyalistler "Yeni Düzen" adıyla "...burjuva kapitalist düzeni ayakta tutmak, devrimleri önlemek, halklar üzerindeki baskı ve sömürülerin yeni biçimler ve yeni yöntemlerle sürdürmek için bir modusvivendi, melez bir "Yeni Toplum" peşine koşmaktadırlar." (17) Kimi burjuva ekonomistlerinin belirttiği, kapitalist sistemle sosyalist sistemin iyi yanlarını alan yeni bir toplum sistemi ise bu ütopyadan başka birşey değildir. Kapitalist toplumla sosyalist toplum birbirlerini tamamlayan değil, karşıt toplumlardır. Bunlar, yaşlı, hasta bir insanın bedeniyle yeni doğmuş, sağlıklı bir çocuğun bedeni kadar birbirlerine uzak iki yaşam biçimidir.

Üzerinden fazla zaman geçmeden emperyalistlerin ayyuka çıkardığı "Yeni Dünya Düzenleri" ya da ABD'nin "Yeni Dünya Düzeni" olarak bilinen bu olgu, daha şimdiden üzerindeki cilalardan arınıyor, gerçek yüzü meydana çıkıyor. Çünkü, hiçbir ambalaj kamufle ettiği nesnenin iç çürümesini önleyemez. Söz konusu çürüme fazla gecikmeden herkes tarafından algılanacak düzeyde koku salar. ABD, Körfez Savaşı'nda , başlangıçta çıkarına yönelik başarılı bir politika yürüttü. Sorunu kendisiyle Irak arasındaki bir sorun olmaktan çıkarıp, bütün kapitalist dünyanın bir sorununa dönüştürdü. Böylece birkaç ülke dışında Birleşmiş Milletleri arkasına aldı. Körfez Savaşı'nın başarısı ABD'nin gerek Ortadoğu'da, gerekse Doğu Avrupa'daki başarısızlığının da başlangıcı oldu. Savaşın bitiminden sonra ABD gelişmeleri tam istediği gibi düzenleyemedi. Bu iki bölgede de yeni politikalar üretemez duruma düştü. Ortadoğu'daki çelişkiler daha da derinleşip, belirginleşti. ABD'nin Körfez bunalımına savaşla "çözüm" bulmasının nedeni, Arap ve Kürt halkların özgürlüğü, demokrasi ve barış için değil, Ortadoğu'daki petrol kaynaklarının denetiminden çıkmasını önlemek için yeni bir dünya savaşına yol açmaktan da çekinmeyerek, bölgeye müdahale etmekti. ABD'nin Ortadoğu'daki petrol yatırımlarının genişliği gözönüne alındığında, bu durum hiç de şaşırtıcı değildir. Körfez Savaşı'ndan sonra ABD dışındaki emperyalist güçlerden (özellikle AT ülkelerinde), ABD'nin kendileri için ne derece tehlikeli bir güç olduğu kaygısı daha da derinleşti. Bunun için, NATO tartışma konusu yapılıyor. Sovyetler'deki cumhuriyetler ve Yugoslavya'daki iç savaş sorununda AT(daha çok Almanya) ABD'yi gölgede bırakan politikalar üretmeye başladı. Kendilerinin de önemli bir güç olduğunu göstermeye çalıştılar.

ABD'nin kendi içinde pek sorunsuz ve başarılı olduğu da söylenemez. Örneğin, ABD'de kırsal alanda yaşayanların %16'sı, kentte yaşayanların %84i yoksulluk sınırının altındadır. Buna paralel olarak kenar mahelleler, çocuk ölümleri, serserilik, fuhuş, uyuşturucu kullanımı ve kültürsüz bir gençlik çığ gibi büyüyor. Aynı paralellikte sanayi üretimi de düşüyor. ABD, bugün üç trilyon dolara yakın dış borcuyla dünyanın en borçlu ülkesi durumunda. Çok geniş neredeyse dünyanın her yanına yayılmış askeri gücüne de, her geçen gün, istediği düzeyde tutmakta biraz daha zorlanıyor.

ABD, dünya pazarında da zorlanıyor. Özellikle Almanya ve Japonya, ekonomik alanda büyük gelişmeler gösteriyorlar. Almanya son yıllarda, askeri harcamalara da ağırlık vermeye başladı. Doğu ve Batı Almanya'nın birleşmesi, Almanya'nın daha da devleşmesine yol açtı. Hızla gelişenh ekonomisi, Japonya'yı da askeri harcamalar yapmak zorunda bırakacaktır. Bu ülke tekellerinin gelişmesi, ABD'nin "sömürge" ve yarısömürge ya da yeni-sömürgedeki pazar alanlarını zorlayıp, daha da küçülteceği açıktır. Pazar sorunu emperyalistler arasındaki çelişkiyi keskinleştiren en temel nedendir. Bu, emperyalistler için yeni büyük bunalımlar, yeni büyük savaşlar demektir.

ABD'nin ya da emperyalist dünyanın "Yeni Düzen" i bozacak en önemli güç ise, dünya proleteryası ve ezilen halklardır. Yeni Ekim Devrimleri, yeni Vıatnam Direnişleridir. Bugün ayakta olan ulusçuluk (Doğu Avrupa ve Kafkas halkları vb.) her ne kadar kapitalizmi seçiyorlarsa da, kapitalizmin bu çekiciliği geçicidir, temelsiz bir umut, bir düş üzerine kuruludur. Bu halklar için Bilimsel Sosyalizm çok geçmeden olmazsa olmaz temelinde bir gereksinim olarak kendini dayatacaktır.

Ortadoğu,ulusal ve sınıfsal mücadele açısından, emperyalist dünyanın en sıcak bölgesidir. Bu mücadele bölgesinin merkezi ise Kürdistan'dır. Kürt halkının dört bin yıllık özgürlük ve birikim savaşı günümüzde daha radikal ve güçlü bir boyutta sürüyor. Kürdistan ulusal kurtuluşçu, demokratik, sosyalist devrimi işbirlikçi, sömürgeci bölge ülkelerine darbe vurmakla kalmayıp, bölge genelinde devrimci bir dalga yaratarak, emperyalist sisteme büyük bir darbe indirecektir.

Günümüz koşullarında, dünyanın hangi bölgesinde olursa ol-

www.arsiv.com

sun, yeni bir devrim dalgası emperyalist dünyayı kısa sürede sarsacaktır. Dünya proleteryası ve ezilen halklar, emperyalistlerin "Yeni Dünya Düzeni" safsatalarıyla uzun süre oyalanamayacağı açıktır. Dünya proleteryası ve ezilen halkların "Yeni Dünya Düzeni", sosyalist düzende insanoğlunun gelmiş geçmiş en büyük idealini temsil eden sınıfsız, özgür ve herkesin yeteneğine-herkesin gereksinimine göre olan komünist düzendir.

Emperyalistler "Yeni Düzen" adıyla burjuva kapitalist düzeni ayakta tutmak, devrimleri önlemek, halklar üzerindeki baskı ve sömürülerini yeni biçim ve yöntemlerle sürdürmek için bir modus vivendi, melez bir "Yeni Toplum" peşinde koşmaktadırlar. (17) Kimi burjuva ekonomistlerin belirttiği, kapitalist sistemle sosyalist sistemin iyi yanlarını alan yeni bir toplum sistemi; ise bu, ütopyadan başka bir şey değil. Kapitalist toplumla sosyalist toplum birbirlerini tamamlayan değil, karşıt toplumlardır.

DİPNOT:

(17) : E.Hoca, Emperyelizm ve Devrim , s.14, Say.Yay.

3 Ekim 1991

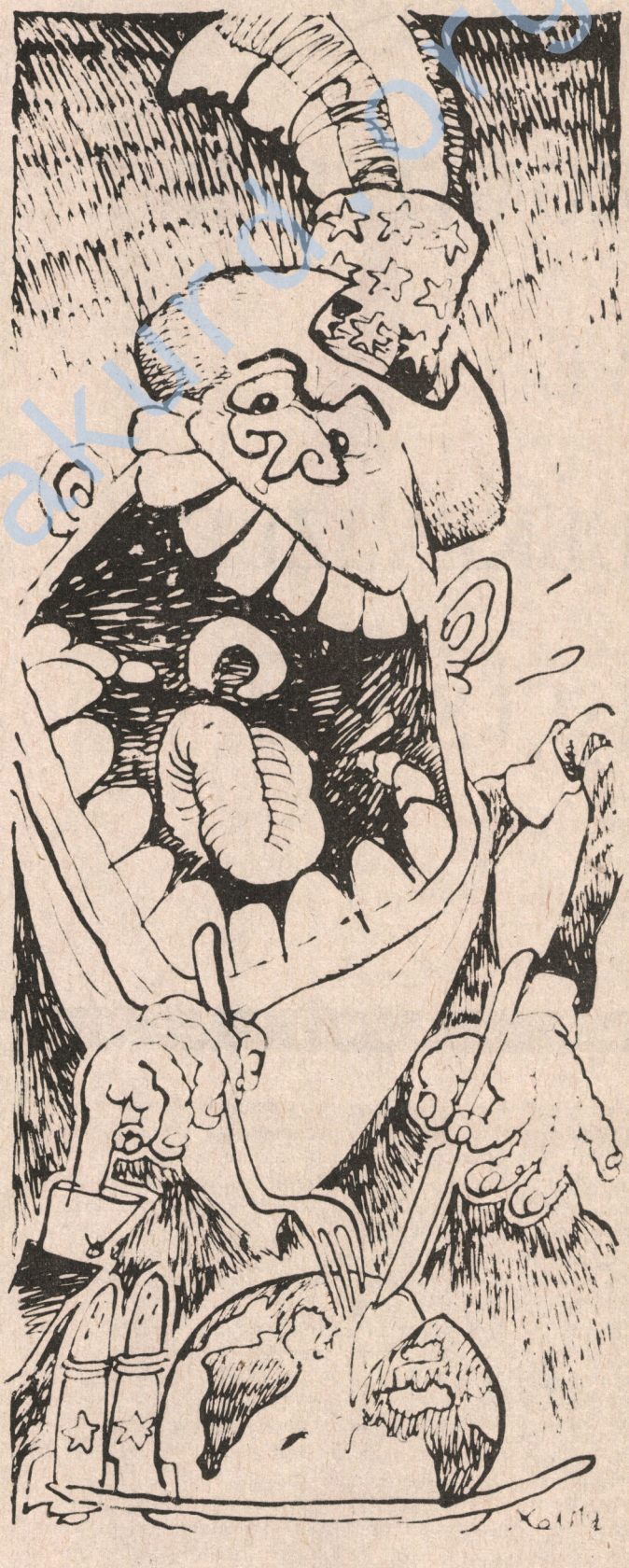

.....
halen kuş kanadında haber
yılan karnında kahır bulunur
yüzyıllardan beri istila altındadır yaşam
ama ne direnç
ne kavga
ne sabah dirimi
ne taş kovuğu
ne bir ağaç
ne bir çiçek yaprağı
ne de küçük bir toprak birimi
bırakıp
yüreklerinde terk etmediler medya yurdunu

www.arsivakurdi.org

İŞYERİ KOMİTELERİ VE ÜLKEMİZDE İŞÇİ SINIFI

SALİM MİRZADE

İşyeri komitelerinin, bugün, burjuva sendikacılığın işçiler nezdindeki yetersiziikleri ve yapısal zaafları karşısında, alternatif, bir sınıf sendikacılığının filizleri halinde ortaya çıktıklarını görüyoruz. Fakat, burjuva-bürokratik sendikacılık Türkiye'de öteden beri varola geldiği halde, bu türden filizlerin, işçi hareketinde, daha önceki yıllarda değil de şimdi uç vermeye başlamış olması, derin ve anlamlı bir gelişmeye işaret ediyor. Bu, işçi kitleleri içinde, bir "kendisi için sınıf hareketinin" mayalanmaya başladığı gerçeğidir.

Öte yandan, Türkiye'de hemen bütün devrimci grup, örgüt ve partilerin, siyasal etkinliklerini arttırmaya ve pratik canlılık kazanma yolunda faaliyetlerini ve dikkatlerini önceki yıllardan farklı bir biçimde işçi sınıfı üzerinde yoğunlaştırmış olmaları da, artık işçi sınıfının toplumsal-siyasal hareketlilikte, diğer (devrimci) sınıf ve tabakaları belirgin bir şekilde geride bıraktığının bir göstergesi olarak yorumlanabilir.

Yine burjuva sendikacıların soysuzlaştırma ve içlerini boşaltma ihtiyacı içinde "işyeri komiteleri"ne el atma yönündeki çırpınışlarını da bu tip örgütlülüklerin, sınıfın içinde, güçlü bir eğilime denk düştüğü, yer tuttuğu ve bunların, geleceği kucaklama istidadı taşıdıkları şeklinde değerlendirilmelidir.

İşyeri komitelerinin, işçi sınıfı hareketinin, örgütler bütününden, sınıf sendikacılığına ait yapı taşları oldukları, dolayısıyla, bunları örgütleme, geliştirme ve genişletme faaliyetinin bir "merkezi sınıf sendikası" hedefi altında yayılması gerektiği açıktır.

Ancak T.C.'nin istikrarsızlığı aşma yönündeki çıkışsızlığı, sınıf ilişkilerinin hep daha bir gerilimle yüklenegitmesi, kitlesel huzursuzlukların yayılması ve özellikle de Kürdistan'da ulusal devrimci mücadelenin sürekli boyutlanması durumu, göz önünde bulundurulursa, işçi sınıfının, bugünden, "işyeri komiteleri" üzerinde yükselen özerk hareketinin, politik müdahale ve çalışma momentlerinde, "işçi konseyleri" ve hatta giderek iktidar organları olarak "sovyetler" şeklinde, kendisi ile bitişik yapıları da doğurabileceği ML'lerin savaşın perspektifleri dahilinde tutulmalıdır.

İşyeri komitlerine politik örgütlerin yaklaşımı nasıl olmalıdır? İşçi sınıfının sendikal vb. özerk yapılarına nasıl bir misyon yüklenebilir? Bu yazıda, bu soruları polemiksel boyutlarda irdelemeyeceğim. Fakat şu iki noktanın altını çizmeden de geçemeyeceğim: 1-Sınıfın sendikal örgütlerinden, kültürel kuruluşlarına, özyönetim organlarından toplumsal yönetim organlarına kadar bütün özerk yapıları, ancak onun politik partisi aracılığı ile realize edilebilecek tarihsel hareketi üzerinde yürütüldükleri takdirde, öncü ile kenetli olarak ve öncünün siyasal yönlendiriciliği altında mücadeleyi kucakladıkları takdirde, sınıfın bütünsel hareketi içindeki(özgül) misyonlarını şekillendirebilirler. ML'ler, son yıllarda yaygınlık kazanan "ikamecilik" suçlamalarına karşı bu anlayışı ısrarla vurgulayarak, sınıfın sendikal vb. özerk yapılarını onun tarihsel siyasal hareketi yerine geçiren, bu yapılardan partinin etkinliğini dışlayan, ya da politik faaliyeti, sözkonusu yapılar içinde eriten anarko-sendikalist, ekonomist, trade-unioncu, urviyerist vb. sapmaları savuşturucu polemiklerle mahkum etmekten geri durmamalıdırlar.

2-İşyeri komitleri ile parti hücrelerini özdeşleştirme, sınıfın özerk hareketini, partinin politik faaliyeti içine hapsetme, hareketin doğal seyrini ve şekillenişinin aslı özelliklerini subjektif zorlamalarla değiştirme vb. yönündeki, hareketin özerk yaratıcılığını darbeliyici anlayışlardan uzak durulmalıdır.

Bugün, Türkiye işçi sınıfı içinde doğan işyeri komiteleri, merkezileşmiş işkolları üzerinden, pek doğal olarak, Kürdistan'a da uzanacaklardır. Kürdistan'da sendikal hareketin düzen sınırları içinde kalan boyutunun, Türkiye'deki eşdüzeyli hareket ile bir örgütsel bağ ve pratik birlik içinde yürüyeceği bilinmelidir. Geçerken belirtmeliyim ki; sadece bu alanda değil, düzen sınırları içinde seyreden diğer kitlesel muhalefet odaklarında ve her iki ülke arasındaki pazar ilişkilerinin getirdiği, birinden diğerine nüfus akış hareketi üzerinde, Türkiye'nin ve Kürdistan'ın toplumsal ve siyasal hareketliliklerinin bir içiçe geçmesi ya da üst üste binmesi sözkonusudur. Dolayısıyla, bütün bu noktalarda Türkiyeli ve Kürdistanlı muhalif güçler, örgütlenmede ve eylemlilikte elele yürümek zorundadırlar.

Fakat bu noktalar dışında kalan, devrimin asıl mevzileri ve toplumsal dinamizmi üzerinde, herbir ülkenin sınıf ve tabakalarına ait hareketliliklerin akışı, şekillenişi ve eylemliliği bağımsızca kurulur. Burada herbir ülke, hem toplumsal-tarihsel, siyasal gelişimi itibariyle, hem de düzen karşıtı hareketinin, sınıfsal bileşimi, potansiyelleri ve maddi mayın şekillenişi itibariyle, iki ayrı devrim stratejisinin konusu olacak biçimde konumlanmıştır. Bu gerçekliğin doğal bir sonucu olarak, herbir ulusal coğrafyadaki "yeni toplumun" iktidar düzeni ve bileşimi de farklı olacaktır.

Bu yüzden, Kürdistan proleteryası, Türkiye proleteryasından bağımsızca bir örgütlenme ve eylemlilik üzerinde, Kürt ulusal coğrafyadaki anti-sömürgeci muhalefetin başına geçme, bu ulusal alana tekabül eden devrim stratejisini omuzlama, bura-

www.arsivakademi.com

daki ulusal ve toplumsal kurtuluşu, devrimin zaferini ve de gelecek toplumun düzenini kendi elleri arasına alma görevi ile karşı karşıyadır.

Bu tarihsel hareketini, partisi eliyle gerçekleştirecek olan Kürdistan proleteryası, sendikal vb. özerk hareketini de Türkiye devriminden bağımsız olarak gelişen Kürdistan devrimi üzerinde şekillendirmek durumundadır. Dolayısı ile, Kürdistan'da sınıf sendikacılığı, bu ülke devrimindeki proleteryanın örgütler bütününün bir parçası olarak, sözkonusu ulusal alan üzerinde merkezileşmiş biçimde vücut bulacaktır.

Kürdistan'da sendikal hareketin, hukuki, politik ve iktisadi taleplerine, pratiğe müdahale ve eylemliliğe ilişkin verili koşullarının, Türkiye'dekinden farklılaştığını bugünden görmek olanaklıdır. Farklılaşma, bir yanıyla, son Anti Terör Yasası ile çarpıcı biçimde orta yere çıktığı gibi, sömürgecilerin, Kürdistan politika proleteryasının özerk hareketine yönelik baskı, yasaklama, bastırma, yoketme vb. saldırılarının boyutunda kendisini hissettirmektedir. Bir diğer yanı ise, Kürdistan devriminin bugünkü eylemliliği ile, proleteryanın özerk hareketine Türkiye'dekinden farklı düzeyde bir müdahale, katılım ve akış hızını dayatmış olmasıdır.

Kürdistan'da bugün ulusal devrimci hareket, belli başlı olarak; gerilla faaliyeti, kitlesel demokratik tepkiler ve anti-sömürgeci bütün sınıf ve tabakaların katılımı üzerinde yükselen "serhildan" biçiminde bir eylemlilik düzeyi ile ifadesini kazanmaktadır. Proleteryanın siyasal hareketi, bütün bu alanlara akarak, gerilla faaliyetinden kitlesel gösterilere kadar geliştirdiği eylemlilikleri, sınıfın tarihsel hareketinin ve pratiğinin düzenine bağlama görevi ile yüzyüze iken, "Serhildan'ın açtığı alan üzerinde, herbir sınıf ve tabakanın oluşturduğu değişik çizgilerden, proleteryanın eylem çizgisini en öne geçirme, işçilerin kollektif müdahalesini, özerk yapılarının ağırlığını mücadelenin içine taşıma, pratik üzerinde onların inisiyatiflerini kurma çalışmalarını da hızlandırmalıdır. Bu bakımdan, proleteryanın siyasal hareketi, camileri ya da esnaf vb. mülk sahibi tabakaların işyerlerini değil, işçilerin çalıştığı işletmeleri ve alanları "eylem bürolarına" dönüştürmeyi, işçilerden müteşekkil eylem komitelerini gösterilerin başına geçirmeyi gözetmelidir.

Fakat, işçiler salt politik çağrılar çıkarmakla, bazı kesimlerini politik gösterilere katmakla, onları krsitalize bir sınıf halinde, bütün bir gövdesiyle mücadelenin başına geçiremeyeceğimiz bilinmelidir. Nitekim, Kürdistan'da bugünkü eylemliliğin düzeyine bakarken T.S.'undan bazı arkadaşlar pek haklı olarak "burada işçileri göremiyoruz, işçiler nerede?" diye sorabilmektedirler.

Şüphesiz; ortaya çıktığı her kasabada ve kentte, anti sömürgeci bütün kesimleri, eylemin içine çeken Serhildan'a, işçiler de kitleden unsurlar halinde katılmaktadırlar. Ama işçilerin "Serhildan"a, kollektif bir davranışla akmadıkları, onun üzerine sınıftan motive şeritleri taşırmadıkları, burada sınıf alanından, bir yürüyüş sergileyemedikleri de gerçektir.

Bu ülkemizde işçilerin henüz, verili koşulları üzerinde, sınıf birliğini şekillendirme, böylece toplumsal hareketlilik içinde diğer sınıf ve tabakalarla karşılaşma ve kendisini onlardan ayırdetme durumuna ulaşmadığını gösteriyor. İşçilerin kaynaşmalarını ve sınıf birliğini billurlaştırmalarını sağlayıcı odakların iktisadi alanlar olduğu gözönünde bulundurulursa, ML'lerin politik eylemlilik yanında, işçileri iktisadi talepleri etrafında hareketlendirme, onları kısmi taleplerden genel sınıfsal hareketi üzerine çekme zorunluluğu ile karşı karşıya oldukları kendiliğinden anlaşılır.

ML hareket, ulusal politik eylemliliğin akış hızı içinde, işçi sınıfından yalıtık hale düşerek, ya da onun gövdesinden koparak, bir kayboluşu yaşayamaz. O, ulusal kurtuluş hareketi içinde, canlılığını ve hegemonyasını ancak, sınıftan en geniş kitlelerle ve sınıftan örgütler dizisi ile kucaklaşarak kazanabilir. Sınıfın tarz bir kitleselliğe ve örgütler dizisine yükselten kaldıracın da onun iktisadi örgütlülüğü üzerinde biçimlendiği biliniyor. Şimdi tam da ülkemizde kitlesel hareketin ve hoşnutsuzlukların yaygınlaştığı, ulusal ve sınıfsal ilişkilerin gerginleştiği bugünkü ortamda, iktisadi çatışmalar için alan daha bir genişlemiş, elverişli hale gelmiştir.

Yeter ki, biz, tıpkı ulusal varlığımız gibi, bu toprakta kendisi için (işçi) sınıfın(ın) şekillenmesini engelleyen sömürgeci uygulamalar hakkında, işçi sınıfımızın tarihsel ve bugünkü verili durumu hakkında, doğru bir bilinç şekillendirelim, ona nasıl yaklaşmamız ve onu nasıl hareketlendirmemiz gerektiğini bilelim.

Ulusal devrimci mücadelemizde, işçi sınıfının hala geride seyreden tutumu, bir yanıyla ulusal kurtuluş hareketimizin tarihsel gelişiminin seyri ile ilintilidir. Bizde ulusal kurtuluş hareketini uzun yıllar feodal-burjuva önderlik sürüklemiştir ve modern sınıfların tarih sahnesine çıkması, kurtuluş hareketimizde bir inisiyatif tırmandırması henüz yenidir. Proleterya hareketinin, ulusal kurtuluş mücadelesine müdahalesi ise, diğer sınıf ve tabakalarınkinden sonra ve daha geriden gelmiştir.

İkincisi, Kürdistan'da işçi sınıfının oluşumuna ve gelişimine, sömürgeci statüko karşısında, işçilerin toplam iktisadi talepleri üzerinde, bir mücadelenin eşlik etmesi, tarihen vaki olmamıştır. Kürdistan'da işçileşmenin kır yoksullarına ve işsiz-mülksüzlere nazaran bir "imtiyaz" halinde geliştirilmesi, ya da öyle gösterilmesi, işçilerin ulusal kimlikten koparılarak istihdam edilmesi, 1970'lerin ortalarına kadar, bu sınıfın bir gerçekliği olarak süregelmiştir.

Öte yandan, gerek sömürgeci kurumların bir parçası halinde Kürdistan'a uzatılan burjuva, faşist sendikal yapılar içinde, gerekse de Türkiye'nin düzen sınırları içinde kurulu muhalif sendikal yapılarına ve Türkiye işçi hareketinin diğer girişimlerine bağlı olarak, yaşanan gelişmelerde, Kürdistan'da işçilerin "iktisaden örgütlü bir sınıf" biçiminde vücut kazanmasına yetmemiştir.

Şimdi ise, bir yandan sömürgeciliğin rasyonalizasyon çabalarının, bir yandan da, ulusal devrimci mücadelenin boyutlarının ve politik atmosferinin getirdikleri ile, işçi sınıfımız bakımından sözkonusu dezavantajlar, belli ölçülerde aşılmış olarak, önümüze gelmiş bulunuyor. Artık işçi kitleleri de, sömürgecilerin baskı ve sömürüsünü iliklerinde hissediyor, ulusal kurtuluş hareketinie ilgi duyuyorlar. Bu noktada, "işyeri komitleri"nin, şayet genel Türkiye coğrafyasını sarabilirse, Kürdistan işçi sınıfının iktisadi ve diğer özerk yapılarının billurlaşması yönünde, bu yolda onun önünü açmada bir katkı olacağını düşünüyorum.

Kürdistanlı ML'ler, böyle bir gelişme karşısında kayıtsız kalamayacakları gibi, işçi sınıfımızın iktisadi, kültürel, hukuki, politik vb. taleplerini formüle etme, bu talepler üzerinde sınıfın birliğini şekillendirme, sınıfı hareketlendirme ve sömürgeci patronla çatışmalara sürükleme çabasından da geri duramazlar. Biz ancak bu şekilde, hareketin iktisadi ve politik biçimlerini kaynaştırarak, onları birbirine bağlayarak, sınıfı bütün bir gövdesiyle mücadelenin içine indirebileceğimize, devrimin ve iktidarın üzerine oturtabileceğimize inanıyoruz.

Yoksa, Kürdistan'da proleteryanın siyasal hareketi veya partisi, sınıfın sendikal, kültürel, özyönetim vb. özerk yapılarını oluşturma, geliştirme, oniara alan açma mücadelesine katılmadan, bu özerk yapıların ulusal devrimci mücadelede yer tutmalarını, inisiyatif ve etkinlik geliştirmelerini, sahiplenici olmalarını sağlamadan, böylece mücadelenin seyri içinde sözkonusu özerk yapıları arkalamış ve onlarla kenetlenmiş olarak sınıfı bütün bir ağırlığı ile devrim alanına taşımadan, onun adına ne kadar laf ve pratik üretirse üretsin, gerçekte devrimde bir "proleteryanın hegemonyasını ve önderliğini" şekillendiremeyecektir.

KÜLTÜR VE KÜLTÜRE YAKLAŞIM SORUNU

B. HELİN

"Teorik sorunlar, politik öneme de sahiptirler. Ve politika ideolojiden ayrılmaz; fakat ideolojik ilkelerle de karıştırılmaz. İdeolojik ilkeler, an'ın politik ihtiyaçlarına bağımlı kılınamaz, umut vaat eden bazı uzun dönemli avantajlar için bile sulandırılıp bozulamaz ve tahrif edilemezler. Politikada ödünler verme ve uzlaşmalar yapılabilir. Fakat ilkelerde asla... İlkeler korunmak zorundadırlar. " (I) , (abç)

Kültür kavramı ve olgusunu incelemeye/tanımlamaya ilişkin tutumlar, yaklaşımlar farklı farklıdır. Her bir sınıf ve her tabakanın kültüre bakış açısını ve onu amaçları doğrultusunda kullanabilme isteğini, bu farklılıklar beslemektedir. Bunun temeli, kültür tanımına yüklenen burjuva anlamların aşırı esnekliği ve bukalemun bu karakteridir.

İnsanın kendine yabancılaşmışlığının doruğu olan burjuva-kapitalist toplumun maddi ve manevi yetersizliğinin kaçınılmaz sonucudur bu.

Kültürün tanımı ve ona yaklaşım konusunda sınıfların üzerinde anlaşılabileceği bir ve tek tanım bulmak olanaksızdır.

Konuya açıklık getirebilmek için, materyalist bakış açısının ışığında sınıf (lar) ın bakış açısına bir açıklık getirilebilir.

Kültür; duygu ve gözlemlerimizle algıladığımız olgulardan ayrı, onların dışında birşey değildir. Ama tümüyle onlarla özdeş de değildir. İnsanda, yaşamında düşüncesinde ve davranış biçiminde dile gelmesi açısından ele alınan ve insanın hayvansal kökeninden sıyrılmasına ne ölçüde yardımcı oldukları gözönünde tutulan tüm nesnel başarıların, bunlarla bağlantılı ve bunlarca belirlenen toplumsal ve manevi başarıları belirtmek için kullanılan bileşkeli bir kavramdır. Kültür, nesnel bir emektir. Kararlı ve sürekli örgütlenmiş etkinliklerin toplamıdır. Kültür; insanın yaratıcı / değiştirici eylemlilik ve etkinliklerinde, hep iyiyi ve güzeli kurmanın tohumlarını içinde taşıyan, yarınlara dönük olan değerlerde varolandır. İnsanın kendini ve doğayı değiştirmesinin tek koşulu olarak kültür; gerçek yaşamın insani özünün kendisidir.

Kültür; toplumsal varoluşu ve gelişmeyi olanaklı kılan insan varlığının nesnel bir biçimde varolmasıdır. "... İnsanın somut etkinlik yeteneği ve aynı zamanda nesnel olma niteliği (kendiliğinden bir nesne üretme yeteneği), varlığının en önemli özelliği, tarihsel gelişim yeteneğini ortaya koyma "sıdır. (2), (aç.)

Demek ki kültür; insanın tarihsel gelişim sürecinde doğa ile savaşımında oluşturduğu-sınıflar-savaşımıyla zenginleştirdiği-maddi ve manevi biçimlerdeki her türlü etkinlik alanıdır. Ya da tarihin yapıcısı ve tarihin konusu olarak insan varlığının bütününü oluşturan tarihe her türlü katılımıdır. Bundan dolayı, "... Kültür, herşeyden önce, insanların ve insanlaşmışlıklarının ulaştığı düzeyin ayırt edici bir özelliğidir. Ve düşünceden, toplumsal davranışları ve eylemin özgül insansal biçimlerinin dile getirilişidir. (3)

Yukarıdaki tanımlardan anlaşılacağı gibi, kültür, insanın üretimle olan ilişkisi ve çelişkisinin sürekliliğinde, daha iyiyi ve güzeli ve yaşanılası olanı yakalamak üzere verdiği bilinçli savaşta ürettiği/varettiği değerler toplamıdır.

Başlangıçta, yani ilkel-komünal toplum döneminde, doğayla savaşında yaratılan kültür, toplumsaldır, bir bütünlük arzeder.

Özel mülkiyetin ortaya çıkışı kültüre de toplum gibi bütünlüklü yapısını yitirmiştir. Sınıfların varlığı üretimle olan ilişki ve çelişkilerinin rengi, kültürü de, sınıflara göre farklılaşmıştır. Kültür'ü sınıfsal karektere büründürmüştür.

Üretim, yaşam biçimi ve dil'de olduğu gibi, kültür de, yükselen her yeni sınıfla-her yeni sınıf, yeni üretim ilişkilerine tekabül eden-doğan her yeni toplum biçimiyle birlikte belirli bir gelişme gösterir. Ve tarih sahnesinden çekilen/çekilmek zorunda bırakılan her sınıfla birlikte, kültürün, o zamanlar o sınıfın doğumu ve varlığı ile gösterdiği gelişme işler ve kullanılır olmaktan çıkar. Çıkan/çıkarılan yani yalnız ve doğrudan o sınıfın varlığıyle ilişkili olan, onun karekteriyle özdeşleşen yan dır.

(I)

Köleci toplumun doğumuyla ilkel-kominal topluma, kapitalist toplumun doğumuyla feodal topluma, sosyalist toplumun doğumuyla kapitalist topluma özgü bir çok değer tarihe karışır. Bazıları geçmişteki ilişkileri dile getirmek için örnek olarak kullanılır olmanın ötesine geçemez. Başka bazılarıda, geleceğe uzanan köprünün yapı taşları olarak kullanılır.

Bu yükselen yeni sınıf istediği için öyle olmaz. Onların varlık nedenleri olan ilişkiler ortadan kalktığı için varlıklarını sürdüremezler. Yükselen yeni sınıfla birlikte, kendini gösteren gelişme, koşulların olumsuzluğuna rağmen, sınıf öyle istedi diye değil, olmasını gerektiren nedenler doğduğu, olması bir zorunluluk durumuna geldiği için gelişirler.

Demek ki sınıflı toplumun kültürü, kültürün ideolojik içeriğine bir sınıf karakteri veren sınıflar karşıtlığının yansımasıdır. Bu bağlamda kültür: toplumsal deney, bilgi, birikim ve benzerlerinin kuşaktan kuşağa aktarıldığı alana, aktaranın ideolojik etkinliğine hizmet eden bir alandır.

Eş değişle, "Kültür ile belli tarihsel topluluklar kabile, halk, ulus ya da kültür yakınlığı olan halklar grubu" arasındaki ilintiler, kültüre özel bir biçim kazandırırken kültürün belli bir toplumsal sistemle, sınıf çıkarlarıyla ve benzeri arasındaki ilinti kültüre belli bir ideolojik içerik ve nitelik veren bir alandır. (4)

Bir toplumsal varlık olan insan, belli bir kültür ortamında doğar. Bunun sonucu olarak, geçmişten gelenin etkisi altındadır, doğal olarak ancak öte yandan da, kendi çağının evrensel kültürününde etkisi altındadır.

Dolayısıyla insan, kendi çağ ve kültür çevresini dönüştürme, miras olarak aldıklarına yeni nitelik ve yeni renkler katmak olanağına sahiptir. Sahiplik, geçmiş ve yaşanan anda yaratacaklarıyla ve geleceğe bırakacaklarıyla somutluk kazanır.

Bu anlamda kültür mirasına sahip çıkmak isteği insanın kendi kişiliğine sahip çıkmasıdır. Kendini tanıma..... ve etkinliğinin bir parçasıdır.

Kültür ve doğal olarak tarihe sahiplenişin birey düzlemindeki anlatılışı sınıflar açısında da geçerlidir. Bakış, bireyin ait olduğu sınıfın ideolojisiyle uyumlu olmak durumundadır.

Konuya proleteryanın kültüre yaklaşımı bağlamında açıklık getirerek daha anlaşılır kılmaya çalışalım.

(II)

Ulusların varolması, insanlığın tarihsel gelişimini gösterdiği gibi durağan bir çizginin değil herşeyden önce, değişen yaşam koşullarının ve yeni ile çelişen eski biçimlerden arınarak daha üst düzeye çıkmasının sonucudur. Bu anlamda da, gelişmesinde hem yerellik vardır hem de insanlığın bir parçası olması nedeniyle evrensenliğin etkisi vardır. Kültürde öyledir, yani evrenseldir. Her ulusal kültür, demokratik ve sosyalist değerleri ile evrensel kültürün bileşenidir, onun bir parçasıdır. Böyle olduğu içinde, evrensel kültür hiçbir ulus ya da birkaç ulus topluluğunun tekelinde değildir, tüm ulusların malıdır.

ML düşüncesi işçi sınıfının temel çıkarları açısından ve onun öz dünya görüşü olarak kendi sorunlarına yaratıcı bir bakışla kendini belli eder. Karşıt sınıfların temel çıkarlarını ve dünya görüşlerini temsil eden ve komünist olmayan düşünce, ideoloji ve felsefe sistemlerine karşı etkin bir mücadeleyi öngörür. Gündemdeki egemen ideolojinin özelliklerini, önermelerinin gerçek yüzünü ve gelişmelerini açığa çıkarır, öte yandan dayatılmak istenen kültür ve sanat görüşlerine karşı da olumsuzlayıcı eleştirel tavrını koyar.

Demek ki, kültür alanına, ona yaklaşım biçimi ve onu değerlendirmede ML anlayış ile burjuva, küçük burjuva ve diğer tüm proleter dışı sınıfların anlayışından farklıdır. Öyle olmak durumundadır.

Proleterya dışındaki sınıfların kültüre yaklaşımı "... insanı bir sonuca götüren bir araç olarak görmek ve onu yararlılık ve işlevsellik açısından ele almak (5) olarak özetlenebilir.

Yani en genel deyimle ikiyüzlücedir. Onlar kültüre böylesine çarpık yaklaşmakla, ulusal-demokratik ve sosyalist yönü, egemen kültüre kurban etmektedirler. Sömürgeciliğin ve her türden burjuva kültürünün egemenliğini kutsamaktadırlar.

Soruna böylesi bir yaklaşım, doğal olarak, bu yaklaşımı benimseyenlerin kimliklerini tam olarak bize sunmaktadır. Sınıflı toplumda bu, sömürücü sınıfların ortak paydasıdır. Ortak payda olması onun sür-git'liği anlamına gelmez. Sınıfsal çıkar, paydanın yorumlanışında farklılıklar göstermek durumundadır.

(III)

Bir kesim geçmişin, "büyüklüğü"nü, "zenginlik" ve çok "yönlülüğü" nü temel alırken, diğer bir kesim geçmişten alınacak hiç bir değer bulamaz. Yaşanılan dönem ve oradan geleceğe yönelik aynı üretimde bulunmayı çıkar yol olarak görürler.

Birinci kesim: Kapitalist-burjuva sınıfta ve ulusal-demokratik değerleri salt manevi kültürle sınırlayan milliyetçi-burjuvazide somutlaşır.

İkinci kesim ise: buna tepki olarak çıkan, birincinin geçmişe gömülmesinin tersine, geçmişle tüm bağları koparmayı savunan, proleteryanın içinde yankısını bulan sol sekterizmle somutlaşır. (..... ve şurekasının "proletkült" anlayışı, ML anlayış bu iki sapkın anlayışın dışındadır. Ve doğası gereği, onlarla taban tabana zıttır. Bu iki sapkın anlayışın "orta"sını bulmak ise proleteryanın tavrı olarak gösterilemez. ML'in bu konudaki tavrı, "tarihsel esneklik" ve "kesinliğin birliği "nin kesiştiği noktadır. (6)

Çünkü proleterya, insanlığın yarattığı tarihsel/kültürel kazanımların tümünü alır. Onları inceler ve eleştiri süzgecinden geçirir. Bu kazanımların eleştiri süzgecinden geçmiş en iyi öğelerini alarak, günümüzden geleceğe uzanan süreçteki demokratik ve sosyalist ideolojiyi besleyen kültürel değerlerle bütünleştirerek, geleceğe uzanır.

Buradan da anlaşılabileceği gibi, proleteryanın kültür konusunda ve bırakılan mirasa yaklaşımında hem bir kopuş, hem bir süreklilik vardır. Kopuş; köhnemiş/çağdışı değerlerdir. Süreklilik ise; demokratik ve sosyalist kültürel özledir. Böyle olmak durumundadır.

Aksi durumda; kültür, tarih ve tarih bilinci, toplumsal/sınıfsal bilinçten soyutlanarak ele alınmış olur. Yanılgı ve yanılsamalara açık kapı bırakılmış olur. Geçmişi özleyenin ya da geçmişi tümüyle yok sayan anlayışların tutuculuğuna düşülür. Her türlü evrensel kültür öğesine yabancılaşılır ya da tam tersi olarak ulusallığa kapanılır.

Proleterya ve onun örgütü, mücadeleye-ulusal sorunun çözülmediği Kürdistan gibi ülkelerde, ulusal kurtuluşunda önderi olarak- stratejik hedefi olarak sınıfsız toplumu koyarak başlar. İdeolojik konularda ödünsüz davranmayı temel alır. Tüm diğer ilişkilerini, dönemleri dikkate alarak, bu anlayış üzerine inşa eder.

Bu bağlamda, proleteryanın örgütü kültürel...

belirlenen hedeflere ne pahasına olursa olsun ulaşmak için kullanılan, tümüyle yüzeysel ve pragmatik bir araç olarak bakmaz. Kültür'ü "...hiç bir zaman gerçek içeriğine ters düşecek bir alanda ve bir biçimde kullanmaz". (7)

Yani her tür dar pragmatizmin, yapay ve aldatıcı yararcılığını, sekterizmin dışında yaklaşır kültüre. Kristal bir özeniyle ele alıp inceler ve işlenecek yönlerini, bir kuyumcu titizliğiyle işler.

Bu konuda Lenin yoldaş "kafanızı insanlığın bütün hazineleri konusunda bilgi edinerek zenginleştirdiğiniz zaman komünist olabilirsiniz ancak." (8) diyor. Ve öteyandan da, ".. mevcut kültürün sonuçlarını, geleneklerini ve en iyi modellerini marksist dünya görüşü ışığında ele alıp incelemek" ve " proleteryanın yaşam ve savaşım koşulları bakımından geliştirmek" (9) uyarısını ekliyor.

www.arsivakademi.org

Anlaşılacağı gibi proleteryanın ve onun örgütünün kültür sorununa yaklaşımında, demokratik ve sosyalist ideolojiye kaynaklık eden kültürel değerler özdür. Bundan dolayı proleterya ve onun örgütü, insanlığın bütün geçmişini yarattığı kültürü bilip öğrenmeyi, komünist toplumu kurmaya hizmet eden değerleri alıp geliştirmeyi-ulusal menşei'ne-bakmadan görevi bilmelidir.

Proleteryanın Kültürel mirasa yaklaşımında birbirini tamamlayan ve bir bütünün parçaları olan yaklaşımı şöyle özetlenebilir.

1-Değerli ve saygı duyulması gereken bir miras sözkonusudur.

2- ML, bu mirası benimsemektedir.

3- Bu mirasın canlı ve üretici olarak korunması için işçi sınıfı açısından ideolojik bir eleştiri süzgecinden geçirilmesi gerekmektedir.

Bu noktada, yazının başındaki alıntıya anlam kazandırmak için, proleterya kültüre ideolojik bir değer mi biçmektedir? sorusunu sormak durumundadır.

Yanıt kısa ve öz'dür. ...

Evet: Öyledir.

Çünkü sınıfsız toplumda " sınıf kültürü" zaten gereksizdir. Sınıf olarak kendisini yok edecek olan proleteryanın özel bir kültür'e gereksinimi olmadığı açıktır. Öte yandan, eski olana çakılıp kalmak, günümüz dünyasını gerçekliğini yadsıyarak ulusal çitlerle, ulusal burjuva kültürle kendini sınırlamak olmayacağıda kesindir. Proleterya kültüre, komünizmi kurma stratejisinin penceresinden bakar...

Komünizm; eskiye çakılıp kalmayla varılabilecek bir toplumsal aşama değil. Eskiyi tümden yadsımak hiç değil...

Komünizme, "insanın insan için insanlığına sahip çıkması", "toplumsal varlık olarak, insan olarak insanın, özüne dönmesi, bilinçli ve gerçekçi biçimde daha önceki gelişimin zenginliklerinin değerlendirilmesi"nden çıkan en iyi öğeleri,ML bakış açısıyla, proleteryanın savaşım koşullarına uygun olanı alarak varılabilir ancak.

Böyle olduğu içindir ki, proleterya, kültürü, "demokrasinin ve dünya işçi hareketinin enternasyonal kültür"ü(11) olarak ele alır. Ona, en genel anlamda sömürülen sınıfların yantutarlılığıyla bakar.

Görüldüğü gibi, proleterya, kültüre ideolojik olarak bakmaktadır. Ama bu bakış, proleter dışı sınıfların ideolojik bakış açısıyla taban tabana zıt olan bir bakıştır. Proleter dışı sınıflar soruna sömürüyü devam ettirmek açısından bakarken, proleterya komünist sınıfsız toplumu kurma açısından bakar.

(III)

Soruna kendi özelimizden -Kürdistan açısından bakarsak; Kültüre,"....insan toplumunun yarattığı her şeyi ... eleştirici bir gözle, hiçbirşeyi karanlıkta bırakmaksızın tekrar düşünüp" insan düşüncesinin yarattığı her şeyi tekrar düşünüp eleştri süzgecinden geçirmek ve işçi hareketine uygulamak mı? yoksa "milli " bir kültür yaratmak ve onunla yetinmek mi bağlamında ele alındığında daha anlaşılır olacaktır.

Atılan ve atılmakta olan adım, salt ulusal kurtuluşla sınırlanamaz. Ulusal kurtuluşu toplumsal sınıfsal devrimle birleştirmek, kesintisiz bir biçimde sosyalizme, oradanda sınıfsız topluma uzanan zor ama , onurlu yolu katetmeyi dayatıyor. Bu, bize , insanlık mirasından kopuk yeni bir kültür yaratmayı dayatmıyor.

Dar burjuva "milli"liliğine saplanıp kalmamızı da zorunlu kılmıyor. Kürdistan toplumu, sınıflı bir toplumdur. Sömürülen ve ikili boyunduruk, baskı altında tutulan sınıfların özgürlük özlemlerine bağlı anti-sömürgeci demokratik ve sosyalist kültür öğeleri eksik değildir. Toplumsal ve sınıfsal gelişimin ilerici, devrimci eğilim ve isteklerine uygun gerçek demokratik kültür öğeleri'/tohumları az ve gelişmemiş olsa da, vardır.

Bu nedenle, demokratikliği dışlayan bir "milli"yle yetinmek; yalnız ve yalnızca, günlük politik çıkarlar için ideolojiden, ilkelerden ödün vermektir. Kürdistan'ın sınıfsal yapısını, kapitalist-emperyalist dünya ekonomik-toplumsal zincirinin bir halkası olduğu gerçeğine göz kapamaktır. M-L bakış açısının özünü, bir sis perdesinin arkasına gizlemektir. Kürdistan gerçekliğini yadsımaktır. Sınıflar üstü, sınıflar-dışı bir kültüre hizmet etmek, ona inanmayı vaazetmektir. En hafif deyimle, burjuvazinin tutumunu benimsemektir.

Çünkü Kürdistan, emperyalist-kapitalist dünyanın bir parçasıdır. Sermaye kendi sınırlarını alabildiğince genişletiyor. Toplumsal üretimi ve tüketimi arttırıp yaygınlaştırma isteği, kendi iradesi dışında, kültürel ve tarihsel eğilimin evrenselleşmesine hizmet ediyor. İnsanın toplumsal varoluşunun evrenselleşmesi dışında kalmayan/kalamayan Kürdistan'da kendimizi belli kalıplara kapatmak, somut gerçekliğe sırtımızı dönmektir.

Çünkü: "tüm kültürü, kapitalizm tarafından miras bırakılan ve sosyalizmi kurmak için kullanılan bir malzeme olarak görmek gerekir. Tüm bilimleri, teknikleri, deneyleri ve sanatları da bu gözle görmek gerekir. Aksi takdirde, komünist toplum yaşamını kurmamız mümkün" (13) olmayacaktır.

Parçalanmış sömürge olan Kürdistan'da, "milli" olan herşey, bu aşamada kitleleri seferber etmenin aracı olarak iyi iş yapa (bili)r. Kültür de öyle. Ancak, unutmamak gerekir ki Kürdistan devriminin sınırları, günlük iş ve çıkarlarla sınırlanamaz.

Sömürge ve dört bir yanı sömürgecilerle çevrilip kuşatıldığından, yalıtılmış bir ülke olarak, sömürgeci ülkelerin işçi sınıfları ve ezilen emekçi kitlelerinin demokratik ve sosyalist kültür ve ideolojileriyle bağları koparmak, onlarla ortak evrensel değerlerimize kendimizi kapalı tutmak, bizim tavrımız olamaz. Olmamalı.

Aksine, onlarla-örgütsel bağımsızlıkları koruyarak-her alanda en sıkı ilişkileri geliştirmek, geleceğin sosyalist dünya şura'ları olmanın tohumlarını şimdiden atmak, yeşertmek zorundayız.

Bilindiği gibi, gelenek, dil , yaşam tarzı, töre, görenek ve kültür ve toplumsal ruh vb. özellikler, ulusun kalıcılığına bağlı, oldukça ağır değişim gösteren etnik yönlerdir. Doğru bir biçimde yaklaşılmadıkça; milliyetçi sömürgeci burjuvazinin çıkarına hizmet etmiş oluruz.

Ulusal kurtuluş mücadelesinin yarattığı değerlerin açtığı çığır, milli olmanın yanısıra, ezene karşı çıktığı, toplumsal ilerlemeyi sağladığından demokratik içeriktedir. Evrensel olanın tohumlarını içinde taşırlar. Yalnış ideolojik, politik ve örgütsel yapı tarafından yönetilseler de, yüksek fedakarlıkla biçimlenişin unsurlarıdırlar.

Yani, sömürgeci kapitalizmin koşulları altındaki Kürdistan'da, sömürgeci burjuvazinin milliyetleri kışkırtarak ulusal kurtuluşumuza zarar verebileceği ve milliyetçi burjuvazinin Kürdistan gerçekliğini kısırlaştırmak bağlamında diğer azınlıkların haklarını inkar etmesine karşı, "...gelişmiş olmasa bile, demokratik ve sosyalist bir kültürün öğleri" vardır. "Çünkü" günümüzdeki "her ulusta" olduğu gibi, Kürt ulusu ve diğer azınlıklarda da yaşam koşulları zorunlu olarak demokratik ve sosyalist bir ideolojiyi doğuran, sömürülen bir emekçi yığını vardır. (14),(a.ç. Lenin)

Sorun, bunları ulusal kurtuluş mücadelesinin geliştirici ve kalıcılığa dönüştürebilecek özüyle daha üst bir aşamada birleştirmektir.

Olası yanlışlıkların önüne ancak böyle geçilebilir. Çünkü, ulusal kurtuluş savaşçılarının/devrimcilerin fedakarca tutumları, göz kırpmadan ölüme yürüyüşleri burjuva milliyetçiliğiyle sınırlanamayacak kadar yüksek ideallerin bileşenidirler. Bunu "milli"likle sınırlamak, kapıyı o'na açık tutmak, gerçekliğe tersten bakmak, çarpıtmaktır. Artı, ulusal kurtuluş mücadelelerinin özünü, dünya genelinde yarattığı demokratik değerleri yadsımaktır. Birikmiş değerlere

saygısızlıktır.
Kürdistan proleteryası, ulusal demokratik devrimimizin önderi, evrensel, enternasyonalist bir sınıf ve geleceğin örgütleyicisidir. Kürdistan'da egemen kültür, sömürgeci kültürdür. Geneksel feodal ve aşiretçi kültürle eklemlenmiştir. Bu yoz kültüre savaş açan proleterya, özel bir "proleter kültür" yaratmayı amaç edinemez. Edinmemelidir. Kürdistan proleteryasının kültürü, "demokratizmin ve dünya işçi hareketininin enternasyonal kültürü"dür. Proleterya bunu sahiplenerek, "...her ulusal kültürden demokratik ve sosyalist öğeleri al"ır: ve "bunları yanlızca ve kesin olarak burjuva kültürüne, her ulusun burjuva milliyetçiliğine karşı ol"duğu için alır. (15), (a.ç.Lenin)
Kürdistan'da, her şeyi Kürt'lükle somutlaştırmanın anlamı açıktır. Proleteryayı, yurtsever ve devrimci çevreleri-diğer azınlıkları zaten dışladığından- ve kürt ulusunu, anti-demokratik yönü/özü ağır basan proleter dışı sınıfların ideolojileriyle zehirlemektir. Proleteryaya düşmanlıktır. Başta proleterya olmak üzere, tüm devrimci, demokrat ve yurtsever çevreleri, kuyruk olmaya çağırmaktır.. Burjuva, küçük burjuva milliyetçiliğinin ağzıyla konuşmaktır.
Öyleyse proleterya, Kürdistan'da -diğer azınlık milliyetlerin varlığı ve durumunu da göz önüne alarak-Kürdistan-i insan yetiştirmeyi önüne koymalıdır. Kürdistani tip yada Kürdistanlı kimliğini sahiplenmek yeni insan yetiştirmenin temellerini atmaktır. Kürt tipi yada Kürdistan gerçekliğini eksik biçimde kavramanın kanıtı olan salt Kürt'lüğü bulup yaratmanın, yeni insan yetiştirmekle ilgisi olamaz. Yoktur da...
Çünkü bilindiği gibi yeni; elde edilmiş, miras bırakılmış olanı geliştirip, zenginleştirendir. Eskimiş, köhnemiş olanı yadsıyandır. Yeni, insani olanı çok rahat bir biçimde bulup çıkarmaya elverdiği ölçüde yenidir ve devrimcidir. Geçmişten geleceğe köprü kuran, insani olanı insanlık adına sahiplenen, onu besleyip geliştirendir yeni.
Bunun aksi bir tutum, Kürdistan gerçekliğini çarpıtmak olduğu gibi, sömürgeci ve onların işbirlikçisi, süreçte burjuva milliyetçiliğinin, küçük burjuva dargörüşlülüğünün ve sekterizmin pragmatizmin gıda kaynağı olan "yeni" (!) olur. Eskinin yenisidir bu.
Proleteryanın ve onun örgütünün, kültür konusunda, önüne koyması gereken, "yeni insan" yetiştiren komünist toplumun değerlerini taşıyıp yeşerten bir anlayış olmalıdır.
Böylesi bir kültür; doğal olarak, -Kürdistan gerçekliliğini göz ardı eden ve diğer azınlık milliyetleri görmemezlikten gelen bir- millilikle sınırlı olamaz. Ulusal ve demokratik öğeleri ağırlıklı olan bir kültür olmak zorundadır. Demokratikliğinin ölçütü, salt Kürt milliliğini değil, diğer azınlıkları da sömürgeci zorbalığa karşı ayaklandırmada konumlandırışıdır. Sömürge statüsü gereği Kürdistan'da ulusal-demokratik ögeler yağmalanmış, köreltilmiş ve boğulmuştur. Dolayısıyla evrensel olanla buluşmasının önü kapatılmıştır. Görev, bunu-diğer azınlıkları da kapsayan kürdistani kültürü-acığa çıkarmak, ulusal kurtuluş savaşının evrensellikle bütünleşen fedakarlığı, yüreklilik ve bağlılığıyla beslemek: evrensel olanla bütünleştirerek ulusal, demokratik olanı bir üst aşamaya çıkarmaktır.
Bu bağlamda, Kürdistan gerçekliğine uygun kültür anlayışı;
1-Sınıf gerçekliğini gözardı etmeyen, sömürgeci ve politika sahnesine çıkabilecek olan ulusal burjuva milliyetçiliğine karşı olan;
2-Feodal aşiretçi değerlerin siyasal renge büründürülmesine gizlenmesine ve geri, kötürümleştirici köhne değerlere zemin yaratmayan;
3-Kürdistan'ın çok milliyetli yapı ve kültürel zenginliğinin kaynaklarını gözardı etmeyen, Kürt ulusuyla diğer azınlıklar arasında güveni besleyen, dayanışmalarını güçlendiren bir anlayış olmalıdır.

Bu anlayış; "SİYASAL durumlar siyasal yazınla, siyasal olaylar siyasal sloganlarla, siyasal gerçekler siyasal ideolojiyle ne ölçüde uyuşuyor?" (16) sorusu bağlamında yorumlandığında, proleteryanın sınıf siyasal anlayışının taa kendisi olduğu rahatlıkla görülebilir.
Ülkemizi, onun gerçekliğini tanıma, inceleme ve tanımlamada bize rehberlik edecek tek yöntem, materyalist yöntem olmalıdır. Materyalist yöntem: tarihsel/kültürel birikimlerin aktarılmasıyla bile gerçekliliği yakalamada büyük olanaklar, sonsuz zenginlikler çözüm yolları sunmaktadır.
Kürdistan gerçekliğine baktığımızda, sınıflı bir toplum olarak-yalnızca Kürt değil-Kürdistan toplumunda, "demokratik ve sosyalist bir ideolojiyi doğuran sömürülen bir emekçi yığını"nın olduğu görülür. Bu, doğal olarak, üretimle ilişki ve çelişkilerin de demokratik değerler yarattıklarının kanıtıdır.
Bu gerçeklik, kültür konusundaki tutumun nasıl olduğunun göstergesidir. Dünyanın tümünün olduğu gibi, Kürdistan'ın Asuri, Keldani, Süryani, Türkmen, Ermeni, Yezidi vb.gibi azınlık ve dinsel grupların emekçilerinin yarattıkları demokratik değerleri sahiplenmek, onları milli kurtuluş ve halk demokrasisinin, sosyalizmin evrensel enternasyonalist değerleriyle bütünleştirmektir.
Enternasyonal anlayış, milli demokratik olanı almamızı; onu bir üst aşamaya çıkarmamızı dıştalamaz. Böyle olduğu için de, demokratik içerikli Kürdistani milli değerlerimizi enternasyonal kültürle birleştirmenin yollarını açık tutarak, her adımda onunla bütünleştirip soylulaştırmalı; onu, ulusal kurtuluş savaşımızın her anına kazımanın vazgeçilmezliğinin bilinciyle davranmalıyız.
Kürt ulusunun, azınlık milliyetlerin ve dinsel grupların emekçilerinin yarattığı demokratik değerlerin, evrensel olanla buluşmasının yolunu açmak, Kürdistan'ın çok milliyetli toplumunu buna hazırlamak, sınıfsız topluma varmanın öncelikli bileşenini varetmektir.
Bize gerekli olan salt Kürt'lükle sınırlı olan milllik değil, Kürdistani anlamda bir millilik olmalıdır. Anti-sömürgecilikle bütünleşen Kürdistanlılığın, Kürt milliliğinden farklı oluşunun demokratik oluşunun özü de buradan gelmektedir.
Bu, ulusal bilinci uyandıran, kitleleri sömürgeciliğe karşı harekete geçiren Kürt ulusal kimliliğiyle ilgili değerleri yadsımak değildir: Sorun, Kürdistan gerçekliğine uygun, diğer azınlıkları anti-sömürgeci mücadeleye çekebilmenin yolunu tıkamamaktır. Azınlık olarak içinde bulunduğu ezilmişlik psikolojisini Kürdistan'ın özgürlüğü davasını sahiplenmeye dönüştürmektir. Kürt ulusuna da kendisi dışındaki azınlıkların haklarını, kendi haklarıymışcasına sahiplenmesini kavratmaktır.
Emperyalizm ve uluslararası burjuvazi, uluslar ve halklar arasına zaten "milli" duvarlar örmüşler. Bize düşen, bu duvarları daha da sağlamlaştırmak olmamalıdır. Duvarların yükseltilmesine yarayacak harç ve tuğla sunmak olmamalı.
Aksine, bu duvarların temeline; devrimci/dönüştürücü demokratik ve kesintisiz biçimde sınıfsız topluma götürecek olan sosyalist kültür dinamiklerini sağlam bir biçimde yerleştirmek, ulusları ve halkları birbirine yakınlaştırmayan engelleyici duvarları yıkmak olmalıdır.
Sosyalist ulusların yaratılması mücadelesi ve insanlığın gelişme tarihi, ulusal biçimlerin durağan olmadığını göstermiştir. Ulus gibi, ulusal değerler de değiştirilip/yetkinleştirilerek birbirlerine yakınlaşırlar. Herşeyden önce, yeni yaşam koşullarıyla çelişen eski biçimlerden arınabildikçe, daha üst düzeye çıkma niteliğini gösterdikçe, geleceğe yönelebilecekleri tartışma götürmez açıklıktadır.
Peki, Kürdistan gerçekliğine denk düşen, bize yol gösterecek, evrensel kültürün bir bileşeni olmamıza temel olacak bir yaklaşım, çözüm yöntemi var mıdır?
Evet vardır...

Sovyetler Birliği ulusal azınlıklar eğitim halk komiserliği eğitim bölümü'nün yaklaşımı, sorunun çözümü konusunda yakalanacak halkayı gösteriyor, işte örnek:
1-Tüm bu geri kalmış ve çarlık rejimince yıldırılıp çekingen yapılmış... iki kat boyunduruk altında-kapitalist ve ulusal-kalmış halkların emekçilerinin bağımsızlığını uyandırmak: bugüne kadar kötürüm kalmış kültürel yeteneklerini canlandırmak, onlar arasında komünist bir eğitimin gelişmesi için zorunlu koşulları yaratmak:
2-Tek tek uluslarda yapılan kültür çalışmalarında, her karşı devrimci zihniyetin sağlam temeli olan şövenist-milliyetçi öğelerin uzaklaştırılması: Bu çalışmayı enternasyonal komünizm yolunda yönlendirmek. (17), (a.b. c)
Modern revizyonist Rusya'daki sorunlara bakıp, bu politikanın doğru bir politika olmadığı ileri sürülebilir kimi çevrelerce. Oradaki karışıklığın nedeni yukarıda anlatılan politika değil. Tam tersine, bu politikaların uygulanmamış oluşudur.

IV

Proleterya ve onun örgütü, kültüre, Kürdistan toplumunun-salt Kürt değil- demokratik zihinsel yaşamının çeşitlilik ve zenginliğini, sosyalist Kürdistan ve dünyanın yüksek enternasyonalist ideallerinde ve hümanizminde somutlaştırma perspektifiyle yaklaşmalıdır. Yaklaşımın özü, sınıfsız toplumun insani kültürünü oluşturma başlangıçlı ve hedefli olmalıdır.
Bütün sanat ve kültürel yeteneklerin geliştirilmesinin ortamı ancak böylelikle yaratılabilir. Dogmatik köhneliğe, oportünist lafazanlığa karşı acımasızca mücadele edebilecek komünist kültür ancak böyle yaratılabilir. İnsanın iyiliğini herşeyin üstünde tutan devrimci gerçek öz, ancak böyle yakalanabilir.
Unutmayalım ki:, "...Marksistler, ulusların ve dillerin tam eşitliği ilkesini koyar" ve "resmi bir dile gerek olduğunu redde kadar" giderler.(18)
Buradan hareketle, demokratik ve sosyalist ideolojiye kaynaklık edecek kültürün özünün sarmal bir biçimde gelişmesi için, kültürlerin eşitliği-özlerinin eşitliğidir bu-ilkesinden hareket etmek, Kürdistanlı komünistlerin hareket noktası olmalıdır.
Resmi sömürgeci dillerin, dilimiz, kültürümüz üzerindeki yozlaştırıcı/boğucu etkisine karşı nasıl mücadele ediyorsak, Kürdistan'da Kürtçenin ve Kürt milli kültürünün diğer azınlık dilleri ve kültürleri üzerine eşdeğer bir etkide bulunmasına karşı da, aynı kararlılıkla mücadele etmeliyiz. Kürdistan-özellikle de Kürt-halkının, insanlarımızı bu doğrultuda etkilemek/eğitmek ve yarınlara hazırlamak durumundayız.
Burjuva milliyetçi ve küçük burjuva sınıfların kültüre ve sanata yönelik pragmatik, aldatmacı ve iki yüzlü, toplumsal yasaları ve gerçekleri yadsıyan anlayışlarla kararlı bir biçimde mücadele edilmeli. Onların, proleteryayı, devrimci, demokrat ve yurtseverleri kuyrukçuluğa çağıran, anti-demokratikliğe hizmet eden ideoloji ve politikaları teşhir edilmeli.
Proleterya dışı sınıfların, proleteryayı devrim mücadelesinde Kürdistan emekçilerinde, sömürgeci ülkelerin işçi sınıfları ve emekçi kesimlerinde soyutlayıp yalıtan, dar millyetçi ve küçük burjuvaca yaklaşımlarına, her ulusal kültürden yalnızca demokratik ve sosyalist öğeleri sahiplenerek ve bunları yalnızca ve kesin olarak burjuva kültürüne, her ulusun burjuva milliyetçiliğine karşı savaşımın ve kitleleri komünist doğrultuda eğiten kültür anlayışı ile karşı çıkmalıyız.
İçinde bulunduğumuz dönem komünist bilincin yaygınlaşmasına, Kürdistan toplumunun ahlaki ve manevi bakımdan yükselmesine elveren olanakları fazlasıyla sunuyor. Proleter dışı sınıfların çarpık, burjuva politika ve idelojilerine karşı mücadeleninin ideolojik, politik ve teorik temelleri bugünden atılmalı. Bunlar eylemli davranışlarla desteklenmeli ve yaygınlaştırılmalı. Bu tohumların filiz verip, geleceğe meyveye durmasının güvencesi ancak böyle sağlanabilir.

Çünkü gelenekler-hele sıcak savaşımla birlikte edindiklerinde çok daha sağlam ve kalıcı olurlar. Dolayısıyla kendisini bu ruhla eğitip, insanlarımızı bu doğrultuda etkilemek/eğitmek ve yarınlara hazırlamak durumundayız.

Burjuva milliyetçi ve küçük burjuva sınıfların kültüre ve sanata yönelik pragmatik, aldatmacı ve iki yüzlü, toplumsal yasaları ve gerçekleri yadsıyan anlayışlarla kararlı bir biçimde mücadele edilmeli. Onların, proleteryayı, devrimci, demokrat ve yurtseverleri kuyrukçuluğa çağıran, anti-demokratikliğe hizmet eden ideoloji ve politikaları teşhir edilmeli.

Proleterya dışı sınıfların, proleteryayı devrim mücadelesinde Kürdistan emekçilerinde, sömürgeci ülkelerin işçi sınıfları ve emekçi kesimlerinde soyutlayıp yalıtan, dar millyetçi ve küçük burjuvaca yaklaşımlarına, her ulusal kültürden yalnızca demokratik ve sosyalist öğeleri sahiplenerek ve bunları yalnızca ve kesin olarak burjuva kültürüne, her ulusun burjuva milliyetçiliğine karşı savaşımın ve kitleleri komünist doğrultuda eğiten kültür anlayışı ile karşı çıkmalıyız.

İçinde bulunduğumuz dönem komünist bilincin yaygınlaşmasına, Kürdistan toplumunun ahlaki ve manevi bakımdan yükselmesine elveren olanakları fazlasıyla sunuyor. Proleter dışı sınıfların çarpık, burjuva politika ve idelojilerine karşı mücadeleninin ideolojik, politik ve teorik temelleri bugünden atılmalı. Bunlar eylemli davranışlarla desteklenmeli ve yaygınlaştırılmalı. Bu tohumların filiz verip, geleceğe meyveye durmasının güvencesi ancak böyle sağlanabilir.

Çünkü gelenekler-hele sıcak savaşımla birlikte edindiklerinde çok daha sağlam ve kalıcı olurlar. Dolayısıyla kendisini bu ruhla eğitip, Sömürgecilerin ve kan emicilerin biçimlendirdiği kültürde, kirli bencillik ve çoğunluğun sefaleti karşısında azınlığın kişisel zenginliği ve kültürel egemenliğinin toplumunda miras aldığımız/alacağımız kusur ve hastalıkların kökünü kazıyarak sağlayabiliriz bunu.

Küçük burjuva milliyetçiliğinin kitlelerin geri bilinç düzeyine hitap eden, onları radikal tutumlarla seferber eden, ancak geleceğe yönelik ucunda Kürdistan halkları arasında düşmanlık tohumları eken çıkarcı politikalarına karşı mücadelenin ideolojik politik temellerine sahip yapıyı temel düzeyinde bırakmayıp, yükseltmeliyiz.

Sulandırılmış, muğlaklaştırılmış ilkelerle, kendi politik ve sınıfsal çıkarları için kiteleri peşine takan süreç içinde, kitlelerin devrimci atılım ruhunu milliyetçi ve reformist çözümlerin kucağına atacağı kesin olan anlayışlara karşı, çok yönlü etkinliklerle mücadele etmeliyiz.

ML hattımız, her yönüyle olanakların zenginlikleri içinde Kürdistan'da geleceğin toplumunu kurma, eğitme, yetiştirme ve örgütleme savaşımının her alanında, Paris Komünüyle filizlenen, 17 Ekim devrimiyle taçlanan proleteryanın ideolojik damgasını vurmalıdır.

Yani "... kimi milliyetçiliği feodal bağlılığından ötürü över, kimi, burjuvaya uyma kaygısıyla boyun eğer, kimi de, insanlığın yeniden diriliş düşünde yiterek, sosyal değişimler içinde somut olarak savaşacakları yerde, düşünsel denemelerin altında ezilen aydın ruh halinin güce tapıcı kaypaklığı, ya da gerçekliğe sırt dönen tutumu, bizlerin tutumu olmamalı.

Bu nedenle, küçük burjuva milliyetçiliğinin kitle etkisine karşı mücadele etmek için, gecikmeksizin, bir an olsun boşvermeksizin kitleleri ve onların eseri olan eylemli devrim halini, komünist ilkelerle bütünleştirmeliyiz. Olanakları sonuna dek kullanmalıyız.

Öyleyse bize düşen, toplumsal değişmelerin içinde somut olarak yitmek değil, tam tersine, toplumsal değişimin doruklarına tırmandığı günümüz Kürdistan'ında, somut olarak ideolojik, politik ve örgütlü eylemlerimizi konuşturmaktır.

Bu görev bizim. Kürdistan proleteryasınındır.

Kürdistan gerçekliğinin vazgeçilmez parçaları olan azınlık ve milliyetlerin sömürgeci boyunduruk altında Kürt ulusu gibi ezildiklerini bir an olsun unutmamalı. Diğer milliyet ve azınlıkların halklarının, milli demokratik devrimimizin "milli"liğinin altında ezilmesine izin vermemeli.

Bu anlamda, milli olanı yadsımadan onu, demokratik olanla bütünleştirmelidir. Hem devrimimizin önünü açması, hem de sınıfsız topluma giden yoldaki engeller, ancak böyle temizlenir. Çünkü, Kürdistan toplumunu oluşturan milliyetlerin birbirine düşman olduğu bir Kürdistan, onların demokratik nitelikli kültürlerini sahiplenmek, toplulukların her yönlü gelişmesini teşvik etmekle önlenebilir.

Kürdistan toplumunu ve yaşamını evrenselliğe açık, ulusal-demokratik ve sosyalist değerlerle, komünist düşünceyi klavuz tutarak, devrim, -ki bu salt iktidarın alaşağı edilmesiyle sınırlanmamalı-yoluyla yenileştirip/yetkinleştirmede önüne geçilmez bir istek ve kararlılıkla yönelmeliyiz.

Çünkü "demokrasinin proleterya tarafından ele geçirilmesi, işçi sınıfının ulusal olarak bir sınıf haline gelmesi" nin ve enternasyonalizmin ülkemizdeki temsilcisi olmanın yolu buradan geçmektedir.

B. HELİN

KAYNAKÇA VE DİPNOTLAR

1- E. HOCA, Ortadoğu Üzerine Düşünceler, (1958-1983) (Evrensel Bas. Yay. I. Bas. İstanbul, 1990) s.19

2- V. MEJUYEV, Kültür ve Tarih, (Başak Yay. I. Bas. Ankara, 1987) s. 81

3- V. KELLE, M. KOVALSON, Tarihsel Maddecilik, Marksist Toplum Kuramının Ana Çizgileri, (Öncü Kitabevi, I. Bas. İstanbul, 1978) s.163

4- V. KELLE, M. KOVALSON, age. s.170-171

5- MALİNOVSKİ, İnsan ve Kültür (Verso Yay. I. Bas. Ankara, 1990) s. 66

6- M. LEFEBVRE, V.İ.LENİN, Hayatı ve Filozofik, Ekonomik, Politik Düşüncesi, (Anadolu Yay. II.Bas. İstanbul 1975) C.2. s.445

7- V.MEJUYEV, age. s. 153

8- V.İ.LENİN, Collectet Work, C. 31, s.287'den akt. V. KELLE, M. KOVALSON, age, s. 171

9- V.İ.LENİN, Tüm Yapıtları, C.4172 , s.217'den akt. V. MEJUYEV, age. s.170

10-K. MARX, Tüm Yapıtları, C.2, s.79'dan akt. V. MEJUYEV, age, s.151

11- V.İ.LENİN, Ulusların Kaderlerini Tayin Hakkı, (Sol Yay.,7.Bas. Ankara, 1989) s.23

12- V.İ.LENİN, Proleterya Kültürü Üzerine, (Yar Yay. 3. Bas. İstanbul, 1988) s.64

13- V.İ.LENİN, Tüm Yapıtları, C.29, s.67'den akt. V.MEJUYEV,age, s.164-165

14- V.İ.LENİN, UKTH, s.22-23

15- V.İ.LENİN, UKTH, s.23

16- V.İ.LENİN, Ulusal Sorun ve Ulusal Kurtuluş Sevaşları, (Sol Yay.I.Bas. Ankara 1979) s.239

17- Narodnyj Komissakiat Prosveşçinija, 1920, s. 90'dan akt. F.KOROLYOV, Lenin ve Eğitim, (Sorun Yay. I.Bas. İstanbul, 1989) s.277

18-V.İ.LENİN, Ulusal Sorun ve Ulusal Kurtuluş Savaşları, s. 187

19- L.RICHARD, Nazizm ve Kültür, (Kalem Yay. I. Bas. Ankara, 1985) s.39

AĞRI İSYANI (1926 - 1930)

M. REŞAT

ÖNSÖZ

Viyana'da yayınlanan "İhsan Nuri Paşa, Ağrı Dağı İsyanı", (Weşanen Hevkom, 1986) adlı kitapla birlikte, İngiliz Gizli Belgeleri ayrıca Türk Basını, ve bu konuya ilişkin olarak yayınlanan kitap ve makaleler taranarak hazırlanan çalışmaya ileriki sayılarda da yer vermek üzere ilk sayımızda sadece önsöz kısmını yayınlıyoruz.

İlk Çağ'dan günümüze nice savaşlara sahne olmuş, Ağrı Dağı etekleri dönem dönem bu savaşlarla el değiştirmesine rağmen değişmeyen zirvesindekilerdir. Nuhun gemisinin burada olduğu da söylenir. Bütün bu görkemine, sırlarına rağmen Ağrı'da açık ve yalın olan ülkesini sömürgecilerden kurtarmak isteyen yurtseverlerin direnişleri, mücadeleleri ve onları katledenlerin hala Ağrı'nın eteklerinde yankılanan vahşi çığlıklarıdır. Bu sesler artık tüm ülkede duyuluyor. Birşeyler yapmak, aynı akibete uğramamak için yeni gelişmeler yaşanıyor. O yılları anlatmak ve direniş ruhunu kafalara yerleştirmek insanlık, yurtseverlik ve devrimciliğin görevlerindendir.

"Tarih, tarihi yazanına da bağlıdır" bir yerde. Türk devletinin Kürtler hakkında yazdıkları gerçek şeyler midir? Asla. Bunu küçük çapta araştırma yapan herkes görebilir. Ağrı İsyanı, Cumhuriyet Türkiyesinin birçok isyanının içindeki en önemlilerindendir. Olayları tüm gerçekliği ile vermek elbette sadece böylesi bir çalışmayı yapana bağlı değil. Devletin bu konudaki belgeleri gizlemesi bazı noktaların tamamlanmasını engelleyen sebeplerden birisidir. Ama yine de bugün birçok şey açıktır.

Okuyucunun sayfa aralarında göreceği gibi Ağrı İsyanı'nın diğer isyanlardan bazı farklılıkları vardır.

Osmanlı döneminde Doğu Beyazıt Sancak merkeziydi. O yıllarda Ağrı ufak bir yerleşim alanı olup, adı ise Şarbulak'tı. Ermeniler, siyah taşlardan bir kilise yaptıklarında Kara Kilise olarak da bilinmektedir. Kazım Karabekir, bölgede 1919'larda ordu kumandanı iken ismini Karaköse olarak değiştirtir. 1927'ye kadar ilçe statüsünde olan Ağrı isyan bölgesi olmasından sonra da il yapılır. Araplar Ararat'a Ağrı dediklerinden Türkçeye de Ağrı olarak geçmiştir.

Ağrı'yı en son işgal eden Osmanlılardır. Osmanlılar, 1514'deki Çaldıran Savaşı'ndan sonra bu bölgeyi ele geçirirler. Bazen Van'a bazen de Erzurum Beylerbeyliği'ne bağlanır. Kanuni döneminde Ağrı bölgesi, Safevilerin eline geçer. Ancak Ağrı, 1578'de tekrar Osmanlıların işgaline uğrar. Padişah, bölgeyi beş sancağa ayırır. Yerleşik düzene geçilmek için de göçebe bazı aşiretleri iskana tabi tutarak onları vergi dışında tutar. Bölgenin kendi ellerinde kalması için tedbirler alır.

Ağrı, Osmanlı-Rus savaşlarında Çarlık Rusyası'nın işgaline uğrar. Çarlık en son I.Dünya Savaşı'nda bölgeyi işgal eder. 1917'deki Bolşevik Devrimi'nden sonra Rus askerleri geri çekilince Türk işgalcileri Rusya'daki bu devrime 'sevinirler'. Çünkü başka türlü o koşullarda Rusların Osmanlı devlet sınırlarından çıkartılması oldukça zordu. Sovyet Devrimi bu noktada Osmanlı işgalcilerine yaramıştı. Sonraki yıllarda M.Kemal'e verilen destekte "Türk Kurtuluş Savaşı'nın başarılı" olmasını gerektirir.

Ermeniler, Beyazıt çevresinde çalışmalar yaptıkça padişah ve ordunun ileri gelenleri çareler aramaya başlar. Özellikle de Ermenilerin dış dünyadan da yardım göreceği hesap edilerek önlemler alınmaya çalışılır. Doğu'da bir Ermenistan ve Kürdistan kurulmasına karşı olan yenik Osmanlı devlet yöneticileri M.Kemal'i gelişmeleri denetim altına almak için görevlendirirler.

M.Kemal, 1919'da meşhur yolculuğuna çıkmadan önce Kazım Karabekir Erzurum'daki 15.Kolordu'nun başına geçerek çevrede etkinlik kurmaya çalışmakla birlikte yenik Osmanlı ordusunun ayakta kalan bu gücü Doğu Ermenistan içlerine saldırılarda da bulunuyordu.

18 Kasım 1920'deki Gümrü Antlaşması'ndan sonra Ağrı Misak-ı Milli içerisinde kesin olarak kalır.

Ağrılılar Türkiye Cumhuriyetine dahil olduktan sonra 1925'deki Şex Said isyanına katılmaz. Üstelik İran'a sığınmak isteyen Şex Said yanlılarına karşı savaşırlar.

HAMİDİYE ALAYLARI

Ağrı'daki gelişmeleri 10 yıl öncesinden ele aldığımızda Hamidiye Alayları'ndan bahsetmemek mümkün olmayacaktır. II. Abdülhamit döneminde oluşturulan Hamidiye Alayları Ağrı bölgesindeki aşiretler arasından da örgütlendirilmişti.

Kürdü-Kürde, Kürdü-Ermeniye, Kürdü-Rusa karşı kullanmak için esasta oluşturulan bu alayların merkezi Erzincan'daki IV. Ordu Mareşali (Muşir) Mehmet Zeki Paşa'ya bağlıydı.

Mareşal, 1890'da alayları örgütlemeye başlar. 1891'de ise kanunnamesi yayınlanır.

Bayazıt bölgesinin örgütlendirme işinde Şeyh Sıddık görevlendirilir.

Türkmen, Karapapak ve Kürt aşiretleri bu alaylara dahil edilirler.

Bölgenin birçok aşiret ağasının yetkili olabilmek için birbirleriyle yarışırcasına İstanbul'a gitmeleri Padişah için memnuniyet vericidir. Aşiret reislerini ünvanlar, hediyeler, nişanlarla onurlandırır. İstanbul'a gidemeyenler ise Zeki Paşa'nın yanına giderek sadakatlarını bildirirler. Kürt aşiret reisleri arasında bu yüzden çelişkiler artar. Yetkili duruma gelen aşiret reisi bölgesinde nüfuz sahibi olduğundan daha rahat hareket etme serbestisine sahip olur.

Alay ve bölük kumandanları ordu tarafından atanırken binbaşı ve kolağası gibi subaylar ise aşiret reislerinin seçildiği alaylar arasında terfi ve teftişle birlikte disiplin cezalarınında uygulandığı mekanizmada hayvan, elbise vs. gibi ihtiyaçları Aşiret reisleri sağlarken başta silah olmak üzere çeşitli giderler devletçe karşılanır ayrıca maaş da verilirdi. Birden ellialtıya kadar alay numarası verilen Hamidiye Alayları, dört bölükten az, altı bölükten çok olmayacak şekilde oluşturulur. Yani her alay 1152 kişiden fazla 512 kişiden az olmayacak şekildeydi. Her dört alay bir liva (tugay) kabul edilir. Sayıca kabarık olan aşiretlere ise birkaç bölük kurma hakkı tanınmıştı.

Alaylara yaşları 17-40 arasındaki tüm erkekler sayımı yapılarak Alaylara kabul edilirlerdi.

Devlet, normal koşullarda askere almada çok büyük zorluklarla karşılaştığından bu yöntemle aşiretleri kendilerine bağlıyor ve sözde asker olan bu kişilerin normal askerlerden farklı olarak kendi bölgelerinde askerlik yapmalarını bir lütuf olarak kendilerine sunuyordu isteyen her (16-18 yaşları arasındaki) kişi İstanbul'daki Harbiye Mektebi'nde üç yıllık bir süvari eğitiminden geçmek kaydıyla Hamidiye Alayları'na

asteğmen olarak atanma hakkını alabiliyordu.
Ağrı bölgesi, I. Bölge olarak seçilen Erzurum-Van arasındaki gruba dahildi. Bu grup Ermenilere ve Ruslara karşı oluşturulurken diğer grup İngilizlere ve Araplara karşı oluşturulmuştu.
Devlet müslümanların birliği temelinde Hamidiye Alayları aracılığıyla Kürtleri kendi istemleri doğrultusunda kullanarak Kürdistan'ın gelecekteki şekillenmesinde önemli bir rol oynar.

Yedi alayıyla Ağrı bölgesinin en güçlü aşireti olan Haydaranların Patnos'ta oturan aşiret reisi Mirliva (tuğgeneral) Hüseyin Paşa'nın (Kör Hüseyin Paşa) değişken, tutarsız tavırlarıyla dikkat çeker. 1909'da Meşrutiyet'in ilanından sonra bir ara tutuklanır ve kısa bir süre sonra salıverilir. Osmanlı-Rus çelişkisinden yararlanmak amacıyla İran Kürdistan'ına geçer (bu amaçta bağımsız Kürdistan olgusu olmayıp aşiretsel çıkarları ağır basmaktaydı). Rusların Kürdistan'daki aşiretleri isyana teşvik etmesini tüm Kürdistan'ın Rusya egemenliğine alınmasını ister. Ruslar o koşullarda Kürt aşiretlerinin bölünmüşlüğünü aşiretsel çıkarlarına göre devletlerarasında Makyavelist bir politikanın içinde gördüklerinden Hüseyin Paşa'nın istemlerini kabullenmezler. Yoksa Ruslar kendi çıkarlarına hizmet edecek en küçük koşullardan bile yararlanırlardı.
Kör Hüseyin Paşa'nın sonraki yıllarda Osmanlıya karşı bölgesel karşı çıkışları olur. Osmanlıların batıda Balkan Savaşları'yla uğraşmaları Kör Hüseyin Paşa'nın zaman zaman Osmanlıya karşı çıkmasına neden olur. Meşrutiyet'ten sonra Hamidiye Alayları'nın fonksiyonunun büyük oranda gerilemesinden dolayı yine eski güç ve otoritesine sahip olabilmenin çabasını verir. Ruslara yanaşması da bu nedenledir.
Bu şahıs daha sonraları M.Kemal'e destek verir. (Şadillili Vedat, Türkiye'de Kürtçülük Hareketleri ve İsyanlar. s.128, Kon. Yay. Ankara 1980) Türk resmi tarih yazıcısı böyle yazarken Kemalist İlhami Soysal (Kurtuluş Savaşı'nda İşbirlikçiler, s.166, İstanbul Gür Yayınları.) kitabında Kör Hüseyin Paşa'nın 1920'de Kürdistan Teali Cemiyeti'nin bildirilerini bölgesine getirip ünlü çete reisi Cemil Çeto'ya verip dağıttırdığını yazmaktadır.
İhsan Nuri'de O'nun Kürt İstiklal Cemiyeti'yle ilişki içinde olduğunu yazmaktadır. Demek ki görüşleri daha sonra gelişme göstermiş.
Yedi alayıyla Ağrı bölgesinin en güçlü aşireti olan Haydaran'ların Patnos'ta oturan aşiret reisi Mirliva (tuğgeneral) Hüseyin Paşa'nın emri altında Patnos, Muradiye ve Van bölgelerinde oturan 5 tane Hamidiye Alayı vardı. Ağrı'daki Ademan, Tokariyen, Zilan , Celali aşiret alaylarıyla Eleşkirt'teki Sipkan aşireti Hamidiye Alayları içinde örgütlenmiş olup bu aşiret alaylarına bir'den-otuzüç'e kadar numara verilmişti.
Hamidiye Alayları'nın işleyişine ilişkin yetersizlik görülünce 1896'da ikinci bir kanunname yayınlanır. Alayların sayısı tüm Kürdistan ve Batı -Ermenistan'da 1910'da 64'e çıkartılır. 1912'de bu kez aşiret alayları Aşiret Suvari Fırkaları şeklinde örgütlendirilir.
Ağrı bölgesinde 1. Liva merkezi Karakulliya, 2. Liva merkezi Karaköse, 3. Liva merkezi ise Malazgirt, 4. Liva merkezi ise Erciş olarak örgütlendirilir.
Binden fazla süvariye sahip olan Abdülkadir Ağa, Sikkan'lı Abdülmecit Bey, Gilésor'lu Karapapak Veli Bey meşhur Hamidiye Alay komutanlarıydı.
Hamidiye Alayları'nın Osmanlı Devleti'ne önemli hizmetlerinin olduğunu söyleyebiliriz. Devlet hemen hemen her istediği sonucu kuruluş amacına uygun olarak elde etmiştir.
Osmanlı Devleti'nin güçsüzlüğü koşullarında aralarında ulusal kurtuluş için bir örgütlenmeye gitmeyip de Osmanlı Devleti'ne yardımda yarış yapan bu alayların Kürdistan'da oynadığı olumsuz rolün ardından sonraki yıllarda bazı aşiret reislerinin yurtsever bir konuma gelmeleri ise artık çok geçti.

SOSYAL YAŞAM

1930'larda Ağrı, Kürdistan ve Batı-Ermenistan'ın birçok bölgesine benzer özellikleri taşımaktaydı. Ağa ve şeyh kıskacında aşiretlere bölünmüş bir halk. Yine bu dönemde; kaymakam, paşa, ağalar, binbaşı vs. gibi ünvanlar alıp paşa ünvanına sahip olanlar yörenin en zengin ve otorite sahibi konumundaydılar.
Aşiretlerin bir kısmı yarı yerleşik diğer bir kısmı ise göçebe olup yarı yerleşiklerin köy evleri kerpiçten, yaylalarda ise ağaç dallarından yapılı barınaklar da konaklamakla birlikte, köylerde ayrıca, toprak kazılarak bir yerde sığınak gibi bir veya iki odası olan yerlere de rastlanır. Buralarda hayvanlarıyla birlikte çok elverişsiz koşullarda yaşarlardı. Göçerler içinse sınır sözkonusu olmayıp sömürgecilerin yasaklarına rağmen her iki tarafta(Doğu ve Kuzey Kürdistan), kaçakçılık ve hayvan ticaretinin yanı sıra hayvansal besinlerin pazarlanmasında elde edilen gelirle yaşamlarını sürdürür, askerliği ise yakalandıkları takdirde yaparlardı. Aşiret üyelerinin kendilerine ait toprağı olmayıp, ağanın etkinliği büyük bir köy görünümünde olan küçük kasaba ve şehirlerde geçinirlerdi.
Bayazıt ilçesinde, memur evleri, hükümet konağı ve kışla binaları ayırt edici özellikte idi.
Yöresel memurlar için ise, bunlar ağanın işlerini yapmakla, hizmet etmekle elzem bir iş yaptıklarına inanırlardı.
Ağaların emrinde eli silah tutabilen herkes adamı sayılırdı.
Şeyhlik, Kürdistan'da son yıllarda en güçlü otorite idi. Dinsel motifleri kendisinde bütünleştiren her kişi, çok daha güçlü bir konuma gelmiş oluyordu. Bu durumu kralların, padişahların, firavunların dinsel gücünü kendilerinde birleştirip hükümranlıklarını sürdürmede bir araç olarak kullandıkları gibi, Kürdistan'da da aşiret örgütlenmesi içerisinde bunu görüyoruz. Ağrı yöresinde de bu dini otorite ağalığın yanında etkinlik göstermekteydi.
Bayazıt ve çevresinde halk üzerindeki egemenliklerini sürekliliğe dönüştürüp kendi disiplinlerini korumak ve böylece ordularının rahatça hareket edebilmesi amacıyla kısaca tamamen askeri ihtiyaçtan hareketle bazı ilçe merkezlerine yollar yapılmıştı.
Kürt halkı bu nedenledir ki TC'nin "medeniyet" götürme olayına karşı çıkmıştı. TC "medeniyeti" nin kendisi için bir zulüm olduğunu çok iyi bilmiştir. TC "medeniyeti" okul yapma adı altında halkı Türkleştirmek, denetimini sürdürmek için karakol binalarıyla asker ve dışarıdan gelen memurlara lojman olarak kullanmanın dışında birşey değildir. Esas işlevleri asimilasyona yöneliktir. TC her zaman "biz uygarlığı götürüyoruz ama başta ağalar ve aşiretler buna karşı çıkıyorlar" gibi demagojik propagandalarla etkileyerek onlara özgürlükten, demokratlıktan yana gözüktüler. Bütün Kürt isyanlarında görülen budur. TC'nin sahte medeniyet götürme biçimindeki açıklamaları, bölgedeki Kürt ve Ermeni halklarını kendi merkezi yapısına uyarlamaktan ve kullanmaktan başka bir şey değildi. Geçmişte ve günümüzde de aynı yaklaşımı başka biçimlerde sürdürmektedir.

(Devamı Gelecek Sayıda)

ÖRNEK VE ÖNDER KİŞİLİK

FERİT UZUN YAŞIYOR

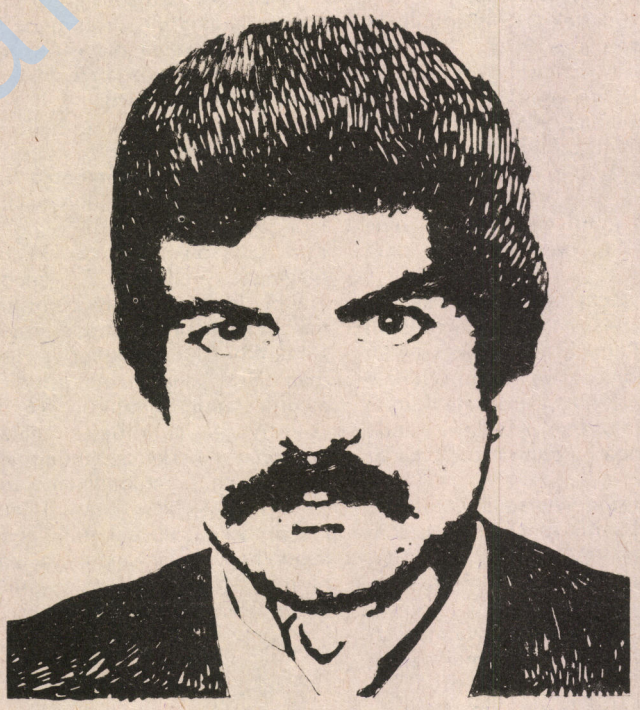

FERİT UZUN

Ferit Uzun 22 Kasım 1978 yılında halkımızın sürekli bir şekilde vurguladığı gibi kalleş bir tuzak sonucu şehit düştü.

Ferit Uzun, Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesi'nde bütün Kürdistan halkının devrimcilerinin ve demokratlarının çok yakından tanıdığı ve sevdiği bir önder kişiliktir. O yarattığı pratik devrimci kazanımlarla, devrimci geçmişiyle, dost ve düşman güçlerin önünde saygıyla eğildiği devrimci önder kişiliği şahsında cisimleştirdi.

Ferit, 12 Mart döneminden önce DDKO'nun çalışmalarına katıldı. Faşizme karşı anti-faşist, anti-emperyalist gençlik hareketlerine aktif olarak katıldı. 12 Mart Faşizminde tüm devrimciler ve yurtseverler gibi, o da kendisini zindanlarda buldu. Genç yaşına rağmen, onun cezaevlerinde yarattığı devrimci, direnişçi çizgi hala, o dönemin tarihi koşulları da dikkate alınarak, övgülerle anlatılır.

12 Mart Dönemi'nden sonra Kürdistan'da devrimci gençliğin ve aydınların ML'e yönelmesinde önemli görevler üstlendi. ML'in Kürdistan'da yaygınlaşmasında gerek üniversite yıllarında, gerekse memleketi Siverek'de ziraat mühendisi olarak görev yaptığı dönemde büyük hizmetler sundu. Kürdistan proleterya hareketinin kuruluş yıllarında, oluşumunda aktif olarak yer aldı ve önemli derecede katkılarda bulundu.

Çok yönlü olarak devrimci kişiliğini uzmanlaştırarak, Kürdistan devrimine değişik alanlarda hizmetlerde bulundu. 12 Mart döneminin hemen ertesinde ilk defa piyasaya sunduğu müzik kasetiyle Kürt müziğine de büyük hizmetlerde bulundu.

Kürdistan'da ML ışığında Ulusal Kurtuluş mücadelesinde yer alırken, önder Ferit Uzun Yoldaş, emekçi sınıfın ve de proleteryanın çıkarlarının savunulmasına ve egemen kılınmasına da büyük önem gösteriyordu. Siverek'te bu yönlü yükselttiği mücadelenin dersleri hala bilinçlerde tazedir. 1977 yazında mercimek işçilerinin grevi ve direnişinin mimarı O'dur. Bu yüzden, O, sömürgeci güçlerin uşağı, milli hain Bucak ağalarının şimşeklerini üzerine çekti. Ancak onun yarattığı devrimci örgütlenme ve otorite hem sömürgecilere hem de milli hainlere büyük korku salıyordu.

Ferit Uzun ülkemizde ML önderler arasında yerini alırken, ML'lerin birliği doğrultusunda da mücadele etti. Birlik doğrultusunda önemli istek ve arzusunu sürekli dile getirmesine rağmen, revizyonist üç dünya teorisinin estirdiği rüzgara göğüs geremeyerek sonuçta "üç dünyacı" saflarda yerini alması ve bu temelde Kürdistan halkına ışık ve umut saçan; tüm devrimcilerin yegane umudu durumunda olan Marksistlerin bölünmesinin ve büyük darbe almasının önüne geçip, cereyana göğüs geremedi. Bu onun hayatında işlediği en önemli hataydı.

Bütün bu duruma rağmen Kürdistanlı ML'ler Ferit Uzun'un Kürdistan devrim şehitleri arasına yerleştirerek, onun anısı önünde saygıyla eğilerek mücadelesini önder kılmanın zorunluluğunu belirtmektedirler.

O'nun anısını vesile edinerek, biz, mücadele yoldaşları olarak, şu gerçekleri bir kez daha vurgulamayı zorunlu görüyoruz. Ferit, bir devrimci önder olarak Kürdistan halkının Devrim ve Sosyalizm mücadelsinde yaşayacaktır. O Kürdistan devriminde ve insanlık tarihinde onurlu yaşamı ile yüceleşecektir. Katilleri ise, onursuzluklarıyla hergün yeniden bin kez daha kahrolacak, Kürdistan devriminin acımasız intikamından kendilerini kurtaramayacak, bunun verdiği korkuyla hergün yeniden öleceklerdir.

O'nun anısı önünde bir daha saygıyla eğilirken, anısına bağlılığın Kürdistan proleteryasının kendi öz bayrağı altında tüm Kürdistanlı devrimcilerin, komünistlerin Ulusal Kurtuluş Mücadele'sinde örgütlü savaşım yükseltmeleri anlamını taşıdığını bir kez daha önemle vurguluyoruz. Öyle bir örgütlü savaşım ki, proletrya partisinin önderliğini yaratarak, halkının gerçek kurtuluşunu garantileyecek; günümüzde ML'e karşı estirilen revizyonist-kapitalist rüzgarın inadına ve onu bütünüyle etkisiz kılarak, sosyalist Kürdistan'a ulaşmayı emin adımlarla başaracak...

arsivakurd

M E K T U P

ESKİŞEHİR CEZAEVİNDEN

Buradaki onbeşgünlük yaşamımdan çıkartığımız ilk sonuç şu oldu. Mahkeme haberleri bekleme üzerine kurulu can sıkıntımızı bir kalemde silip atan devlet, beyhude kürek çekiyor. Devletin kaygılarına katılıyorum!.. Ama tek kişilik hücreler de çözüm değil. Görüşme olanağım olsaydı, bir de tek kişilik ceza evlerini düşünün, belki o çözüm olur, derdim..

Nasıl tanımlanabilir burası? Çok şey gerekmiyor. Buraları görmedikleri halde analarımız en özlü tanımı yapıyorlar, biliyor ve hisssediyorlar. Güneş ve insan yüzü görmeyen bir yaşam, yalnızlık. Kuşkusuz yalnızlık da kimi zaman aranabilir ama o bile tüm sosyal kanalların ardına kadar açık olduğu bir ortam ve mekanda anlamlı. Böylesi değil, bu bir orta çağ yöntemi. Kalorifer ve alafranga tuvalet durumu kurtarmıyor. Bilinç irade yoksunu bir insanın rahatça çıldırabileceği böylesi bir mekanda sıfırlanmadığımız sürece çıldıramayacağımız kesin. Tersine yeni keşiflere çıkıyoruz. İnsan sesinin her tonunun, her renginin ne kadar görkemli titreşimlerle dolu olduğunu keşfediyoruz. örneğin; herşey düşünülmüş ama sesler duvar-muvar dinlemiyor, uçuşuyorlar havada, odalara, kulaklara doluşuyorlar. Sesler hayat oluyor. Herbiri bir canı simgeliyor, içlerinde tanıdıklarım var, cisimleştirebiliyorum onları.....
.....
.....

Gördüğün gibi her gelişinde bizi birarada gördüğün .....le selamlaşamıyoruz bile artık. Bizim selamlarımızı da sen iletirsin O'na ve diğer dostlara bu mektubu da tüm dostlara yazılmış sayıyorum,
.....
.

DYP-SHP Koalisyonu, protokoller falan derken bir "insan hakları lezzeti" dir gidiyor. Nemenem birşeyse onu tadacağız elbet "halka şefkat" inceltilmiş ama daha güçlü sopa politikası birarada yürütülecek. Kürt sorununa çözüm için öngörülen bu. Kültürel hakları geliştirme ve yayma seferberliği de bu kokteylin mezesi. Ama kuşkusuz bu kırıntıları bile demokrasi mücadelesinin kazanımlarından saymak gerekir. Kesinlikle küçümsenmemeli. Çünkü yoktan varolmadı ve bir lütuf hiç değil. Tersine daha ileri kazanımların yolunu açıyor bence. Elbette demokrasi güçlerimizin; tüm alanlarda, bir bütün olarak doğru politikalar üretmeleri ve geliştirmeleri koşuluyla.

"Yeni Dünya Düzeni" sloganıyla Ortadoğu'yu kana bulayan Körfez savaşının ardından Yeni dünya düzeni değil, çıka çıka Kuveyt Emiri'nin tahtı çıktı. Ve Ortadoğu bir barut fıçısı olma özelliğini sürdürüyor. Balkanların da gidişatı öyle. Kafkasya bir sorunlar yumağı. Ve politik coğrafyada Türkiye'nin rolü ve önemi de giderek büyüyor. Türk egemen çevreleri adına iştah kabartan gelişmeler var. Türk cumhuriyetlerinin yaratacağı potansiyel bunlardan biri. "Sorunsuz Türkiye" özlemi biraz da bu gelişmelerden kaynaklanıyor. Küçük bir faturayla şu büyük sorununu bir halledebilme artık gam yemeyecek. Ama sorun dayatıyor kendini, kaçtıkca daha da büyüyor. Türk egemen çevreleri adına iştah kabartan gelişmeler var. Türk cumhuriyetlerinin yaratacağı potansiyel bunlardan biri. "Sorunsuz Türkiye" özlemi biraz da bu gelişmelerden kaynaklanıyor. Küçük bir faturayla şu büyük sorununu bir halledebilse artık gam yemeyecek. Ama sorun dayatıyor kendini, kaçtıkca daha da büyüyor. Sonuçta birşeyler yapmanın belki de iyi olacağını keşfediyor. Kısmi reformlar... ama ipin ucunu kaçırmadan... bu reformlara tav olabilecek kesimlerin çıkabileceğini ve hatta çoğunlukta olacağını düşünüyor. Yanılıyor elbet. Önümüzdeki dönem bu yönüyle de renkli geçmeye aday.

Anayasa mahkemesi ile ilgili haberler de gelmez oldu gayri. Canımız sıkılmıyor ya!... Şaka bir yana, devletin alabildiğine zorlandığı bir konu bu. Bir tarafta hukuk-mukuk, öte taraftan bilinen malum hikayeler... Mahkeme ıkınıp sıkınıyor. Önlerine konan "Tüyler ürpertici" raporlara mı, yoksa görünürde pek yara almamış-son Türk devletinin-son kurumu olan Anayasa Mahkemesi'ni düzlükte tutuacak bir çözüme mi yaslansın... Birinci yol devlet bölücülüğünün anayasal bir belgesi olacak. Tehlikeli, tehlikeli olmakla da kalmıyor, uluslararası hukuk normlarına göre, çeşitli yaftalar yakıştırdığı kişileri o yaftalardan da arındırıyor, siyasi kimliğiyle başbaşa bırakıyor. (Bunun bizler için rahatlıkla katlanılacak bir bedel olduğu ortada) İkinci yol, bu tehlikeyi ortadan kaldırıyor ama onun da "yol" olmadığı sayfalar tutan raporlardan belli...

Ne demeli kolay gelsin... Öte yandan bu çarpıcı eşitsizlik, hukuksuzluğun üzerine gitmede hala anlaşılmaz bir ürkeklik, işleri son anda çıkmaza sokmama türünden kaygılar sergilenmesini de doğrusu çocuksu ve öngörüden uzak bir tutum olarak değerlendiriyorum. Bu sözlerim böyle davranan çevreler için.

Evet sevgili....., özetle benden, bizlerden yana vaziyet-i ahval böyle. Ha, bu arada mektup yazmanın tadını yeniden almaya başladığımı da söyleyebilirim.

Tüm yakınları, dostları, duyarlılık gösteren herkesi buradaki tanıdık tanımadık tüm seslerin de adına, sevgiyle, özlemle kucaklıyorum. Selam ve sevgilerimi herkese ilet lütfen...

Sevgi, özlem ve umutla 18.11.1991

Fatin KANAT

Eskişehir Özel Tip Cezaevi Mektup Okuma Görülmüştür Komisyonu

"KÜRT REALİTESİ"NDE T.C.K.125

Üzerinden 11 yıl geçen 12 Eylül 1980 cuntasından bugüne devrim ve karşı-devrim cephesinde çok şey değişmesine rağmen 12 Eylül hukuku ve mantığı halen devam ediyor.

Bilindiği gibi 12 Eylül darbesiyle karşı-devrim esas olarak kendi güçlülüğünden değil, devrimci hareketin o günkü eksik, zaaf ve örgütsüzlüğünden dolayı Türkiye ve Kuzey kürdisanda ulusal-sınıfsal hareketi kısa sürede batırabilmişti.

Tutsak düşürüp zindanlara tıkadığı devrimci kadro ve taraftarları, işkence ve baskı koşullarında uzun yıllar hep birer siyasal rehine olarak tuttu. "Anarşist", "terörist" ve "bölücü"lük demogojilerinin yanısıra; toplumsal gelişmelere karşı hergün yeni takikler geliştirerek şantaj ve tehditlerinide eksik etmedi.

Çıkarılan kararname ve yönetmeliklere yasal dayanak gösterilerek tutsak düşürülen devrimciler "asker" olarak değerlendirilip; gün oldu sömürgeci faşist ordunun simgelerine saygı göstermeleri, gün oldu asker ve faşist subaylara "komutanım" demeleri, gün oldu TTE giymeleri istenerek düşünce ve siyasal kimliklerinden arındırılmaya çalışıldı. Uzun yıllar süren her türlü fiziki işkencenin yanı sıra devrimci saflarda ihaneti geleştirmek için başta pişmanlık yasası olmak üzere çeşitli özendirme ve çok yönlü psikolojik baskıları da eksik etmediler.

Sömürgecilerin uzun yıllar süren bu zülüm ve işkenceleri bir kaç haini saymasak genelde sonuçsuz kaldı. toplumsal muhalefetin tamamen bastırılıp, depolitizasyon vekişiliksizleşmenin önemli ölçüde geliştiği en zorlu yıllarda bile devrimci tutsaklar canbedeli yürüttükleri görkemli direnişle siyasal kimlik ve onurlarını korumayı bildiler.

Ancak devrimci dalga yeniden gelişince, özellikle ulusal hareket önemli mesafeler ka edince karşı-devrim de her şeyin işkence, zor ve inkarlarla yürümeyeceğini anlayarak her yeni gelişmeye karşı yeni taktik ve yöntemler geliştirmede zorunda kaldı. Önce görüntüyü kurarmak için sözüm ona sivilleşmeye gidildi. Alternatifsiz seçimlerle gayri meşruluklarına meşruluk kazandırmaya çalıştılar. Ardından özellikle idamlar konusundaki açmazlarından kurtulmak için yeni infaz kanunları ve şartlı tahliyeler yaşandı. Öte yandan kürdistan'da radikal temelde gelişen ulusal devrimci hareketi pasifize etmek ve devletin bütün kurum ve xkuruluşlarıyla arasındaki köprüleri yıkıp atan Kürt halkını yeniden düzenin sınırları içine çekebilmek için; yüz yıllardır ülkesiyle sömürgeleştirilerek yok sayılan; dilinden, kültüründen ve bir bütün olarak ulusal benliğinden koparılmaya çalışılan Kürt halkının varlığı "kürt realitesi" tabiriyle kabul edilerek reform bile denilmeyecek girişimlere baş vuruldu.

Böylece türk şövenizminin Osmanlıdan başlayıp günümüze uzanan havuç-sopa politikası bugünde hak hukuk ve eşitlikten yana sarf edilen bolca yalan ve "şeffaf" delet aldatmacalarıyla devam ettiriliyor. Bütün bunlar insana Lozanda sarf edilen sahte Türk-Kürt eşitliğini ve kardeşliğini ve kardeşliğini anımsatıyor. Yani saha ve senaryo aynı. Amaç ipin ucunu kaçırmadan gerçek anlamda reforum denilecek niteliği bile taşımayan ufak tefek kırıntılarla halkı aldatarak sömürge kürdistan'ı ve Kürt ulusunu egemenlik boyundurluğu altında tutmaya devam etmektir. Değişen tek şey konjüktürel gelişmelere bağlı olarak politikadaki inceltilmişlik ve fügüranlardır. Dün M.Kemal ve İnönülerdi, bugün Özallar, Demireller ve İnönülerdir.

Bir yandan en yetkili ağızlarca her vesileyle devletin "eşitliğinden", "şeffaflığından" dem vurulurken diğer yandan hak, hukuk dinlemeden devletin kendisi eşitsizlik ve bölücülük yapıyor. Çifte standart politikalar uyguluyor: Örneğin; şon dönemlerde baş vurulan şartlı tahliye uygulamasından T.C.K'nın 125.maddesi kapsam dışı tutuldu. Bilindiği gibi 125.madde Kürdistan devrimcilerine uygulanan bir madde. Kısacası Hitler ırkçılığını bile sollayan bir mantıkla "Türkler dışarı, Kürtler Eskişehir tabutlarına" dendi. Her ne kadar kamuoyunda büyük ilgi ve destek gören tutsakların kararlı direnişleri Eskişehir cezaevinin boşaltılmasını sağladıysa da 125. maddeden hüküm giymiş binlerce Kürdistan devrimcisi hala zindandadır.

İster Türk olsun ister Kürt dürüst namuslu her insana düşen görev açıktan yapılan bu ayrımcılığa, bu devlet bölücülüğüne karşı çıkmalı. İçeride bırakılan devrimcilerin de bırakılması için mücadele etmektir.

Toplumsal başkaldırının filizlendiği, yeniden doğuş sürecine giren ülkemizin imha ve talan edilen tüm kültürel değerlerinin, korunması geliştirilmesi ve kalıcılığı için sarfedilen çabalara gücümüz oranında katkıda bulunan biz KOMEL RESSAMLAR BİRLİĞİ üyeleri "DİRENME" konulu resim sergimize tüm yurtsever ve devrimci dostları bekliyoruz.

Tarih: 24 Şubat - 12 Mart 1992
Saat : 17.00-19.00
Yer : BASIN MÜZESİ Divan Yolu Cad. 84
Çemberlitaş - İSTANBUL

ZONE MA

DR. ALİ KILIÇ

Seveta Meleka Hemede Mir Zaliye Silemani.
Seveta Hémede Mir 'Z'aliye Silémani
Seveta téde sevkanû ne Dersim.

Eve qesa reste, xelqe mae Dersim. Xozat, Ovacıq, Mazkert, Pulemarie, Qizilkilise, Kiği, Palo, Çepaxçur, Féme, Siverek, Varto, Xinis, Muş, Gole, Terza, Zara, Qulp, Silopi, Piran. vzx. zone ma (Zazal) û kurmanji piya qesey kene. Dersim de, Hozna (Xozat) de, avasü (Abbasan), Qirxü (Qirxan) Feratü (Feratan), Baxtıyarızü (Baxtiyaran), Mıstu (Mıstan), Derwişcemalu (Derwişcemalan), eve Zoné Ma (zaza) qesey kene, hema Sarsultixü, Axucanü (Axucanan), Titeniku (Titenikan) eve Kurmanji xesey kene. Çemişgezek de Xoçüx (Qoçan) Şemkü (Şemkan), Rasiku (Rasikan), Ferhadü (Ferhadan-jurin), Neniku (Nenikan), Zekerû (Zekeran) eve Zone ma. (Dimili-Zazaki) qesey kene, hema Kurmeşû (Kurmeşan), Sekakû (Şekakan) eve kurmanji qesey kene Kev (Kevan) de Pezkevrü (Pezkevran), Beytüt (Beytan), Holiküt (Holikan), Maksudû (Maksudan), Khal (Kalan de Balu (Balan) Keçüx (Keçalan) eve zone ma (Zaza qesey kene, hema Qoçû (Qoçan) de Şemku (Semkan) Resiku (Resikan) eve zone ma, Aşıra Aşuru (Aşuran) Demenû (Demenan) Kurmanji qeseykene. Lista name na aşiru jede derga. E khe vetane Peter Lerch goştime, a ye khe kurmanji qesey kene Zezaki fam ne kene (1) Sir Charles William Wilson û Sir Henry Rawlinson qesa Peter Lerch dıma sono... O, Mann vano "dialekte zaza zone kurdi niyo Av, le Coq vano" Kurdé Sami zone Zaza û Kurmanci piya qesey kene", Tika vinderime. Qesûne hu pers kerime. Vatene Peter Lerch khe rasta, çutir beno kurdé Şami (Damascus) eve zazakiû kurmanji qesey kene?

Na çewtenia thésa O, Mann nnd kena arazé. Ma ve famo zolal pers kerime. Vajime ke Dakila mi. Aşira Demenu ra, çena Hemedé Mir Z'aliye Silemani a. Bakıle mi aşira Alu'ra o (alan); Lazé Hesene Mille Ouşen lo. Mua mı (Maa mı, Dakha mı, Dayıka mı) Piye mı (Bae mı, Bakhıle mi). Dékha mı (Dapira mı), khalkûneKhalkûne mı -Piye dakhila mı- piyé piyé mi. mı hurdemine piya zone ma (zaza) Qesey kerdene. Khaliké mi Hémédé Mir Z'aliye Silemani demeniz vi. Yi ve ho zone ma qesey kerdene... Lao çutir beno ke Demenize Qóçu (Qoçan) aşira Demen ra (Demenan), yi ve hu zazaki ni. Kurmanji qeseykene? Hema Demenû (Demanen) ne Dewuné Gini Bor, Azgu, Paga Alé Dem. Xuloz, Gewrege, Çemaşerxanû, Hégaopil, Harşiye de eve zazaki qe seykene? Çutir beno Aşira Alû (alan), Gûlû (Gulan) , Zilfüne (Zilfan) Mazkert i Kurmanji xeseykene? Demenû (Demenan) ne Mazkerti ki Zazaki xeseykene? Hema dewûné Gomemiş. Péévili, Gurnié, Norû, Taxt, Kortu, Gove de, Alû (alan) ve Gûlû'ra (Gulan) Zazaki qeseykena, Gulû (Gulan) ne Mazker'i Kurmanji kesey kene. Çutir beno Qizilkilisé de Karsanû (Karsanan) Zazaki qesey kene, hema Kiği de Karsanû (Karsanan) Kurmanji qesey kene?

Qesa eve syilogizm bijerime deste ho. Vajime ke, tédé aşire Demenû Alû dialekte kurmanci u dialekte zaza qesey kene. Tédé kurdi, dialekte kurmaniqesey kene. E ke henio, tete zazay kurmanci qeseykene. Tédé zazay
kurde. Hema Hipoteze O. Mann mesela keno çewte. U vano ke dialekte zaza kurdi nio, kurmanci diyalekte kurdio. U waxt, ma pers keme vame "zaza û kurmanci kamij zon ra vejiye?" Zone Fars ra vejio, ya ki, zone Kurdi Qadim Zone Zendra vejiye, Eke Zend ra vejio "waxt, Zone Zend 400 sere zone Pehlevi-Pers ra ave vi, Zone Sanscrit ra ki ave vi "kurmanci, zaza, sorani dialekte zone Zende. Eğer ke "kurmanci dialekte Zend io" qesa de rasta, u waxt terse hu, hipoteze O. Mann "Zaza diyalekte Kurdi nia" hipoteza de çewta. Çimki, antitez "dialekte zaza kurdi nia bé imkana. U waxt "dialekte zaza kurdi a" bena senteza raste. Çimki, Kurmani, Zaza Sorani dialekte zone Kurdistan'e.
Endí, ma nika qesüne hu pers kerime.

1. Nu sene zono ma qesey keme? Zone ma kamij zon ra vejio? Çutiri vurio? Zone ma, zone Medû no? Zone Zend io? E khe henio,

zone ma Kurdiye Qadim o ya ki Zone Zend io? Laye Kurmanji, sorani, Zazaki û Zone Zend çik o?? E khe henio, Feke na zone Zend çike?

2. P.Lerch, O. Mann, Antraning, Thomas Arcruni, Albert Socin, Albert vin le Coq. Karl Handank, E.B. Soane, J. Blau zone ma zonene ya ki ne zone? Waxto khe kurden Şami, zazaki û kurmanji piya qesey kene zu Alû û Demenû ne Dersimi lao thése O. Mann rasto, ya ki çewto? E ke çewto kam O. Mann dıma sono? Qesa zolale O. Mann zone ma ni zoneno. U waxt kot ra zoneno khe zone ma Kurdi niyo? Xeta teori Hu hipoteze O. Mann koti ra vejiye? Ewrû zerare yine kam onceno? Meste çewtenia na téori û hipotezune çewtû çutir raa perodayis ma sas kene? Verva na theroû ne çewtû çutir raa perodayis ma sas kene? Verva na therü ne çewtû vatena ma çika?

3. Waxto ke Herodotos, Xenophon, G.W.G. Hegel, xelqe Zend ser qesey kene eve na vatis yeno çi mana? Zone ma Sanscrit ra avé o ya ki nio? E ke avé o, tarixé vengzanis (Phonétique historique) e zone Zend û Sanscrit çutir beno? Ciraniya zone ma û zone helhé Armenie çik a? Zone Grek ma ra çixaş duri o?

4. Pée teori û hipoteze zone inkar kene politika kamij dewletû esta? Na téorû sero vatena ma çika? Yi ye ke né wuazene ma zone hu qesey ne bi kerime, yi dosté ya ki dismene Milete Kurdi û Kurdistane?

5. Kamij method ma beno zanayişe zanista zone ma ser? Kamij raa ro some? Gama ma wa vrene çik a?

6. Zone ma de vane "hewr gura rö kuno her çi" ma na kare hu qedena berd sire sene rost kuna ma dest? Rindeniya na kare ma çik a?

Ma qesa virene de estena zone ma, methoda kare ma pers keme, gama diyine de vame zonayiş zone ma çik o? Gama hireyine de wame zone ma Zone Zend io ya ki nio, zone ma ke, zone Zend io, vengzanista historika (phonetique historique) û gramatika Zend û Sanskrit û Armeni çik a? Na zonayis sene prensibû dano ma sevata famkerdayise kurmanci û sorani zaza? Eve zovina qese, vengzanista historika Zazay çika? Zaza zone Zend amo? E ke henio, perspektive zuyina zone ma çike?

1. Estana zone ma çik a?

Dina khe esta, zone miletû ki este, Waxto khe zone ma ame nistiş kerdene na estana zone ma wa.. Kurmanci, sorani, zaza perçe zone Milete Kurdistan'e. Prensibo vıren Zone ma zone ma o. (A.A o). Zone ma, ma de esto. ma eştime zone ki ma esto. Milete Kurdi esto, perçe zone hu ki este. Ma hen ma ime, hen ma nime. Zone ma ki hen zone ma o. hen ki zone ma nio. (A,A,o,A,A nio) E ve na qese ma vame khe, her ci vurino. Her çi, dı rie hu este, her çi, bovere (opposition) hu yo. Qesa hu zolal kerime. Toxume heva genim, zere heva genim dero. Heva genim, hen toquma, heniki, toqum nio. Waqto khe ma hégra ramıt, toqum est, heva genim endi toqum nia, a bena zovina toqum. Dersim de her kes Sanika koromore rınd zonono. Korania Koromore roşta tij ra wa. Pesewe bena tener sona, bine zone ho ra kemera almoşti vezena roşta kemera almoşte cerena. Kam ke bero, na kemera almoşt bijero, bitıro, vozdo sero, pee hot kou, koromore dar, bir kemera pers kena, dar bir kemer yeno ra zou cuave koremore dano. Roze nuya beno, zu yeno, kemera almoşt ceno vozdano sono. Koromere kuna ra dıme. Bıra pers kena, kemeria pers kena. Vane "heya ma zu dızd di, kemera tu destte yi de viye nua na het çem ser vozda şi. Koromore yene vere çem, vana; " Çemo delal tu zu dızd né di, kemera mına almoşti tirtivi. "Çem vano." heya, vane zu dızd amo na pırd sera şio bover, hema çemo ke dızd sera şiv bover, u zovina çem vi, ua yi cem vérde ra şiye, ez zovina çem ûne." Na vetana çem ma bena filozofla Herakletos ser.

her ci vurino, tûha qaim nio, qaim cino. Her ci lewino, vurino, Herakletos vano, verva adiri her çi veso qediyo. Adir merdane wela, hewa merdane adir, oue merdane adira. Dersim de adir jwargeno. Sire dina adiro. Keramete adir dera. Tija asmeni, rosta roji, tiriza qulvıkhe jargena. Qeso ke ez perskon: Her çı çınare vurino? Qanune na vurnayiscik o? Dina çına re lewina? Ma Sanika Koromore Herakleitos'ra mısayme? Ya ki, filozofe grek Herakleitos sanıka ma ra doktrine hu vet? Waqto khe zone ma zone Zend io, zone zone Grekû ra ki avé o, u waxt prinisibe filozofia vurnayış zonayış ma ra yeno, ni no? Na xesa filozofia, ma berime qesa zoni ser, dora tipia na qese pers

keme. Hema nika politika zone ma perskerime.

2. Polikita zone ma çik a?

"Çewt ronise rast qesey bi ke!"

Rınd ronişime raste qesey bi kerime. Ma kurmanji û. Zazaki zoneme o. qesey keme, fam keme, lawku varme. Yi zone mayé. Ma téde piya, vame: nu zone ma o. "ma kurdime "welate ma Kurdistan o. Bado, kes ma ra né vano ké khe, "Kurmanj, kirdaski qeseykeno û kurdo," "zaza zazaki qeseykeno u kurd niyo, zone yi kurdi niyo". Hata nika, maqesa niyanéne né hesné. Béguman, tayé ideologe kolonia zone ma sero kar kerdo. Nu kar heto jura zone araze kerd. vajime ke, nu karo de rindo... Heto binra teoriye zazarin veti, xiravneni ardé kerde werte ma. Na hete xiravneni ser, ma vame, zanayis e O. mann çewto. Vatena O. Mann rast niya. Ni O.Mann, ni Peter Lerch, ni yiye bin kes zone ma ni zone. Zonayis e yine kemio. Qedere Milete ma saro kay kerdene haqa keşi cina.

Ma venge hu keme berz vame: Kurdistan welaté mao. Kurdi zone mao. kurmanji, zazaki, gorani, lori, sorani perçe zone Dakila ma ye. Waxto khe dişmen amé kot welaté ma, adir verda bir û geme ma fistiracı, kurdistane ma vesna gedena. Dişmen ma dano kıstene, kes te sera cera né keno. Zaza û Kurmanj, sorani û lori piya dano we. Verva dışmen ma piya cek giredime. Perodime. Perodayis mao zonayıskar ters erzone zere dişmeni. Va=ofe ma ra dişmen bıne ho de mij bıreko. Zuyina zone ma, zuyına Mılete ma dışmen re bena merdene. Dışmen wuazeno khe ma tedé piya qir bı kero, darde kero, Dışmen ne vano ke nu kirmanijo "kırmanj kurdo, zaza kurd nio". Gereke, her kes bı zono dışmen. Kurdistan de kolonializme tirk û erave persio. Politika kolonialiste fızıléni kena, kutkenia hu vezena, xıravenéni, qefcilenia hu ana kena werde ma. Ma juvin ra cera kena. Nu kolonializmo zulme hu saz keno, peru dano. Aşirûne be bextû, xapneno, hernéno. Dışmen cambazo kano. Na qeşi sero Silo Qız zaf lawıka de wese vanox Dina de qHe "Beéçika dişmen ra melem ne virajio, dirvetia mordem ra né beno." Ewru dişmen wuazeno khe Milete kurdi, eve desete milete kurdi bi aro kistene, Dışmen kelpo haro na kar her waxt kay kerdo. Taye xapitiv, taye haro na kar her waxt kay kerdo. Taye xapitiv, tayé tızz kerdiv. Yi eve aqile dişmeni rau ra şi. Ma vame, bra, heval, ciran, mordem, na raé çewta.. taria. Xoria, Xelesé welati ra duria. Ewrû, roze, roza, perodayiş a.. Roza zonayiş a, roza famkerdiş al, roza misyoniş a. Roza birayeniya. Rozé roza dişmenéni niya, rozé roza rast vatiş a. Heval, ciran zone ho bi mise. E ke hu mısa, zone hu ki bı mısne. Misayene, mısnayene kare ma wa. Mısayiş û misnayış ji ua çeme Munzûri a. ma gereke, venge hu vejime. Çeke pi û khalikü hu, bijerime ververe xewxaro şerime, duzmü hu miye sanime seveta xelasé milete Kurdistani perodime. Perodayise Khalike ma Hédémé Mir Z'aliye

www.kurdistan.org

Gelîye Zîlan

"Ev kilam, kilama Gelîyê Zîlan e! Çaxê hêsîrî û dilîya di Gelîyê Zîlan de; ku dozdeh gundên Gelîyê Zîlan agir berdan ê; Derdê çilgewran! Gere heta roja mirinê em ji bîra nekin birawo!..."

Binket! Ev hevoka jorîn, dengbêjê vî kilamî hevelê payedar û bi rûmet Sido yê Qarlîova yî gotîyê.

Dibê Dayê êêê.....

Dayê rebenê sibeye, wezê bi dîyarê gundê Gelîyê Zîlan ketim e, lawo li bilind cîyan, min dît, bûkekê derketîye, di destande de gûşekê lawîn: "Bavo bavo" dike, li halê xwe dibê, keko bi hatina qulingê Biharê di qêrîya êêê. Ez çûme pêşîyê mın go: "Bûgê xwengxêre çûbû lawo vî sibê çi çirîya?

Go: Lo bira, xwedê mîrat bike mala mifetişi Gelmperîya, Ferman dane gawirê Derweş Begê, xwe berdaye îro Gelyê Zîlan dozdeh, gıdî gundên Gelîyê Zîlan agir berdane, îro tu bala xwe bidayê bîrîndaran, nazikan û cindîyan ûûû wi.....

Li alîkî êêê...

Nalînê nazikan, bîrîndaran û cindîyan, tu bala xwe bidîyê, derguşên ber pêsîran temam kuştin, birawo bi singûyan ayî, lo bira fermane, keko fermane, bırawo fermane, birawo fermane me Kurdan e, fermana Gelîyê Zîlan e, îro xeniqandina şêxan e birîna melan e, kuro rabûye text û sifreyên xanedan e, îro tu bala xwe bidyê surgunê axan e, ez bi rebena biram e, sersê rojê me qedîyan azana şerîf çawa ji nava me hildan e êêê...

Dibê keko ferman e ê ûû êê û, lo biraferman e êêê ûûû êêê...

Li alîkî nalîne nazikan, birîndaran û cindiyan e êêêêê, tu bala xwe bide!!! Vî sibekê fermana me derketîye ji cem Tirkan ûûû...

Vere dayê yê yê êêêêê...

Dayê rebenê serê min dêşê, dilê min ji dianî dîne êêêêê, gelo min dît bûkekê ser bixêlî derketiye derguşekê di hemêzê tê: "Bavo, bavo" dikir, bi ser me de, mîna qulinge Nîsanê diqêrîn e êêêêê, Ez çûm e pêşîyê min go: Xişkê çibû, lawo îro çi qewimî, çi çirîya? êêê... Go: "Birawo xêr û şer îro tevhev bûne, Xwedê mîrat bike mala Gawirê Bêdîn îro Birinci Ordûwê keko li ikînci Taburê kir qêrîn e êêêê. Fermana Gelîyê Zîlan vî sibê deranîn ê êêêê... Agir berdane dozdeh gundên Gelîyê Zîlan, derguşên ber pêsîran, jinên bi ducanan li serê şingûwan dixînin êêêê ûûûû êêê... Qefle bi qefle bi heve girêdane, qeflêyên pêşîyê qîzê nazikê cindîn e êêê, Qeflên Ortê xortê dest bi hine temam bêsucin, Rebiyo vi sibê nazikê tusize wa cindîne êêêde wele qefleyên dawîyê temam keko vî sibê bûkê dest bihine û rû bixêlîn e, tu bala xwe bidîyê! Gawire Derwêş Begê di qundê me de pawanîyê digerîn e, de îro derê odekî min dît dişkênîn e, bûkekê serbixêlî, xortekî destbihine ji dertin e, xort digo: "Xalo ez ketim e bexte, Xwedê û Yezdanê di jorîn e, te sê birayê min, sê xwişkê min, du bûkêmin kuştin e, min nekuje êêê, bira mirad û mexsedê min di çavên min de nemîn e!!!" Ewî Gawirî, herdûwan li serê singûwan dıxîne tû bala xwe bidîyê!!!! Ji wan derbas bû; jînekê li erde, kuştin ê, li ber peşırên jinikê derguşekê şeş mehîn e, dergûş digirî, dest davêje pêsîran şîr tê de tûnîn e, ez ji wan derbas bûm: Min dît qîzek û xortek rûniştîn e, qîzik digirîn, lawik hesiran dibarîn e; min go: "Xuşkê hûn çîyê hev û dûne? Go: "Keko em xuşk û biran e, sêzdeh nîfûs ji êvare xwedê jimala me birrîn e! De lê dayê êêêê, Em xuşk û birran e, gidî sêzdeh nîfûs ji êvande ji mala me birrîn e êêê, lo bira em her yekê bi sê sungûyan birîndarin, em dimirin, xêre me tunîn e; çawişo zey tu kurmanci? Mala te mîrato, tu çima vê sibekê wa xayin e êêê, tu bidi xatirê xwedê tasekê avêsarkanîyan ji birîndarê xwe re xêre ma tunîn elil êko li me ferman e êê ûûûû. Wele keko fermane êêêê, way bira ferman êêê fermane gidi Geliyê Zîlan e, tû bala xwe bide, xenqandina şêxan e, birîna melan e, rabûye text û sıfreyên xanedan e, kura camî temam kırın qışle û qawişên ziftî û cendırma e, kuro ez bi gorîya bıram e, de van teresan şer a Mehemed dane ber lıngan e, çaxê me çû, hat çaxê manto lîyan e, ey ne tu vi sibekê bala xwe bidy!!! Ez bi rebena biram e, çawa azana şerîf, îro sê roje ji nava me hıldan e keko ûûû, Dibê keko fermane êêêê.... wer bira ferman e, êêêê, wele fermana Gelîyê Zîlane temamê jinên bi du-can, keko derguşên ber pêsîran, van xortên nazikê cîndî, qîzên bakîre û xama, lêdixin li serêsinguwan, keko fermane êêêê ûûû ha hî...

Ev kılam ji devê Sîdoyê Qarlîova xurşid Mîrzenî nivîsîye.
Cî Amed Dirok...10.1979
Dîse kilam nude nivsandin: 3.9.1990

www.arsivakurd.org

Salım Begê û Nasır Begê

Bedirxan Beg yekê qam dirêj, pozkavir û nîvqemer bû. Şerwalê amedî li xwe dikirin lê, pişt nedidan Şer. Kosteka sacta zêrîn bi sîngê 4444wî ve dialiqîn xwarê. Jina Bedirxan jî wek wî keça begleran bû. Herçiqas wana zêde zarok xwestibûn jî Yezdan gelek zarok nedabûn wan.

Temamê Zozanê Şerefdînê di bindestên Wî de bû; ne bi xema mal û milke chanhê ne ji bi xema xezine û defînan bû.Yekê ji bab û bapîran de mezin û derî bi pawan bû. Rojê çend pez dihatin şerjêkirin, çend mêvan dihatin, nedihatin hesabkirin û nedihatin hijmartin,. Doşek û nezbalêfên mêvanen timî li diwanê raxistî û dîwan vala nedibûn. Yek dihatin ê din diçûn.

Bedirxan Beg yekê bi edlaî û alî mîrîya xwe ve bêyî kêmasîbû. Di çerxî dewrana mîrîya Bedirxan Begê de li Zozanê Şerefdînê pevçûn û lihevdan ji holê rabûbûn û nîjada Kurdî bi hev re wek biran bûn.

Tenê du lawên Bedirxan Begê hebûn; dan ber xwedinê, şandin dibîstanê hetanî mezin bûn.

Navê kurê mezin Nasir begê bû û navê kurê piçûk jî Salim Bêgê bû.

Hêna ku kurên Bedirxan Begê dibîstanên xwe neqadandibûn, Xwede Teale ewa kir ku Bedirxan Begê li Zozanê Şerefdîn emrê Xwedê kir û çû ser dilovanîya xwe, Bedirxanê Mizin li Zozanê Şerefdîn mir jê manherdû lawên wî.

Jina Bedirxan Begê Hefide Xanım berya mirina Bedirxan begê û bi du salan çûbû rehmetê.

Xeyn ji du xulamên gîremêr û du qerwaşên pîrejin di mala Bedirxan Begê de Malxo û Mabermalî nemabûn.

Piştî mirina Bedirxan Begê û bi wextek kin; temamê Eşîran li hev civîyan, axifîn û gotin: "Heyran ewha nabe!.."

Gotin : "Çîye?"

Gotin : "Heyran!... Bedirxan Beg mezine mebû; me nizanîbû roj ji ku derdikeve û di ku de dere ava; kul û keder, derd û bela me nizanibûn çine... Di nava eşîran û malbatan de leşxele derketana, pevçûn çêbana me nedidîtin ku çawa helbûn; bêyî hinek bi wan tiştan bihisyana mesele çêdibûn û tişt mezin nedibûn. Derd û kulên me û Dewleta Romê, qançûr û teşkîlat me nizamibûn çine û giş Bedirxan safî dikirin, Lê niha?..

Dawîya hengemekî direj de reysên eşîran, keyayên gundan û pisporên çivata Zozanê Şerefdinê biryar dan ku ji kurên Bedirxan yekê bikin mezinê xwe û ê ku bibe mezinê eşîran jî divê ku bizewicînin

Mala mezine bê xanimê nabe...

Rabûn qasidek şîyandin bajêr dû Nasır begê û Salîm Begê ku werin civatê.

Sê roj paşê Nasır Beg û Salim Beg hatin.

Berpirsîyarên eşîran bi Salim Begê u Nasır Begê re rûniştin û gotin: "Heyran bavê we çû rehma Xwedê; bila serên we saxbin. Van eşîrên hanê bê mezin, bê serî nabin!... Hûnê bi dû bavê xwe re ji me re mezintî bikin an nekin? Em dixwazin ku ji we yek mezintîya êl û eşîran bike. Ka hûn çi dibêjin me?"

Piştî van pirşan; Selim Begê û Nasır Begê, li hev rûniştin, şêwra xwe kirin û biryara xwe dan Hatin û gotin mezin û rûsipîyên eşîrê : "Heyran bavê me çû ser mafdarîya xwe; ger hûn me bi mezitî qebûl bikin, emê dev ji dibîstanê biqerin û li şûna bavê xwe rûnin û mezintîya êl û eşîran bikin. Na ger hûn me şûna bavê me de, me nebînin, ji xwe re yekê ji nava eşiran rikin, bibijêrin û emê di helekî de dibîstana xwe bixwînin, di hêla dinê de emê ji wek we gişan bêj û xerca xwe bidin û emê werin hûndirê wetaqa mezinan!..."

Berpirsîyaran û rûsipîyên êl û eşîran gotin? "Heyran hûn zanin çîye?" Nasır Begê u Salim Begê gotin : "Na. Ka çiyê?"

Berpırsiyaran û rûsipîyan gotin : "Bi Xwedê di jîyane bav û bapîrên xwe de me nan û av nedane xelkû û tu sifre û sênî dananîne ber mêvan û mehqûlan. Mala we malek mezin; hûn i bab û bapîrên xwe de mezinbûne, we nan û av daye xelkê, we girangiran û mehqulên eşîran ezimandine, we tahsîldar û qançûrçî ezimandine û wan bi rê kirine û mala we mala mezinane. Di vî warî de me divê ku hûn di şûna bavê xwe de rûnin û bibin mezinê êlan û eşîran. Derîye we mezin, hûn ji berê de nandaîne, bila ev derî piçûk nebe!.."

Dawî de Nasır Begê û Salim Begê pejrandin (qebûl kirin) û bûn mezinên êlan û eşîrên Zozanê Şerefdînê.

Paşê rûspîyên eşîran gotin : "Heyar!..."

Salim Begê û Nasir Begê gotin : "Çîye?"

Gotin : "Heyran berê dîya we û niha jî bavê we wefatkirin. Hetanî bavê we anjîyan nebû, bi xerwaşan delameta kevanî jî didan kirin li niha di mala we de kevanî jî nîne û hûn jî naşî û xeşîmin; ji we re diê kevanîki! Em dixwazin hûn bê xwedî û bê kevani nemîmin!... Me divê ku hûn mezinên me ne û ji we yek bizervice û di nava mala we de kevanîkî hebe... Mala mezinan bî kevani û mabermalî nabın!"

Gotin : "Pêşîyê kî dixwaze bizeviçce?"

Gotin : "Na wisa nabe! Nasır Beg mezine û male Nacsır begê ye ku pêşîyê Nasır Beg bizewice, û em ji Nasır Begê re yeka wî bînin."

Aşînaye! Beglerin û ji esl û feslên xwe de beglerîn! Destên xwe bi kê ve deynin wê bikîn!...

Mirtib, gerraş û derwêşen dorhêle civandin serhev û berra Zozanê Şerefdînê dan... Wan mirtiban, gerraş û derwêşan tam du meh jibona Nasîr Begê êl bi êl, eşîr bi êşir û mal bi mal gerîyan da ku keçikek sipehî û bedew ji Nasır Begê re bibinin!...

Dawîya gera du mehan : Derwêş Cindî keçikek gelek spehî û bedew li bin konek Bralixê de dît.

Ev keçik qîza Yado yê Serekê wî êlê bû. Navê wê Gewrê. lê birra jî gewherin bû. Wek pîvokek yekta ku nava beyarek şeş salî de û tenê derkeve.. Çaxê jî binê çît û pedeyên konê derdiketin; şewqa rindîya tîrejên tavê difetisandın u roj lı ber çirisandina bedewiya we lîminî dibûn...Çaxe Babaderweş Cindi wê dît, ji rindiya wê dewxawî çû, cîhan li dora wî hejîya û likumî li erdê ket û ji xwe de çû... Pîrekên êlê hanîn sêçar satil ava qerisî bi serê Derweş Cindî de kirin, bi zorê hat ser hişe xwe. Derweş rabû ser lingan lê hêna jî çavên wi li ber çirisandina bedevwîya Gewrê venedibûn..

Gewrê yaka navqam, beşin ziriv û huvdeh salî bû. Rûçikê Gewrê wek hebikên hinarê rergîn bûn; zilên Gewrê ji rengên zêrîn û çil û yek kezî bi ser pişta wê de dadiketin xwarê; birûyên wê wek du kevanan, mijagên wê wek xenceran tuj bûn; çavên wê reşê kilkirî, dîfna wê ji diranên xasûgan bû; di lêvên sorgulî de cîyên ramîsananxuya dikinin; di gewrîya wê ya gewr de şeş lêf mircanên sor, di goyên wê de guharên Heyderî dişindilîn, yeka pirr berdew û diran sedef bû camên...

Babaderweşê Cindî dengê xwe nekir hetanî çavên wî baş ronî bûn... Çaxê çavên Derweş Cindî rohnî bûn, bi bazdan ji konan bi dûr ket, ji beza Derwêş Cindî bayê serhedê li hewranîya Babaderweş didan û wi bi hewa dixistin.

Ji nava êl û eşîrê hinekan go : "Babadervêş dîne!" Hinekan go : "Sewdalîye!" Hinekan go : "Tayê cinan pêre ye!" "Hinekan jî go : "De dev jê berdin ji xwe navê wi pêve ye Babaderwêş!.."

Hetanî Derwêş Cindî giha vartoyê nava konên êlê jî li pey xwe nênêrî. Vî beza Babadervêş tam sê roj û sê şev ajotibû!...

Çaxê Derwêş Cindî giha nava konên eşîrê ziman lê ha-

tibû girtin û nikarîbû bi axife!... Nû de li pey xwe dinerîn û bi tilîya eşedê riya warê mala Bavê Gewrê nişan dıdan û sopa têde hatibû îşaret dikini. Tam heftekî zimanê Babaderweş kilîtkirî ma û venebû. Hew tenê mize miz dikirin lê kesê tiştek wi devê Babaderwêş seh nedikirin. Babaderweş bi dest û tilπiyan, bi serîi, çavan diaxlifin lê, ew ji seh nedibûn.

Piştî heftekî zimanê Baderwêşê Cîndî vebû û peyivî.

Caxê Derwêşê Cindî wesf û pesmê Gewra keça yado yê Biralixî dan, xelk bi ber ket ku çima zimanê Babaderwêş hatîbû kilîtkirin û gotni; "Xwelî li serê te Derwêşî be : te me tetirxanî kır lo!..."

Rûsipî û girangiranên eşîran li her civîyan, gotina xwe kirin yek û qasidê xwazginçîyan pêşîde şîyandin Biralixê mala Yado yê Bavê Gewrê.

Komek ji rûsipî, girangiran û mehqûlên Vartoyê şîyandin Biralixê ji bona Gewrê ji Nasir Begê re bixwazin.

Serek eşîr Yado mêvanên xwe bi ezet û îkram ezimandin. qedir, qîmet û rûmet dan wan û got : "Hatina we em payedar kırın; hûn ser seran û serçavan de hatin.

Xwezginçîyan herêkirin dan, nîşan bi Gewrê ve kirin û vegrîyan Vartoyê. Di wextek kin de çûn lengerîyê, dîse di wextek kurt de qelen birîn û tevdir û tedarekên dewata Nasır Begê û Gewrê kirin.

Pahîza dawîne, darû devîyan gelên xwe zer kîrîne, cîhan honikbû ye. Daweta Nasir Begê û Gewrê dest pêkir. Daweta lawê Beg û keça Yado tam çerdeh roj û çardeh şev, bi heft defan û dozdeh zimeyî ajot. Roja bûk hanînê sed û pêncî serî dewar û pênesed pezên qerqaş hatin serjêkirin; bi çiwalan riz û savar, bi sîtilan tirşik hat çêkirin.

Gerok û parsekan ewa xwarin ku di ser daweta Nasir Begê û Gewrê re heftekî borîbû hê jî birçî nebûbûn...!

Bi kêf û şahîyek bilind, bi serfirazîkî bi paye dawet qedîya û Bûk û Zava ketin xelwetê.

Meha Gewrê di mala Nasir Begê di binê çît û perdan de qedîya, çavê kesê bi Gewrê neket!...

Piştî mehekê; çaxê Gewrê ji binê çitan û perdan derket; neqla pêşîn çavên Gewrê bi Salih Begê tîyê wê ket.

Salih Beg xortek hijdeh salî, simbêl nû palikdayî û lewendek mêran bû. Yekê qama wî direj, navmil pehn û çepildirej bû; di rûyê Salih Begê de qandê zîwanek jî leke nînbû; heta tu bêjî xweşik û birra jî mîranî bû. Dersa şûr waşandin, dersa tîr û kevan avêtinê jî hostayên bi siêtî (bi tercube) kirî sendi bûn û xweşy şûr dikişandin, rast tîr davêtin. Çaxê biçûna nêçîrê, cana vala nedihatin. Xweş hesp dajotin û cirîtvanek bêyî kêmasîbû. Kêçika ku çavên wê bi Salih Begê biketan û dilê wê bi Salih Beg ve nemanc tune bû!... Salim Beg hem hefad û hem jî egît û lewendek mêran bû camêr...

Çaxê Gewrêiji binê çîtanû perdan derket û çevên wê bi Salih Begê tîyê we ketin; di wî çara ewil de, ne bi dilekî bi heft dilah, dil berdayê Salih Begê tîyê xwe. Hê hina bûkanîyê li dest û nenûkên Gewrê bû lê; Gewrê bûbû eindarû sew1dalî... Hem jî çi sewda!...

Gewrê çaxê Salih Begê dît û wî eciband û dilketê; xwe bi xwe ji xwe re got : " Ya Yezdan; ev tîyê min ewqas lewend û xweşike û çima ez ne ji wi re anîtim û min dan Kekê wî Nasir Begê? De! Ka!.. Ezê bi çi hawayî bikim ku tîyê min derbek li Kekê xwe Nasir Begê xe û ez li vî mala têr û tijî û bi vî lewendê hanê re bimînim...*

Roj çûn, hefte ketin navê, meh borîn.

Aşînaye; Nasir Begê û Salim Bêgê, beglerin û serekên çend eşîran û çend êlanin. Tu karû emelî nakin; hew karê wan nav û nêçîr e.

De Herçî Nasir Bege, ji konan gelek bi dûr dikeve û dehre çola dûr, cî û warên asê û rav û nêçîra pez kovî û qakovîyan dike û dereng lê malê.

Lê salim Begê, ji rav û nêçîra pezkovî û gakovîyan hez nake û dere nêçîra kewan, qanz û werdekên gelan û Salim Beg zû ji nêçîrê vedigere malê.

De xuyana dilê Gewrê ketîye tîye wê û Gewrê di nava agire dilketin, agirê evînê de wek tayê kuncîyê dişejwite!... Tebat û arama Gewrê qels bûye, Gewrê çaxê çev bi Salim Begê dikeye bez dihelîne, dimehe diqede. Ji Salim Begê re xwarinên xweş bi destên xwe çêdike, di çanax û lengerîyên bihade li ber datîne, bi ken û henekan pêre dipeyive, xwe pê xweş dike; ji bona Salim begê cilên xwe yên tenikên melesî û hevrîşmîn li xwe dike; rojê deh car li ber aynê pore xwe şeh dike, rojê çar caran çavan kil dike û bi tevgerên mihînî li miqabil Salim Begê xwe li ba dixe. Çiqas hunerên wê yê jinîtî û pîrekîtî heye nîşanê Salim begê sîngê xwe vedike, çîpên xwe şanî dide û her dem livşile... Elêvên şil bilotanyan dide xwe, carna qehwe ji Sali Bedikelêne xwe nêzîkê wî dike û milên xwe davêje ser sitûye xwe û dixwaze Salim begê ji rê derxe...

Lê Salim Beg naşîye û xeşim e; dibêje qey jinbira mibona xatîrê kêkê min ji min bez dike û ji min re ezet û ikramke, tiştên xweş ji min re tevdîr û tedarek dike. Tu şikû teşûş rab nakevin dilê wî, ev bi çavek jinbira li Gewrê dinere.

Lê fıkarên Gewrê tıştêndin in. dixwaze Tîyê xwe ji rû xwe pê şêrîn dike...

Gewrê bi vî hawayî çend mehek bi Tîyê xwe re mijûl dû devernên wî yên qels ket; tiştên xwe yên veşarkî û me devernên xweyên mirovan ji rê dirdixin nîşanê Salim Begê tiştên pîrekan hene ku mêran ji serî derdixînin berpayeyê Begê kirin û Gewrê xwe bi xwe ji rê derket û ava rûyê wêp Lê Salim Begê tamemê tiştên Gewra jinbira wî berpayê wîk wî fermayê xirabîyê kiribû, giş bêdeng para zivirandibûn û "Na" dabû destê bûka xwe Gewrê.

Piştî demekê direj û hulkirina (Famkirina) Gewrê kû nikaane Salim Begê bixapîne û wî bikşîne ser rîya xirapp; rab bi xwe go: "Ger mêrê min Nasir Begê derbek li Tîyê min Begê nede û ewbijî; ez nikanim li vî malê bimînim û di vîn bidim derbaskini!..."

Dumahikî heye

EY KARKER, BIBIN YEK

Karkerê kurd tev lı karın
Dest bı dar û tevr û bêr
Wek xebatkarê cîhan ew
Tev dı cengê mêr û şêr

Ev cîhan qada me ye
Ev cîhan qada me ye
Her dıvê bıbne yek
Her dıvê bıbne yek
Wek bıra bın wek bıra

Ta kengî kole bın em
Pî dı bend û mıl dı nîr
Tım lı benda koledaran
Wer bımênın destegîr

Ev dema azadî ye
Ev dema azadî ye
Ger bı kuştın wer bı hıştın
Yan xweşî û yan reşî
Her dıvê em bıbne yek
Her dıvê em bıbne yek
Wek bıra bın wek bıra

Tev mırovın em bı carek
Gewr û sor û reş çıye
Sed tıf û sed tıf bıbarın
Zor û dîktatorî ye

Ev setemkarî çıye?
Ev setemkarî çıye?
Ger bı kuştın wer bı hıştın
Yan xweşî û yan reşî
Her dıvê em bıbne yek
Her dıvê em bıbne yek
Wek bıra bın wek bıra

CEGERXWÎN

EY İŞÇİLER, BİRLEŞİN

Kürt işçileri, tümüyle işte
Elde sopa, kazma-kürek
Tüm dünya işçileri gibi
Yiğit ve aslan kesilirler savaşta

Bu dünya bizim yerimiz
Bu dünya bizim yerimiz
Birlik olalım hep
Birlik olalım hep
Kardeş gibi, kardeş gibi.

Ne güne dek köle kalacağız
Ayaklar zincirli, kollar boyunduruklu
Hep safında kölecilerin
Ve ne güne dek onlara destek olacağız?

Bu özgürlük çağıdır
Bu özgürlük çağıdır
İster yok oluş, ister kalış
Ya yaşamak, ya kara yas
Birlik olalım hep
Birlik olalım hep
Kardeş gibi, kardeş gibi.

Tümümüz insanız önce
Beyaz, kızıl, kara derili de ne
Yüzlerce yüzlerce tükrük yağsın
Zorbalık ve diktatörlüğe

Bu zulüm ne
Bu zulüm ne
İster yok oluş, ister kalış
Ya yaşamak, ya kara yas
Birlik olalım hep
Birlik olalım hep
Kardeş gibi, kardeş gibi

Çeviren: GANİ BOZARSLAN

www.arsivakurd.org

ŞÎNA HEVAL SITALÎN

Dilé Sıtalîn gernas û hozan
Ebed rawesta, deng daye cîhan
Lı ber radyo em dıljar û xemgîn
Gava me bıhîst ev reşemızgîn

Heval Sıtalîn, heval Sıtalîn
Çıqas xweşe pır ev navê Şêrîn,

Seydayê mezın rêberê însan
Nav û xebata te bo me her man
Pesnê te carek neşım bıbêjım
Ne gewheri me duran bırêjım

Heval Sıtalîn, heval Sıtalîn
Çıqas xweşe pır ev navê Şêrîn,

Cîhan tev dagırt leşgerê xeman
Lı her derê şîn gıryan û eman
Herkes lı ser te reşik gırêda
Enîya tarîxê lı ser te xwê da

Heval Sıtalîn, heval Sıtalîn
Çıqas xweşe pır ev navê Şêrîn,

Rêca te raste dıvê em bıgrın
Sond bî lı ser te ko tê de bımrın
Dılxweş tu raze, heval şıyarın
Dara te şîn kır, berê wê xwarın

Heval Sıtalîn, heval Sıtalîn
Çıqas xweşe pır ev navê Şêrîn,

Şêrînber û xweş, ew dar selame
Şax daye her der vaye gîha me
Dıjımın dıxwazın rakın nıkarın
Çıko lı ber wê şêr nobedarın

Heval Sıtalîn, heval Sıtalîn
Çıqas xweşe pır ev navê Şêrîn,

Dengê çûna te zû zû bela bû
Dıjımın bı çûna te xoş û şâ bu,
Jı wî weye ko rê hate gırtın,
Heval û şagırt ne wek te xurtın

Heval Sıtalîn, heval Sıtalîn
Çıqas xweşe pır ev navê Şêrîn,

Faşîst û Nazî divê vejînın
Belkî yekî wek Hêtler derênın
Her kes bıhîst ko te her dukuştın
Tektîk jı bo me gelek te hıştın

Heval Sıtalîn, heval Sıtalîn
Çıqas xweşe pır ev navê Şêrîn,

Çıqas bıxwın em çıqas bıxwênın
Navê te ê xweş dı bîr xwe bênın
Ger em bıbûna jı bo te derman
Gelek hebûn ko bıbın bı qurban

Heval Sıtalîn, heval Sıtalîn
Çıqas xweşe pır ev navê Şêrîn,

CEGERXWÎN
"Sewra AZADÎ", 1954

www.arsivalurd.org

SOL BASINDAN

Her ay yer vermeyi düşündüğümüz sol basından, bu sayımızda "Misak-i Milli" ci anlayışı kıramayan Türkiye solunun dikkatini çekeceği düşüncesiyle BARİKAT gazetesinin Aralık 1991-Ocak 1992 tarihli 2. sayısında yer alan "Kürdistan Devrimi Üzerine Düşünceler" adlı yazıdan bazı pasajlar yayınlıyoruz.

.....

Türkiye solunda güçlü bir direniş hattı oluşturan şöven tesbitler ve yaklaşımlar tarihsel gıdasını nereden alıyor?

.....genelde Asya toplumlarına, özelimizde ise, Osmanlılarda ve TC döneminde, devletin örgütlenme mantığı katı bir merkeziyetçilik olmuştur. Başka ülkeleri işgal eden Osmanlılar, tepeden atamalarla o ülkeleri idare etmişlerdir. Aynı kültür, Osmanlıdan Kemalizme kadar uzanmıştır. Öte yandan, Osmanlı döneminde işgal edilen ülkeler, topraklar; devletin, yani Osmanlının malı olarak kabul edilmiştir Osmanlılardaki bu sahiplenme, bu devlet sınırı mantığı, TC döneminde Kemalizm'le teorize edilerek Misak-ı Milli olarak ifade edilmiştir. Osmanlıda olmamasına karşın, Osmanlının TC'ye miras bıraktığı Kürdistan'ın işgal edilmişliğine bir de asimilasyon (Türkleştirme) eklenmiştir. Herkesin Türk olduğu ilan edilerek, toplumsal eğitimin bu yönde olması için yoğun bir seferberlik başlatılmıştır. Eğitimde, öğretimde, politikada, sanatta, dilde, yasada herşey Türk kelimesiyle başlatılmıştır. İşgal edilmiş topraklar da vatan parçası sayılarak "vatanın milliyetiyle bölünmezliği" düşüncesi kafalara kazınmaya, kuşaklar bu şekilde yetiştirilmeye çalışılmıştır.

.....Böyle bir egemen kültür tarihine sahip olan bu ülkede yetişen devrimciler, demokratlar ve aydınlar, sömürgeci, işgalci ve "herşey Türk için" mantığının güçlü etkileri altında, o psikoloji ile yetişmişlerdir. Durum bu olunca, ülkemizin demokratlarının gerçek demokratlığın kıstaslarından (Kürt ulusal sorununda devletin yanında saf tutarak vb.) uzak kalmaları anlaşılır bir olgu olmaktadır. Ya "komünist" ler?

Kendilerine komünist sıfatı verenlerin (geçmiş tarihtekiler başta olmak üzere) tarihi özellikle bu yönüyle aydınlık olmayan bir tablo çizmektedir. Kemalizm'e bel bağlama, devlet kuyrukçuluğu, cuntacılık vb. şeklinde kendini gösteren etkilenme, kuşaktan kuşağa aktarılmıştır. Örneğin Misak-ı Milli en başta "komünist"lerce savunulmuştur. Kürt ulusal hareketlerinin Kemalist'lerce ezilmesi karşısında değil tavır almak, bu durum savunulmuş ve ilerici bulunmuştur. Marksizmi seçen ama devletçi ve milliyetçi mantıklardan kopuşu sağlayamayan sol, bu mantığı kuşaktan kuşağa aktarmıştır. Türkiye devrimci hareketinin böyle köklü bir etkilenme taşımasıyladır ki, bu gün şovenizm bu kadar güçlü ve artık ihtiyar bir tablo çizmektedir.

Türkiye solu tarafından geçmişten devralınan bu miras, etkilerinin kırılıp atılması yerine ML kültürle harmanlanarak varlığını korumuştur. Kürdistan proleteryasının hakları sözde red edilmekle birlikte Misak-ı Milli'ci mantıklardan, herşeyin merkezine Türkiye'yi oturtan yaklaşımlardan kurtulunmamakta, sosyal şoven kabuk tamamen kırılmamaktadır. Türkiye solunun şovenizmi belirleyen nedenler ve etkenlerin önemli vurgu noktalarını özetle tanımlamak gerekirse:

-Egemen kültürün sol üzerindeki güçlü etkisi, milliyetçilikten tam bir kopuşun gerçekleştirilmemesi,

-Marksizm-Leninizm'de ulusal sorunun kavranışındaki eksiklik, hatalı kavrayışların varlığı ve çeşitli ülke deneyimlerinin şablonculuğa vardırılan etkisi,

-Özgücüne güvensizlik,

-Solun karşılıklı olarak birbirini etkilemesi,

-Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesinin bağımsız örgütlenmesinin geç kalmışlığıdır.

Sosyal-şovenizm ... Kürdistan halk kurtuluş mü cadelesine nasıl haksızlık ediliyor?

Türkiye solunun ilginç bir özelliği var: Bir ülkenin (Kürdistan'ın) proleteryasının kendi örgütüne sahip olma hakkı deyim yerindeyse ipotek altına alınmıştır. Başka ülkeler söz konusu olduğunda savunulan yaklaşım, Kürdistan söz konusu olduğunda teklemektedir. Oysa bütün ülkelerin proleteryaları gibi, Kürdistan proleteryasının ve halkının da kendi örgütüne sahip olma hakkı vardır. Bunun koşulsuz savunulması gereken bir hak olmasına karşın, sorun hep, "Türkiye Proleterya Partisi" ne bağlı olarak düşünülmüş ve çeşitli önermelerde bulunulmuştur/ bulunulmaktadır. Leninizmin tezleri tahrif edilerek veya ML önderlerin söylediklerinden işe gelen yerler alınarak ya da bunlar cımbızlanarak dayanak yapılıp, Kürdistan proleteryasının örgütlenme hakkı, (Türkiye Merkezli) bir hak olarak savunulunca, sonuçta ortaya kendisine bağlı örgütlerin oluşturulmasının savunulması, seçeneği çıkmaktadır. Bunun en somut örnekleri de yakından bildiğimiz Kürdistan gerçeğine uymayan ve dolayısıyla da pratiğe ışık tutmayan "Kürdistan Bölge Komitesi" veya "Kürdistan Seksiyonu" gibi düşünceler ve oluşumlar şeklinde kendini göstermektedir. Bütün bunların anlamı şudur: Kürdistan proleteryasının da örgütlenmesi olsun ama bize bağlı olsun. Kaba bir benzetmeyle, bir zamanlar M. Kemal yönetiminin "bu ülkede bir komünist parti gerekirse, onu da biz kurarız" demesi ve zamanın geldiğine inandığında birçok nedenin ve etkenin de koşullandırılmasıyla bir KP kurdurulması gibi...

..... Türkiye devrimci hareketine bağlanma vaaz edilmekte başka, şovenist teoriler Kürdistan'ın diğer parçaları için salık verilmektedir. Kürdistan'lı devrimcilere, her parçadaki ezen ulus devrimci hareketleriyle ortak örgütlenmesi önerilmektedir. Kendi ülkelerindeki bağımsız örgütlenme külliyen reddedilmekten başka, diğer parçalar içinde örgütlenme perspektifleri konulmaktadır. Herkes "resmi sınırlarda örgütlensin" denmektedir. Karşı alternatifler ise, gereklerine ve gerekçelerine bakılmaksızın hemen damgalanmaktadır: Milliyetçilik...

Doğru Çözümlenmeler Yapmadan Doğru Taktikler Üretemeyiz:

.....Ortak örgütlenmeyi mutlaklaştırmak için Kürdistan'ın sömürge olduğu gerçeği ısrarla reddedilmektedir. Bilimsel ölçülerle Kürdistan'a bakıldığında, ayrıntıların ve sömürge ülkeler arasındaki farklılıkların yaratacağı kafa karışıklılığına düşmemek kaydıyla, sömürge statüsünü görmemek mümkün değildir. Sömürge olarak nitelemek için bir ülkede klasik ve doğrudan emperyalist işgal aramanın kısır döngüsü içine düşülerek, ya Türkiye'nin yeni-sömürge olması nedeniyle sömürgesi olmayacağı ileri sürülmekde ya da sömürü koşullarının bütün özelliklerini taşımasına karşılık, Kürdistan'ın diğer sömürgelerle olan farklılıklarının peşinden sürüklenilmektedir. Kürdistan'ın sömürge olduğunun gerçeğinin yadsınması bir yana, Kürdistan'ın sömürge ya da ilhak olarak tanımlanmasının da ayrı örgütlenmeyi koşullandırdığı gerçeği görülememektedir.

.....Türkiyeli ve Kürdistanlı devrimcilere yapılandırılan Türkiye solunda kadroların milliyetlerinin yarattığı kafa karışıklığıdır. Bir anlamda gizil bir kaygı ve problem olan bu durumu, tıkayıcı olmadığının ispatı için hangi sözlerin arkasına saklanılarsa saklanılsın, sorun kendini çeşitli şekillerde göstermektedir. Oysa, komünistlerin hangi ulustan olurlarsa olsunlar aynı çatı altında yer alıp almama gibi

tartışmalı bir sorunları olmadığı gibi, başka ulustan komünistlerin ayrı örgütlenmelerde bulunması ve yer alması da bir problem değildir. Bizim gibi ülkelerde devrimci mücadele aynı zamanda ulusal mücadeledir de. Devrimin ulusal özellikleri ve vatanı vardır. Ama komünistlerin vatanından önce sınıfı vardır. Ve dünyanın bütün ulusal ve sınıfsal savaşımları onların savaşımıdır. Komünistlerin kaygı duyması gereken, farklı ulus proleterlerinin ve bazı durumlarda örgütlerinin karşı karşıya getirilmesi, ortak hedefe/düşmana karşı mücadelede zarar verici konumlara sürüklenmesi ve devrimci mücadeleyi zayıflatması, bütün ülkelerin proleterlerinin ortak hedefi olan komünizm yolundan saptırılmasıdır.....

İki Ulus, İki Kurtuluş:

..... Türkiye'nin kurtuluşu, Kürdistan'ın kurtuluşu demek olmayacaktır. Çünkü, Kürdistan ülkesi dört parçaya bölünmüştür ve bu yönüyle dünya tarihinin ender bir sömürge biçimini ifade etmektedir. Birleşik bir Kürdistan, Kürdistan komünistlerinin ve proleteryasının (....) temel görevidir. Ayrı örgütlenmenin reddedilmesi bu hedefe sekte vurma anlamını taşımaktadır. Aslında ortak örgütlenmeyi savunmakla (....) gerçekte istenen (....) Kürdistan'ın kurtuluşu olmuyor. Bir bakıma önerilerin çıktığı yol şudur: Gelin Türkiye'yi emperyalizm ve egemen sınıflardan kurtaralım, bu aynı zamanda Türkiye Kürdistan'ının kurtuluşu demek olacağından, Türkiye Kürdistan'ı da kurtulmuş olur, sonra da diğer parçalar için mücadele edersiniz. Elbette, doğrudan bu şekilde önermeler olmuyor. Bu, halkların kardeşliği, ortak kurtuluş, sosyal-ekonomik-siyasi yapının özellikleri gibi doğruların arkasına sığınılarak ama bu doğrular içinde sorunun özünü kaybederek yapılıyor.

..... Kuzey Kürdistan'ın kendi kaderini belirleme hakkı devrimin doğal sonucu olarak somutlaşsa dahi bu, Kürdistan ülkesinin kurtuluşu anlamına gelir mi? Irak, Suriye, İran ve Türkiye yönetimlerine karşı, ayrı ayrı mücadele vererek ve kendi gücünü bu ülkelerin "güçbirliği"ne feda ederek bölmesini isteme hakkı hangi ülkenin ML'lerine verilebilir? Bağlantılı olarak yukarıdaki satırlarda ifade ettiğimiz durumun gerçekleşmesi halinde dahi bu, "Kurtarılmış Kürdistan Bölgesi"nin yeni programlar dahilinde yeniden mücadelelere atılması seçeneğini dayatmak, Kürdistan ülkesinin topyekün kurtuluşu programının önüne koyma hakkı kime ait olabilir? .....

.....Ezen ulusun devrimcileri hangi aşamada olursa olsun, ezilen ulus (ya da uluslaın) bağımlılık zincirini parçalama hakkını savunur, o yönde propaganda da bulunur, mücadele yürütür. Aksi durumda çeşitli biçimlerde sömürgecilerin yedeğine düşmekten kurtulamaz. Bugün öyle görülüyorki, Türkiye de olan pek de bundan farklı değildir. Öyleki, Kürdistan'daki ulusal kurtuluş mücadelesinin gelişim seyri ve uluslararası gelişmelerin sonucu,.... Kuzey Kürdistan'a olası bir özerklik tanıma vb. yoluna gitmesi durumunda, ML adına savunulan bu mantık, burjuvazinin gerisine düşebilecektir.

Bütün işgalcilik tarihi boyunca olduğu gibi, dört işgalci devlet de Birleşik ve Bağımsız bir Kürdistan istemiyor. Gerektiğinde birbirlerinin yardımına koşmaktan geri durmuyor. Hepsi sömürge edindiği parçayı talan ediyor ve ona sıkı bir şekilde sarılmış bırakmıyor, bırakmak istemiyor. Bu ülkenin komünistleri, devrimcileri doğaldır ki öncelikle kendi halkının kurtuluş mücadelesini örgütlemekle görevlidir. Ezen ulus devrimcilerinin tavrı bu amacı gözardı edemez....

Her Devrim ve Her Kurtuluş Diğerinin Basamağı Olur:

.....Her ülkenin sınıf bilinçli proleteryası, dünya devrimi için yürüyüşünde de evrensel olanla ülke gerçeklerini birleştirmek durumundadır. Her ülkenin ML'leri ve sınıf bilinçli proleteryası, dünya devriminin bir parçası olarak onun kendine yüklediği görevi, öncelikle kendi ülkesinde gerçekleştirmekle yükümlüdür. Bu perspektifle örgütlenmek ve mücadele etmek zorundadır.

Her sınıf gibi kendi çıkarları ve amaçları doğrultusunda örgütlenmiş proleteryanın görevi nihai amacı komünizm için, ülkesine devrimi (diğer devrim mücadeleleri ile bağlantı içerisnde) gerçekleştirerek sosyalizmi inşa etmektir. Proleterya bu tarihsel misyonunu gerçekleştirirken, öncüsü ile kendisini örgütler, donatır. Bu ise, proleteryanın partisinden başka birşey değildir. Proleteryanın ana görevi, devrimlerin kilit sorunu, proleteryanın kendi öncüsüne sahip olması, öncüsü ile tarih sahnesine çıkmasıdır. Her ülke proleteryasının, devrimini omuzlamak, ona öncülük etmek için kendi öncü gücüne ihtiyacı vardır. Ancak kendi öncüsüne kavuşma hakkının savunulması ile birlikte uluslar proleteryasının arasında örgütlenme biçiminin nasıl olacağı, bu hakkın nasıl kullanılacağı tartışması gündeme gelir. Tabi ki her ülkenin proleteryasının örgütlenme hakkının tanınması ve savunulması ile, bu hakkın nerede, ne zaman ve de nasıl kullanılacağı sorusunu (....) birbirine karıştırmamak gerekir.

..... Örgütlenmenin ortak mı, ayrı mı olacağı, bu sorunun olduğu her ülkenin özgülünde bir inceleme, değerlendirme sonucu yanıt bulacak bir sorundur. Örgütlenmenin nasıl olacağını belirleyen; tarihsel, sosyal, ekonomik, kültürel, siyasal, coğrafi, psikolojik olguların ortaya çıkardığı tablodur. Öznel niyetlere göre hareket edilemez....

Neden Ayrı Örgütlenme?

..... Kürt halkı dört parçada da benzer özelliklere sahiptir. Ki parçalardaki farklılıklar sorunun özünü değiştirmekle birlikte, topyekün kurtuluş programlarının gerekliliğine ayrıca işaret eder. Kürdistan'ın parçalanmış sömürge statüsünün belirlediği farklı çelişkiler ayrı örgütlenmenin güçleridir. Farklı çelişkilerin varlığı, Türkiye ve Kürdistan halkları açısından baş çelişkinin parçada ortak yönler taşımasına karşın, ayrı bir baş çelişkinin de olduğunu gösterir.... Kürt ulusunun baş çelişkisi, dört devletin sömürgeciliği ve işbirlikçileridir....

..... Komünistlerin ve proleteryanın, sosyalizme giden yolda öncelikle çözmesi gereken bütün parçalarda sömürgeciliğe son vermek, feodalizmi tasfiye etmek ve birliği sağlamaktır. (....) Ülkesi parçalanmış, işgal altında tutulan komünistler ve devrimciler, sömürgeciliğin çizdiği sınırlarda (Misak-ı Milli'de) örgütlenemezler. Çünkü Kürdistan devrimi parçada devrim anlamına gelmez. Kürtlerin ulusal birliği ve iradesi, dört parçada birden somutlaşır. Sömürgeciliğin bütün izleriyle tasfiyesi ve onun yerine konulacak devrimci kurumların oluşturulması için dört parçada kök salmak durumundadır. Kürdistan'ın geleceği, birliği, dört parçadaki dinamiklere dayanıyor. Bu dinamiklerin ortaya çıkarılması, örgütlenmesi ve harekete geçirilmesi ise, kürt halkının kendi bağımsız örgütlenmesine sahip olmasıyla mümkündür....

Ayrı Örgütlenme Ortak Mücadelenin Karşıtı Değildir:

Ayrı örgütlenmenin savunulması, ortak mücadelenin, çeşitli düzeylerden güç ve eylem birliklerinin, ortak taktik ve savaşımın oluşturulmasının önünde engel değildir. Türkiye devrimci hareketiyle Kürdistan devrimci hareketi arasında, ittifakların ve mücadele birliklerinin oluşturulmasının maddi zemini vardır. Herşeyden önce devrimler arasındaki derin bağlar gözönüne alındığında, bu bir zorunluluktur da...

.....

"Ortadoğu Devrimci Çemberi" Güncel Bir Şiardır:

.....

Çağımızda emperyalizmin girift ilişkiler ve bölgesel sömürü mekanizmalarını kurma, yeni sömürgecilik ilişkilerini, sömürge ülkelerle birebir değil bölgesel çıkar ve programlar etrafında örgütleme yöntemini doğru kıstaslarla anımsamak zorundayız. Bu gerçekliğe bağlı olarak devrimci enternasyonalizmin çıkarlarını, bölgesel kurtuluş çemberleri tesis ederek savunmalıyız. Bugün emperyalizm için her zamankinden çok daha fazla Irak, İran, Suriye, Kürdistan ve Türkiye vb. yoktur. Ortadoğu vardır....

.....

Ortadoğu halklarının kurtuluşunun, emperyalizmin Ortadoğudan sökülüp atılmasından, sömürgeciliğin, faşist ve gerici iktidarların yıkılmasından geçeceği, bunun başarılmasının Ortadoğu halklarının ortak mücadele ve dayanışmalarıyla doğrudan bağlantılı olduğu tespitini, bütün Ortadoğu ülkelerinin devrimcileri şiar edinmeli, halklar arasında bu yönde ajitasyon, propaganda yapmanın ihmal edilmez temel görevlerden olduğu bilinciyle hareket edilmelidir.

Ayrı Örgütlenme - Ortak Mücadelede Israr Gereklidir:

.....

Sömürgeci devletler, Kürdistan'da egemenliklerini sürdürmek ve onları ezmek için dünden bugüne karşılıklı olarak birbirlerini desteklediler. ,Örneğin (önderliğin niteliği bir yana) Şeyh Sait Ayaklanması sırasında Fransız emperyalistlerle anlaşan M. Kemal, ordusunu Suriye topraklarından geçirdi. Irak Kürdistan'ında Kürtler, uzun yıllar İngiliz uçaklarına, toplarına karşı koymak zorunda kaldı. Ağrı Ayaklanması ve daha sonraki yıllarda M. Kemal iktidarı ile İran Şahı, Kürt halkına karşı ortak hareket ettiler. Yakın tarihlerde Türk ordusunun Irak'la yapılan bir anlaşma çerçevesinde Irak Kürdistan'ına karşı giriştiği saldırılar belleklerde tazeliğini koruyan bir başka örnektir.

Ortak Görev, Program ve Taktiklerin Saptanması Acildir:

.....

ULUSAL-SINIFSAL MÜCADELEMİZDE KADIN GERÇEKLİĞİ

Ülkemiz tarihinde kadın örgütlülüklerini yaratmaya, yirminci y.y. başlarında girişilmiştir. Ancak modern anlamda kadın örgütlerine ilk defa Ocak 1946'da Mahabat Kürt Cumhuriyeti'nin ilanından sonra Kürdistan Demokrat Partisi'ne bağlı bir kadınlar örgütü kurulmuş ve etkinliklerde bulunmuştu. 1961'de G.Kürdistan'da yeniden başlayan silahlı milli direnişle birlikte milli mücadele içerisinde kadın örgütleri oluşmuştur. Ulusal Kurtuluş tarihinde kadınlarımızın mücadelesi önemli bir yer tutar.

1925'de de Şex Sait direnişinde Perixan Xanım, Garzan bölgesinde cephe kumandanıydı. 1937-38 Dersim direnişinde Besé ve Zarife Xanımlar Kürt kadınının korkusuzca sömürgeciliğe karşı en ön saflarında direniş örneklerini verdiler. G.Kürdistan'da tüm direniş boyunca Kürdistan kadını direnişinin ön saflarda yerini aldı. Kürdistan insanı arasında yiğitliğin ve mertliğin sembolü olan komutan MARGRET'imiz bu mücadele içinde doğmuştur. Keza 13 Mayıs 1974'de milli kurtuluşu uğruna mücadele ettiği için Irak BAAS sömürgcileri tarafından yakalanan ve idam sehpasına götürülürken "Kürdistan kurtulacak. Yaşasın Bağımsız Kürdistan" şiarıyla sömürgecilere meydan okuyan yiğit kızımız Leyla Kasım mücadelesi ve tavrıyla tüm halkımızın onur kaynağı olmuştur.

Margret ve Leyla Kasım ulusal devrrimci mücadelenin kızgın lavları arasında çıkmış tüm halkımızın meşalesi olmuşlardır. 1975'den sonra ülkemizin kuzeybatısında binlerce kadın ve kızımınzın milli kurtuluş savaşına katılmasında bu kadın militanlarımızın yol göstericiliğinin önemi büyüktür. 12 Aralık 1980 tarihinde ülkemizin güneybatı parçasında Türkiye-Suriye sömürgecilerinin ve milli hainlerin dayanışması neticesinde Kamışlı katliamında katledilen proleter devrimci Necla Baksi, Kürdistan halkının mücadelesini yalnızca bir alana-parçaya hapsetmeye karşı çıkmış, mücadeleyi örgütlü olarak tüm ülke sathına yaymaya çalışmıştır. O sömürgeci ve emperyalistlerin ülkemiz üzerinde çizdikleri Sünni sınırların tanınmaması gerektiğini her fırsatta vurgulamış Özgür, Bütün, Demokratik ve Sosyalist bir ülke yaratma stratejik hedefi doğrultusunda devrimci-merkezi kadınlar örgütü yaratılması gerektiğini değişik parçalardaki mevcut anti-sömürgeci kadın örgütlerinin tek merkezde toplamak gerektiğini savunmuştur.

Ülkemiz Ulusal Kurtuluş Savaşı'nda en fazla acıyı kadınımız çekmektedir. Şehit düşen Kürdistan'ın oğulları ve kızları, viraneye çevrilen köyleri, bombalanan şehirleri kadınımızn yaşamını çekilmez kılmaktadır. Binbir zorlukla, sömürgecilerin yetim bıraktıkları çocukları büyüten, askeri ekonomik ve kültürel baskılarına en fazla maruz kalan kadınlarımızdır. Bu anlamıyla ülkemiz kadını hem Kürt evinin hem de ulusal kurtuluş mücadelesinin esas direğidir.

Emekçi kadınımız sömürgeciliğin ekonomik askeri baskısı altında olduğu kadar **yoz erkeğin gerici örf ve adetlerin** de baskısı altındadır. Kadının kurtuluşu geleceğe yani milli kurtuluş sonrasına ertelenecek bir sorun değildir. Reformist/küçük burjuva çevrelerinin indirek savundukları bu anlayış sosyal-şövenlerin Kürdistan devrimcilerine dayatmaya çalıştıkları"Beraber örgütlenelim devrimden sonra nasıl olsa sizlere kendi kaderinizi tayin hakkı tanıyacağız." (1920 Erzurum Kongresi'nde M.Kemal'in Kürtlere vaatlerini, Humeyni'nin 1978 vaatlerini hatırlatan) teklifine benzer. Kim kime hangi hakkı veriyor? Ülkemiz Kurtuluş mücadelesinde en fazla ezilen ve en fazla acıyı çeken kadınımız kimseden hak dilenmeyecektir. O en fazla acıyı çeken olduğuna göre milli Kurtuluş Savaşı döneminden itibaren kendi geleceğini ilgilendiren tüm sorunlarda kendisi karar verecektir. Kendi ülkesinin kurtuluşu için mücadeledeki yerini alan kadınımız fevkalade kendi kurtuluşunun da bilincindedir. Ülkesinin ulusal kurtuluşu için savaşan emekçi kadınımız, sınıfsal baskılara karşı çıkarken, kendi cinsine yönelik baskı ve saldırılara göğüs germek gibi üçüncü bir görevle de karşı karşıyadır. Bu anlamda bir tarafta ulusal ve sosyal kurtuluş davasına bağlı, onun içinde örgütlü iken diğer tarafta kendi bağımsız devrimci kadın hareketini de örgütlemek zorundadır.

Ortadoğu da alt-üst oluşların yaşandığı, dünyadaki güçler dengesinde büyük değişikliklerin olduğu 1990'dan beri Kürdistan kadını , Nusaybin, Cizre, Silopi, Diyarbakır ve diğer tüm serîhildanlarda aktif yerini almasını bildi. Zekiye Alkan Kawalaşarak Newroz ateşini kendi bedeniyle daha da kızıllaştırdı. Kadınımızın efsanevi kahramanlıkları karşısında çılgına dönen sömürgeciler resmi ağızdan "bu olaylarda kadın parmağı var" diyerek deniz kızlarımızın mücadele içerisindeki rollerini indirek kabul etmek zorunda kaldılar. Serîhildan eylemlerinde de görüldü ki, sömürgecilerin yüreğine en büyük korkuyu milli kurtuluş davamız içerisinde yerini alan kadınlarımız salmaktadır. Eğer bir ülkenin kadını sömürgecilerin tankına, topuna ve tüfeğine karşı kendi bedeniyle direnebiliyorsa, herşey ülkemin bağımsızlığı ve kurtuluşu için deyip kendini diri diri yakabiliyorsa o ülkenin kurtuşu uzak değil demektir.

Ülkemiz bu kadar yiğit, bu kadar direngen bir kadın hareketliliğine sahiptir. Gelişmeler de gösteriyorki devrimimizin başından itibaren kadınımız; kendisine artçılığı değil öncülüğü layık görmüştür. Devrimci kadın hareketinin ülkemizin tüm bölgelerine yayılıp örgütlenmesine paralel olarak ulusal ve sosyal kurtuluş mücadelesi içerisindeki aktif yerini alırken, kendisinin kurtuluşunu ilgilendiren tüm sorunlara da kendisi karar verecektir.

Kadınlarımız, kızlarımız, fedakarlığının, yiğitliğinin ve çilekeşliğinin semeresini daha şimdiden adım adım, parça parça almak zorundadırlar. Haydi biz kadınlar, daha güçlü ve bilinçlice; ulusumuz, sınıfımız ve cinsimizin daha fazla ezilmişliğine müsaade etmemek için kollarımızı sıvamışken örgütlü ve devrimci programlarımızla çözümleyici olalım, vakit daha çok geçmeden... !

Ülkem ve dünya emekçi kadınlarına ve tüm ezilen ulus ve sınıflara, onların kurtuluşu için mücadele edenlere en sıcak devrimci selamlar yollarken kadınlarımıza NEWROZ ATEŞİ vasıtasıyla saflarımızı sıklaştırıp bütün köle ve köleci ilişkilere son vermek özlemiyle yenilmez olacak serîhildanlara daha güçlü zılgıtlar.....!

Tüm Yurtsever-Devrimci Güçlere Başarılar.
Sıcak ve içten selamlar.
Şerîn REZGÛL

15/12/1991

(Kadın Sorununa önümüzdeki sayıda bir dosya halinde yer vereceğimizden bu sayımızda bize iletinlen yukarıdaki mektubu yayınlamayı uygun gördük.)

NEVROZ ATEŞİ

SAYIN OKUR!

Hükümetin son dönemde Türkiye ve Kürdistan'da gelişen mücadeleye karşı tavrı seçim öncesi ve seçim sonrası balayı döneminde Cumhurbaşkanlığı ve askerle görüntüsel çelişkisi bir takım çevrelerde büyük ümitler bağlanan "Demokratlık" maskesini düşürmekle kalmayıp gerek reformist, işbirlikçi kesimden ve gerekse de ilan edilmemiş savaş hükümetinin azgın saldırılarını kısmi dizginleme amacıyla seçimde düzenle bağı kopmuş kitleleri yeniden düzene bağlamadaki taktik ve umudu boşa çıkarması açısından da (birkez daha) öğretici olmuştur.

Değişik kesimlerde boşa çıkan umutlar, taktik yanılgılar ve gelişen mücadele ile birlikte gelinen nokta kısa dönemde muhtemel olmaktan çıkmış gelişmeleri görmek sorumlu ve yerinde hareket etmek açısından da önemlidir.

Günlük yaşamdan aktarımlarla gelinen nokta yeni hükümetin muhaliflerinden devraldığı kıyım bayrağıyla sınırlı değil elbet. Başta İstanbul olmak üzere Türkiye'de sokak infazları, gözaltında ölümler kanıksanmakla kalmayıp meşrulaştırma yönüne kaydırılırken her iki halkın yoğun olarak yaşadığı bölgelerde başta basın olmak üzere tüm kurumları ve provokasyonlarıyla ulusal ve dinsel temelde düşmanlıklar, milliyetçi kutuplaşmalar yaratarak birlikte yaşanmış Türk ve Kürt halklarını birbirine kırdırmanın zemini yaratılmaya çalışılmaktadır.

Kürdistan'da ise metropoldeki gibi devrimcilerle halk arasındaki yalıtımı başaramadıklarından gerilla ile halk arasındaki bütünleşmeyi özellikle de belirli bölgelerde geniş kesimleri kaybettiğini gören ve kabul eden iktidar kontralar yoluyla bölgede HEP yöneticileri, halktan yurtsever örnek kişilikleri tek tek imha, provokasyon ve geniş halk kitlelerine baskı gibi artık olağanlaşmış yöntemlerinde sonuç getirmeyeceği gerçeğinden hareketle "ayaklanma" tema'sını bilinçlice işleyerek basından, KAP'a kadar çeşitli katmanlardan destekler yaratarak kitlesel imha programının psikolojik zeminini hazırlama çabasıyla birlikte, tutsakları koz olarak kullanmaktan, kırsal alandaki karakolların boşaltılmasına, bölgeye çok yoğun bir askeri personel sevkiyatı, sürgün ve kendi ifadeleriyle çok sert geçecek büyük ve kanlı bir operasyonun hazırlığı içindedirler.

Böylesine ciddi bir süreçte bize düşen görev; felaket tellallığı konumuna düşmeden ama 12 Eylül cuntası arifesinde yapıldığı gibi tehlikeye söylemsel temelde yaklaşmak (uzaklaşmak) la da kalmayıp iktidarca Kürdistan'lı veya Türkiye'li devrimcilere yönelik baskı ve katliamların bir diğerine yansıtılacağından, birbirinden ayrı düşünülemeyeceğinden hareketle her iki halkın ve devrimcilerin çıkarının yaratılmaya çalışılan düşmanlık, yeni bir "tedip" ve "tenkil" hazırlığına karşı mücadeleden geçtiği gerçeğini görmek ve buna uygun davranmaktır.

NEWROZ ATEŞİ böylesi kritik bir dönemde tehlikeye dikkat çekip genel anlayış ve çaba paralelinde bu konuya önümüzdeki sayıda yer verecektir.

Çalışmanın daha yaygın ve verimli kılınması için siz okurlardan isteğimiz bu konudaki düşünsel katkılarınızla yetinmeyip bulunduğunuz bölgede mümkün olduğunca geniş ve değişik kesimlerle görüşüp gelişmeleri zamanında aktarmanızdır.

Unutmayalım ki sizler NEWROZ ATEŞİ'nin salt bir okuru değil parçasısınız.

Gelişen özgürlük mücadelesi karşısındaki acizliklerinden kaynaklanan provokatif kontra eylemlerinde şehit düşen Vedat AYDIN, Zorê ERDİNÇ, Murat ÖZSAT, Abdulsamet ÇETİN, Abdurrahman SÖĞÜT, Adil BAYIK, Harbi ARMAN, Hatice DİLEK, İsmail ORAL, Niyazi AYDIN, Servet SANİN, Hüseyin TORAMAN, Mikail BAYRU, İ.Hakkı KOCAKAYA, Ahmet BAYRAM ve tüm şehitlerimizi saygıyla anıyoruz.

★

ÇIKTI

1

MİLLETLER CEMİYETİ BELGELERİNDEN MUSUL KERKÜK SORUNU VE KÜRDİSTAN'IN PAYLAŞIMI

Milletler Cemiyeti tarafından 30 Eylül 1924 tarihinde oluşturulan komisyonun raporu

25.000.- TL.

2

SALAR Û MÎDYA

Cegerxwîn

8.000.- TL.

YAYINA HAZIRLANIYOR

1

KÜRT ULUSAL HAREKETLERİ VE ERMENİ-KÜRT İLİŞKİLERİ 15. YÜZYILDAN GÜNÜMÜZE

Garo Sasuni

2

TÜRKÇE İZAHLI KÜRTÇE GRAMERİ KÜRMANÇÇA LEHÇESİ

Kemal Badıllı Urfa Milletvekili

MED Yayıncılık
Alayköşkü Caddesi Sıdıka Batu İşhanı 12/5 Cağaloğlu - İstanbul
Tel.: 511 52 93 Faks: 513 60 41

www.arsivakurd.org

www.arsivakurd.org